

		Ökning eller minskning
f) Östra jordbruksförsöksdistriktet:		
Tillfällig arbetskraft	10 000	
g) Norra jordbruksförsöksdistriktet:		
1 försökstekniker Ag 17 (Offer)	22 032	
1 försökstekniker Ae 17 (Ås)	22 032	
1 försökstekniker Ag 17 (Öjebyn)	<u>22 992</u>	+ 290 592

B. Personalminskningar

1. 1 försöksassistent Af 17—Ae 19 (inst. för lantbrukets hydro- teknik)	— 23 616
2. 1 försökstekniker Ae 15 (inst. för växtodling)	— 18 816

C. Lönereglering

1. 1 försöksledare Ao 25 i st. f. Ao 23	+ 3 504
2. 7 försöksledare Ae 25 i st. f. Ae 23	+ 24 528
3. 11 försöksledare Ae 23 i st. f. Ae 21	+ 34 980
4. Biträdespersonal vid följande institutioner m. m.:	
a) Lantbrukets hydroteknik:	
1 kanslibiträde Ae 7 i st. f. 1 kontorsbiträde högst Ae 5	1 188
b) Växtodling:	
1 försökstekniker Ae 19 i st. f. Ag 19	—
1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. 1 vaktmästare Ae 7 (avd. för norrländsk växtodling)	1 380
c) Husdjursförädling:	
1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. 1 institutions- vaktmästare Ae 8	684
d) Södra jordbruksförsöksdistriktet:	
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 268
1 kontorsbiträde högst Ae 5 i st. f. tillfällig arbetskraft 7 000 kr.	4 016
e) Västra jordbruksförsöksdistriktet:	
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 268
1 kontorsbiträde högst Ae 5 i st. f. tillfällig arbetskraft 7 000 kr.	4 016
f) Östra jordbruksförsöksdistriktet:	
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 268
g) Norra jordbruksförsöksdistriktet:	
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 256
h) Södra husdjursförsöksdistriktet:	
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 268

		Ökning eller minskning
1 kontorsbiträde högst Ae 5 i st. f. tillfällig arbetskraft 7 000 kr.	4 016	
i) Norra husdjursförsöksdistriktet:		
1 försökstekniker Ae 17 i st. f. Ae 15	2 256	
1 kontorsbiträde högst Ae 5 i st. f. tillfällig arbetskraft 7 000 kr.	<u>4 676</u>	+ 33 560

IV. Institutionerna vid Alnarp: Försöksavdelningarna**A. Personalförstärkningar**

1. 1 förste kemist Ae 23		+ 29 640
2. 1 försöksledare Ao 25 (försöksavd. för prydnadsväxtodling)		+ 33 144
3. 1 försöksledare Ae 23 (försöksavd. för frukt- och bärodling)		+ 29 640
4. 2 försöksledare Ae 23 (försöksavd. för köksväxtodling) ...		+ 59 280
5. Assistenttjänster vid följande försöksavdelningar:		
a) Frukt- och bärodling:		
1 försöksassistent högst Ae 19	23 616	
b) Köksväxtodling:		
1 försöksassistent högst Ae 19	23 616	
6. Biträdestjänster vid följande försöksavdelningar:		
a) Frukt- och bärodling:		
1 institutionsbiträde högst Ae 5	11 016	
b) Prydnadsväxtodling:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	13 512	
1 kanslibiträde Ae 7	12 204	
1 institutionsbiträde högst Ae 5	11 016	
c) Trädgårdsförsöksdistrikten:		
2 försökstekniker Ae 15	39 468	
1 kontorsbiträde Ae 5	<u>11 676</u>	+ 146 124

B. Personalminskningar

1. 1 förste assistent Ae 21: 23 (köksväxtodling)	— 29 996
2. 1 förste assistent Ae 21: 21 (frukt- och bärodling)	— 26 392

C. Löneregleringar

Biträdestjänster vid följande försöksavdelningar:

a) Frukt- och bärodling:		
1 försökstekniker Ae 15 i st. f. 1 trädgårdsmästare Ae 12	1 098	
b) Köksväxtodling:		
1 försökstekniker Ae 15 i st. f. 1 trädgårdsmästare Ae 12	1 098	
c) Prydnadsväxtodling:		
1 försökstekniker Ae 15 i st. f. 1 trädgårdsmästare Ae 12	<u>1 098</u>	+ 3 294

Ökning
eller
minskning

V. Analyslaboratoriet

Personalförstärkningar

Tillfällig arbetskraft + 9 000

VI. Biblioteket

A. Personalförstärkningar

1. 1 bibliotekarie Ae 21 (vid Alnarp)	+ 26 460
2. 1 biblioteksamanuens Af 17—Ae 19	+ 23 616
3. 1 förste biblioteksbiträde Ae 9	+ 13 512
4. 1 biblioteksbiträde Ae 7 (vid Alnarp)	+ 12 204
5. Arvode till redaktören för högskolans publikationer	+ 5 000
6. Tillfällig arbetskraft	+ 20 000

B. Personalminskningar

Arvode till bibliotekarie vid Alnarp — 8 200

C. Löneregleringar

1. 1 överbibliotekarie Bo 1 i st. f. 1 förste bibliotekarie Ao 27	+ 12 588
2. 1 förste expeditionsvakt Ao 9 i st. f. 1 expeditionsvakt Ao 7	+ 1 380

VII. Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.

1. 1 jordbruksföreståndare Ae 17: 19 i st. f. Ae 12: 14	+ 5 820
2. Ersättning från anslaget till lantbruksdriften vid försöksstationerna för lön åt 1 jordbruksföreståndare Ae 17 och 1 driftsledare Ae 15	— 5 820

VIII. Administrationen

A. Personalförstärkningar

1. Befattningsarvode till sektionsordförande i försökskollegiets trädgårdssektion	+ 2 280
2. Representationsbidrag till rektors ställföreträdare vid Alnarp	+ 1 500
3. Ersättning å 20 kr. till icke självskrivna ledamöter av försökskollegiet	+ 600
4. Ersättning å 20 kr. till icke självskrivna ledamöter av distriktsförsöksnämnderna	+ 11 900
5. Kostnader för sektionsexpedition vid Alnarp	+ 51 395
6. 1 instrumentmakare Ae 11	+ 14 988
7. 1 kanslibiträde Ae 7	+ 12 204
8. 1 kontorsbiträde högst Ae 5	+ 11 016
9. 1 förste expeditionsvakt Ae 9	+ 13 512
10. Ciceroner vid Alnarp	+ 1 500

	Ökning eller minskning
<i>B. Löneregleringar</i>	
1. 1 maskinchef Ao 17 i st. f. Ao 15	+ 2 268
2. 2 förste kontorsskrivare Ao 15 i st. f. 2 förste kansliskrivare Ao 13	+ 3 984
3. 1 förste instrumentmakare Ae 13 i st. f. 1 instrumentmakare Ae 11	+ 1 836
4. 1 trädgårdsmästare Ao 13 i st. f. Ao 9	+ 3 312

IX. Omräkning

1. Löneklassförändringar m. m.	+ 22 760
2. 1962 års lönereglering samt redan beslutade tjänster och tjänste- förändringar	+ 932 744
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 48 500
4. Avlöningsförstärkning åt universitetslektorer	+ 8 280
	+ 3 594 000

Motiv. I A. 1—2. Enligt jordbrukshögskoleutredningens förslag skall vardera av institutionerna för husdjursfysiologi och husdjurens näringsfysiologi tillföras en laboratur. Högskolestyrelsen finner det synnerligen angeläget, att dessa befattningar inrättas. Därest båda tjänsterna inte kan inrättas redan fr. o. m. budgetåret 1963/64 bör laboraturen i husdjursfysiologi i första rummet komma i fråga. Beträffande motiveringarna i övrigt hänvisas till vad högskolestyrelsen anförde i innevarande års anslagsäskanden (IX ht, s. 123, I A. 1).

I A. 3 och 4. Antalet docentbefattningar och forskardocentbefattningar vid högskolan är f. n. alltför knappt. Enligt de normer, som universitetsutredningen angivit, skall till varje professor resp. laborator höra en e. o. docentbefattning.

I A. 5 och B. 1. Det är angeläget, att institutionen för husdjurens utfodring och vård erhåller en forskarassistentbefattning.

I A. 6. Trots att nematologien utgör en mycket viktig del av växtpatologien finns det inte någon fast befattning i denna ämnesdel. Undervisningen i nematologi har hittills handhåfts av en docent, som är nematodspecialist men denne har nu lämnat sin befattning. Vederbörande docent har emellertid förklarat sig villig att även i fortsättningen handha den elementära undervisningen i nematologi och frågan torde tills vidare enklast kunna ordnas genom en specialläraryrkesbefattning. Sammanlagt erfordras 13 timmars undervisning per läsår, fem föreläsnings- och åtta övningstimmar.

I A. 7. På uppdrag av medicinalstyrelsens råd för skydd mot biologisk krigsföring har professorerna Börje Åberg och Ewert Åberg samt assistenten Ants Aamisepp utarbetat en promemoria rörande biologisk krigsföring med växtutrotande medel samt förutsättningarna för skydd däremot. Medicinal-

styrelsens råd har vid gemensamt sammanträde med sjukvårdsberedskapsnämnden beslutat livligt förorda i promemorian framförda förslag. Då förslagens genomförande är beroende av att särskilda statsmedel ställs till högskolans förfogande, har promemorian överlämnats till högskolestyrelsen för den åtgärd, vartill styrelsen kan finna anledning.

Kostnaderna för de föreslagna undersökningarna beräknas på följande sätt.

	växtodlingsområdet antal	Undersökningar inom växtfysiologiska området kr.	antal	kr.
Assistenter	1	20 000	1	20 000
Tekniska biträden	2	22 000	1	11 000
Materiel, utrustning m. m.		10 000		6 000
		52 000		37 000

Undersökningarna beräknas behöva pågå under en period av tre till fem år.

Högskolestyrelsen, som finner det vara synnerligen angeläget ur beredskapssynpunkt, att undersökningarna kommer till stånd, har under avlösningsanslaget upptagit 73 000 kr. och under materielanslaget 16 000 kr.

I A. 8. Lärarkollegiet har föreslagit, att assistent- och amanuenspersonalen vid forskningsinstitutionerna beräknas efter 1 000 assistenttimmar per professor eller laborator, 500 assistenttimmar per universitetslektor och 500 assistenttimmar för undervisningen. Med hänsyn till de svårigheter, som uppstår för undervisningen i kemi genom de otillräckliga laboratorieutrymmena, har vart och ett av dessa ämnen tillförts 500 assistenttimmar extra. De tillämpade högre tilldelningsnormerna motiverar lärarkollegiet med att assistenternas tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 juli 1962 nedsatts från ca 1 900 timmar till 1 000 timmar per år. För att en försämring inte skall uppstå, erfordras därför ett utökat antal assistenter och amanuenser.

I A. 9. Vid beräkningen av biträdesbehovet för forskning och undervisning har styrelsen utgått från ett behov av 1,9 biträden per professor, laborator, universitetslektor, överassistent, förste assistent och forskarassistent. Samma normer har använts för samtliga institutioner.

I C. 1 och III C. 1—3. Högskolestyrelsen förordar, att försöksledare i A 21 uppflyttas i A 23 för att möjliggöra en fullgod rekrytering. På de försöksledare, som nu är placerade i A 23, måste ställas höga krav både på vetenskaplig skicklighet och på stor erfarenhet av försöksverksamhet. För att möjliggöra en fullgod rekrytering bör dessa befattningar uppflyttas i A 25. Överassistenterna i A 23 skall vara specialister, som skall handha viss konsultation. Med hänsyn härtill bör befattningarna uppflyttas i A 25. En försätsättning för uppflyttningen är, att i fortsättningen krav på licentiatexamen uppställs för dessa befattningshavare.

I C. 2. I fråga om motiveringen för under denna punkt föreslagna lönegradsuppflyttningar hänvisas till de särskilda uppgifter beträffande varje tjänst, vilka bifogats högskolestyrelsens anslagsäskanden.

II A. 1. Jordbrukshögskoleutredningen föreslog, att en laboratur skulle inrättas vid institutionen för frukt- och bärödling för att forskningsarbetet skulle kunna omfatta såväl de olika fruktslagen som de viktigaste bärväxterna. En kvalificerad forskare erfordras för såväl fruktödling som bärödling.

II A. 2. Enligt 1961 års riksdagsbeslut skall undervisning meddelas i trädgårdsekonomi för hortonomstuderandena. Denna undervisning avses enligt förslag till undervisningsplaner bli förlagd till tredje och fjärde studieåret och måste således meddelas vid Alnarp. Jordbrukshögskoleutredningen föreslog, att ett universitetslektorat skulle inrättas för denna undervisning. Befattningshavaren skulle placeras vid Alnarp men organisatoriskt knytas till institutionen för företagsekonomi. En sådan lösning av undervisningsfrågan i trädgårdsekonomi synes enligt högskolestyrelsen ändamålsenlig. Universitetslektoratet bör inrättas såsom ordinarie fr. o. m. den 1 juli 1963. Undervisningen kommer visserligen ej att behöva meddelas förrän under 1964 men det är synnerligen angeläget, att befattningshavaren får tillträda ett år dessförrinnan. Högre undervisning i trädgårdsekonomi har inte tidigare meddelats i vårt land. Det material, som erfordras härför i form av data, kalkylmodeller och lönsamhetsanalyser, är mycket bristfälligt. Det krävs minst ett år för att kunna samla ett sådant material att en nöjaktig undervisning kan lämnas.

II A. 3. Enligt 1961 års riksdagsbeslut skall forskningen inom trädgårdsödlingsens arbetslära samt maskin- och redskapslära i huvudsak åligga institutionen för arbetsmetodik och teknik vid Ultuna. Däremot bör undervisningen samt viss forskning i dessa ämnesdelar ombesörjas av en universitetslektor, placerad i Alnarp men organisatoriskt knuten till institutionen vid Ultuna. En särskild underavdelning bör inrättas för ändamålet vid Alnarp.

II A. 4. Tjänsten föreslogs av jordbrukshögskoleutredningen. Undervisningen av hortonomie studerande i växtpatologi vid Ultuna kommer att innebära en mycket betydande ökning av ämnets omfång, i det att trädgårdsväxternas specifika växtsjukdomsproblem orsakas av ett stort antal parasitära organismer, som hittills ej alls behandlats vid institutionen. För en rationellt bedriven undervisning i denna viktiga och helt nya del av ämnet är det oundgängligen nödvändigt, att en befattning för en kvalificerad specialist inrättas, så att — utöver den för agronomie och hortonomie studerande gemensamma grundläggande undervisningen — särskilda kurser i trädgårdsväxternas speciella sjukdomar och skadedjur kan anordnas. Befattningshavaren bör huvuddelen av året vara placerad som föreståndare för den till Alnarp förlagda underavdelningen för växtpatologi. Hans verksamhet där avses främst inriktad på konsultation för trädgårdssektionens räkning rörande växtpatologiska problem samt på viss speciell forskning av betydelse för trädgårdsödlingen.

II A. 5 och 6. Dessa forskarassistentbefattningar har föreslagits av jordbrukshögskoleutredningen.

II A. 7 och 8. Nu har upptagits 13 av de 19 biträdestjänster jordbrukshög-

skoleutredningen föreslagit som en första etapp i upprustningen av forskningsavdelningarna vid trädgårdssektionen.

III A. 1. Om jordbearbetningsavdelningen skall kunna svara för markvården på sätt som angivits i propositionen 1961: 69, måste avdelningen utrustas med personal för detta ändamål. Till att börja med torde detta behov kunna tillgodoses genom att en försöksledarbefattning i Ae 25 inrättas. Innehavaren av tjänsten bör i första hand uppta de fysikaliska markvårdsproblemen på sitt arbetsprogram.

III A. 2. Jordbruket är numera känsligare för nederbördsvariationer under vegetationsperioden än förr. Detta har på ett kännbart sätt framgått genom verkningarna av de ogynnsamma väderleksförhållandena under senare år. Större uppmärksamhet måste därför ägnas vattenfaktorn och dess reglering än tidigare. Underlaget för bedömning av bevattningens effekt och lönsamhet är f. n. ofullständigt. Bl. a. framstår det som angeläget att prövningen av statliga lån och bidrag till bevattningsanläggningar kan baseras på tillräckligt omfattande resultat från utförda försök. Även anknytningen av hortonomutbildningen och forskningen inom trädgårdsbruket till högskolan ökar behovet av utbildning, forskning och försök på bevattningsområdet.

Försöksverksamheten på bevattningsområdet bör lämpligen handhas av en försöksledare. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art måste stora krav ställas på denne såväl med avseende på vetenskaplig utbildning som på erfarenhet på området. Då han vidare kommer att erhålla en ganska självständig ställning, bör tjänsten placeras i lägst Ae 25.

III A. 3 och B. 1. Den ökade användningen av tunga maskiner medför strukturförstöring och tillpackning av jorden. Detta resulterar i nedsatt genomsläpplighet, vilket är ett ytterst allvarligt problem. Det är nödvändigt att finna åtgärder, som är ägnade att öka strukturstabiliteten i återfyllnadsjorden över täckdikena för att säkerställa en god genomsläpplighet i jorden och en varaktig funktionsduglighet hos dikningen. Studiet av detta problem fordrar, att en person mera stadigvarande får ägna sig häråt. För att trygga ett sådant mera långvarigt arbete på området föreslås att en nuvarande försöksassistenttjänst omändras till en försöksledartjänst i Ae 23. Den nuvarande befattningshavaren på denna tjänst har under senare år arbetat med dessa frågeställningar och därvid förskaffat sig ingående kunskaper på detta område.

III A. 4. Jordbrukshögskoleutredningen har föreslagit, att försöksavdelningen för jordbearbetning tilldelas en försöksassistent. Högskolestyrelsen anser det angeläget, att såväl statsagronomen som försöksledaren har var sin försöksassistent.

För försöksavdelningen inom lantbrukets hydroteknik har jordbrukshögskoleutredningen föreslagit två försöksassistenter. En sådan tjänst har tidigare inrättats och styrelsen har nu upptagit den andra i anslagsäskandena. Därutöver har föreslagits en försöksassistent som medhjälpare till den föreslagna försöksledaren för bevattningsfrågor.

Enligt jordbrukshögskoleutredningens förslag skall vid de fyra försöksav-

delningarna i växtodling finnas två försöksassistenter. F. n. finns det inte någon försöksassistentbefattning. Till varje statsagronom och försöksledare bör enligt högskolestyrelsen knytas en försöksassistent. För att tillgodose detta önskemål skulle åtta nya assistentbefattningar behöva inrättas. Som en etapp i utrustningen nöjer sig högskolestyrelsen att under denna punkt begära tre nya försöksassistentbefattningar. Vidare bör en försöksteknikerbefattning, som innehas av en agronom, ändras till försöksassistentbefattning (III B. 2.).

III A. 5. Den biträdespersonal, som upptagits för försöksavdelningarna för jordbearbetning, lantbrukets hydroteknik, växtodling och husdjursförädlings, faller inom den ram för biträdesbehovet, som angivits av jordbruks-högskoleutredningen.

Vid jordegendomarna Ugerup, Stenstugu, Flahult, Offer och Öjebyn, vilka tills vidare används för viss försöksverksamhet samt vid Äs försöksstation, bör enligt högskolestyrelsen anställas försökstekniker i lönegrad Ag 17.

III C. 4. Beträffande motiveringarna för under denna punkt föreslagna lönegradsuppflyttningar hänvisas till särskilda uppgifter, vilka bifogats högskolestyrelsens anslagsäskanden.

IV A. och IV B. Den av högskolestyrelsen förordade personaluppsättningen vid trädgårdssektionens försöksavdelningar ligger inom ramen för vad jordbrukshögskoleutredningen förordade. Vissa av dessa tjänster är redan beslutade av 1961 eller 1962 års riksdagar (prop. 69 resp. IX ht) och i åtskilliga fall motsvaras de av vid statens trädgårdsförsök redan befintliga tjänster. Beträffande nya tjänster framhåller styrelsen, att befattningen som förste kemist har upptagits, då det syntes angeläget, att det kemiska analyslaboratoriet vid Alnarp snarast kan påbörja sin verksamhet. Under budgetåret 1963/64 torde denne befattningshavare bli helt upptagen av förberedelser för att sätta igång verksamheten, såsom att anskaffa lokaler, utrustning m. m. Biträdespersonalen vid det kemiska analyslaboratoriet kommer att föreslås för budgetåret 1964/65.

IV C. Övriga försökstekniker är placerade i A 15.

V. För att täcka erforderligt behov av arbetskraft har posten till tillfällig arbetskraft vid analyslaboratoriet uppräknats med 9 000 kr.

VI A. 1 och 4 samt VI B. I avbidan på resultatet av statskontorets utredning rörande administrationen vid Alnarp m. m. har högskolestyrelsen preliminärt räknat med dessa två tjänster för biblioteket vid Alnarp.

VI A. 2. Högskolestyrelsen förordar att en tjänst som biblioteksamanuens inrättas för att avlasta bibliotekarien.

Litteraturen inom lantbrukshögskolans ämnesområden tenderar att bli alltmer omfattande och komplicerad, vilket ställer ökade krav på låneexpeditionens personal och inte minst på bibliotekarien. För att kunna ge högskolans forskare och studenter service i erforderlig utsträckning och för att möjliggöra att expeditionen hålls öppen samtliga veckans arbetsdagar är det nödvändigt att avlasta bibliotekarien från sådana uppgifter, som inte har med expeditiönsarbetet att göra. Det gäller t. ex. handhavandet av bibliotekets bytesregister, distributionen av bytespublikationerna och vården

och bindningen av böcker och tidskrifter. Det skulle vara i hög grad önskvärt att dessa uppgifter övertogs av en kvalificerad arbetskraft i amanuensställning, som dessutom kunde överta en del av de löpande uppgifter rörande s. k. inre tjänstearbetet, vilket nu i alltför hög grad belastar bibliotekschefen till förfång för andra och viktigare uppgifter.

VI 3 och 6. I propositionen 1961: 69 sade sig departementschefen inte ha något att erinra mot den av jordbrukshögskoleutredningen föreslagna organisationen av biblioteket i Ultuna och Alnarp, vilket bl. a. innebar, att lantbrukshögskolans bibliotek skulle erhålla två nya biblioteksbiträdestjänster. En av dessa tjänster har inrättats. Med hänsyn till att bibliotekets verksamhet ökats och, sedan de hortonomie studerandena börjat sina studier vid högskolan, ytterligare kommer att ökas, är det angeläget, att biblioteket tillförs ytterligare arbetskrafter.

VI A. 5. Lärarkollegiet, som verkställt utredning rörande högskolans publikationer, föreslår bl. a., att samtliga högskolans publikationer skall distribueras från biblioteket, dit också arbetet med redaktion och expedition förläggs. För att granska och bedöma inlämnade manuskript ur innehålls- och facklig synpunkt skall för varje serie utses ett redaktionsråd att biträda redaktören för samtliga serier. Redaktören bör för sitt arbete med redaktion och expedition av publikationerna erhålla ett extra arvode om 5 000 kr.

VI C. 1. Bibliotekets verksamhet har nu en så stor omfattning, att biblioteket kan jämföras med flera av de största statliga specialbiblioteken.

Dessa liksom riksdagsbiblioteket, vars verksamhetssiffror i vissa fall överträffas, i andra ligger under de för lantbrukshögskolans bibliotek, har som chefer överbibliotekarier i B 1. Samma placering har chefstjänsten vid musikaliska akademiens bibliotek, vars verksamhet i allt väsentligt underskrider ultunabibliotekets. Tjänsten som förste bibliotekarie i Ao 27 bör därför omvandlas till en överbibliotekarietjänst i Bo 1.

VI C. 2. Det är synnerligen angeläget, att den ena av bibliotekets expeditionsvakttjänster ändras till en förste expeditionsvakttjänst i Ao 9. Högskolestyrelsen erinrar om att den nu avgångne förste expeditionsvakten vid biblioteket innehade en personlig tjänst i Ae 9.

VII. Jordbruksföreståndaren på Wiad är placerad i Ae 12: 14. Denna lönesättning svarar inte tillnärmelsevis mot de arbetsuppgifter, som föreligger, eller mot de lönenormer, som gäller för likartade tjänster på det privata området.

VIII A. 1 och 2. Principbeslut om arvodena fattades av 1961 års riksdag.

VIII A. 3 och 4. Det synes högskolestyrelsen skäligt att ersättning utgår till icke självskrivna ledamöter av försökskollegiet och distriktsförsöksnämnderna. Sådan ersättning utgår enligt beslut av Kungl. Maj:t till dessa ledamöter inom jordbruks- och husdjursområdena under innevarande år.

VIII A. 5. Beloppet har upptagits i avbidan på resultatet av statskontorets utredning rörande administrationen av Alnarpsinstitutet m. m.

VIII A. 6. Vid högskolan finns ett elektronmikroskop, som är uppställt på institutionen för husdjursfysiologi och som anskaffats för att användas för forskningsuppgifter inom växtpatologi, mikrobiologi, marklära och anatomi. Mikroskopets skötsel och vård kräver avsevärd tid och en särskild befattningshavare bör handha dessa uppgifter. Utöver erfarenhet av och kunighet i mekaniska arbeten fordras också utbildning i och erfarenhet av elektroniska arbeten.

VIII A. 7—9. Med hänsyn till den utökning, som redan skett av verksamheten och till den utökning, som kommer att ske genom trädgårdssektionens inrättande den 1 juli 1963, erfordras en förstärkning av personalen vid högskolans kansli.

VIII B. I fråga om motiveringarna för under dessa punkter föreslagna lönegradsuppflyttningar får hänvisas till de särskilda uppgifter beträffande varje tjänst, vilka bifogats högskolestyrelsens anslagsäskanden.

Departementschefen

Genom beslut av 1962 års riksdag genomfördes en första etapp av den av 1961 års riksdag i princip beslutade successiva upprustningen av forskning, försök och högre undervisning på jordbrukets område vid lantbrukshögskolan i Ultuna. Ett betydande antal befattningar, bland annat två professorer, sju laboraturer och tre statsagronomtjänster, tillkom. I enlighet med nämnda principbeslut skall från och med den 1 juli 1963 statens trädgårdsförsök och viss del av trädgårdsavdelningen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut ombildas till en under lantbrukshögskolan lydande, till Alnarp förlagd trädgårdssektion med uppgift att bedriva forskning, försök och högre undervisning på trädgårdsområdet. Vid denna sektion skall enligt beslut av 1961 och 1962 års riksdagar från nyssnämnda tidpunkt inrättas två institutioner, varav en i frukt- och bärödling samt en i köksväxt- och prydnadsväxtödling. En tredje institution i trädgårdskonst och naturvård skall tillkomma från och med den 1 juli 1964. Beträffande det för verksamheten vid trädgårdssektionen erforderliga antalet tjänster för försöksledare, assistenter och amanuenser samt biträdespersonal av olika slag har endast gjorts vissa principuttalanden. Mot bakgrunden av nämnda riksdagsbeslut framlägger jag i det följande förslag om en ytterligare förstärkning av högskolans ultunadel samt om en första etapp av upprustningen av den trädgårdsvetenskapliga verksamheten vid alnarpsdelen.

Högskolestyrelsen har i sina anslagsäskanden vad *ultunadeln* beträffar föreslagit, att ytterligare några befattningar för vetenskapligt kvalificerad personal skall inrättas. Vidare innebär styrelsens förslag i fråga om ultunadeln i huvudsak, att institutionerna skall förses med ett i förhållande till antalet högre befattningar erforderligt antal tjänster för assistent- och biträdespersonal samt att personalen vid biblioteket och administrationen skall förstärkas ytterligare. I övrigt föreslås bland annat vissa löneregleringar.

Vad därefter angår *alnarpsdelen* av lantbrukshögskolan torde jag först få erinra om att enligt beslut av 1961 års riksdag skall vid trädgårdssektionen den 1 juli 1963 inrättas en ny professur vid institutionen för köksväxt- och prydnadsväxtodling. Vidare skall enligt samma beslut två nuvarande tjänster som statshortonom i A 26 och en nuvarande tjänst som försöksledare i A 23 ändras till statshortonomtjänster i Bo 1 vid försöksavdelningarna för frukt- och bärödling, köksväxtodling respektive prydnadsväxtodling samt två nuvarande tjänster som försöksledare i A 23 och en tjänst som assistent i högst Ae 19 ändras till distriktsförsöksledartjänster i Ao 25. Därutöver skall enligt beslut av 1962 års riksdag, likaså från och med den 1 juli 1963, en laboratur inrättas vid institutionen för köksväxt- och prydnadsväxtodling.

Högskolestyrelsen har i sina anslagsäskanden föreslagit, att trädgårdssektionen redan under nästa budgetår skall förses med i huvudsak all den personal, som jordbrukshögskoleutredningen förordade. Enligt min mening bör emellertid upprustningen på det trädgårdsvetenskapliga området liksom på det lantbruksvetenskapliga ske successivt. I mina förslag har jag sökt avpassa förstärkningarna av den redan befintliga eller av riksdagen redan beslutade personaluppsättningen så att såväl forsknings- som försöksavdelningarna vid trädgårdssektionens institutioner kan bli arbetsdugliga.

Med nu angivna utgångspunkter förordar jag, att vid envar av de tre forskningsavdelningarna för frukt- och bärödling, köksväxtodling samt prydnadsväxtodling inrättas en tjänst som forskarassistent i Ae 21 och en tjänst som trädgårdsmästare i Ae 9. Vid var och en av forskningsavdelningarna för frukt- och bärödling samt köksväxtodling bör vidare inrättas en tjänst som assistent i högst Ae 19 och vid forskningsavdelningen för prydnadsväxtodling en tjänst som förste amauens.

Vad trädgårdssektionens försöksavdelningar beträffar anser jag mig böra förorda, att vid försöksavdelningen för prydnadsväxtodling inrättas en ny tjänst som försöksledare i Ae 21. De vid försöksavdelningarna för frukt- och bärödling samt köksväxtodling nu befintliga båda tjänsterna som förste assistent i Ae 21 bör utbytas mot tjänster som försöksledare i Ae 21. Vidare bör en tjänst som institutionsbiträde i reglerad befordringsgång inrättas vid försöksavdelningen för prydnadsväxtodling. Tre nu befintliga tjänster som trädgårdsmästare i Ae 12 vid envar av försöksavdelningarna bör utbytas mot tjänster som försökstekniker i Ae 15. Utöver två redan befintliga tjänster som försökstekniker i Ae 15 bör vid trädgårdsförsöksdistrikten inrättas två nya tjänster som försökstekniker i Ae 15. I anslutning till beslut av 1961 års riksdag förordar jag att för vartdera av de tre trädgårdsförsöksdistrikten avdelas 9 000 kr. till skrivhjälp.

I enlighet med statskontorets under Alnarpsinstitutets avlöningsanslag redovisade förslag bör enligt min mening tjänsten som kansliskrivare i Ae 11 vid nuvarande statens trädgårdsförsök överföras till trädgårdssektionen för att biträda sektionsordföranden med vissa självständiga och kvalificerade arbetsuppgifter. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört

vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som vaktmästare i Ae 7 vid institutionen för frukt- och bärödling utbytas mot en tjänst som institutionstekniker i Ae 9.

Den av mig nu förordade förstärkningen av institutionerna vid trädgårdssektionen i Alnarp föranleder en anslagshöjning av sammanlagt 283 000 kr.

Högskolestyrelsen har föreslagit, att vid trädgårdssektionen från nästa budgetår skall inrättas avdelningar och tjänster för trädgårdsodlingens driftsekonomi och arbetsmetodik samt växtpatologi ävensom ett kemiskt servicelaboratorium. Enligt min mening synes dessa förslag böra närmare prövas och jag har därför för avsikt att i senare sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att överlämna dessa spörsmål till trädgårdsnäringsutredningen för övervägande. Jag avser därvid även föreslå, att frågorna om den till Alnarpsinstitutet knutna trädgårdsekonomiska byråns framtida ställning samt om statsstipendier inom trädgårdsfacket prövas av denna utredning.

I fråga om de föreslagna personalförstärkningarna m. m. vid bibliotek och administration kan jag vad gäller *biblioteket i Ultuna* tillstyrka, att en tjänst som förste biblioteksbiträde i Ae 9 inrättas. Vidare vill jag i enlighet med högskolestyrelsens förslag förorda, att redaktion och expedition m. m. av högskolans publikationer förläggs till biblioteket, att härför en befattningshavare utses som redaktör samt att högskolan bemyndigas att till redaktören utbetala ett arvode av högst 5 000 kr. per år. I fråga om *biblioteket vid trädgårdssektionen i Alnarp* vill jag i anslutning till den under Alnarpsinstitutets avlöningsanslag redovisade, av statskontoret verkställda utredningen angående organisationen av de olika verksamheterna vid institutet, m. m. förorda, att en tjänst som bibliotekarie i Ae 21 inrättas. Samtidigt bör ett nu utgående arvode till bibliotekarie indras.

Frågan om *administrationen för trädgårdssektionen i Alnarp* avser jag behandla i anslutning till statskontorets nyssnämnda utredning under Alnarpsinstitutets avlöningsanslag.

Vad gäller *administrationen i Ultuna* anser jag mig böra tillstyrka, att en ny tjänst som kanslibiträde i Ae 7 inrättas. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, bör vidare en tjänst som kontorsskrivare i Ao 13 hos försöksintendenten utbytas mot en tjänst som förste kontorsskrivare i Ao 15.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag bör för ersättning till icke själv-skrivna ledamöter av försökskollegiet och distriktsförsöksnämnderna beräknas 12 500 kr. under anslaget. Vidare bör i enlighet med beslut av 1961 års riksdag upptas medel till befattningsarvode till sektionsordföranden i försökskollegiets trädgårdssektion samt till representationsbidrag åt denne ordförande i hans egenskap av rektors ställföreträdare vid Alnarp. Härför beräknar jag för nästa budgetår 2 280 respektive 1 500 kr.

Kungl. Maj:t har den 14 december 1962 beslutat, att maskinanläggningen vid lantbrukshögskolan i Ultuna i samband med att högskolan övertar den fasta maskintjänsten inom Ultuna lantbruksskolas fastighetsbestånd från och med den 1 januari 1963 skall uppflyttas från klassificeringsgrupp 4

till klassificeringsgrupp 5. Med anledning härav förordar jag, att tjänsten som maskinchef i Ao 15 utbyts mot tjänst som maskinchef i Ao 17, att tjänsten som reparatör i Ao 9 utbyts mot tjänst som förste reparatör i Ao 10 samt att två tjänster som värmeskötare i Ao 8 utbyts mot tjänster som reparatör i Ao 9.

Vad jag nu förordat beträffande biblioteken i Ultuna och Alnarp samt administrationen m. m. föranleder en anslagsökning av sammanlagt 71 700 kr.

I enlighet med beslut av 1961 års riksdag har verksamheten vid Ultuna lantbruksskola i huvudsak avvecklats under hösten 1962. De på personalförteckningen för denna skola hittills upptagna tjänsterna som rektor i Ao 26 och som ämneslärare i Ao 23 bör föras på övergångsstat och för nästa budgetår upptas under lantbrukshögskolans personalförteckning.

På grund av de av 1961 och 1962 års riksdagar beslutade personalförstärkningarna och tjänsteförändringarna samt till följd av 1962 års löne-reglering och beräknade löneklassförändringar m. m. bör anslaget uppräknas med sammanlagt 1 207 400 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(9\,281\,100 + 1\,963\,900 =) 11\,245\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan, som föranleds av 1961 års riksdags beslut med anledning av propositionen 1961: 69 och 1962 års riksdags beslut med anledning av förslag i 1962 års statsverksproposition samt av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 789 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	118 300
3. Arvoden till viss tillfällig personal vid institutionerna	298 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 745 600
5. Särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän	3 900
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 138 500
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	150 900

Summa kr. 11 245 000

c) till *Lantbrukshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 245 000 kr.

[46] 2. *Lantbrukshögskolan: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61 ¹	982 600	995 371
1961/62 ¹	1 089 900	1 093 491
1962/63 ¹	953 100	
1963/64 (förslag)	1 060 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 186 900 kr.

	Anslag resp. uppbördsmedel 1962/63		Ökning	
	Lantbruks- högskolan, Ultuna	Statens trädgårds- försök		
1. Sjukvård m. m.	14 000	400	+	4 600
2. Reseersättningar	60 000	12 500	+	63 500
3. Bränsle, lyse och vatten	347 900	28 600	+	16 400
4. Publikationstryck	88 000	20 000	+	28 300
5. Licentiand- och doktorandstipendier ..	68 000	—	+	5 500
6. Bidrag till tryckning av doktorsavhand- lingar m. m.	9 000	—		—
7. Reseersättningar, expenser m. m. för viss företagsekonomisk forskning	25 000	—		—
8. Övriga utgifter				
a) Exkursioner	14 000	—	+	8 000
b) Feriekurser för gymnasister, m. m.	6 400	1 500	+	600
c) Driftkostnader för lastbilar	7 500	—	+	700
d) Driftkostnader för baljväxtlabora- toriet	72 000	—		—
e) Städning och renhållning	184 400	9 100	+	46 300
f) Väg- och parkunderhåll m. m. vid Ultuna, Alnarp och Röbbäcksdalen.	18 000	31 000	+	11 000
g) Skötsel av Genetiska trädgården ..	30 000	—		—
h) Diverse utgifter	6 000	—	+	2 000

Särskilda uppbördsmedel

Försålda baljväxter och publikationer

m. m.	100 200	—	—
------------	---------	---	---

+ 186 900

¹ Inklusivt vissa delar av statens trädgårdsförsöks omkostnadsanslag samt delposten till väg- och parkunderhåll vid Alnarp.

Motiv. 1. För personalen vid trädgårdssektionen i Alnarp beräknas kostnaderna för sjukvård m. m. till 2 000 kr., vilket innebär en ökning med 1 600 kr. Med hänsyn till att antalet befattningshavare vid Ultuna ökat avsevärt har posten därutöver uppräknats med 3 000 kr.

2. Enligt beslut av 1961 års riksdag skall efter den 1 juli 1962 från denna post bestridas kostnaderna för de resor, som företas av styrelse, rektor, ekonomidirektör, försöksintendent, sektionsordförande i försökskollegiet och vissa ledamöter av försökskollegiet. Vidare har av högskolestyrelsen upptagits resekostnader för deltagare i konferenser rörande försöksverksamheten, för vissa deltagare i försöksledarmötet, för ledamöterna i försöksledarmötets arbetsutskott samt för internordiska tjänsteresor. Anslagsposten har uppräknats med följande belopp.

Nuvarande poster har uppräknats med 10 procent för att täcka kostnadsökningar ..	+ 6 000
Distriktsförsöksnämndernas resekostnader bör utgå från detta anslag (18 000 + 20 000 + 18 000 =)	+ 56 000
Trädgårdssektionens resekostnader:	
Sektionsordföranden	+ 4 400
Ledamöterna från distriktsförsöksnämnderna i försökskollegiet	+ 6 000
Resor för sektionens administration m. m.	+ 2 600
Internordiska tjänsteresor	+ 1 000
Nuvarande reseersättningar till statens trädgårdsförsök	<u>-12 500</u>
	+ 63 500

3. Posten har uppräknats med 16 400 kr. Beloppet avser trädgårdssektionen.

4. Högskolan planerar att utge tre publikationsserier, nämligen annalerna, en meddelandeserie samt en tredje serie benämnd Aktuellt från lantbruks-högskolan, som riktar sig till en bredare läsekrets, bestående av progressiva jordbrukare samt lärare och konsulenter inom jordbruket. De ökade kostnaderna för publikationerna beräknas till följande belopp.

Bättre kvalitet på papperet i annalerna	+ 7 000
Anslag för en tredje publikationsserie	+ 10 000
Kompensation för automatiska prishöjningar av 6 procent	+ 6 300
Ökade kostnader för trädgårdssektionens publikationer	<u>+ 5 000</u>
	+ 28 300

5. Med anledning av att trädgårdssektionen tillkommer erfordras ytterligare ett licentiatstipendium.

8 a). Styrelsen framhåller, att exkursioner utgör ett viktigt led i undervisningen. Nuvarande anslag möjliggör ej exkursioner i den omfattning, som är önskvärd ur undervisningssynpunkt. Vidare kan ledare och exkursionsdeltagare i de flesta fall inte få ersättning efter samma grunder som tillämpas vid universiteten. Slutligen framhålls att kostnader för exkursioner för hortonomie studerande tillkommer.

8 b). Delposten har uppräknats med 600 kr. för att täcka kostnadsökningar.

8 c). Delposten har uppräknats med 10 procent för att täcka kostnadsökningar.

8 e). För att täcka kostnadsökningar vid Ultuna samt vid trädgårdssek-

tionen och försöksstationerna m. m. har delposten uppräknats med 18 400 resp. 27 900 kr.

8 f). Delposten har uppräknats med 11 000 kr. för underhållet av den vid Alnarpsinstitutet befintliga parkanläggningen. För högskoleundervisningen är det betydelsefullt, att parkanläggningen kan vidmakthållas i fullgott skick. Fullständig etikettering och viss komplettering bör genomföras.

8 h). Delposten har uppräknats med 2 000 kr. för att täcka diverse utgifter för trädgårdssektionen.

Y t t r a n d e. *Statskontoret*, som yttrat sig över anslagsposten till publikationstryck, har inte något att erinra beträffande de beräknade kostnaderna för den nya publikationsserien *Aktuellt från lantbrukshögskolan* eller de ökade kostnaderna för trädgårdssektionens publikationer. Kostnadsökningarna till följd av ändrat utförande av annalerna samt som kompensation för prishöjningar för annalerna och meddelandeserien — sammanlagt 13 300 kr. — synes statskontoret vara riktigt beräknade.

Departementschefen

Av riksdagen redan beslutade eller förut under avlöningsanslaget förordade förstärkningar på det trädgårdsvetenskapliga området medför vid tillkomsten av lantbrukshögskolans trädgårdssektion den 1 juli 1963 ökade anspråk på omkostnadsanslaget. Licentiantstipendierna och doktorandstipendierna, som varit oförändrade sedan 1958, bör enligt min mening höjas till 6 500 respektive 9 500 kr. Även kostnadsökningar påkallar uppräknings av vissa poster under anslaget. Jag förordar därför, att anslagsposterna till sjukvård m. m., bränsle, lyse och vatten samt licentiant- och doktorandstipendier höjs med respektive 4 600, 2 900 och 19 000 kr. ävensom delposterna till exkursioner, feriekurser för gymnasister, m. m., driftkostnader för lastbilar, städning och renhållning samt väg- och parkunderhåll m. m. vid Ultuna, Alnarp och Röbbäcksdalen höjs med respektive 5 700, 400, 500, 46 300 och 5 000 kr. Kostnaderna för distriktsförsöksnämndernas resor bör i anslutning till vad som anfördes angående anslagen till lantbrukshögskolan i propositionen 1961: 69 bestridas ur försöksanslaget. Bland annat med hänsyn härtill synes posten till reseersättningar böra uppräknas med endast 4 500 kr. Det av högskolestyrelsen av posten disponerade beloppet för internordiska tjänsteresor bör höjas med 1 000 kr. till 3 000 kr. Posten till publikationstryck bör enligt min mening höjas dels med 10 000 kr. för att göra det möjligt att utge den föreslagna publikationsserien *Aktuellt från lantbrukshögskolan*, dels med 2 000 kr. i anledning av ökade kostnader för trädgårdssektionens publikationer, dels med 6 000 kr. för att täcka ökade kostnader av automatisk karaktär. Övriga av högskolestyrelsen framförda äskanden finner jag mig inte kunna biträda.

I detta sammanhang torde få bringas till riksdagens kännedom, att Kungl. Maj:t den 14 december 1962 med anledning av framställning av högskolestyrelsen medgett att anslagsposten till övriga utgifter för innevarande budgetår får överskridas med 50 000 kr. för att utrusta vissa tidigare bostäder till institutionslokaler.

Anslaget torde böra uppföras med (953 100 + 106 900 =) 1 060 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 060 000 kr.

[47] 3. Lantbrukshögskolan: Materiel

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	488 200	421 643	216 671
1961/62 ¹	639 100	573 466	282 305
1962/63 ¹	832 500		
1963/64 (förslag)	1 015 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer, att anslaget uppräknas med 546 500 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning
1. Forskningsavdelningarna vid Ultuna	505 500	+ 179 000
2. Forskningsavdelningarna vid Alnarp	—	+ 117 400
3. Särskilda undersökningar	54 500	+ 40 000
4. Kansli och bibliotek	45 000	+ 28 000
5. Försöksavdelningarna vid Ultuna	205 000	+ 100 600
6. Försöksavdelningarna vid Alnarp	22 500	+ 81 500
	832 500	+ 546 500

M o t i v. 1. Institutionsföreståndarna har till materiel äskat ett sammanlagt belopp av i runt tal 957 000 kr., vilket innebär en ökning med ca 466 000 kr. Högskolestyrelsen har beräknat anslagsposten på följande sätt.

Anslagsposten för 1962/63 på 505 500 kr. har uppräknats med det procenttal (6 procent), som personalkostnaderna ökat genom de av 1962 års riksdag beslutade nya tjänsterna. Vidare har summan av årsanslaget för 1962/63 och nyssnämnda tilläggsbelopp ökats dels med 8 procent för att täcka prisstegringar, dels med 20 procent, vilket belopp utgör en etapp i upprustningsprogrammet.

2. För de nyinrättade forskningsavdelningarna vid trädgårdssektionen i Alnarp har beräknats följande belopp.

Institutionen för frukt- och bärödling	+ 39 000
Institutionen för köksväxt- och prydnadsväxtodling	+ 52 000
Avdelningen för trädgårdsodlingens driftsekonomi	+ 6 000
Avdelningen för trädgårdsodlingens arbetsmetodik	+ 9 000
Avdelningen för växtpatologi	+ 11 400
	+ 117 400

¹ Inklusive viss del av Alnarpsinstitutets materielanslag samt delposten till övriga utgifter för statens trädgårdsförsök.

Beloppen motsvarar ca 20 procent av lönekostnaderna för de föreslagna tjänsterna vid avdelningarna.

3. Kostnaderna för nu pågående undersökningar — med undantag för bevattningsförsöken (8 600 kr.), vilka överflyttats till anslaget försöksverksamheten — har uppräknats med 10 procent eller med 4 500 kr. för att täcka kostnadsökningar.

Under anslaget försöksverksamheten har tidigare inräknats medel till jordbrukshydrologisk forskning vid den hydrotekniska institutionen. Då det synes riktigast, att medel för detta ändamål upptas under nu ifrågavarande post, har 28 000 kr. upptagits här. Vidare har upptagits 16 000 kr. för den undersökning rörande kemiska ogräsmedel och biologisk krigsföring styrelsen redovisat under avlöningsanslaget.

4. Av kostnadsökningen avser 12 000 kr. en sektionsexpedition vid Alnarp och 6 000 kr. ett bibliotek vid Alnarp, vilka belopp preliminärt upptagits i avbidan på att statskontorets utredning rörande administrationen vid Alnarp slutförts. De medel, som står till förfogande för högskolans kansli, har uppräknats med ca 10 procent eller med 4 000 kr. för att täcka kostnadsökningar. Bibliotekets andel i anslagsposten har uppräknats dels med 10 procent eller med 700 kr. för att täcka kostnadsökningar, dels med 5 300 kr. för att möjliggöra vissa rationaliseringsåtgärder vid biblioteket.

5. För försöksavdelningarna vid Ultuna och till dessa hörande fältförsöksverksamhet har beräknats följande belopp.

Försöksavdelningen för växtnäringslära	34 000
Försöksavdelningen för jordbearbetning.....	21 000
Försöksavdelningen för lantbrukets hydroteknik	24 000
Försöksavdelningarna för växtodling	60 000
Försöksavdelningen för norrländsk växtodling	15 000
Försöksavdelningen för husdjursförädling.....	42 100
Försöksavdelningarna för husdjurens utfodring och vård	56 000
Södra jordbruksförsöksdistriktet	6 000
Västra jordbruksförsöksdistriktet.....	6 000
Östra jordbruksförsöksdistriktet	6 000
Norra jordbruksförsöksdistriktet	6 000
Södra husdjursförsöksdistriktet	14 500
Norra husdjursförsöksdistriktet	15 000
	305 600

6. För försöksavdelningarna vid Alnarp och till dessa hörande fältförsöksverksamhet har beräknats följande belopp.

Försöksavdelningen för frukt- och bärodling	26 000
Försöksavdelningen för köksväxtodling.....	36 000
Försöksavdelningen för prydnadsväxtodling.....	24 000
Södra trädgårdsförsöksdistriktet	6 000
Mellersta trädgårdsförsöksdistriktet	6 000
Norra trädgårdsförsöksdistriktet	6 000
	104 000

Departementschefen

För att den vid lantbrukshögskolan anställda personalen, vilken från och med den 1 juli 1963 skall omfatta även personalen vid trädgårdssektionen

i Alnarp, till fullo skall kunna utnyttjas är det enligt min mening synnerligen angeläget, att högskolan ges ökade möjligheter att anskaffa de för forskningens och försöksverksamhetens bedrivande erforderliga materiella resurserna, såsom materiel, apparater, litteratur m. m. I detta syfte vill jag föreslå, att förevarande anslag uppräknas med 182 500 kr. Av samma skäl förordar jag, att anslagen till nyanskaffning av apparater m. m. samt till bokinköp och bokbindning uppräknas med 334 000 respektive 25 000 kr.

Ur förevarande anslag bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag 16 000 kr. användas för att bestrida materielkostnader för de av mig under avlösningsanslaget förordade undersökningarna rörande kemiska ogräsmedel och biologisk krigsföring.

Anslaget torde böra uppföras med $(832\,500 + 182\,500 =) 1\,015\,000$ kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 015 000 kr.

[48] 4. Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	269 000	263 144	128 621
1961/62 ¹	273 000	272 417	129 204
1962/63 ¹	676 000		
1963/64 (förslag)	1 010 000		

Y r k a n d e. Styrelsen för lantbrukshögskolan hemställer, att anslaget ökas med 1 858 000 kr. Anslaget beräknas på följande sätt.

1. Nyanskaffning av apparater m. m. åt två nya professorer vid Ultuna (växtförädling samt lantbrukets arbetsmetodik och teknik) 105 000
2. Nyanskaffning av apparater m. m. åt sju tillträdande professorer (lantbrukskemi I, genetik, växtnäringlära, jordbearbetning, växtodling, husdjursförädling och husdjurens näringsfysiologi) 180 000
3. Nyanskaffning av apparater m. m. åt sex nya laboratorer (virologi, växtodling, husdjurens utfodring och vård, företagsekonomi, strukturekonomi samt marknadslära) 80 000
4. Nyanskaffning av apparater m. m. åt övriga forskningsavdelningar vid Ultuna samt åt analyslaboratoriet, kansliet, biblioteket och övriga gemensamma ändamål 258 000
5. Nyanskaffning av apparater m. m. åt trädgårdssektionens forskningsavdelningar 220 000
6. Nyanskaffning av apparater m. m. åt försöksavdelningarna vid Ultuna 789 000

¹ Inklusive statens trädgårdsförsök.

För två nyinrättade professurer	100 000
För två nyinrättade laboraturer	50 000
Avdelningen för trädgårdsodlingens driftsekonomi	10 000
Avdelningen för trädgårdsodlingens arbetsmetodik	10 000
Avdelningen för växtpatologi	50 000
	<u>220 000</u>

Försöksavdelningen för växtnärlingslára	97 000
Försöksavdelningen för jordbearbetning	129 000
Försöksavdelningen för lantbrukets hydroteknik	85 500
Försöksavdelningarna för växtodling	65 000
Försöksavdelningen för husdjursförädling	38 000
Försöksavdelningarna för husdjurens utfodring och vård	38 200
Södra jordbruksförsöksdistriktet	109 500
Västra jordbruksförsöksdistriktet	100 000
Östra jordbruksförsöksdistriktet	40 000
Norra jordbruksförsöksdistriktet	67 500
Södra husdjursförsöksdistriktet	10 500
Norra husdjursförsöksdistriktet	9 000
	789 200

Försöksavdelningen för frukt- och bärödling	40 000
Försöksavdelningen för köksväxtodling	80 000
Försöksavdelningen för prydnadsväxtodling	70 000
Södra trädgårdsförsöksdistriktet	60 000
Mellersta trädgårdsförsöksdistriktet	60 000
Norra trädgårdsförsöksdistriktet	40 000
	350 000

Institutionsföreståndarna har äskat sammanlagt 670 000 kr.

Departementschefen

Högskolestyrelsen har under förevarande anslag äskat medel till förnyelse av inventariebeståndet vid Ultuna egendom. Enligt riksdagens beslut skall lantbruksdriften vid de jordbruksegendomar, som står till högskolans förfogande, bedrivas på ett ur företagsekonomisk synpunkt riktigt sätt. Detta innebär bland annat, att endast sådana investeringar skall göras, som lantbruksdriften kan förränta och amortera. Samtidigt bör emellertid högskolans ledning ha möjlighet att genomföra sådana investeringar i lantbruksdriften som bedöms räntabla. Med anledning av högskolestyrelsens framställning föreslår jag därför under kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, att på vissa villkor 300 000 kr. anvisas såsom förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar.

Förevarande anslag bör i enlighet med vad jag anfört under materielanslaget uppföras med $(676\,000 + 334\,000 =) 1\,010\,000$ kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 010 000 kr.

[49] 5. Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	88 300	88 848	12 161
1961/62 ¹	103 400	102 675	12 886
1962/63 ¹	155 000		
1963/64 (förslag)	180 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer, att anslaget höjs med 25 000 kr.

M o t i v. Jordbrukshögskoleutredningen har föreslagit ett anslag på 25 000 kr. till trädgårdssektionen i Alnarp. Sedan utredningen avgav sitt förslag har priserna på litteratur och kostnaderna för bokbindning ökat, varför detta belopp bör uppräknas till 30 000 kr. Då ca 5 000 kr. tidigare utgått till bokinköp vid statens trädgårdsförsök, bör anslaget höjas med 25 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med vad jag anfört vid behandlingen av högskolans materielanslag torde förevarande anslag böra uppföras med $(155\,000 + 25\,000 =) 180\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

¹ Inklusive statens trädgårdsförsök.

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 180 000 kr.

[50] 6. *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	1 264 100	1 329 886	105 120
1961/62 ¹	1 457 900	1 330 964	214 853
1962/63 ¹	1 809 500		
1963/64 (förslag)	2 295 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer, att anslaget höjs med 1 700 500 kr.

	1962/63	Ökning eller minskning
1. Särskilda undersökningar		
a) betesförsök i Norrland	45 200	+ 4 800
b) försök och forskning rörande den s. k. Bollnäs- sjukan	53 700	+ 5 300
c) undersökningar rörande kalkningens betydelse .	35 900	+ 3 700
d) försöksverksamhet beträffande förebyggande åt- gärder mot jordflykt	10 900	+ 1 100
e) forsknings- och försöksverksamhet rörande ogrä- sens bekämpande	11 200	+ 1 200
f) fortsatta jordbruksförsök	5 300	— 5 300
2. Försöksavdelningen för växtnärlingslära		
a) reseersättningar	30 000	—
b) övriga försökskostnader	350 000	+ 420 000
3. Försöksavdelningen för jordbearbetning		
a) reseersättningar	8 000	+ 4 000
b) övriga försökskostnader	55 000	+ 133 000
4. Försöksavdelningarna för växtodling (inklusive avd. för norrländsk växtodling)		
a) reseersättningar	50 000	—
b) övriga försökskostnader	438 800	+ 772 200
5. Försöksavdelningen för lantbrukets hydroteknik		
a) reseersättningar	10 000	+ 8 000
b) övriga försökskostnader	80 000	+ 47 000
6. Försöksavdelningen för husdjursförädling		
a) reseersättningar	3 000	+ 5 000
b) övriga försökskostnader	56 000	+ 161 000

¹ Inklusive statens trädgårdsförsök (lokal och fast försöksverksamhet samt vissa delar av omkostnadsanslaget).

	1962/63	Ökning eller minskning
7. Försöksavdelningarna för husdjurens utfodring och vård		
a) reseersättningar	18 800	+ 6 200
b) övriga försökskostnader	95 200	+ 50 800
8. Distriktsförsöksnämndernas resor	43 000	— 43 000
9. Försöksavdelningen för frukt- och bärodling		
a) reseersättningar	—	+ 14 000
b) övriga försökskostnader	—	+ 190 000
10. Försöksavdelningen för köksväxtodling		
a) reseersättningar	—	+ 14 000
b) övriga försökskostnader	—	+ 190 000
11. Försöksavdelningen för prydnadsväxtodling		
a) reseersättningar	—	+ 7 000
b) övriga försökskostnader	—	+ 120 000
12. Statens trädgårdsförsök	409 500	— 409 500
	1 809 500	+ 1 700 500

Motiv. Som allmän motivering anför högskolestyrelsen bl. a. följande.

Högskolans försöksverksamhet skall enligt 1961 års riksdagsbeslut (prop. 69) arbeta efter ett av försökskollegiet uppgjort och kostnadsberäknat riksförsöksprogram. Försökskollegiet har emellertid ännu inte konstituerats. Högskolestyrelsen har i avvaktan härpå tillsatt arbetsgrupper för att uppgöra preliminärt riksförsöksprogram för jordbruks-, husdjurs- och trädgårdsområdena. Styrelsen, som sedermera har behandlat det framlagda programmet, har funnit att ett omedelbart genomförande av hela programmet knappast är möjligt med hänsyn till försöksavdelningarnas personaluppsättning. Styrelsen har av denna anledning gjort vissa minskningar av institutionsföreståndarnas anslagsäskanden utan att ta ställning till vilka försök som skall skjutas på framtiden eller tillfälligt inskränkas. Sedan statsmakterna tagit ställning till anslagsbeloppets storlek, bör det ankomma på högskolestyrelsen att, efter förslag av försökskollegiet, fastställa det definitiva försöksprogrammet.

Beträffande anslagets storlek är styrelsen medveten om att äskandet innebär en betydande uppräknings av föregående års anslag. Detta beror främst på att nya arbetsuppgifter tillkommit. Vissa av dessa har hög angelägenhetsgrad och avser att ge svar på frågeställningar, som har stor betydelse för jordbrukets och trädgårdsnärings utveckling under den närmaste framtiden. Ett icke oväsentligt nedläggande av äldre, numera mindre aktuella försök i föregående års försöksprogram föreslås, men de kostnadsminskningar, som på detta sätt åstadkommit, har icke motsvarat de kostnadshöjningar, som de nya försöksuppgifterna medfört. Slutligen vill styrelsen framhålla de avsevärda allmänna kostnadshöjningar, som förekommit sedan förra året och som självfallet måste återverka på anslagspostens storlek.

Såsom särskild motivering för de i föregående sammanställning redovisade förslagen anför högskolestyrelsen i huvudsak följande.

1 a)—e). Dessa särskilda undersökningar beräknas vara avslutade under de närmaste åren. Kostnaderna för försöken har uppräknats med 10 procent för att täcka prisökningar.

1 f). Under denna punkt bestrids kostnaderna för det försöksfält, som anlades på Ultuna under lantbruksinstitutets tid. Då avsikten är att dessa försök skall kvarligga under lång följd av år, bör erforderliga anslag här för begäras under försöksavdelningarna för växtnärlingslära resp. växtodling.

2. Förslaget till riksförsöksprogram upptar två alternativ; alternativ I (1 050 försök), som ansetts ge en godtagbar täckning av de mest aktuella försöksuppgifterna och alternativ II (690 försök), som syftar till att bibehålla den försöksvolym, som kunnat upprätthållas under de senaste åren. Under de senaste åren har antalet försök på växtnärlingsområdet uppgått till omkring 600. Jordbrukshögskoleutredningen räknade med ca 1 000 försök inom detta område. Alternativ II innebär ingen nämnvärd upprustning av försöksverksamheten men syftar dock till att säkrare genomföra det enskilda försöket och att fullständigare utvärdera dess resultat än vad som tidigare varit möjligt. Kostnaderna för programmets genomförande beräknas av institutionen på följande sätt.

	Alt. I	Alt. II
Resekostnader	45 000	35 000
Drift av kärnförsöksanläggning	40 000	40 000
Försökskostnader	1 505 000	958 000
	1 590 000	1 033 000

Högskolestyrelsen tillstyrker, att för ändamålet anvisas 800 000 kr.

3. Även beträffande jordbearbetningen redovisar förslaget till riksförsöksprogram två alternativ. Båda omfattar en och samma försöksvolym — 100 försök — men de skiljer sig avsevärt beträffande omfattningen av de analyser och specialundersökningar, som skall anslutas till försöken. I alternativ I kan kemiska och markfysikaliska undersökningar göras i önskvärd omfattning, medan i alternativ II endast en begränsad analys av markförhållandena kan genomföras. Kostnaderna för programmets genomförande beräknas sålunda.

	Alt. I	Alt. II
Resekostnader	12 000	12 000
Försökskostnader	314 000	215 000
	326 000	227 000

Ett sammanlagt belopp av 200 000 kr. tillstyrks av styrelsen.

4. Förslaget till riksförsöksprogram för växtodling redovisar 1 722 försök. Kostnaderna för försöken vid institutionens norrlandsavdelning beräknas till 415 680 kr., varav 15 000 kr. till resor. Institutionens övriga försök beräknas kosta 1 963 000 kr., varav 63 000 kr. för resor. Dessa försökskostnader har framräknats med användning av de kostnader per försök, vilka fanns redovisade i det förslag till taxa m. m., som högskolestyrelsen hösten

1961 avlämnade till Kungl. Maj:t. Som ett alternativ föreslås att kostnaderna per försök räknas 25 procent lägre än de i ramavtalet föreslagna. Högskolestyrelsen förordar ett belopp av 1 261 000 kr. för ändamålet.

5. I förslaget till riksförsöksprogram upptas 133 torrlägningsförsök. Kostnaderna beräknas till 132 000 kr., varav 12 000 kr. för resor och 28 000 kr. för forskning i anslutning till försöksverksamheten. Styrelsen tillstyrker, att 104 000 kr. upptas under förevarande anslag samt att 28 000 kr. för forskning i anslutning till försöksverksamheten upptas under materialanslaget. Vidare har i förslaget upptagits 15 bevattningsförsök. Kostnaderna beräknas till 41 000 kr., vilket belopp tillstyrkts av styrelsen.

6. Kostnaderna för det framlagda riksförsöksprogrammet inom husdjursförädlingen beräknas till följande belopp.

Löner till kollektivavtalsanställd personal	83 000
Resor	15 000
Ersättning för intrång vid Wiad	65 000
Korsningsförsök med får	32 000
Avkommebedömning inom äggproduktionen	10 000
Import av stammaterial för inhemsk broileruppfoädnng	55 000
Värdeminskning av slaktprodukter	30 000
	<u>280 000</u>

Styrelsen tillstyrker, att sammanlagt anvisas 225 000 kr. för ändamålet, varav 8 000 kr. till reseersättningar.

7. De av institutionsföreståndaren beräknade kostnaderna för riksförsöksprogrammet inom utfodringsområdet framgår av följande tablå.

	Nötkreatur	Försöksavdelning för			Bin	Summa
		Svin	Fjäderfå	Pålsdjur		
Avlöningar till kollektivavtalsanställd personal	47 500	31 500	72 920	35 940	3 500	191 360
Förbrukningsmateriel	50 000	23 000	5 500	5 000	8 500	92 000
Analyskostnader	73 500	8 600	13 650	4 300	2 000	102 050
Resekostnader	10 000	5 500	5 500	2 000	2 000	25 000
Intrångsersättning	83 800	27 000	12 655	—	—	123 455
Summa	264 800	95 600	110 225	47 240	16 000	533 865

Högskolestyrelsen har tillstyrkt ett belopp av 171 000 kr., vartill kommer inkomster för försålda försöksdjur m. m. med ca 100 000 kr.

8. Kostnaderna för distriktsförsöksnämndernas resor har av högskolestyrelsen föreslagits skola överföras till omkostnadsanslaget.

9—11. Föreståndarna för nuvarande avdelningar inom statens trädgårdsförsök har utarbetat preliminärt riksförsöksprogram för trädgårdssektionen. Kostnaderna för programmet framgår av följande tablå.

	Antal försök	Kostnad, kr
Frukt- och bärodling	434	359 000
Köksväxtodling	234	427 130
Prydnadsväxtodling	358	201 800

Högskolestyrelsen förordar, att till frukt- och bärodling anvisas 204 000 kr., till köksväxtodling 204 000 kr. och till prydnadsväxtodling 127 000 kr.

Departementschefen

Frågan om lämpligaste organisationsform för hushållningssällskapens medverkan i lantbrukshögskolans fältförsöksverksamhet m. m. prövas för närvarande av 1962 års fältförsöksutredning. Då resultat från denna utrednings arbete synes kunna föreligga tidigast våren 1963, torde hushållningssällskapens medverkan i högskolans fältförsöksverksamhet tills vidare få regleras efter i huvudsak hittills tillämpade grunder.

För att under övergångsperioden ge försöksverksamheten, vilken från och med budgetåret 1963/64 omfattar även trädgårdsområdet, de ökade resurser som — utan att ställningstagandet till resultaten av fältförsöksutredningens arbete föregrips — kan anses erforderliga med hänsyn till den redan beslutade personella upprustningen vid lantbrukshögskolan, vill jag emellertid föreslå, att försöksanslaget uppräknas med 485 500 kr. Såsom jag anfört under omkostnadsanslaget bör kostnaderna för distriktsförsöksnämndernas resor bestridas ur förevarande anslag.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,809\,500 + 485\,500 =) 2\,295\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 295 000 kr.

[51] 7. *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.*

	Anslag	Överskott (+) resp. underskott (—)
1960/61	100	— 35 246 ¹
1961/62	1 000	+ 8 380
1962/63	1 000	
1963/64 (förslag)	1 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer, att anslaget uppförs med 1 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa särskilda stater för lantbruksdriften vid de olika egendomarna. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

¹ Kostnader för försök vid Wlad.

[52] 8. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61 ¹	1 328 100	1 358 270
1961/62 ¹	1 537 800	1 483 174
1962/63 ¹	1 611 900	
1963/64 ¹ (förslag)	2 028 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen*, som enligt beslut av Kungl. Maj:t skall inge anslagsäskandena för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, hemställer, att anslaget ökas med 532 800 kr.

	Ökning eller minskning
A. Personalförstärkningar m. m.	
1. <i>Lantbruksavdelningen</i>	
a) 5 lektorer Ao 25	+ 165 422
b) 6 undervisningsassistenter Ae 17	+ 126 348
c) 1 kanslibitråde Ae 7	+ 12 184
d) 1 vaktmästare Ae 7	+ 12 184
2. <i>Mejeriavdelningen</i>	
a) förstärkning av personalen för forskning och försök på mejeri- området	+ 70 000
b) 2 assistenter i högst Ae 19	+ 47 156
3. <i>Trädgårdsavdelningen</i>	
a) 2 lektorer Ao 25	+ 66 169
b) 5 undervisningsassistenter Ae 17, varav 4 för tiden 1/1—30/6 1964	+ 63 166
4. <i>Statens mejeriförsök</i>	
a) förstärkning av personalen för forskning och försök på mejeri- området	+ 55 500
b) extra arbetshjälp	+ 17 000

B. Personalminskningar m. m.

1. <i>Lantbruksavdelningen</i>	
a) 4 ämneslärare Ao 23	— 137 203
b) 2 assistenter Ag 12	— 31 728
c) avlöning till speciallärare	— 22 000
2. <i>Mejeriavdelningen</i>	
2 assistenter Ag 17	— 42 111
3. <i>Trädgårdsavdelningen</i>	
a) 2 ämneslärare Ao 23: 26	— 70 013
b) 1 assistent Ag 17	— 21 055
c) avlöning till speciallärare	— 27 300

¹ Exklusive statens trädgårdsförsök, som redovisas under Lantbrukshögskolan: Avlöningar.

Ökning
eller
minskning*C. Löneregleringar m. m.*1. *Gemensamt för institutet*

3 kontorsbiträden Ae 5 i st. f. Ao 5 — 1 201

2. *Mejeriavdelningen*

2 laboratorer Bo 1 i st. f. Ao 27 + 11 566

3. *Trädgårdsavdelningen*

1 assistent Ag 12 vid Alnarps trädgårdar i st. f. arvode motsvarande lönen i 12 löneklassen — 4 736

4. *Statens mejeriförsök*

1 laborator Bo 1 i st. f. Ao 27 + 6 384

D. Omräkning

a) löneklassförändringar m. m. + 9 780

b) 1962 års lönereglering + 223 465

c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter + 3 787

+ 532 754*M o t i v.* Lantbruksstyrelsen anför inledningsvis bl. a. följande.

Den av 1962 års riksdag beslutade omorganisationen av lantbruks- och trädgårdsundervisningen medför kraftiga återverkningar på verksamheten vid Alnarp. Den nuvarande lantbruksskolekursen upphör med utgången av läsåret 1962/63 och fr. o. m. läsåret 1963/64 skall vid institutet anordnas både en tvåårig och en ettårig lantmästarkurs. Med tanke på det stora antal sökande, som under senare år avvisats från lantmästarutbildning på grund av platsbrist, är det angeläget att inte begränsa antalet elever i den ettåriga kursen alltför starkt i samband med att en tvåårig kurs inrättas. Lantbruksstyrelsen föreslår, att 48 elever intas i den ettåriga och 24 elever i den tvååriga lantmästarkursen läsåret 1963/64. Hösten 1964 kommer därvid 48 elever att utexamineras och därefter följande år 72 mot f. n. 60 per år. Beräkningarna över erforderlig lärarpersonal samt omkostnader för lantbruksavdelningen är gjorda med utgångspunkt härifrån. En ytterligare ökning av antalet intagna kan bli aktuell följande läsår.

Vid trädgårdsavdelningen slutar den sista av de hittillsvarande 16-månaders förmanskurserna i februari 1963 och den sista hortonomkursen enligt den äldre utbildningsgången i oktober 1963. I stället tillkommer grundläggande yrkeskurser i trädgårdsskötsel, ettårig förmanskurs och ettårig trädgårdsteknikerkurs.

Tre grundläggande yrkeskurser med vardera 16—20 elever föreslås börja omkring den 15 mars, den 15 juli och den 1 oktober 1963. I fortsättningen planeras två sådana kurser varje läsår. De första tekniker- och förmanskurserna med ett beräknat elevantal av 16 resp. 40 föreslås börja i januari 1964. Utöver nyssnämnda kurser skall vid trädgårdsavdelningen under läsåret 1963/64 anordnas en propedeutisk kurs för tolv hortonomie studerande vid lantbrukshögskolan.

Lantbruksstyrelsen förutsätter oförändrad verksamhet vid institutets mejeriavdelning och vid statens mejeriförsök med anledning av den pågående utredningen av mejeriundervisningens organisation.

Beträffande de olika delförslagen anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

A. 1. a), B. 1. a) och B. 1. c). Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 103) skall fem lektorstjänster i Ao 25 inrättas vid Alnarpsinstitutets lantbruksavdelning i ämnena jordbrukslära, husdjurslära, lantbruksekonomi, maskinlära och lantbruksbotanik med växtpatologi. Undervisningen handhas nu i fyra av dessa ämnesområden av ämneslärare i Ao 23 och i det femte, lantbruksekonomi, av en arvodesanställd speciallärare.

A. 1. b) och B. 1. b). Riksdagens beslut (prop. 1962: 103) innefattar även att tjänster som undervisningsassistent i A 17 skall inrättas. Vid lantbruksavdelningen finns f. n. två assistenttjänster i Ag 12, men enligt den på grundval av förslagen i propositionen 103 uppgjorda undervisningsplanen erfordras därutöver fyra assistenttjänster. Samtidigt föreslås att de båda assistenttjänsterna av äldre typ utbyts mot undervisningsassistenttjänster.

A. 1. c). Såsom i tidigare års anslagsäskanden framhållits är det oekonomiskt att låta avdelningsföreståndare och ämneslärare utföra skrivarbeten och sådana administrativa arbetsuppgifter, som kan handhas av ett kanslibiträde. Därtill kommer att undervisningsverksamheten blir lidande av en sådan ordning.

A. 1. d). Vaktmästarsysslorna vid lantbruksavdelningen med undantag av tillsyn av städning, som utövas av förste vaktmästaren, handhas av personal vid Alnarps egendom. Dessa arbetsuppgifter tillhör emellertid undervisningen och bör därför inte belasta egendomen. En befattning såsom vaktmästare är behövlig och bör uppföras på extra ordinarie stat.

A. 2. a). För innevarande budgetår får ett belopp av högst 77 500 kr. jämte medel, som inbesparas genom att en tjänst som förste assistent i lönegrad Ae 21 hålls obesatt, disponeras bl. a. för arvodesanställning vid mejeriavdelningen av en laborator i A 27 och en assistent i A 17. Utöver nämnda två befattningshavare behövs vid mejeriavdelningen ytterligare följande personal.

En förste assistent i A 21 vid institutionen för mjölkprodukternas teknologi, ett laboratoriebiträde i högst A 9 vid institutionen för mejerikemi och bakteriologi för att biträda vid det under senare år utvidgade forskningsarbetet, ett kontorsbiträde i A 5 för de administrativa arbetsuppgifterna inom mejeriavdelningen, vilka allt mer har centraliserats för att forskningspersonalen skall kunna utnyttjas för sina egentliga arbetsuppgifter samt ett institutionsbiträde i A 5 för att på effektivast möjliga sätt kunna utnyttja arbetskapaciteten hos den personal, som har högre utbildning. För den redan anställda assistenten bör lön beräknas efter A 19 i stället för efter A 17.

Med hänsyn till pågående utredning föreslår lantbruksstyrelsen att 122 487 kr. ställs till förfogande för institutet för att möjliggöra att extra personal kan anställas vid mejeriavdelningen mot arvoden enligt vad nyss föreslagits. För 1963/64 erfordras 69 487 kr. eller avrundat 70 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

A. 2. b) och B. 3. Vid mejeriavdelningen finns två assistentbefattningar i

Ag 17. Såsom kompetenskrav gäller avlagd mejeriingenjörsexamen eller motsvarande examen och vid lägre kompetens utgår lön enligt Ag 12. Tjänsterna har tidigare i viss mån betraktats såsom utbildningstjänster och under längre eller kortare tid innehafts av studerande vid högre mejerikursen. Utbildningen ställer emellertid allt mer ökade krav och detta i sin tur medför behov av assistenter med högre kompetens. Konkurrenten från mejeriindustrin om mejeriingenjörerna har samtidigt ökat och om befattningshavare med tillfredsställande kompetens skall kunna erhållas måste en förbättrad löneställning införas.

A. 3. a) och B. 2. a). Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 99) bör vid de skolor där trädgårdsundervisning meddelas fr. o. m. den 1 juli 1963 i princip gälla samma normer i fråga om löneställning och andra avlöningsförmåner m. m. som förordats för övriga lantbrukets yrkesskolor. Detta innebär, att vissa lektorstjänster bör inrättas för undervisningen i trädgårdsteknikerkursen, eftersom denna kurs ligger på samma nivå som lantmästarkursen. Med hänsyn till att antalet elever i teknikerkursen blir lägre än i lantmästarkursen föreslår lantbruksstyrelsen att tills vidare endast två lektorsbefattningar inrättas vid trädgårdsavdelningen. Lantbruksstyrelsen är inte beredd att nu föreslå i vilka ämnesområden lektorstjänster bör inrättas.

A. 3. b) och B. 2. b). Den beslutade omorganisationen av yrkesutbildningen på trädgårdsområdet medför behov av fyra nya befattningar såsom undervisningsassistent i Ae 17 utöver nu befintlig assistenttjänst i Ag 17, vilken i likhet med övriga tjänster av detta slag bör ändras till extra ordinarie. Med hänsyn till belastningen i fråga om kurser bör de nya undervisningsassistenterna anställas först fr. o. m. 1 januari 1964.

A. 4. a). Såsom ett led i den provisoriska förstärkningen av institutets personal för forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet inrättades fr. o. m. den 1 juli 1961 en arvodesbefattning såsom försöksledare i A 25 vid statens mejeriförsök. En del av för detta ändamål erforderliga medel skall enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser erhållas av den besparing, som uppstår genom att en tjänst såsom förste assistent vid mejeriförsöken i Ae 21 under samma tid hålls obesatt. Båda befattningarna är enligt institutsstyrelsen erforderliga för verksamheten vid mejeriförsöken.

Utöver den personal som finns upptagen i personalstaten vid mejeriförsöken innevarande budgetår behövs enligt lantbruksstyrelsen, vid sidan av den redan nämnda försöksledaren, som bör avlönas efter A 23, en assistent i högst A 19, ett laboratoriebiträde i A 9 och ett institutionsbiträde i A 5. För denna förstärkning av personalresurserna vid mejeriförsöken erforderas 77 632 kr. Ökningen jämfört med innevarande budgetår uppgår till 55 632 kr. eller avrundat 55 500 kr. Lantbruksstyrelsen föreslår, att detta belopp anvisas för att användas för arvoden till extra personal vid statens mejeriförsök.

A. 4. b). Nuvarande avsättningssvårigheter för mejeriprodukterna fram-

tvingar täta omläggningar av tillverkningen vid mejerierna och detta ställer ökade krav på mejeriförsökens praktiska rådgivningsarbete. För att möjliggöra för den tekniskt eller vetenskapligt utbildade personalen att helt ägna sig åt mera kvalificerade arbetsuppgifter bör för rutingöromålen anställas mejeriarbetare. Härför erfordras en uppräknig av anslaget till extra arbetshjälp med 17 000 kr.

B. 1. c) och B. 2. c). I samband med den nu beslutade omorganisationen bör timlärarkungörelsen göras tillämplig för de delar av institutets undervisningsverksamhet, som inte sker på högskolemässig nivå. Undervisningen i ett- och tvååriga lantmästarkursen och teknikerkursen bör därvid hänföras till stadium I. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att besluta i de frågor, som enligt berörda kungörelse ankommer på överstyrelse. Några möjligheter att göra en exakt beräkning över arvodenas storlek föreligger ej. Enligt lantbruksstyrelsens bedömning bör de belopp institutsstyrelsen kommit till i sina beräkningar kunna tjäna som underlag för anslagsäskandena, även om timlärarkungörelsen kommer att tillämpas på sätt nyss angetts.

C. 1. Samtliga tre ordinarie kontorsbiträdesbefattningar är f. n. vakanta och styrelsen föreslår, att desamma utbyts mot extra-ordinarie tjänster.

C. 2. och 4. Förslag har upprepade gånger framförts, att laboratorerna vid institutet skall placeras i lönegrad Bo 1. Då det slutliga ståndpunktsstagandet till den framtida organisationen av mejeriundervisningen genom den nya utredningen kommer att ytterligare fördröjas, vill lantbruksstyrelsen föreslå, att laboratorerna uppflyttas till den lönegrad, som är gängse för motsvarande befattningshavare vid andra vetenskapliga institutioner.

C. 3. Förslaget har framförts i anslagsäskandena även för innevarande budgetår (IX ht, s. 160, 3 g)).

I detta sammanhang torde få anmälas en av statskontoret utförd *utredning angående organisationen av de olika verksamheterna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, m. m.* Remissyttranden över denna utredning, har såvitt nu är i fråga, avgetts av styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut efter hörande av lärarkollegiet, styrelsen för lantbrukshögskolan, lantbruksstyrelsen, utredningen rörande undervisning, forskning och försök på mejeriområdet samt riksrevisionsverket.

Statskontorets promemoria. Samordnings- och andra principiella frågor. Statskontoret erinrar inledningsvis om att ämbetsverket i en rapport till 1955 års universitetsutredning föreslagit, att en gemensam administration för universitet och högskolor på samma ort bör övervägas, vilket innebär fem administrativa centra, därav ett för Uppsala samt ett för Lund och Malmö. Statskontoret framhåller, att en sådan omorganisation inte torde få någon större betydelse för ställningstagandet till hur de olika verksamheterna i Alnarp lämpligen bör samordnas.

Statskontoret föreslår, att styrelsen för institutet liksom nu skall bestå

av sex av Kungl. Maj:t utsedda ledamöter samt rektor och, vid behandlingen av ärende som rör viss avdelning, densammas föreståndare. Bland ledamöterna bör liksom f. n. finnas representanter för universitetet i Lund samt för det praktiska jordbruket, mejerihanteringen och trädgårdsskötseln. Därutöver bör enligt det nu framlagda förslaget en av ledamöterna vara representant för lantbrukshögskolan. Lantbruksstyrelsen bör vidare få möjlighet att meddela särskilda föreskrifter för verksamheten utöver dem, som getts i annan ordning. Vid sammanträde i styrelsen bör chefen för lantbruksstyrelsen själv eller genom ombud äga närvara och få sin mening antecknad till protokollet.

Enligt statskontorets mening torde det inte vara helt rationellt, att ett gemensamt kollegium befattar sig med hela undervisningsverksamheten vid institutet. Kollegiets ledamöter anses nämligen inte annat än beträffande den egna avdelningen kunna närmare känna till de faktorer, som bör påverka ställningstagandena. Därför förordas, att för varje undervisningsavdelning inrättas ett lärarkollegium, samtidigt som de nuvarande avdelningskollegierna bör upphöra. Vederbörande avdelningsföreståndare skall vara ordförande i lärarkollegiet. Även i övrigt bör föreståndarna ha de befogenheter och skyldigheter, som brukar ankomma på en rektor. Föreståndarna för lantbruksavdelningen och trädgårdsavdelningen föreslås därför erhålla tjänstebenenämningen rektor. På mejeriområdet bör emellertid med hänsyn till pågående utredning gällande ordning bibehållas tills vidare.

Statskontoret föreslår vidare, att en tjänsteman får till särskilt åliggande att företräda institutet utåt samt att svara för den administrativa och kamerala verksamheten liksom utnyttjandet av olika gemensamma resurser för undervisningen. Denne befattningshavare, som enligt statskontoret bör utses av Kungl. Maj:t bland rektorerna (avdelningsföreståndarna), skall åtnjuta ett särskilt av Kungl. Maj:t fastställt arvode samt ha tjänstebenenämningen rektor, tillika platschef.

För att handlägga ärenden gemensamma för institutet föreslår statskontoret ett särskilt organ, benämnt kollegienämnden. I denna nämnd skall ingå platschefen för institutet, tillika ordförande, och de tre övriga avdelningsföreståndarna. Vidare bör en samarbetsnämnd med uppgift att handlägga frågor gemensamma för institutet, lantbrukshögskolans trädgårdssektion och andra arbetsenheter vid Alnarp tillskapas. Denna nämnd skall bestå av fyra ledamöter, två från institutet och två från lantbrukshögskolan. Av ledamöterna bör två vara självskrivna, nämligen platscheferna vid institutet och trädgårdssektionen. Den förstnämnde bör vara ordförande i nämnden och den senare vice ordförande. De två övriga ledamöterna bör utses av institutets resp. högskolans styrelse. Ordförande bör åligga att vid behandling av fråga, som berör arbetsenhet, vilken inte är representerad i nämnden, kalla representant för enheten i fråga.

Statskontoret framhåller, att en samarbetsnämnd torde vara erforderlig, även om mejeriundervisningen och mejeriförsöken bryts ut ur Alnarpsinstitutet. Inte heller kan enligt statskontoret en senare omgestaltning av

lantbrukshögskolan i anslutning till en reform av universitetens organisation försvåras av vad i förevarande sammanhang förordas.

Administrativ och kameral organisation. Statskontoret föreslår, att ett kansli gemensamt för Alnarpsinstitutet och lantbrukshögskolans trädgårdssektion upprättas. För att undvika ett dubbelt chefskap bör kansliet ingå i institutet men ha till åliggande att utföra administrativa och kamerala göromål även för trädgårdssektionen, trädgårdsförsöksdistriktet, till Alnarp förlagda jordbruks- och husdjursförsöksstationer, i Alnarp placerade specialrådgivare samt, i vad avser fakturering, även för Alnarps trädgårdar. Samtliga befattningshavare vid kansliet bör vara institutets tjänstemän. Förord till befattningen som kansliets chef bör dock avges efter samråd med lantbrukshögskolan.

Chefen för kansliet bör enligt statskontoret vara byrådirektör. Samtidigt som en sådan tjänst inrättas kan den nuvarande kamrerartjänsten i Ao 23 och ett arvode om 5 000 kr. per år slopas. Det skall åligga chefen för kansliet att direkt under institutets rektor leda arbetet vid kansliet ävensom vara sekreterare åt institutets styrelse samt åt samarbets- och kollegienämnderna.

Vid kansliet behövs en kvalificerad tjänsteman, som bl. a. kan fungera som byrådirektörens ställföreträdare. För detta ändamål föreslår statskontoret, att en tjänst som förste kanslist i A 19 inrättas. Samtidigt kan ett nu anvisat belopp av 13 200 kr. till sekreterarhjälp indras. I övrigt bör en nuvarande tjänst som kassör i Ae 13 ändras till en tjänst som kanslist, en tjänst som kontorist nyinrättas samt två deltidstjänster som kanslibiträde resp. kontorsbiträde upptas som heltidstjänster. Kontoristen skall på halvtid fungera som handsekreterare åt institutets platschef och i övrigt handha diarieföring samt biträda med handläggning av personalärenden.

Inklusive nu befintlig personal blir kansliets personaluppsättning följande: en byrådirektör, en förste kanslist, en kanslist, en kontorskrivare, en kontorist, en förste vaktmästare (på övergångsstat), en värmeskötare, två kanslibiträden samt sex kontorsbiträden och en telefonist, d. v. s. totalt 16 personer.

Avdelningsföreståndarna bör enligt statskontoret ha tillgång till sekreterarhjälp. Vid de olika avdelningarna utom vid lantbruksavdelningen finns redan en kanslibiträdestjänst för ändamålet. Även lantbruksavdelningen bör emellertid disponera en sådan tjänst. Vidare bör trädgårdssektionens ordförande ha tillgång till en handsekreterare. Vid statens trädgårdsförsök finns för ändamålet en befattning som kansliskrivare, vilken torde komma att bli överförd till sektionen.

Biblioteket. Alnarpsinstitutets bibliotek är ett offentligt, vetenskapligt specialbibliotek, som är gemensamt för institutets samtliga avdelningar. Arbetet vid biblioteket leds av en bibliotekarie, som uppbär arvode efter A 17. Enligt beslut av 1961 års riksdag (prop. 1961:69) skall biblioteket betjäna både institutet och lantbrukshögskolans trädgårdssektion samt administrativt lyda under trädgårdssektionens ordförande.

Statskontoret föreslår, att litteraturbevakningen vid Alnarps-biblioteket ombesörjs av biblioteket självt. En överföring av litteraturbevakningen till Ultuna-biblioteket, som tidigare har föreslagits, skulle medföra behov av dubblering av facktidsskrifter, varigenom statsverket skulle åsamkas merkostnader. För litteraturbevakningen vid ett specialbibliotek anges det vidare vara av stor vikt med en nära kontakt med forskarna inom de områden, som biblioteket omfattar. Förläggningen av litteraturbevakningen till Alnarps-biblioteket torde inte medföra behov av ökad personal eller ändring av den beslutade organisationen. Statskontoret förutsätter, att personalen vid biblioteket, såsom jordbrukshögskoleutredningen förordade, skall utgöras av en bibliotekarie i A 21 och ett biblioteksbiträde.

Anslagstekniska frågor. Med nuvarande anslagsredovisning framgår inte, hur kostnaderna fördelar sig på lantbruks-, trädgårds- och mejeriundervisning samt mejeriförsök. Statskontoret framhåller, att det skulle vara värdefullt och överensstämma med moderna redovisningsmetoder, om en sådan redovisning kunde åstadkommas. Statskontoret föreslår därför, att institutet i sina anslagsäskanden fördelar kostnaderna beträffande samtliga anslag på resp. avdelningar.

Statskontoret ifrågasätter vidare, om tre särskilda reservationsanslag till resp. materiel, nyanskaffning och underhåll av utrustning samt bokinköp och bokbindning bör anvisas. I stället föreslås att dessa tre anslag sammanförs till ett, som i sin tur är uppdelat på tre poster, en för materiel, en för utrustning och en för bokinköp och bokbindning. Möjlighet bör då finnas, dock inte såvitt gäller utrustning, att göra minskning på en post och ökning på en annan, dock endast under förutsättning att posternas summa inte överskrids. Statskontoret återoppar härvid konstruktionen av de högre tekniska läroverkens anslag till materiel, böcker m. m.

Yttrandena. Allmänna synpunkter. *Lantbruksstyrelsen*, som under utredningens gång haft överläggningar med statskontoret i ärendet, biträder det framlagda förslaget i de hänseenden detsamma berör styrelsens befattning med Alnarpsinstitutet. Även *lantbrukshögskolans styrelse* anser sig i huvudsak kunna godta det av statskontoret framlagda förslaget.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut tillstyrker förslaget med de ändringar och tillägg lärarkollegiet vid Alnarp föreslagit. Enligt *lärarkollegiet* bör man inte nu företa större omorganisation än nöden kräver, eftersom den framtida organisationen av mejeriområdet f. n. inte kan överblickas. Under en övergångstid bör såväl denna verksamhet som yrkesutbildningen kunna sortera under en för institutet gemensam styrelse med lantbruksstyrelsen som tillsynsmyndighet.

Utredningen rörande mejeriundervisning m. m. framhåller, att det skulle vara önskvärt, om ståndpunktstagandet till förevarande spörsmål kunde anstå i avbidan på det betänkande, som inom närmaste tiden väntas från 1955 års universitetsutredning, liksom också på resultaten av de överväganden, som nu sker hos utredningen rörande mejeriundervisning m. m. Om emellertid föreliggande organisationsfrågor anses behöva lösas nu, måste

den organisation av verksamheterna vid Alnarp, som kommer till stånd, antingen få karaktär av provisorium eller också göras så smidig, att den utan svårighet kan anpassas efter nya förhållanden.

Samordnings- och andra principiella frågor. *Lärarkollegiet vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* anser det vara ändamålsenligt, att institutets styrelse kompletteras med representant för lantbrukshögskolan. Kollegiet har ingen erinran emot att de nuvarande avdelningskollegierna ändras till lärarkollegier med ökad självständighet för de olika avdelningarna inom institutet. Benämningen platschef på kollegienämndens ordförande finner kollegiet mindre lämplig och förordar i stället beteckningen institutschef. Kollegiet biträder vidare statskontorets uppfattning, att en samarbetsnämnd torde vara erforderlig. Den bör emellertid enligt kollegiet utgöras av representanter för lantbrukshögskolan, institutet och statens maskinprovningar, med lämpligen två ledamöter från vardera. Ordförandeskapet bör anförtros därför lämplig person och inte bindas till särskild representant för någondera enheten. Hela anordningen med styrelse, samarbetsnämnd och kollegienämnd bör bli föremål för omprövning i samband med statsmakternas ställningstagande till organisationen av verksamheten på mejeriområdet.

Utredningen rörande mejeriundervisning m. m. framhåller, att styrelsens sammansättning bör kunna anpassas efter hur undervisningen och forskningen på mejeriområdet kommer att ordnas för framtiden. Utredningen är inte övertygad om lämpligheten av att platschefen även representerar forsknings- och högskoleintressena. Det synes i varje fall olämpligt, att kontakterna med resp. högskolor i frågor rörande mejeriundervisningen ordnas genom föreståndare för annan avdelning i egenskap av platschef.

Administrativ och kameral organisation. *Lärarkollegiet vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* tillstyrker, att ett kansli upprättas för gemensamma administrativa och kamerala arbetsuppgifter vid institutet. Detta kansli torde utan svårighet även kunna omhänderta alla kamerala göromål för högskoleverksamheten. För de administrativa uppgifterna erfordras enligt kollegiet därutöver egen personal särskilt för institutioner med forskning och försöksverksamhet. Då trädgårdssektionens verksamhet väntas bli omfattande och även innesluta försöksverksamhet och specialrådgivning och då sektionens ordförande därjämte skall vara ställföreträdare för lantbrukshögskolans rektor, blir det nödvändigt, att särskild kanslipersonal anställs för trädgårdssektionens räkning. Utöver föreslagen handsekreterare åt trädgårdssektionens ordförande erfordras enligt kollegiet en förste byråsekreterare samt en expeditiionsvakt och övrig biträdespersonal.

Styrelsen för lantbrukshögskolan påpekar, att högskolans försöksstationer administrativt skall vara knutna till försöksintendenten och specialrådgivarna till en särskild av högskolan tillsatt kommitté. Alnarpskansliets befattning med försöksstationerna och specialrådgivningen torde därför begränsas till att handlägga de kamerala ärendena.

Riksrevisionsverket framhåller i anslutning till förslaget om ett gemensamt kansli för institutet och trädgårdssektionen, att en ytterligare förenkling skulle uppnås, om trädgårdssektionen redovisningsmässigt helt inordnas i institutets räkenskaper, varvid även bokslutet för trädgårdssektionen görs vid Alnarp. Härför erfordras att institutet erhåller rätt att belasta lantbrukshögskolans anslag med de utgifter, som beslutas av högskolans till Alnarp förlagda organ. Enligt *riksrevisionsverket* bör den föreslagna tjänsten i A 19 ej benämnas förste kanslist utan kamrerare. Vidare torde tjänstebenämningen kassör böra bibehållas.

Biblioteket. *Lärarkollegiet vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* framhåller, att den föreslagna personalen vid biblioteket synes vara ett minimum för att bibliotekets skötsel skall kunna tryggas. Tillgång till expeditionsvakt är nödvändig för hjälp med inbindning och budsändning m. m.

Anslagstekniska frågor. *Riksrevisionsverket* anser, att tillräckliga skäl inte föreligger för att sammanföra de tre nuvarande anslagen till resp. materiellynanskaffning och underhåll av utrustning samt bokinköp och bokbindning till ett enda anslag. De anslagsmedel, som erfordras för den administrativa och kamerala verksamheten vid Alnarpsinstitutet, bör i sin helhet anvisas under institutets anslag. *Lärarkollegiet vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* har intet att erinra mot statskontorets förslag beträffande anslagstekniska frågor. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* ifrågasätter om inte förvaltningen av parken vid Alnarp bör handhas av en särskild parknämnd, varvid trädgårdsavdelningen efter parknämndens direktiv skulle svara för parkens skötsel. Kostnaderna för parkunderhållet skulle därvid upptas på institutets stat.

Departementschefen

Av 1961 och 1962 års riksdagar beslutade reformer i fråga om betydande delar av verksamheten vid Alnarpsinstitutet har förändrat förutsättningarna för bland annat den administrativa och kamerala organisationen vid institutet. Den nuvarande högre trädgårdskursen och statens trädgårdsförsök skall sålunda från och med den 1 juli 1963 ombildas till en sektion av lantbrukshögskolan med en av sektionens professorer såsom ordförande. Den icke högskolemässiga lantbruks- och trädgårdsundervisningen vid institutet skall från samma tid omläggas och inordnas i den under överinseende av lantbruksstyrelsen beslutade utbildningsgången. Såsom framgår av den föregående redogörelsen har statskontoret på Kungl. Maj:ts uppdrag utrett formerna för samordning av de skilda verksamheterna vid Alnarp sinsemellan samt med lantbrukshögskolan och lantbruksstyrelsen ävensom organisationen av institutet.

De av statskontoret framlagda förslagen tar sikte på att tills vidare behålla Alnarpsinstitutet som en sammanhållen enhet, samtidigt som de olika avdelningarna får en ökad självständighet. Mot en sådan uppläggning av organisationen har jag i likhet med remissinstanserna intet att erinra. Upp-

läggningen synes möjliggöra en smidig anpassning till de nya förhållanden, som kan bli en följd av förslag från bland annat utredningen rörande undervisning, forskning och försök på mejeriområdet. Även förslagen till den närmare utformningen av organisationen, vilka tillstyrkts av flertalet remissinstanser, anser jag mig i huvudsak kunna biträda. Vad gäller de olika delförslagen torde jag få anföra följande.

Styrelsen för institutet utgörs för närvarande av sex av Kungl. Maj:t utsedda ledamöter samt rektor och vid behandling av ärende, som rör viss avdelning, densamma föreståndare. Bland ledamöterna skall finnas representanter för universitet i Lund, det praktiska jordbruket, mejerihanteringen och trädgårdsskötseln. Statskontoret har föreslagit, att bland de sex av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna även skall ingå en representant för lantbrukshögskolan. Enligt min mening bör emellertid utöver det nuvarande antalet ledamöter såsom självskriven ledamot i styrelsen ingå rektor vid lantbrukshögskolan eller vid förfall för honom den befattningshavare vid högskolan, som han utser till sin ersättare. I enlighet med statskontorets förslag bör chefen för lantbruksstyrelsen själv eller genom ombud äga närvara vid sammanträde i institutstyrelsen och få sin mening antecknad till protokollet. Lantbruksstyrelsen bör vidare ha möjlighet att meddela särskilda föreskrifter för verksamheten utöver dem, som getts i annan ordning.

Statskontorets förslag att vid varje undervisningsavdelning skall finnas ett lärarkollegium vill jag i likhet med remissinstanserna förorda. Härigenom torde en mera ändamålsenlig handläggning av undervisningsfrågorna kunna uppnås. De nuvarande avdelningskollegierna bör därvid upphöra. Jag har heller inte något att erinra mot förslaget att föreståndarna för lantbruksavdelningen och trädgårdsavdelningen erhåller tjänstebestämmningen rektor. I lärarkollegierna vid dessa båda avdelningar bör ingå rektor för avdelningen, tillika ordförande, samt inom avdelningen verksamma lektorer, ämneslärare och undervisningsassistenter liksom också i förekommande fall vikarier för dessa. Lärarkollegiet vid mejeriavdelningen bör ha samma sammansättning som det nuvarande avdelningskollegiet har.

Liksom för närvarande bör en tjänsteman vid institutet åläggas att bland annat företräda institutet utåt ävensom handha ärenden gemensamma för hela institutet. Till denna befattning bör såsom statskontoret föreslagit Kungl. Maj:t utse en av institutets rektorer (avdelningsföreståndare). För befattningshavaren har statskontoret föreslagit tjänstebestämmningen rektor, tillika platschef. I likhet med Alnarpsinstitutets lärarkollegium anser jag emellertid, att tjänstebestämmningen bör vara rektor, tillika institutschef. Till denne bör utgå ett särskilt av Kungl. Maj:t fastställt arvode samt representationsbidrag av samma storlek, som nu utgår till Alnarpsinstitutets rektor.

I enlighet med statskontorets förslag bör inrättas en kollegienämnd med uppgift att handlägga för institutet gemensamma ärenden. I denna nämnd bör ingå rektorerna för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna samt föreståndarna för mejeriavdelningen och statens mejeriförsök med institutschefen

som ordförande. Vidare bör en samarbetsnämnd med uppgift att handlägga frågor gemensamma för institutet, lantbrukshögskolans trädgårdssektion och andra arbetsenheter vid Alnarp tillskapas. I samarbetsnämnden skall enligt statskontorets förslag ingå institutschefen, tillika ordförande, trädgårdssektionens ordförande, tillika vice ordförande, samt ytterligare två ledamöter, en från vardera institutet och lantbrukshögskolan. Förslaget har tillstyrkts av alla remissinstanser utom Alnarpsinstitutets styrelse och lärarkollegium, som ansett, att i samarbetsnämnden bör ingå två representanter för vardera lantbrukshögskolan, institutet och statens maskinprovningar samt att ordförandeskapet bör anförtros därför lämplig person och inte bindas till särskild representant för någondera enheten. För egen del anser jag mig böra godta statskontorets förslag beträffande samarbetsnämnden. De ärenden, som kan komma att behandlas i nämnden, torde till huvudsaklig del beröra institutet och trädgårdssektionen. Vid behandling av ärende, som rör maskinprovningarna eller annan arbetsenhet, som inte är representerad i nämnden, bör det åligga ordföranden att kalla representant för enheten i fråga. I likhet med flertalet remissinstanser biträder jag förslaget att institutschefen skall bli ordförande och trädgårdssektionens ordförande vice ordförande i nämnden.

Beträffande den administrativa och kamerala organisationen föreslår statskontoret, att ett gemensamt kansli upprättas för Alnarpsinstitutet och lantbrukshögskolans trädgårdssektion. Organisatoriskt skall kansliet höra till institutet. För egen del kan jag i huvudsak godta den av statskontoret föreslagna utformningen av kansliet. Detta innebär, att jag anser mig böra tillstyrka att en tjänst som byrådirektör inrättas i stället för en nuvarande tjänst som kamrerare i Ao 23. Tjänsten som byrådirektör bör enligt min mening placeras i Ao 25. Samtidigt kan ett arvode om 5 000 kr. per år indras. Vidare kan jag tillstyrka att en ny tjänst i Ae 19 inrättas. I enlighet med vad riksrevisionsverket anfört torde tjänstebenämningen för denna befattning böra vara kamrerare och inte såsom statskontoret föreslagit förste kanslist. I samband med att tjänsten som kamrerare i Ae 19 inrättas kan ett nu anvisat belopp till sekreterarhjälp av 13 200 kr. indras. I övrigt bör en ny tjänst som kontorist i Ae 9 inrättas samt två deltidstjänster som kanslibitråde respektive kontorsbiträde upptas som heltidstjänster. Enligt min mening bör en befintlig tjänst som kontorsskrivare i Ae 13 ändras till kansliskrivare i Ae 11 samt en tjänst som kontorsbiträde i reglerad befordringsgång utbytas mot en tjänst som kanslibitråde i Ae 7. Den nuvarande tjänsten som kassör i Ae 13 bör, såsom riksrevisionsverket anfört, bibehållas oförändrad. Vid bifall till mina förslag kommer följande tjänster att finnas vid kansliet i Alnarp: en byrådirektör i Ao 25, en kamrerare i Ae 19, en kassör i Ae 13, en kansliskrivare i Ae 11, en kontorist i Ae 9, en tjänst som förste vaktmästare i Ao 8 (på övergångsstat), vilken vid uppkommande vakans bör ersättas med en tjänst som vaktmästare i Ao 7, en värmeskötare i Ao 8, tre kanslibiträden i Ae 7 samt fem kontorsbiträden i reglerad befordringsgång och en telefonist i Ae 5.

För att samtliga avdelningsföreståndare såsom statskontoret förordad skall få tillgång till sekreterarhjälp förordar jag i det följande i anslutning till lantbruksstyrelsens anslagsäskanden, att en tjänst som kanslibiträde i Ae 7 inrättas vid lantbruksavdelningen. Vidare torde böra erinras om att jag vid behandlingen av anslaget till avlöningar vid lantbrukshögskolan förordad, att tjänsten som kansliskrivare i Ae 11 vid nuvarande statens trädgårdsför-sök överförs till trädgårdssektionen.

I anslutning till vad lantbruksstyrelsen i sina äskanden beträffande insti-tutet föreslagit bör tre tjänster som kontorsbiträde i Ao 5 utgå ur institutets personalförteckning. Med anledning härav minskar anslagsbehovet med 1 200 kr. Den av mig förordade omorganisationen av kansliet vid Alnarp, m. m. medför en kostnadsökning av sammanlagt 34 000 kr.

Riksrevisionsverket har framhållit, att en ytterligare förenkling av det kamerala arbetet skulle uppnås, om trädgårdssektionen redovisningsmässigt helt inordnas i institutets räkenskaper, varvid även bokslutet för trädgårds-sektionen skulle uppgöras vid Alnarp. Härför erfordras att institutet erhål-ler rätt att belasta högskolans anslag med de utgifter, som beslutas av hög-skolans till Alnarp förlagda organ. Förenklingen skulle främst bestå däri att någon månatlig avräkning mellan institutet och lantbrukshögskolan inte skulle behöva företas. Vidare skulle de till bokföringen i Alnarp hörande handlingarna inte behöva bearbetas ytterligare i Ultuna. Med hänsyn till att det av riksrevisionsverket förordade tillvägagångssättet synes innebära en viss förenkling av det kamerala arbetet, vill jag förorda detsamma.

Beträffande biblioteket vid Alnarp torde böra erinras om att jag vid be-handlingen av anslaget till avlöningar vid lantbrukshögskolan förordad, att en tjänst som bibliotekarie i Ae 21 skall inrättas och upptas under högsko-lans personalförteckning. Vad gäller litteraturbevakningen på trädgårdsom-rådet synes det ändamålsenligt, att den omhänderhas av Alnarps-biblioteket och jag vill därför förorda statskontorets förslag i detta avseende. Det bör i övrigt åligga lantbrukshögskolans styrelse att svara för en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan högskolans båda bibliotek.

I likhet med riksrevisionsverket anser jag, att medel till materiel, nyan-skaffning och underhåll av utrustning samt bokinköp och bokbindning även i fortsättningen bör anvisas under tre särskilda anslag med hittillsvarande benämningar.

Av mig förordade organisatoriska förändringar av administrativa och kamerala organ vid Alnarpsinstitutet bör genomföras från och med den 1 juli 1963, vid vilken tidpunkt också förordade tjänsteförändringar vid kansliet bör genomföras.

Vad angår Alnarpsinstitutet i övrigt vill jag erinra om att enligt beslut av 1962 års riksdag skall vid lantbruksavdelningen från och med 1963/64 an-ordnas såväl ettårig som tvåårig lantmästarutbildning. För närvarande utgör elevantalet vid lantbruksavdelningen omkring 100, varav 60 elever i en ett-årig lantmästarkurs. Antalet sökande till lantmästarutbildning har under se-nare år betydligt överstigit det antal som kunnat antas. Lantbruksstyrelsen

har föreslagit, att 48 elever skall intas i den ettåriga och 24 elever i den tvååriga lantmästarkursen läsåret 1963/64. Hösten 1964 skulle sålunda komma att utexamineras 48 och därefter följande år 72 lantmästare mot för närvarande 60 per år. Med hänsyn till det stora antalet kvalificerade sökande som måste avvisas på grund av platsbrist vill jag förordna, att 72 elever intas i den ettåriga och 24 elever i den tvååriga lantmästarkursen 1963/64. Vid denna intagning blir antalet elever vid lantbruksavdelningen av ungefär samma storleksordning under läsåret 1963/64 som för närvarande. Vidare undviks en nedgång i antalet utexaminerade lantmästare hösten 1964, samtidigt som det blir möjligt att bättre tillgodose föreliggande önskemål från blivande jordbrukares sida att skaffa sig kvalificerad yrkesutbildning. Den av lantbruksstyrelsen förordade omfattningen av utbildningsverksamheten vid trädgårdsavdelningen synes böra godtas som underlag för beräkning av erforderliga undervisningsresurser vid avdelningen för budgetåret 1963/64.

Enligt beslut av 1962 års riksdag skall vid lantbruksavdelningen inrättas fem lektorstjänster i Ao 25 i utbyte mot fyra ämneslärartjänster i Ao 23 och en tjänst som arvodesanställd speciallärare. Även vid trädgårdsavdelningen skall enligt beslut av 1962 års riksdag kunna inrättas tjänster av motsvarande slag. Jag anser mig sålunda böra tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag att två nuvarande ämneslärartjänster i Ao 23 vid trädgårdsavdelningen utbyts mot två lektorstjänster i Ao 25 den 1 juli 1963. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att senare efter förslag av lantbruksstyrelsen ange inom vilka ämnesområden dessa båda lektorstjänster skall inrättas.

Enligt beslut av 1962 års riksdag skall inom yrkesutbildningen på jordbruks- och trädgårdsområdena även kunna inrättas tjänster som undervisningsassistent i A 15/17. För att genomföra den beslutade omläggningen av lantmästarutbildningen torde det såsom lantbruksstyrelsen framhållit vara erforderligt att vid lantbruksavdelningen fyra nya tjänster som undervisningsassistent i Ae 15/17 inrättas samt att två nuvarande assistenttjänster i Ag 12 utbyts mot två tjänster som undervisningsassistent i Ae 15/17. Jag vill sålunda tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag i detta avseende. I anslutning till vad jag anfört vid behandlingen av statskontorets utredning anser jag mig vidare böra tillstyrka att en tjänst som kanslibiträde i Ae 7 inrättas vid lantbruksavdelningen.

Vid trädgårdsavdelningen bör enligt min mening från och med den 1 juli 1963 en tjänst som assistent i Ag 17 utbytas mot en tjänst som undervisningsassistent i Ae 15/17 samt två nya tjänster som undervisningsassistent i Ae 15/17 inrättas från och med den 1 januari 1964. Vidare bör medel beräknas för två undervisningsassistenter med arvode motsvarande lön enligt lönegrad A 15/17 från och med den 1 januari 1964.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bör i samband med att tjänsterna som undervisningsassistent vid lantbruks- och trädgårdsavdelningarna tillkommer de nu till avlöning av speciallärare anvisade medlen minskas med sammanlagt 49 300 kr. Vad jag sålunda förordat i fråga om lantbruks- och trädgårdsavdelningarna medför emellertid, inberäknat kostnadsökningarna för

de av 1962 års riksdag beslutade lektorstjänsterna, ett ökat medelsbehov av 124 700 kr.

För tillfällig förstärkning av personalen för den vid Alnarp bedrivna forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet har riksdagen för budgetåret 1961/62 anvisat 50 000 kr., vilket belopp för budgetåret 1962/63 höjts med 25 000 kr. Det för tillfällig förstärkning av denna personal disponerade beloppet bör enligt min mening — i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen rörande undervisning, forskning och försök på mejeriområdet — för nästa budgetår uppräknas med ytterligare 25 000 kr.

Den till följd av 1962 års löne reglering och beräknade löneklassförändringar m. m. erforderliga anslagsuppräknningen uppgår till 232 400 kr. Övriga av lantbruksstyrelsen under anslaget framförda äskanden anser jag mig inte kunna tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,611\,900 + 416\,100 =) 2\,028\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut som föranleds av 1961 års riksdags beslut med anledning av propositionen 1961: 69 och av 1962 års riksdags beslut med anledning av propositionen 1962: 103 samt av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	546 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	896 500
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman...	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	544 300
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	28 800
Summa kr. 2 028 000	

c) till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 028 000 kr.

[53] 9. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61 ¹	372 400	376 142
1961/62 ¹	414 100	421 118
1962/63 ¹	454 400	
1963/64 ¹ (förslag)	499 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 55 400 kr.

	1962/63	Ökning eller minskning	
A. Utgifter			
1. Reseersättningar	19 000	+ 2 000	
2. Övriga expenser	36 000	+ 6 500	
3. Publikationstryck	13 000	+ 2 000	
4. Elevernas studieresor	11 600	+ 4 400	
5. Kosthåll för elever	283 000	+ 29 000	
6. Utställningsmateriel m. m.	1 000	+ 2 000	
7. Ersättning till Alnarps egendom för dags- verken och körslor	6 000	+ 3 000	
8. Förbrukningsartiklar för mejeriförsöken ..	23 000	+ 12 000	
9. Förbrukningsartiklar för mejeriavdelningen	29 000	+ 6 000	
10. Driftkostnader vid en ladugårdsförmans- kurs	4 200	— 4 200	
11. Städning och renhållning	130 200	+ 50 600	
12. Diverse utgifter	30 000	— 27 500	+ 85 800
B. Särskilda uppbördsmedel			
1. Kostavgifter för elever	198 000	+ 82 600	
2. Ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever	83 600	— 52 200	+ 30 400
	Nettoutgift		+ 55 400

M o t i v. A. 1. Höjda biljettpriser för såväl järnvägs- som flygresor motiverar en uppräknig av denna anslagspost. Därtill kommer att undervisningsverksamheten, speciellt vid trädgårdsavdelningen, efter genomförd omorganisation beräknas komma att medföra resekostnader för lärare och assistenter i större utsträckning än som hittills varit fallet.

A. 2. Delposten till övriga expenser har länge varit otillräcklig och trots viss uppräknig av delposten har eftersläpningar icke kunnat undvikas. Under budgetåret 1961/62 uppgick kostnaderna för telefon och annonsering till över 22 000 kr., varför anskaffning och underhåll av möbler samt skriv- och

¹ Exklusive statens trädgårdsförsök samt delposten till väg- och parkunderhåll. Anslag här för redovisas under Lantbrukshögskolan: Omkostnader.

räknemaskiner m. fl. inventarier endast kunnat ske i mycket ringa utsträckning.

A. 3. Höjda tryckningskostnader medför, att denna anslagspost behöver uppräknas.

A. 4. Studieresor och besök på olika driftsenheter och institutioner är ur undervisningssynpunkt mycket värdefulla. Kostnaderna för studieresor har vid lantbruks- och trädgårdsavdelningarna beräknats till i genomsnitt 100 kr. per elev. För mejeriavdelningen har anslagsbehovet upptagits till samma belopp som under de senaste åren stått till avdelningens förfogande.

A. 5. På grund av inträffade prisstegringar på livsmedel och den löneförhöjning, som kommit restaurangpersonalen till del, har en uppräkning med i runt tal 10 procent ansetts erforderlig.

A. 6. En stor lantbruksutställning planeras i Malmö under år 1964 och det skulle vara av stort värde för institutet att delta i densamma. Detta medför emellertid vissa kostnader och en uppräkning av delposten är därför behövlig.

A. 7. Denna delpost har varit oförändrad sedan budgetåret 1948/49 och är helt otillräcklig för att egendomen skall kunna erhålla skälig ersättning för utförda dagsverken och körslor. Den föreslagna uppräknningen medför inga egentliga utgifter för statsverket, enär motsvarande belopp återkommer såsom inkomst i Alnarps egendoms räkenskaper. Ur redovisningssynpunkt är det emellertid angeläget, att utförda prestationer värderas och ersätts i någorlunda överensstämmelse med verkliga värdet.

A. 8. Jordbrukshögskoleutredningen föreslog en provisorisk förstärkning av omkostnadsanslaget, främst avseende förbrukningsartiklar, om 35 000 kr. per år, varav ungefär hälften skulle tillfalla mejeriförsöken. Hittills har anslagsposten ökats med 3 200 kr. för 1961/62 och 3 000 kr. för 1962/63, varför ytterligare ca 12 000 kr. erfordras i anslagshöjning, om därvid inräknas senare inträffade prisförhöjningar på glas och kemikalier.

A. 9. För att uppnå den av jordbrukshögskoleutredningen förordade ökningen av det årliga anslaget till förbrukningsartiklar vid mejeriavdelningen erfordras en ökning av anslagsposten med 6 000 kr.

A. 10. Ladugårdsförmanskursen upphör.

A. 11. Städningsarbetet vid institutet är indelat i städningsområden, som fastställts i samråd med statens avtalsnämnd.

Städningsarbetet omfattar tillhoppa 127 timmar per dag och årskostnaden — beräknad efter 4 kr. per timme under 300 arbetsdagar — utgör 152 400 kr. Vikariatsersättningar och sjuklöner beräknas till 6 procent därå eller 9 200 kr. Utgifterna för städmateriel har beräknats till 10 procent å lönekostnaderna eller 16 200 kr. Därtill kommer renhållningsavgifter med 3 000 kr.

A. 12. För innevarande budgetår har under denna delpost upptagits kostnader i samband med institutets 100-årsjubileum och för propedeutisk kurs för hortonomie studerande vid lantbrukshögskolan. Förstnämnda kostnad är av engångskaraktär och kostnaderna för den propedeutiska kursen har

inordnats i institutets övriga anslag. Det återstående anslagsbehovet under denna delpost har uppskattats till 2 500 kr.

B. 1. Ökningen av kostavgifterna beror på att lantbruksskolan, vars elever åtnjuter fritt vivre, kommer att upphöra den 1 november 1963. I fortsättningen kommer sålunda samtliga elever att erlägga kostavgifter.

B. 2. Då lantbruksskolan upphör, kommer även den ersättning Alnarps egendom erlägger för elevernas arbete att upphöra. Ersättning utgår för innevarande budgetår med 83 600 kr. och värdet av elevernas arbete under tiden juli—oktober 1963 har beräknats till 31 400 kr. Inkomstminskningen utgör alltså 52 200 kr.

Departementschefen

Under detta anslag finner jag mig böra förorda en uppräkningsav anslagsposterna till reseersättningar, publikationstryck och elevernas studieresor med respektive 1 000, 1 200 och 4 400 kr. samt av delposterna till övriga expenser, utställningsmateriel m. m. och ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor med respektive 6 500, 2 000 och 3 000 kr. Vidare bör enligt min mening delposterna till förbrukningsartiklar för mejeriförsöken och mejeriavdelningen höjas med 6 000 respektive 4 000 kr. Delposten till städning och renhållning bör till följd av höjda löner och ändrade städningsområden m. m. ökas med 50 600 kr. I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag bör delposten till kosthåll för elever uppräknas med 29 000 kr. och uppbördsposten kostavgifter för elever höjas med 82 600 kr. Till följd av omläggningen av undervisningen beräknar lantbruksstyrelsen, att ersättningen från Alnarps egendom för arbete av elever minskar med 52 000 kr. Beräkningen synes böra godtas. Anslaget synes slutligen böra minskas med sammanlagt 32 700 kr. eller med de belopp, som under innevarande budgetår utgår till driftkostnader för en ladugårdsförmanskurs, till propeudeutisk kurs för hortonomie studerande samt till kostnader i samband med institutets 100-årsjubileum.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(454\,400 + 44\,600 =) 499\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Omkostnader för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 499 000 kr.

[54] 10. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	37 700	35 634	2 085
1961/62 ¹	42 000	43 613	472
1962/63 ¹	52 500		
1963/64 ¹ (förslag)	63 000		

¹ Exklusive medel till statens trädgårdsförsök, vilka redovisas under Lantbrukshögskolan: Materiel.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjs med 15 000 kr.

	1962/63	Ökning eller minskning
1. Gemensamt för institutet	4 400	—
2. Lantbruksavdelningen	17 000	+ 4 500
3. Mejeriavdelningen	12 500	—
4. Trädgårdsavdelningen	13 100	+ 9 000
5. Statens mejeriförsök	5 500	+ 1 500
	52 500	+ 15 000

M o t i v. 2. Befintlig undervisningsmateriel vid lantbruksavdelningen är i stor utsträckning föråldrad och starkt försliten. I samband med den beslutade omläggningen av undervisningen måste en upprustning komma till stånd.

4. Den beslutade omorganisationen av yrkesutbildningen på trädgårdsområdet ställer ökade krav på tillgången till undervisningsmateriel. Efter- som nuvarande materiel är helt otillräcklig, erfordras en uppräkning av anslaget.

5. Vid mejeriförsöken disponeras materielanslaget huvudsakligen för inköp av smärre verktyg och tillbehör för verkstaden, för inköp av materiel för tillverkning av försöksutrustning och försöksanordningar av olika slag samt för inköp av allmänna laboratorietillbehör av icke direkt förbrukningsnatur.

Departementschefen

Jag förordar, att förevarande anslag för nästa budgetår höjs med 10 500 kr. till 63 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 63 000 kr.

[55] 11. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	39 000	39 516	23 879
1961/62 ¹	85 000	88 930	19 949
1962/63 ¹	84 000		
1963/64 ¹ (förslag)	137 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 135 500 kr.

¹ Exklusive medel till statens trädgårdsförsök, vilka redovisas under Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.

	1961/62	Ökning eller minskning
1. Gemensamt för institutet	6 000	+ 40 000
2. Lantbruksavdelningen	6 000	+ 34 500
3. Mejeriavdelningen	18 500	+ 29 500
4. Trädgårdsavdelningen	35 000	— 14 000
5. Statens mejeriförsök	18 500	+ 45 500
	84 000	+ 135 500

M o t i v. 1. Ökningen avser medel till möblering och inredning av lärosalar i slottet. Utrustningen i dessa lärosalar är starkt nedsliten och i dåligt skick.

2. Vid genomförandet av den beslutade omorganisationen av lantbruksundervisningen måste utrustningen kompletteras och utökas ganska väsentligt.

I lantmästarkursen kommer maskinundervisningen att utvidgas och skall även omfatta reparation av maskiner. Vidare skall vid maskininstitutionen utbildning ske av trädgårdsavdelningens elever. För denna undervisning finns lokaler men det är nödvändigt att anskaffa verktyg. Kostnaden har beräknats på grundval av det förslag till normalutrustning för undervisning i lantmannaskolornas vinterkurs och maskinskötarkurs, som i mars 1962 fastställts av lantbruksstyrelsen. Med hänsyn till att en icke ringa del av de utbildade lantmästarna erhåller anställning som instruktörer vid hus-hållningssällskap eller som försökstekniker inom försöksverksamheten, måste därjämte undervisningen i försöksteknik utökas. En upprustning av den försökstekniska utrustningen kan ske successivt och beräknas i första omgången erfordra 6 000 kr.

3. Hitintills har 75 000 kr. erhållits av det av jordbrukshögskoleutredningen föreslagna engångsbeloppet på 100 000 kr. till nyanskaffning och underhåll av utrustning. Nya behov uppstår dock för varje år i en forskningsverksamhet, som vill följa med sin tid. Av erforderlig utrustning kan nämnas titristat, två analysvågar, forskningsmikroskop, bakteriologtermostater, elektroforesapparat och komplettering av spektrofotometer. Det totala behovet har varit betydligt större men en del apparatur har kunnat anskaffas genom anslag från forskningsråd och organisationer. För mejeriskoleundervisningen kan en viss komplettering av utrustningen inte längre uppskjutas. Bland de mest trängande behoven kan nämnas laboratorievågar, pH-meter, byggsats för el-lära och kylmaskin. Kostnaden för utrustning åt mejeriskolan har beräknats till 7 500 kr.

4. Den beslutade omläggningen av trädgårdsutbildningen medför att undervisning i trädgårdsanläggning skall meddelas såväl i förmanskursen som i teknikerkursen.

En materialgård, kostnadsberäknad till 5 400 kr., är nödvändig för att övningar i trädgårdsanläggningens teknik skall kunna genomföras. Vidare behövs en modellverkstad med 16 arbetsplatser, som beräknas kosta 2 300 kr. För undervisningen i fältmätning erfordras tre avvägningsinstrument och tre planimetrar, kostnadsberäknade till 4 100 kr. Slutligen har uppta-

gits 3 200 kr. för möbler och sängöverkast i elevbostäderna samt 6 000 kr. för underhåll av utrustning.

5. De senaste årens anslag har möjliggjort modernisering av försöks-
ysteriet och anskaffande av en del laboratorieutrustning. Fortfarande kvar-
står behov av utrustning för 55 000 kr. För underhåll av utrustning har upp-
tagits 9 000 kr.

Departementschefen

I samband med den beslutade omläggningen av yrkesutbildningen på jord-
bruks- och trädgårdsområdena uppkommer ett stort behov av ökad medels-
anvisning för nyanskaffning av utrustning vid institutet. Med hänsyn härtill
vill jag förorda, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 53 000 kr.
Jag förutsätter därvid, att ett belopp av 15 000 kr. av anslaget skall användas
för fortsatt förstärkning av resurserna vid mejeriavdelningen och statens
mejeriförsök samt att medlen i övrigt disponeras på i huvudsak det sätt som
lantbruksstyrelsen föreslagit. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller,
efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på institutsstyrelsen att bestämma den
närmare användningen av anslaget.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(84\,000 + 53\,000 =) 137\,000$
kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Nyanskaffning och underhåll av utrustning för budgetåret
1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 137 000 kr.

[56] 12. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bok- bindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61 ¹	13 200	13 224	92
1961/62 ¹	13 600	13 657	35
1962/63 ¹	20 000		
1963/64 ¹ (förslag)	17 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget minskas med
3 000 kr.

M o t i v. Jordbrukshögskoleutredningen har i sitt betänkande uttalat, att
ett bibliotek erfordras vid trädgårdssektionen i Alnarp och departementsche-
fen har i propositionen 1961: 69 intet haft att erinra häremot. Lantbrukssty-
relsen har därför inte upptagit några medel för bibliotekets skötsel i äskan-
dena för institutet. Oavsett bibliotekets administrativa anknytning torde det
komma att betjäna samtliga verksamheter vid Alnarp och verkställa inköp

¹ Exklusive medel till statens trädgårdsförsök, vilka redovisas under Lantbrukshögskolan:
Bokinköp och bokbindning.

av erforderlig litteratur. Det bör ankomma på institutet och dess underavdelningar att ange vilken litteratur som skall inköpas för institutets räkning och att svara för kostnaden för den del, som faller på resp. avdelning. För detta ändamål samt för inköp av tidskrifter m. m. erfordras ett anslag på 17 000 kr.

Departementschefen

I samband med att statens trädgårdsförsök bryts ut ur institutet torde såsom lantbruksstyrelsen förordat anslaget kunna minskas med 3 000 kr. till 17 000 kr. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 17 000 kr.

[57] 13. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	15 500	15 397
1961/62	18 000	18 000
1962/63	18 000	
1963/64 (förslag)	23 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 5 000 kr.

	1962/63	Ökning
1. Lön till assistent	17 082	+ 3 973
2. Bidrag till vissa kostnader för renskrivning m. m.	918	+ 1 000
		<u>4 973</u>

M o t i v. Enligt beslut av 1950 års riksdag skall av statsmedel bestridas kostnaderna för lön åt en assistent jämte vissa kostnader för renskrivning m. m. På grund av de svårigheter, som med hänsyn till löneutvecklingen på närliggande områden föreligger att behålla kvalificerad personal i denna befattning, föreslår lantbruksstyrelsen, att lön för assistenten utgår efter A 17 i stället för A 15. Av den föreslagna ökningen utgör 1 708 kr. generell löneökning och 2 265 kr. lönegradshöjning från A 15 till A 17. Med hänsyn till att höjda ersättningar måste utgå för renskrivningsarbete föreslår lantbruksstyrelsen vidare, att bidraget härför höjs med 1 000 kr.

Departementschefen

För de kostnader vid trädgårdsekonomiska byrån, vilka skall bestridas av statsverket, bör för nästa budgetår anvisas ett med 5 000 kr. förhöjt belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny stat för anslaget

användning. Såsom jag anført under lantbrukshögskolans avlöningsanslag avser jag föreslå Kungl. Maj:t låta trädgårdsnäringsutredningen överväga den trädgårdsekonomiska byråns framtida ställning.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(18\,000 + 5\,000 =) 23\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 23 000 kr.

[58] 14. Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	107 400	117 762
1961/62	121 000	125 840
1962/63	123 000	
1963/64 (förslag)	154 000	

Y r k a n d e. *Skolöverstyrelsen* hemställer — med överlämnande av en anslagsframställning från styrelsen för specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande — att anslaget höjs med 31 000 kr.

	1962/63	Ökning
1. Rektorsarvode	1 380	+ 1 020
2. Löner i övrigt	87 200	+ 27 000
3. Ersättning till folkhögskolan Hvilan för undervisning ...	18 500	+ 1 100
4. Ersättning till garantiföreningen för utgiftsökning		+ 1 425
		+ 30 545

M o t i v. 1. Med hänsyn till de löner och arvoden, som utgår till rektorer vid andra gymnasier synes det skolöverstyrelsen skäligt, att rektorsarvodet höjs till 2 400 kr.

2 och 3. Den av skolöverstyrelsen beräknade ökningen hänför sig till dels de generella lönehöjningarna 1962 och 1963, dels vidtagna ändringar i timlärarkungörelsen, dels av skolöverstyrelsen den 20 augusti 1962 beslutad ändring av gymnasiets tim- och kursplaner.

4. Enligt hittills tillämpad praxis (IX ht 1957 s. 133 och 1960 s. 153) bör ersättning utgå för det belopp, som redovisats såsom förlust.

Departementschefen

Framställningen om höjning av rektorsarvodet anser jag mig böra biträda. Mot beräkningen av beloppen till löner i övrigt och till ersättningar till folkhögskolan Hvilan och till garantiföreningen har jag inte något att erinra.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(123\,000 + 31\,000 =) 154\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 154 000 kr.

[59] 15. Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar

	Anslag
1963/64 (förslag)	222 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för den nya trädgårdsskolan i Norrköping uppförs med 254 400 kr.

	Ökning
1. 1 rektor Ao 26	+ 41 459
2. 1 ämneslärare Ao 23	+ 35 006
3. 1 ämneslärare Ae 21	+ 29 567
4. 1 ämneslärare Ae 19 (fr. o. m. 1/1 1964 Ae 21)	+ 24 985
5. 1 undervisningsassistent Ao 17 (fr. o. m. 1/4 1964)	+ 5 264
6. 1 undervisningsassistent Af 15—Ae 17 (fr. o. m. 1/4 1964) ...	+ 4 698
7. 1 trädgårdsmästare Ao 12	+ 15 856
8. 1 trädgårdsmästare Ae 12	+ 15 856
9. 1 husmor Ao 9 (fr. o. m. 1/9 1963)	+ 11 254
10. 1 förste vaktmästare Ao 8	+ 12 819
11. 1 kanslibiträde A 7 (halvtid)	+ 6 092
12. 2 ekonomibiträden A 3 (varav ett fr. o. m. 1/10 1963 och ett fr. o. m. 1/4 1964)	+ 9 901
13. arvoden till speciallärare	+ 5 000
14. extra arbetshjälp för underhåll och skötsel av anläggning och odling	+ 15 000
15. extra arvoden för tillsyn av elever	+ 16 765
16. vikariatsersättning	+ 400
17. kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 2 974
18. arvoden till styrelsens ledamöter	+ 1 500
	+ 254 397

M o t i v. Lantbruksstyrelsen anför inledningsvis följande.

Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 1962: 99; JoU 15; rskr. 252) skall en statlig trädgårdsskola inrättas vid Himmelstalund i Norrköping som ersättning för den nuvarande trädgårdsskolan vid Experimentalfältet i Stockholm. Kungl. Maj:t har den 6 juni 1962 godkänt ett avtal med Norrköpings stad, enligt vilket staden skall upplåta tomt och byggnader till staten mot en hyra av 125 000 kr. för år. Av byggnaderna skall verkstadsbyggnad, växthus och vaktmästarens (tillsyningsmannens) bostad vara färdiga den 1 oktober 1963 och resterande byggnader den 1 maj 1964. Det behov av provisoriska lokaler, som kan bli erforderligt fram till den 1 maj 1964, skall enligt avtalet med Norrköping kostnadsfritt upplåtas till staten.

För att tillräckligt antal elever med erforderlig förutbildning skall finnas tillgängliga för förmanskursen år 1964 bör enligt lantbruksstyrelsen till

Norrköping förläggas en grundläggande yrkeskurs för 32 elever, som börjar redan den 1 oktober 1963. Lokaler härför kan Norrköpings stad tillhandahålla. Lantbruksstyrelsen föreslår vidare, att medel preliminärt beräknas för en förkortad grundläggande yrkeskurs i trädgårdsskötsel för tolv elever med långvarig praktik och vissa förkunskaper. Den första trädgårdsförmanskursen i Norrköping, planerad för 24 elever, beräknas kunna påbörjas den 1 maj 1964, då samtliga nybyggnader skall vara färdigställda.

Beträffande personalbehovet anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

1—4. Vid den nya trädgårdsskolan i Norrköping bör i första hand placeras den personal, som nu finns vid trädgårdsskolan på Experimentalfältet. Lärarpersonalen där omfattar en rektor, två ordinarie ämneslärare och två extra ordinarie ämneslärare. Den ene av de två ordinarie ämneslärarna avgår med pension den 1 november 1962. Den övriga lärarpersonalen behövs enligt lantbruksstyrelsen för den planerade undervisningen vid den nya trädgårdsskolan i Norrköping. Den ordinarie läraren bör analogt med vad som beslutats för lantbruksskolorna placeras i Ao 23.

Under den första hälften av budgetåret, innan undervisningen vid trädgårdsskolan i Norrköping kommit igång i full utsträckning, bör en av ämneslärarna utnyttjas för fyllnadstjänstgöring i lantbruksstyrelsen. För omorganisationen av trädgårdsundervisningen krävs nämligen extra arbetskraft för att utarbeta normalplaner och studieplaner för de olika kurserna. Vidare behöver särskilt intresse ägnas åt frågor, som rör undervisningsmateriel, läroböcker m. m. för trädgårdsundervisningen.

5 och 6. Enligt beslut av 1962 års riksdag skall vid trädgårdsskolorna inrättas tjänster som undervisningsassistent. Fr. o. m. förmanskursens början våren 1964 erfordras utöver ämneslärarna två undervisningsassistenter.

7 och 8. För skötseln av de olika odlingarna behövs särskild personal. Sålunda erfordras en trädgårdsmästare, som har ansvar för växthus och bänkavdelningar och som i viss utsträckning kan biträda vid vissa övningar och demonstrationer. Därjämte behövs en trädgårdsmästare, som svarar för övriga odlingar och som på motsvarande sätt biträder vid övningar. Båda trädgårdsmästarna bör ha förmansutbildning vid trädgårdsskola.

9. Den för skolans husmor föreslagna lönegradsplaceringen överensstämmer med vad som tillämpas vid internatskolor med landsting som huvudman.

10. Förste vaktmästare vid Alnarpsinstitutet är placerad i lönegrad A 8.

11. Till rektors hjälp erfordras viss extra skrivhjälp. Härför bör anvisas ett anslag, som svarar mot halvtidsanställt kanslibiträde i lönegrad A 7.

12. Jämte husmor erfordras vid skolan två ekonomibiträden i lönegrad A 3. Den ena av dessa behöver dock anställas först sedan skolan flyttat in i de nya lokalerna vid Himmelstalund.

13. Enligt lantbruksstyrelsens beräkningar erfordras timlärararvoden motsvarande 150 teoretiska undervisningstimmar och 100 timmar övningar. Då vissa av dessa timmar kommer att utgöras av tilläggstimmar, vilket medför högre timarvoden, har lantbruksstyrelsen beräknat det erforderliga medels-

beloppet till 250 timmar efter Bt 17 eller sammanlagt 5 000 kr. Med hänsyn till den osäkerhet, som vidlåder dessa beräkningar, bör timlärararvoden få användas i en utsträckning, som lantbruksstyrelsen kan finna skälig med hänsyn till gällande undervisningsplan.

14. För de omfattande prydnadsanläggningarna kring skolan erfordras extra arbetshjälp. Till dess säkrare erfarenheter vunnits bör högst 15 000 kr. anvisas.

15. Enligt avtalet mellan staten och Norrköpings stad skall tjänstebostad uppföras endast för vaktmästaren (tillsyningsmannen) vid trädgårdsskolan i Norrköping. Lantbruksstyrelsen framhåller, att detta kommer att ge upphov till mycket stora svårigheter i fråga om tillsynen av eleverna, som bor inackorderade på skolan. För att handha tillsynen av eleverna föreslår styrelsen, att en elevhemsföreståndare med arvode motsvarande A 13 anställs.

18. Lantbruksstyrelsen avser att senare inkomma med förslag att inrätta en lokal styrelse vid trädgårdsskolan i Norrköping. För en sådan styrelse erfordras medel till bl. a. arvoden att utgå med de belopp, som Kungl. Maj:t sedermera kan komma att fastställa.

Y t t r a n d e. *Riksrevisionsverket* framhåller, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal synes böra uppföras som obetecknad.

Departementschefen

Den nya statliga trädgårdsskola, som enligt beslut av 1962 års riksdag skall inrättas i Norrköping i stället för den nuvarande av skogs- och lantbruksakademien drivna trädgårdsskolan på Experimentalfältet, beräknas kunna påbörja sin verksamhet i viss omfattning redan i oktober 1963, då en del av byggnaderna skall vara färdiga. Resterande byggnader beräknas bli klara till maj 1964, då skolan avses kunna bedriva undervisningen i full omfattning. De provisoriska lokaler, som kan erfordras före denna tidpunkt, skall enligt avtal med Norrköpings stad kostnadsfritt upplåtas till staten. Mot den av lantbruksstyrelsen beräknade omfattningen av undervisningen under första läsåret i Norrköping, omfattande en grundläggande yrkeskurs för 32 elever med början den 1 oktober 1963, en förkortad grundläggande yrkeskurs för tolv elever samt en trädgårdsförmanskurs för 24 elever med början i maj 1964, har jag inte något att invända. I sammanhanget vill jag erinra om att överläggningar pågår om att invid trädgårdsskolan förlägga en blomsterbindarskola och att samordna undervisningen vid de båda skolorna.

Vid den nya trädgårdsskolan i Norrköping bör enligt min mening under nästa budgetår inrättas följande befattningar: en tjänst som rektor i Ae 26, en tjänst som ämneslärare i Ae 23, en tjänst som ämneslärare i Ae 21, en tjänst som ämneslärare i Af 17—Ae 19, en tjänst som undervisningsassistent i Ae 15/17 från och med den 1 april 1964, en tjänst som trädgårdsmästare i Ae 12, en tjänst som husmor i Ae 9 från och med den 1 september 1963 samt en tjänst som vaktmästare i Ae 7. Jag vill även förorda, att medel beräknas för ytterligare en undervisningsassistent med arvode motsvarande

lön enligt lönegrad A 15/17. Vad jag nu förordat medför ett anslagsbehov av 180 200 kr.

Vidare synes under anslaget böra upptas 5 000 kr. för arvoden till speciallärare, 15 000 kr. för arvoden till skrivhjälp och ekonomipersonal, 15 000 kr. till extra arbetshjälp för underhåll och skötsel av anläggning och odling m. m. samt 2 000 kr. till arvoden för tillsyn av elever. Till kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör upptas ett belopp av 3 300 kr. Lantbruksstyrelsens förslag att inrätta en särskild styrelse för skolan vill jag tillstyrka. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma antalet ledamöter i denna styrelse samt storleken av arvodena till styrelseledamöterna. Till arvoden beräknar jag i likhet med lantbruksstyrelsen ett belopp av 1 500 kr.

Det torde i detta sammanhang böra bringas till riksdagens kännedom, att Kungl. Maj:t den 10 oktober 1962 beslutat medge, att högst 12 000 kr. av det för budgetåret 1962/63 anvisade förslagsanslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader får användas för att bestrida kostnaderna för förflyttning av vissa växter från Experimentalfältet till den nya trädgårdsskolan i Norrköping, för trädesbearbetning våren 1963 av den areal som kommer att ställas till trädgårdsskolans förfogande samt för att påbörja arbetet med en översiktsplan av trädgårdsanläggningar m. m.

Anslaget torde böra uppföras med 222 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för trädgårdsskolan i Norrköping i enlighet med vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för trädgårdsskolan i Norrköping, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	163 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 100
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 300
Summa kr.	222 000

c) till Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 222 000 kr.

[60] 16. Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader

Anslag

1963/64 (förslag) 46 000

Yrkande. Lantbruksstyrelsen hemställer, att anslaget uppförs med 99 100 kr.

		Ökning
A. O m k o s t n a d e r		
1. Sjukvård m. m.	+	800
2. Reseersättningar	+	5 000
3. Bränsle, lyse och vatten	+	16 200
4. Övriga expenser	+	2 000
5. Elevernas studieresor	+	8 250
6. Kosthåll för elever	+	25 000
7. Förbrukningsartiklar för odlingarna	+	3 000
8. Städning och renhållning	+	12 150
9. Diverse utgifter	+	1 550
10. Bokinköp, tidskrifter m. m.	+	3 500
11. Lokalhyra	+	62 500
		139 950
B. S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l		
1. Kostavgifter för elever	+	30 600
2. Hyresavgifter för elever	+	8 450
3. Hyra för vaktmästarbostad	+	1 800
		40 850
	Nettoutgift	+ 99 100

M o t i v. A. 1. En jämförelse med motsvarande kostnadspost vid Alnarpsinstitutet utvisar, att ca 800 kr. bör stå till förfogande för sjukvård m. m.

A. 2. Under denna post redovisas medel för styrelseledamöternas och personalens resor. Lantbruksstyrelsen framhåller, att i den mån lärarna deltar i studieresor, bör rese- och traktamentsersättningar utgå efter samma regler, som gäller för övriga statstjänstemän. Vidare måste dessa lärare ha samma möjligheter att delta i fortbildningskurser anordnade av regionala och centrala myndigheter som lärare vid andra skolor inom lantbruksstyrelsens verksamhetsområde. Beloppet är baserat på erfarenheter från Alnarpsinstitutets trädgårdsavdelning.

A. 3. Kostnaderna för bränsle uppskattas till 7 500 kr., för elström 6 500 kr. samt för vatten och avlopp 2 000 kr.

A. 4. Övriga expenser innefattar kostnader för telefon, annonsering, skrivmateriel m. m. samt undervisningsmateriel av förbrukningskaraktär.

A. 5. För elevernas studieresor bör ca 3 000 kr. upptas, om motsvarande tilldelning skall erhållas som vid trädgårdsavdelningen i Alnarp. Under den tid (till maj 1964), som eleverna skall bo i Ståthöga egendoms corps de logi, erfordras transporter mellan Ståthöga och Himmelstalund för undervisning i maskinhall och växthus. Anbud på dessa transporter har lämnats av Norrköpings kommunala affärsverk, vilket beräknar kostnaderna för fem tur och returtransporter per vecka under 21 veckor till 5 250 kr.

A. 6. Med utgångspunkt från kostnaderna för kosthållet vid Vreta klos-

ters lantmannaskola beräknas, att 25 000 kr. behövs för inköp av förnödenheter till elevhushållet.

A. 7. Posten avser gödselmedel, bekämpningsmedel m. m.

A. 10. Under de första åren bör enligt lantbruksstyrelsen anvisas relativt stora belopp för bokinköp, tidskrifter m. m., så att skolan kan bygga upp ett eget bibliotek. Endast i ringa utsträckning torde böcker kunna överföras från Experimentalfältet. Biblioteket där har varit litet till följd av att man haft nära tillgång till skogs- och lantbruksakademiens bibliotek.

A 11. Enligt avtalet mellan staten och Norrköpings stad skall staten erlägga 125 000 kr. per år i hyra för av trädgårdsskolan disponerade byggnader. Hyra skall beräknas från 1 januari 1964. För budgetåret 1963/64 erfordras ett belopp av 62 500 kr. för detta ändamål.

B. 1. Elevernas avgifter för kost har beräknats efter 150 kr. per månad. Enligt lantbruksstyrelsen torde denna avgift inte täcka självkostnaderna för elevhushållet.

Med hänsyn till att studiehjälp och stipendier till eleverna endast i undantagsfall uppgår till 150 kr. per månad, förordas emellertid, att kostavgifterna hålls vid denna nivå. Tillsammans med hyrorna blir den månatliga avgiften för eleverna i storleksordningen 190—200 kr., vilket utgör något mer än vad som tas ut vid internatskolor med annan huvudman, exempelvis landsting. Om staten som huvudman skulle tillämpa andra internatavgifter än övriga huvudmän, blir följden att eleverna söker sig till de andra skolorna.

B. 2. Elevernas hyresavgift har beräknats efter 40 kr. per månad för delat rum och 50 kr. för enkelrum.

B. 3. Hyran för vaktmästarbostaden om tre rum och kök (ca 82 m²) har beräknats efter 200 kr. per månad, vilket överensstämmer med hyresnivån i Norrköping. Med beräknad inflyttning tidigast den 1 oktober 1963 blir hyran för budgetåret 1963/64 1 800 kr.

Y t t r a n d e. *Riksrevisionsverket* framhåller, att kostnaderna för städning och renhållning samt för bokinköp, tidskrifter m. m. bör bestridas från anslagsposten till expenser, delposten till övriga expenser, samt att anslag till elevernas studieresor bör uppföras som en delpost under anslagsposten till övriga utgifter. Lokalhyran bör belasta fastighetsfonden och erläggas av byggnadsstyrelsen, till vilken myndighet även av vaktmästare och elever erlagda hyror bör inlevereras.

Departementschefen

Såsom riksrevisionsverket anfört bör lokalhyran för trädgårdsskolan belasta fastighetsfonden och erläggas av byggnadsstyrelsen. Vidare bör av vaktmästare och elever erlagda hyror inlevereras till byggnadsstyrelsen. Jag anser mig även böra biträda vad riksrevisionsverket föreslagit beträffande omkostnadsstatens uppställning. För budgetåret 1963/64, under vilket verksamheten vid skolan under större delen av året inte kan bedrivas i full omfattning, beräknar jag under anslagsposterna till sjukvård m. m. och

reseersättningar 800 respektive 4 000 kr. Under delposterna till bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser bör upptas 16 200 respektive 17 500 kr. Under anslagsposten till övriga utgifter bör delposten till elevernas studieresor uppföras med 8 300 kr., delposten till kosthåll för elever med 25 000 kr., delposten till förbrukningsartiklar för odlingarna med 3 000 kr. samt delposten till diverse utgifter med 1 600 kr. Under särskilda uppbördsmedel torde kostavgifter för elever kunna beräknas till 30 400 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 46 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kr.

[61] 17. *Trädgårdsskolan i Norrköping: Utrustning*

	Anslag
1963/64 (förslag)	500 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget uppförs med 1 130 000 kr.

	Ökning
1. Möbler och övriga inventarier	+ 302 400
2. Undervisningsmateriel	+ 172 820
3. Inventarier och utrustning för verkstadsbyggnaden	+ 16 680
4. Inventarier och utrustning i växthuset	+ 85 890
5. Inventarier och utrustning för trädgårdsskolebruk	
a) maskiner och redskap	+ 67 370
b) bevattningsanläggning	+ 45 000
6. Finplanering och plantering av den areal som skall stå till trädgårdsskolans förfogande	
a) odlingsdel	+ 147 000
b) prydnadsträdgård	+ 278 000
7. Provisorisk upprustning av Ståthöga	+ 15 000
	+1 130 160

M o t i v. Lantbruksstyrelsen framhåller, att utrustningsplanen grundar sig på erfarenheter från trädgårdsskolan vid Experimentalfältet och vissa lantmannaskolor. Medel äskas för den utrustning, som inte kan rubriceras som fast och som sålunda skall betalas av skolans huvudman. Vid beräkningen av kostnaderna har även hänsyn tagits till den maskinutrustning, som finns på trädgårdsskolan vid Experimentalfältet och som kan överföras till Norrköping.

1. Beräkningen över kostnaderna för möbler och övriga inventarier i skolbyggnaden med ekonomiavdelning och expeditiionslokaler jämte internat-

utrymmena är grundade på ett utrustningsförslag, som gjorts upp av Norrköpings stad efter diskussioner med lantbruksstyrelsen. Häre ingår bl. a. följande.

Möbler för lärosalar, elevrum och övriga utrymmen; kylskåp, frybox, skärningsmaskiner och övrig köksutrustning erforderlig för en utspisning av ca 70 personer; kontorsmaskiner för expedition, rektorsrum, lärarum och gästrum; fullständig sängutrustning för 56 elever samt utrustning i dagrum, tvätt- och strykrum, hobbyrum, hallar, bastu och övriga utrymmen för eleverna; armaturer och elutrustning i verkstadsbyggnaden; installationsavgift för telefon samt växtmaterial för blomgrupper m. m.

2. Till undervisningsmateriel har räknats bl. a. följande.

Projektorer för ljudfilm och stillbilder, flyttbara skoltavlor, flanellskiivor; utrustning för övningsgrupper såsom handverktyg, smidesverktyg, gängverktyg, mät- och provningsutrustning, motorverktyg, tryckluftsutrustning, lyftanordningar och svetsutrustning; olika typer av handdrivna ryggsprutor, två motordrivna sprutor, puderspridare samt viss demonstrationsmateriel med avseende på skadegörande sjukdomar; handredskap och smärre specialmaskiner, som erfordras för undervisningen; utrustning för undervisningen i trädgårdsanläggning, såsom två större gräsklippare, fyra smärre motorgräsklippare, schaktblad för traktor, specialmaskiner för skötsel av gräsmattor, slen-, putsverktyg samt snickar- och järnverktyg; portabelt ångningsaggregat samt smärre specialmaskiner och redskap, erforderliga för blomsterodling; kemiutrustning; mikroskop samt ett urval av planscher och modeller m. m. avsedda för undervisningen i botanik.

3. Till verkstadsbyggnaden behövs möbler, hyvelbänkar, lösa arbetsbänkar, verktygsskåp, lådor, vagnar för förvaring och transport av materiel samt utrustning för upphängning av redskap och verktyg.

4. Utrustningen för växthusen omfattar bl. a. armatur, inredning i kontor, tvättrum och toaletter samt bänkramar, bänkfönster och ett flyttbart plastväxthus. Lantbruksstyrelsen hemställer vidare, att medel anvisas för dys- och droppbevattning, automatisk skuggning, tidur samt belysning för kort- och långdagsbehandling av växter, eftersom Norrköpings stad inte ansett sig kunna svara härför.

5 a). En del maskiner och redskap kan övertas från Experimentalfältet. Nyanskaffning bör emellertid ske av bl. a. en traktor (15 000 kr.), skopa och vagn (9 000 kr.), fyra jordfräsar eller motorhackor, snöslunga, borste, kant-skarare och häckklippare.

5 b). Trädgårdsskolans utomhusodlingar måste förses med en bevattningsanläggning. Tveksamhet kan emellertid råda, om inte denna anläggning till viss del bör bekostas av Norrköpings stad. Staden har dock inte ansett sig kunna åta sig detta.

6. Den för trädgårdsskolans odlingar avsedda arealen är f. n. till största delen vall. Omfattande åtgärder är nödvändiga för att av denna åstadkomma dels en odlingsdel, dels en prydnadsträdgård och arboretum. Kostnaderna för att iordningställa denna areal beräknas uppgå till 1,3 miljoner kr. Dränering av området kommer att göras av Norrköpings stad. Övriga arbeten

måste utföras på statens bekostnad. Med hänsyn till att en del av dessa arbeten bör kunna utföras i samband med undervisningen är det inte skäl att nu helt iordningställa trädgård och park. Lantbruksstyrelsen föreslår därför, att 425 000 kr. anvisas för ifrågavarande ändamål för 1963/64.

7. För att en grundläggande kurs i trädgårdsskötsel skall kunna anordnas under vinterhalvåret 1963/64 erfordras 15 000 kr. för möblering och iordningställande av lokalerna på Ståthöga. Till en del torde utrustning kunna övertas från Experimentalfältet.

Departementschefen

Jag förordar, att till utrustning av trädgårdsskolan i Norrköping för nästa budgetår anvisas ett belopp av 500 000 kr. Av beloppet bör få disponeras högst 15 000 kr. för möblering och iordningställande av provisoriska lokaler för en grundläggande kurs i trädgårdsskötsel vintern 1963/64. De av lantbruksstyrelsen redovisade beräkningarna över kostnaderna för finplanering och plantering av den areal, som skall stå till trädgårdsskolans förfogande, bör enligt min mening överses med sikte på att nedbringa kostnaderna för iordningställandet av det av trädgårdsskolan disponerade markområdet.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:t:s bemyndigande, lantbruksstyrelsen att bestämma den närmare dispositionen av anslaget. Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Utrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

[62] 18. Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.

Under denna rubrik har sammanförts de tidigare anslagen Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar resp. Driftkostnader, Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, Särskilda utbildningskurser samt Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning. Medel till vissa av de ändamål, som tidigare tillgodosetts från anslaget Särskilda utbildningskurser, har föreslagits skola anvisas under anslaget Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. (jfr detta anslag och prop. 1962: 103).

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	12 634 700	13 010 551
1961/62	13 814 000	12 753 675
1962/63	13 765 000	
1963/64 (förslag)	15 596 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 5 000 600 kr.

Ökning
eller
minskning

I. Avlöningar

A. Personalförstärkning vid

1. lantbruksskolor		
a) 3 ämneslärare	+	73 245
b) 29 undervisningsassistenter	+	467 398
c) ändrad anställningstid för redan anställda lärare ...	+	18 746
2. lanthushållsskolor		
7 ämneslärare	+	90 720
3. Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor	+	52 266

B. Personalminskning vid

1. lantbruksskolor		
a) 15 ämneslärare	—	259 432
b) speciallärare	—	231 591
2. lanthushållsskolor		
a) 1 rektor	—	31 370
b) 2 ämneslärare	—	39 316
3. trädgårdsskolor		
a) 1 rektor	—	40 873
b) 4 ämneslärare	—	122 008
c) speciallärare	—	11 046
4. jordbrukets yrkesskolor		
a) husmor	—	15 318
b) assistenter	—	13 334
c) förmanspersonal	—	34 202
d) vikarier	—	5 206
5. Urshults fruktodlingsskola	—	30 000

C. Nya statsbidragsgrunder för avlöningar (höjning från 90 till 100 procent)	+1 413 263
---	------------

D. Omräkning

1. löneklassförändringar m. m.	+	95 000
2. 1962 års lönereglering	+1	509 992
3. kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+	5 495
4. avgifter till ATP och SPA	+	200 473

II. Driftkostnader

A. Ändrad kursverksamhet till följd av 1962 års riksdagsbeslut vid

1. lantbruksskolor	+	34 132
2. lanthushållsskolor	—	40 428
3. trädgårdsskola	—	5 543

B. Skolläkare	+	1 205
---------------------	---	-------

	Ökning eller minskning
C. Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor..	+ 29 484
D. Experimentalfältets trädgårdsskola och Urshults fruktodlingsskola	— 63 700
E. Nya statsbidragsgrunder för driftkost- nader	
1. enligt de av lantbruksundervisningskommittén föreslagna normerna för lantbruksskolor avseende kostnadsläget 1957/58 vid	
a) lantbruksskolor	+ 496 538
b) lantbruksskolor	+ 425 924
c) trädgårdsskola	+ 5 958
2. merkostnad vid dubbelt tilläggsbidrag för arbets- och driftsledarkurser samt ladugårdsförmanskurser	+ 46 656
3. reseersättningar	
a) lantbruksskolor	+ 135 600
b) lantbruksskolor	+ 135 000
c) trädgårdsskola	+ 1 200
4. kompensation för kostnadsstegringen sedan 1957/58 ...	+ 366 072
III. Undervisningsmateriel	+ 125 000
IV. Pedagogisk utbildning och fortbildning av lärare m. m.	
A. Pedagogisk utbildning	+ 220 000
B. Fortbildningskurser	+ 31 000
C. Utbildningskurser ¹	— 30 400
	+5 000 600

Motiv. Det av lantbruksstyrelsen för 1963/64 äskade bidraget till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m. fördelar sig på olika kostnadsposter och skolformer på sätt som framgår av följande sammanställning.

	Lant- bruks- skolor ^a	Lanthus- hålls- skolor	Trädgårds- skola	Summa
I. Avlöningar				
1. Avlöningskostnader	6 677 028	5 216 147	71 952	11 965 127
2. Pensionsavgifter	428 005	338 418	4 519	770 942
3. Speciallärararvoden	522 087	113 909	1 154	637 150
4. Arbetsgivarbidrag	38 988	38 475	342	77 805
5. Kompensation för höjda folkpen- sionsavgifter	93 082	72 668	1 006	166 756
6. ATP-avgifter	318 927	250 584	3 411	572 922
Summa	8 078 117	6 030 201	82 384	14 190 702

¹ Avser kurser för ladugårdsskötare, kontrollassistenter m. fl. Denna undervisning kommer fr. o. m. 1 juli 1963 att ingå i lantbruksskolornas verksamhet.

^a Inklusive jordbrukskursen vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor.

Statsverkspropositionen år 1963: Bil. 11: Jordbruksdepartementet 169

	Lant- bruks- skolor ¹	Lanthus- hålls- skolor	Trädgårds- skola	Summa
7. Kurser för trädgårdsläringar				12 800
8. Mejeriskola				5 600
Summa avlöningar				14 209 102
<i>II. Driftkostnader</i>				
1. Grundbidrag	609 312	470 976	11 880	1 092 168
2. Tilläggsbidrag	1 144 038	932 120	7 560	2 083 718
3. Dubbelt tilläggsbidrag för vissa kurser	40 656			40 656
4. Kompensation för kostnadsstegring sedan 1957/58	223 219	145 619	2 688	371 526
5. Arvode åt skolläkare	17 577	14 018	54	31 649
Summa	2 034 802	1 562 733	22 182	3 619 717
6. Bidrag till rese- och traktaments- ersättningar				271 800
7. Mejeriskola				4 000
Summa driftkostnader				3 895 517
				350 000
<i>III. Undervisningsmateriel</i>				
<i>IV. Pedagogisk utbildning och fortbildning av lärare</i>				
1. Pedagogisk utbildning				220 000
2. Fortbildningskurser				85 000
Summa pedagogisk utbildning m.m.				305 000
Summa bidrag till driften av lant- brukets yrkesskolor				18 759 619

Den planerade omfattningen av undervisningen under 1963/64 framgår av följande tablå.

	Lant- bruks- skolor ¹	Lanthus- hålls- skolor	Träd- gårds- skola	Summa
Antal skolor	54	42	1	97
Antal elever	3 906	3 115	12	7 033
Antal elevveckor	80 997	66 580	540	148 117
Antal lärare				
rektorer	53	42	1	96
ämneslärare	137	183	1	321
undervisningsassistenter	38			38

Beträffande de olika delförslagen anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

I. A. 1. Beräkningarna över det antal lärare, som erfordras vid de olika skolorna, är grundade på från skolorna infordrade uppgifter rörande planerad undervisning läsåret 1963/64.

Ökningen med tre ämneslärare betingas av omläggningen av nuvarande jordbruksskolor till lantbruksskolor samt av utökad undervisningsverksamhet vid Umeå lantbruksskola.

Enligt 1962 års riksdags beslut rörande lantbruksundervisningen skall

¹ Inklusive jordbrukskursen vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor.

fr. o. m. budgetåret 1963/64 tjänster som undervisningsassistent inrättas vid lantbrukets yrkesskolor. Av de från skolorna inhämtade uppgifterna framgår, att 29 nya tjänster som undervisningsassistent behövs för läsåret 1963/64 utöver nu befintlig motsvarande personal (två anställda som yrkeslärare och sex anställda som extra ämneslärare utan föreskriven kompetens). Sex av de nya tjänsterna avser endast viss del av året. Den föreslagna ökningen av antalet undervisningsassistenter möjliggör en samtidig minskning med 15 ämneslärartjänster och en ca 30-procentig minskning av antalet speciallärartimmar. Vid beräkning av lönekostnaderna för undervisningsassistenterna har lantbruksstyrelsen utgått från lönegrad A 15, eftersom antalet lantmästare med kompetens för lönegrad A 17 (särskild pedagogisk utbildning) ännu är litet.

Fr. o. m. budgetåret 1962/63 utgår ersättning för s. k. tilläggstimmar till lärare, som åtar sig undervisning i större omfattning än vad som svarar mot hans undervisningsskyldighet. Vid beräkningen av erforderligt antal lärare har förutsatts, att dessa jämte speciallärare skall täcka hela behovet av lärartimmar. Några särskilda medel har därför inte upptagits för tilläggstimmar.

I. A. 2. Förstärkningen avser en tjänst vid vardera av de båda nya skolorna i Skurup och Svalöv, där verksamheten nu kommit fullt igång, samt en tjänst vid vardera Tvillingsta och Dalkarlså, där verksamheten utökats. Två av dessa fyra tjänster avser endast deltid. De återstående tre nya lärartjänsterna vid lantbruksskolorna, varav en på deltid, hänför sig till en planerad lantbruksskolas avdelning vid Lövsta lantbruksskola på Gotland. Beträffande lantbruksskolas undervisningen på Gotland anför lantbruksstyrelsen bl. a. följande.

Frågan om att inrätta en särskild lantbruksskola på Gotland har varit aktuell under en följd av år. Enligt en av lantbruksstyrelsen upprättad prognos angående behovet av elevplatser vid lantbrukets yrkesskolor framgår, att 16—20 platser erfordras för att täcka behovet av lantbruksskolas undervisning inom Gotlands län. Gotlands landsting har efter samråd med lantbruksstyrelsen beslutat att en lantbruksskolas avdelning skall upprättas vid Lövsta lantbruksskola fr. o. m. läsåret 1963/64. Tidigare överväganden att bygga en självständig lantbruksskola har sålunda frångåtts. Genom samförläggning uppnås betydande fördelar, när det gäller så få elever som i detta fall. Vissa lokalutrymmen samt djurstallar och trädgård kan utnyttjas gemensamt av lantbruksskolan och lantbruksskolas avdelningen, samtidigt som lantbruksskolas lärare kan handha viss specialundervisning för lantbruksskoleleverna. Lokalprogram för en lantbruksskolas avdelning har av lantbruksstyrelsen överlämnats till landstingets förvaltningsutskott. Nybyggnad erfordras av lokaler för teoriundervisning och viss praktisk undervisning samt för administration och elevbostäder. Undervisningslokaler för bl. a. sömnad, vävning och tvätt kan erhållas i lantbruksskolas nuvarande utrymmen. En förutsättning härför är, att för båda skolformernas gemensamma utnyttjande uppförs gymnastik- och samlingsal.

I. A. 3. Direktionen för Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor på landet har hemställt, att statsbidrag till stiftelsens tvååriga jordbrukskurs måtte beviljas enligt de normer, som gäller för lantbrukets yrkesskolor. Direktionen anför bl. a. följande.

Vid skolan har bedrivits jordbruksutbildning för pojkar sedan 1911. Sedan 1952 är jordbrukskursen tvåårig och undervisningen i första årskursen är upplagd i överensstämmelse med den undervisningsplan, som tillämpats för enhetsskolans 9 y. Vid skolan undervisas jämväl i särskilda kurser verkstadssnickare, möbelsnickare samt bil- och traktormekaniker. För flickor finns ett- och tvååriga husmoderskurser och barnsköterskekurs. För samtliga kurser utom för jordbrukskursen uppbärs statsbidrag genom överstyrelsen för yrkesutbildning. Därjämte lämnar både Stockholms läns landsting och Stockholms stad bidrag till skolans drift. Genom att jordbruksutbildningen inte är statsunderstödd saknar de elever, som deltar i denna utbildning, möjlighet att erhålla statliga studiebidrag och stipendier.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att vid skolan finns goda möjligheter att bedriva en allsidig lantbruksutbildning. Speciellt för den elevkategori, som söker sig till denna skola, nämligen yngre elever utan erfarenhet av jordbruksarbete, kommer behovet av utbildningsplatser att bli stort i framtiden. Lantbruksstyrelsen anser det därför vara värdefullt, att jordbruksundervisningen vid skolan kan fortsätta som hittills, och förordar, att skolan tillerkänns statsbidrag till jordbrukskursen efter samma normer som gäller för lantbrukets yrkesskolor. En följd härav blir också, att skolans undervisning kommer att inordnas i den övriga lantbruksundervisningen.

I. B. 1. Minskningen av antalet ämneslärare och speciallärare vid lantbruksskolorna sammanhänger med att dessa lärarkategorier delvis skall utbytas mot undervisningsassistenter (I. A. 1.).

I. B. 2. Den föreslagna minskningen av lärarpersonalen vid lantbruksskolorna beror på att Malgomajs lantbruksskola avvecklas.

I. B. 3, I. B. 5 och II D. Skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola vid Experimentalfältet upphör med utgången av budgetåret 1962/63 och Urshults fruktodlingsskola med utgången av läsåret 1962.

I. B. 4. Statsbidrag till jordbrukets yrkesskolor har hittills utgått med 50 procent av lönen till husmor, assistenter och förmanspersonal. I och med att dessa skolor inordnas bland lantbruksskolorna, kan detta statsbidrag avvecklas. Assistenterna har, i den mån de är helt sysselsatta med undervisning, upptagits bland lärarpersonalen.

I. C. Lantbruksstyrelsen förordar, att statsbidraget till avlöningar beräknas på det sätt 1955 års lantbruksundervisningskommitté föreslagit, nämligen med 100 procent av en schabloniserad normallön. Normallönekostnaden innefattar grundlön, rörligt tillägg, pensionsavgifter, i förekommande fall kallortstillägg samt arbetsgivarbidrag enligt lagen om sjukförsäkring resp. allmän tjänstepensionering. Med frångående av vad styrelsen tidigare föreslagit anser styrelsen vidare, att även kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör inräknas i bidragsunderlaget. Kostnaden härför har medtagits i beräkningarna.

II. A. Under denna punkt redovisade belopp avser sådana kostnadsförändringar som blir en följd av den av 1962 års riksdag beslutade omläggningen av undervisningen vid lantbrukets yrkesskolor. Statsbidraget har därvid förutsatts utgå efter nu gällande bidragsgrunder.

II. C. Statsbidraget till driftkostnader för Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor har beräknats efter samma normer som för lantbruksskolorna.

II. E. 1. Vid beräkning av det statliga driftkostnadsbidraget har lantbruksstyrelsen för samtliga skolformer utgått från de statsbidragsbelopp (264 kr. per undervisningsvecka under högst 45 veckor per läsår och 14 kr. per elevvecka), som 1955 års lantbruksundervisningskommitté föreslagit för lantbruksskolorna. Detta innebär, att styrelsen frångått kommitténs förslag, eftersom denna förordade ett lägre belopp för lanthushållsskolorna (211 kr. per undervisningsvecka och 11 kr. 50 öre per elevvecka).

För nuvarande jordbrukets yrkesskolor (Gälö och Sorselegården) har driftkostnadsbidraget beräknats efter samma normer som för övriga lantbruksskolor. Gälö jordbruksskola har under en följd av år uppburit ett extra driftkostnadsbidrag av 8 550 kr. Med hänsyn till att skolan nu skall inordnas bland övriga lantbrukets yrkesskolor finns enligt lantbruksstyrelsens mening inte längre någon anledning att utge detta bidrag.

II. E. 2. Lantbruksstyrelsen anför härom.

Inom lantbruksundervisningen förekommer vissa kurser, till vilka eleverna rekryteras från stora delar av landet. Detta är bl. a. fallet med arbets- och driftsledarkurserna samt ladugårdsförmanskurserna. Huvudmännen för skolor med kurser av rikskaraktär anser, att ett större statsbidrag än det 50-procentiga driftkostnadsbidrag, som 1955 års lantbruksundervisningskommitté föreslagit, är motiverat till sådana kurser. Lantbruksstyrelsen, som delar denna uppfattning, föreslår att till kurser, som är av utpräglad rikskaraktär och som är av betydelse för lantbruksundervisningen i dess helhet, utgår ett dubbelt tilläggsbidrag. Tills vidare bör dubbelt tilläggsbidrag begränsas att avse endast ettåriga arbets- och driftsledarkurser samt 24 veckors ladugårdsförmanskurser. Lantbruksstyrelsen erinrar i detta sammanhang om att staten inom trädgårdsundervisningen åtagit sig ett betydligt större ekonomiskt ansvar för förmansutbildningen genom beslutet om ytterligare en helt statlig trädgårdsskola i Norrköping vid sidan av den, som redan finns i Alnarp.

II. E. 3. I de av 1955 års lantbruksundervisningskommitté föreslagna grundbidragen och tilläggsbidragen ingick även resekostnader för lärarpersonalen med 600 kr. per lärare.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att den nya organisationen på ett helt annat sätt än tidigare medger, att en lärare kan utnyttjas gemensamt av flera skolor inom ett och samma landstingsområde. Då läraren tjänstgör vid annan skola än den egna, bör han enligt styrelsen äga uppbära rese- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet. Inom det obligatoriska skolväsendet ersätts lärarens kostnader härför helt av statsmedel genom länsstyrelserna. Styrelsen räknar vidare med väsentlig utökning av kurser med hemkontakt (besök av lärare i elevens hem under icke kursid för instruktion och kontroll av förelagda uppgifter i arbetet på hemgården). Även vid sådana besök bör läraren uppbära rese- och traktamentsersättningar efter samma regler som gäller för andra befattningshavare, som avlönas efter av staten fastställda grunder.

Lantbruksstyrelsen anser, att statsbidraget till resor inte bör inräknas i det allmänna bidragsunderlaget, eftersom behovet av medel för resor varierar mycket starkt vid olika skolor. Sålunda torde lanthushållsskolorna i betydligt mindre utsträckning än lantbruksskolorna komma att belastas med rese-

kostnader. Statsbidraget bör i stället enligt styrelsen utgå med 50 procent av de kostnader skolans huvudman kan redovisa för resor och traktamenten till lärare, dock med högst 600 kr. per lärare och läsår. Att resekostnaderna på detta sätt måste redovisas separat kommer endast i ringa utsträckning att ge merarbete vid slutrekvisitionen av statsbidragsmedel. Det statsbidrag till resor, som erfordras under budgetåret 1963/64 har lantbruksstyrelsen beräknat under antagande att samtliga lärare utnyttjar det maximala bidraget 600 kr. per lärare. Eftersom statsbidrag till resor redan ingår i de av lantbruksundervisningskommittén beräknade driftkostnadsbidragen, har det nu framtänkade statsbidraget till resor dragits från beloppet under punkt II. E. 4.

II. E. 4. De av lantbruksundervisningskommittén föreslagna driftkostnadsbidragen baserades på kostnaderna för skolornas drift under läsåret 1957/58, med undantag för lärarlönekostnaderna och kostnaderna för elevhushåll och internat. Enligt kommittén bör dessa bidrag räknas upp i den mån kostnaderna stiger.

Lantbruksstyrelsen har beräknat, att ökningen av skolornas driftkostnader under fem läsår fram t. o. m. 1958/59 i medeltal uppgick till ca 3 procent per år och ganska väl överensstämde med den ökning konsumentprisindex undergick under samma period. Konsumentprisindex har därefter fortsatt att stiga i ungefär samma takt fram till innevarande budgetår. I huvudmännens kostnader för skolornas drift ingår också vissa lönekostnader för vaktmästare m. fl. Dessa kostnader har under senare år ökat betydligt snabbare än konsumentprisindex. De sammanlagda stegringarna av driftkostnaderna sedan budgetåret 1957/58 uppskattar lantbruksstyrelsen till ca 20 procent. De statliga driftkostnadsbidragen bör alltså öka med tilhoppa 640 000 kr. Från detta belopp har sedan dragits under punkt II E. 3 beräknade bidrag till resekostnader.

III. Statsbidrag till undervisningsmateriel utgår f. n. med 75 procent av kostnaden för anskaffning och montering av undervisningsmateriel för maskinundervisning. Med hänvisning till vad 1955 års lantbruksundervisningskommitté förordat och i likhet med vad som gäller för de centrala verkstads-skolorna föreslår lantbruksstyrelsen dels att statsbidrag till berörda ändamål får utgå med 90 procent av kostnaderna, dels att statsbidragsgivningen utvidgas att omfatta undervisningsmateriel över huvud taget. Bidragsbehovet framgår bl. a. av den disproportion, som förefinns mellan sökta bidrag och medelstillgången. För budgetåret 1961/62 uppgick sålunda ansökningarna från lantbruks-, lantmanna- m. fl. skolor till 426 500 kr. och från lanthushållsskolor till 120 300 kr., medan det för bidragsändamål anvisade beloppet samtidigt utgjorde 165 000 kr.

IV. A. Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 1962:103 s. 142) skall fr. o. m. budgetåret 1963/64 15-veckorskurser för pedagogisk utbildning av lärare vid lantbrukets yrkesskolor anordnas vid Jälla lantmannaskola invid Uppsala samt Alnarpsinstitutet. Vid Jälla kan inte pedagogiska utbildningskurser komma till stånd förrän tidigast under budgetåret 1964/65. För att den angelägna pedagogiska utbildningen ändå under budgetåret 1963/64 skall kunna komma igång i så stor omfattning som möjligt, föreslår lant-

bruksstyrelsen, att vid Alnarp anordnas två kurser för ämneslärare, undervisningsassistenter och rådgivningspersonal inom jordbruket.

Kostnaderna för en pedagogisk kurs för 16 elever uppskattas av lantbruksstyrelsen till 107 000 kr. Kostnaden för lärare är beräknad på grundval av de erfarenheter yrkesöverstyrelsen har från motsvarande kurser. Kostnaden för elevbidrag är grundad på de bestämmelser, som gäller inom yrkesutbildningsväsendet i övrigt. Utöver dessa rörliga kostnader per kurs tillkommer engångskostnader för anskaffning av ljudfilmsapparat jämte viss annan stadigvarande undervisningsmateriel. Härför erfordras för 1963/64 ca 6 000 kr.

IV. B. De medel, som för budgetåret 1962/63 under anslaget Särskilda utbildningskurser står till förfogande för fortbildningskurser för lärarpersonal vid lantbrukets skolor utgör ca 54 000 kr. Lantbruksundervisningskommittén föreslog en uppräknning med 60 000 kr. av de medel, som dittills stått till förfogande för fortbildning av personal inom lantbrukets undervisnings- och rådgivningsverksamhet. Lantbruksstyrelsen framhåller, att den omorganisation av lantbruksundervisningen, som beslutats av 1962 års riksdag, kommer att medföra omställningsproblem vid skolorna. En effektiv information om nya kurstyper och nya arbetsmetoder i skolarbetet är synnerligen angelägen. Detta understryker vikten av att tillräckliga medel ställs till förfogande för fortbildningsverksamhet. Härigenom ges de säkraste garantier för att den föreslagna omorganisationen förs ut på fältet. För budgetåret 1963/64 behövs enligt lantbruksstyrelsen ca 85 000 kr. för fortbildningskurser för lärarpersonal vid lantbrukets yrkesskolor.

I detta sammanhang torde få anmälas av lantbruksstyrelsen med eget utlåtande överlämnade framställningar av *skogs- och lantbruksakademien* samt av *styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker*, vari hemställs att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1962/63 måtte såsom ytterligare driftkostnadsbidrag för nyssnämnda budgetår åt akademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet och trädgårdsskolan i Söråker anvisas 45 500 resp. 35 000 kr.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker framställningarna och anför i huvudsak följande.

Utöver det ordinarie driftkostnadsbidraget har sedan budgetåret 1953/54 å tilläggsstat till riksstaten till Norrlands trädgårdsskola i Söråker samt till skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola vid Experimentalfältet anvisats särskilda driftkostnadsbidrag, till förstnämnda skola med 30 000 kr. per läsår samt till sistnämnda skola med 45 000 kr. för vart och ett av läsåren 1953/54—1955/56, 51 000 kr. för läsåret 1956/57 samt 57 000 kr. för vardera läsåren 1957/58—1961/62.

Statsstödet till trädgårdsskolan å Experimentalfältet kommer enligt statsmakternas beslut (prop. 1962: 99) att upphöra med utgången av budgetåret 1962/63, då skolan skall läggas ned och det nuvarande skolområdet tas i anspråk för Stockholms universitet. I stället inrättas en statlig trädgårdsskola i Norrköping. Det sökta extra driftkostnadsbidraget om 45 500 kr. avser verksamheten vid skolan till utgången av budgetåret 1962/63. Då skolan inte kan bedriva undervisningen i nuvarande omfattning utan extra driftkost-

nadsbidrag, förordar lantbruksstyrelsen, att sådant bidrag skall utgå jämväl för läsåret 1962/63.

Beträffande trädgårdsskolan i Söråker anförde departementschefen i propositionen 1962: 99 bl. a., att frågan om trädgårdsundervisningen i Norrland borde bli föremål för fortsatta undersökningar och överväganden samt att utbildningen vid trädgårdsskolan i Söråker borde fortgå med oförändrad inriktning i avvaktan på resultaten härav. Den 18 juni 1962 tillkallades särskild sakkunnig att utreda frågan om trädgårdsundervisningens inriktning och lokalisering i Norrland. Då resultatet av denna utredning kan komma att föreläggas riksdagen tidigast 1963, bör verksamheten vid trädgårdsskolan i Söråker fortgå på samma sätt som hittills även under 1963. Med hänsyn till att skolan inte kan bedriva undervisningen i nuvarande omfattning utan extra driftkostnadsbidrag, förordar lantbruksstyrelsen, att sådant bidrag skall utgå för läsåret 1962/63.

Y t t r a n d e. *Överstyrelsen för yrkesutbildning* finner det motiverat, att den vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor bedrivna jordbruksutbildningen kommer i åtnjutande av statsbidrag, och tillstyrker, att statsbidrag till denna verksamhet får utgå enligt de normer, som föreslagits av lantbruksstyrelsen. *Överstyrelsen* anför vidare bl. a. följande.

Vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor finns verkstadsskolor för utbildning av bil- och traktormekaniker och för utbildning av verkstadssnickare ävensom ett- och tvååriga husmodersskolor samt barnsköterskekurser. För denna utbildningsverksamhet, som står under inseeende av överstyrelsen, åtnjuts statsbidrag enligt för enskild yrkesskola, grupp A, gällande grunder.

Departementschefen

Enligt beslut av 1962 års riksdag skall från och med den 1 juli 1963 yrkesutbildningen på jordbrukets område läggas om. I anslutning härtill förordar jag de av lantbruksstyrelsen föreslagna förstärkningarna av personalen m. m. vid lantbruksskolor och lantushållsskolor. Jag utgår därvid från att i propositionen 1962: 103 angiven undervisningsskyldighet för lärarna och i samma proposition angivna minimiantal elever per undervisningsgrupp tillämpas och att den av lantbruksstyrelsen samtidigt föreslagna minskningen av lärarpersonalen genomförs. Mitt förslag innebär bland annat, att medel bör beräknas för lärare och driftkostnader vid den planerade lantushållsavdelningen vid Lövsta lantbruksskola på Gotland. Enligt min mening bör vidare den vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor på landet bedrivna jordbrukskursen tillerkännas statsbidrag efter samma normer, som gäller för lantbruksskolor, under förutsättning att skolans jordbruksundervisning inordnas under de nya bestämmelserna för yrkesutbildningen på jordbrukets område. De av lantbruksstyrelsen föreslagna ökningarna och minskningarna av bidragen till följd av ändrad anställningstid för redan anställda lärare och på grund av ändrad kursverksamhet som en följd av omläggningen av undervisningen vid lantbrukets yrkesskolor samt av bidragen till skolläkare föranleder ingen erinran från min sida.

Vad jag sålunda förordat beträffande avlöningar och driftkostnader medför en ökning av anslaget med 92 000 kr. På grund av 1962 års lönereglering, beräknade löneklassförändringar m. m. samt höjda pensionsavgifter behöver anslaget ökas med sammanlagt 1 811 000 kr. Nedläggningen av skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola på Experimentalfältet samt av Urshults fruktodlingsskola medför å andra sidan en minskning av anslagsbehovet med tillhoppa 267 600 kr.

Lantbruksstyrelsens förslag i fråga om nya grunder för statsbidrag till avlöningar, driftkostnader och undervisningsmateriel är jag inte beredd att nu pröva. Med hänsyn härtill kan jag inte förorda någon ökning av bidragen till undervisningsmateriel. Lantbruksstyrelsen bör sålunda för nästa budgetår äga utdela bidrag till undervisningsmateriel inom en ram av 225 000 kr.

De av lantbruksstyrelsen för nästa budgetår föreslagna kurserna för pedagogisk grundutbildning och fortbildning av lärarna vid lantbrukets yrkesskolor m. fl. anser jag mig böra förorda. Jag tillstyrker sålunda, att för kurserna till pedagogisk grundutbildning beräknas ett belopp av 220 000 kr. under anslaget samt för fortbildningskurser ett med 31 000 kr. till 85 000 kr. förhöjt belopp. Ersättningen till deltagare i kurserna för pedagogisk grundutbildning anser jag böra höjas från 1 020 kr. till 1 200 kr. för månad. Nu utgående bidrag till kurser för utbildning av ladugårdsskötare m. fl. bör såsom lantbruksstyrelsen föreslagit slopas, eftersom dylik undervisning från och med nästa budgetår kommer att ingå i lantbruksskolornas verksamhet. Anslaget kan därför minskas med 30 400 kr. Vidare bör anslaget minskas med 25 000 kr. med hänsyn till att medel för vissa ändamål, som under innevarande budgetår tillgodosetts från anslaget till särskilda utbildningskurser, anvisas under anslaget till kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.

Vad därefter angår framställningen om ytterligare bidrag till skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola på Experimentalfältet samt trädgårdsskolan i Söråker delar jag lantbruksstyrelsens uppfattning att dylika bidrag bör utgå jämväl för läsåret 1962/63. Jag är emellertid inte beredd tillstyrka, att bidragen skall utgå med högre belopp, räknat per helt läsår, än tidigare, och förordar därför 38 000 respektive 30 000 kr. I likhet med vad som skett under de båda senaste åren torde, därest riksdagen inte har något att invända däremot, nämnda belopp få bestridas ur det för nu löpande budgetår anvisade anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(13\,765\,000 + 1\,831\,000 =) 15\,596\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 15 596 000 kr.

[63] 19. Studiehjälp åt elever vid lantbrukets yrkesskolor m. m.¹

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	2 700 000	2 863 012
1961/62	2 700 000	2 744 711
1962/63	2 850 000	
1963/64 (förslag)	3 050 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjs med 200 000 kr.

M o t i v. Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 103) skall deltagare i de kortare, grundläggande yrkeskurserna om tio veckor, erhålla stipendiehjälp enligt samma bestämmelser som gäller för elever i de kurser, vilka anordnas med statsbidrag från reservationsanslaget Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. Detta innebär, att kursdeltagare erhåller viss ersättning för resa, traktamente med 5 kr. om dagen, om deltagare inte under kursen kan vistas i sitt hem, samt gottgörelse för förlorad arbetstid efter behovsprövning med högst 17 kr. om dagen för familjeförsörjare och med högst 10 kr. om dagen för icke familjeförsörjare. Medel för detta ändamål har upptagits för två kurser vid lantbruksskolor och en kurs vid trädgårdsskolan i Norrköping. Kostnaderna för resor och traktamentsstipendier samt förlorad arbetstid har för dessa tre kurser beräknats till 45 000 kr. I det av lantbruksstyrelsen redovisade medelsbehovet under förevarande anslag ingår också studiehjälp till jordbrukskursen vid Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor med ca 16 000 kr. Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 15 december 1961 (nr 630) utgår allmänt studiebidrag fr. o. m. den 1 januari 1962 med 50 kr. i månaden mot tidigare 34 kr.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens framställning torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(2\,850\,000 + 200\,000 =) 3\,050\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Studiehjälp åt elever vid lantbrukets yrkesskolor m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 050 000 kr.

[64] 20. Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor²

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	1 000 000	2 196 430	1 091 502
1961/62	3 000 000	546 364	3 545 138
1962/63	5 000 000		
1963/64 (förslag)	6 000 000		

¹ Tidigare rubrik: Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.

² Tidigare rubrik: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjs med 2 500 000 kr. samt att statsbidrag måtte beviljas till vissa byggnadsarbeten vid de enskilda lantbruksskolorna i Skurup och Vilan.

	Anvisat 1962/63	Ökning
För bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkes- skolor i enlighet med bestämmelserna i		
1. kungörelsen den 22 december 1939 (nr 910), (avveck- lingsärenden)	4 000 000	+ 1 000 000
2. kungörelsen den 21 april 1961 (nr 405)	1 000 000	+ 1 500 000
	5 000 000	+ 2 500 000

M o t i v. 1. Resterande krav på statsbidrag för byggnadsarbeten, som avser före den 1 april 1960 påbörjade eller färdigställda skolor uppgår till ca 20 000 000 kr. Det är enligt lantbruksstyrelsen angeläget, att dessa ärenden kan avvecklas i snabbast möjliga takt.

2. Sedan de medel förbrukats, som står till lantbruksstyrelsens förfogande för bidrag till nybyggnad och ombyggnad av lantbrukets yrkesskolor i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 21 april 1961 (nr 405), kvarligger hos lantbruksstyrelsen statsbidragsansökningar, motsvarande en sammanlagd byggnadskostnad av ca 11 000 000 kr. Av dessa framstår ny- och ombyggnad av lantbruks- och lantushållsskolorna vid Sätilla i Älvsborgs län, nybyggnad vid Sala lantbruksskola i Västmanlands län, nybyggnad vid Lövsta lantbruksskola på Gotland och ombyggnad av Apelryds lantushållsskola i Kristianstads län som särskilt angelägna. De sammanlagda byggnadskostnaderna för dessa projekt kan väntas uppgå till ca 6 000 000 kr.

Enligt beslut av 1961 års riksdag (IX ht 1961, p. 69, s. 168) skall bidrag till byggnadsarbeten vid enskilda skolor utgå endast i den utsträckning riksdagen i varje enskilt fall lämnat sitt medgivande härtill. Från Skurups lantbruksskola i Malmöhus län har inkommit ansökan om bidrag till vissa smärre nybyggnadsarbeten, varigenom en värdefull utökning av lokalerna för maskinundervisning vinnas. Vidare föreligger ansökan om bidrag till nybyggnad av maskinhall vid Vilans lantbruksskola i samma län. Planer på att uppföra ny maskinhall vid skolan, som har en omfattande maskinundervisning, har varit aktuella under många år men måst anstå på grund av brist på medel. Det sammanlagda statsbidraget för dessa båda projekt beräknas uppgå till ca 280 000 kr.

Departementschefen

Med hänsyn till 1961 års riksdags beslut beträffande byggnadsbidrag till lokaler för enskilda lantbruksskolor m. fl. bör den av lantbruksstyrelsen gjorda framställningen om bidrag till lantbruksskolorna i Skurup och Vilan underställas riksdagens prövning. För egen del vill jag föreslå, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande att ur förevarande anslag bevilja

dessa skolor bidrag till de av lantbruksstyrelsen angivna byggnadsarbetena.

För bidrag till sådana byggnadsarbeten, på vilka de av 1961 års riksdag fastställda nya bidragsreglerna skall äga tillämpning, bör det för innevarande budgetår anvisade beloppet enligt min mening uppräknas med 1 miljon kr. till 2 miljoner kr. För sådana byggnadsarbeten, till vilka bidrag skall utgå enligt 1939 års bestämmelser, bör liksom för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 4 miljoner kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(5 + 1 =)$ 6 miljoner kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medge att bidrag av förevarande anslag må beviljas till förut angivna byggnadsarbeten vid lantbruksskolorna i Skurup och Vilan

b) till *Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

[65] 21. Reseunderstöd för studier på lantbrukets område

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	75 000	64 545	28 263
1961/62	75 000	46 991	56 272
1962/63	75 000		
1963/64 (förslag)	75 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget uppförs med ett oförändrat belopp av 75 000 kr.

M o t i v. Lantbruksstyrelsen erinrar om att huvudparten av anslaget för budgetåret 1962/63 står till statskontorets förfogande att disponeras enligt föreskrifter som Kungl. Maj:t meddelar i varje särskilt fall. Lantbruksstyrelsen disponerar för nämnda budgetår 1 200 kr. till ett statsstipendium för högre utbildning inom trädgårdsfacket och veterinärstyrelsen 4 000 kr. för resestipendier till legitimerade veterinärer. Styrelsen understryker, att tillgången på medel för studieresor är av utomordentlig betydelse för anställda vid lantbrukets vetenskapliga institutioner, skolor och rationaliseringsorgan och förutsätter, att inom ramen för anslaget ett belopp av minst samma storlek som under de senaste budgetåren står till förfogande för detta ändamål.

I detta sammanhang torde få anmälas, att *veterinärstyrelsen* i skrivelse den 26 september 1962 hemställt, att de ur förevarande anslag utgående resestipendierna till legitimerade veterinärer höjs, så att deras tidigare realvärde återställs. *Veterinärhögskoleutredningen* har i yttrande samma dag över anslagsäskanden till veterinärmedicinsk verksamhet uttalat sig för en väsentlig uppräknings av det belopp, som står till förfogande för dylika veterinärstipendier.

Departementschefen

Förslagen om att öka stipendiemedlen för legitimerade veterinärer är jag inte nu beredd tillstyrka. Jag avser att ånyo överväga dessa frågor vid behandlingen av veterinärhögskoleutredningens förslag rörande den veterinärmedicinska forskningen och undervisningen m. m. Såsom jag anmält under lantbrukshögskolans avlöningsanslag ämnar jag senare föreslå Kungl. Maj:t att överlämna frågan om statsstipendier för högre utbildning inom trädgårdsfacket till trädgårdsnäringsutredningen för övervägande.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att anslaget för nästa budgetår bör uppföras med ett oförändrat belopp av 75 000 kr. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma angående anslagets disposition.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område**[66] 1. Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	1 430 000	1 247 798	795 065
1961/62	1 605 000	1 433 482	966 583
1962/63	1 700 000		
1963/64 (förslag)	2 100 000		

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* hemställer, att anslaget ökas med 1 300 000 kr.

M o t i v. Forskningsrådet framhåller, att för allmän jordbruksforskning, d. v. s. uppgifter, som ej är att hänföra till kontaktverksamhet, forskning av gemensamt nordiskt intresse, strålskydds-, mutations- eller lagringsforskning, t. o. m. föregående budgetår sammanlagt utdelats något mer än 60 procent av sökta belopp. En betydande del av det anmälda behovet av forskningsanslag har sålunda inte kunnat tillgodoses. Det verkliga behovet har varit ännu större, då forskarna sett sig tvungna att vid ansökan starkt begränsa sina önskemål eller helt avstå från ansökan. Den begränsade tillgången på medel har dessutom lett till att rådet ej sällan måst avstå från att bilda forskargrupper för och lämna anslag till sådana angelägna forskningsarbeten av något större omfattning, vilka klarlagts och preliminärt planerats vid av rådet ordnade ämneskonferenser.

Ökningen av anslaget för budgetåret 1962/63 har tillsammans med ytterligare 19 500 kr. av medel för den allmänna jordbruksforskningen måst användas för att bestrida kostnader i samband med utrustning och drift av laboratoriet i Studsvik. Allmän jordbruksforskning har därför fått vidkännas minskning i anslagstilldelningen med 114 500 kr.

Forskningsrådet framhåller vidare vikten av att Nordiska jordbruksforskarens förenings kontaktverksamhet fortsätter.

Beträffande mutationsforskningen anför forskningsrådet, att på växtodlingsområdet har framkommit värdefulla resultat och ytterligare framsteg på området synes möjliga att göra. Rådet anser därför, att det med hänsyn till denna forskningsgrens starka utveckling är angeläget, att ännu bättre resurser anvisas. Rådets andel i kostnaderna för utrustning och drift av forskningsrådets laboratorium i Studsvik under budgetåret 1963/64 beräknas uppgå till 40 000 kr.

Begreppet »strålskyddsforskning» har i internationell forskning vidgats betydligt den sista tiden. Rådet anser sig därför genom utvecklingen föran-

lett att frånga sin tidigare definition av forskningsområdet och bedömer vidgning av ramen för anslag till strålskyddsforskning ofrånkomlig med hänsyn bl. a. till strålskyddsforskningens betydelse ur beredskapssynpunkt.

Anslaget bör enligt rådet höjas till 3 000 000 kr. Härav avses för allmän jordbruksforskning 1 750 000 kr., för Nordiska jordbruksforskarens förenings kontaktverksamhet 30 000 kr., för forskning av gemensamt nordiskt intresse 200 000 kr., för mutationsforskning 500 000 kr., för utrustning och drift av forskningsrådets laboratorium i Studsvik 40 000 kr., för strålskyddsforskning 250 000 kr. och för lagringsforskning 225 000 kr.

Departementschefen

För att ytterligare stärka de ekonomiska resurserna för forskningen inom skilda grenar på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden, bland annat för mutationsforskningen, föreslår jag att anslaget ökas med 400 000 kr. Av anslaget bör minst 200 000 kr. avdelas för att stödja strålskyddsforskning vid vissa institutioner, som sorterar under jordbruksdepartementet. Liksom för innevarande budgetår bör den svenska avdelningen av Nordiska jordbruksforskarens förening tilldelas 30 000 kr. att användas enligt jordbrukets forskningsråds närmare bestämmande. Ett belopp av 100 000 kr. bör avdelas för att i enlighet med av 1961 års riksdag (IX ht p. 72; JoU 1; rskr. 9) godkända riktlinjer främja i första hand jordbruksforskning med nordiska aspekter.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,700\,000 + 400\,000 =) 2\,100\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kr.

[67] 2. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	285 700	304 326
1961/62	317 000	334 000
1962/63	320 000	
1963/64 (förslag)	358 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* hemställer, att anslaget ökas med 100 400 kr.

	Ökning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 agronom Ae 21	+ 26 761
b) 1 ingenjör	+ 20 400
c) 1 skrivbiträde	+ 10 039
2. <i>Löneregleringar</i>	
a) Anstaltsföreståndare B 4 i st. f. B 3	+ 2 644
b) 1 försöksledare Ae 27 i st. f. Ae 25	+ 2 192

Ökning

3. Omräkning

a) Löneklassförändringar	+	1 502
b) 1962 års lönereglering	+	36 906
		+ 100 444

Motiv. 1a), c) och 2 a). Beträffande motiveringen för dessa förslag, som framfördes även i anslagsäskandena 1961, torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 202 och 203 under 1 a), c) och 3 a).

1 b). Styrelsen upprepar sin hemställan om arvode åt en instrumentteknisk ingenjör vid anstalten. Många arbeten vid anstalten hämmas nämligen av bristen på instrumentteknisk sakkunskap.

2 b). Den ene av forskningsanstaltens båda försöksledare har från den 1 juli 1961 kontraktsanställts med lön motsvarande lönegrad B 1. Den andre försöksledaren kvarstår fortfarande i Ae 25. Det är enligt styrelsens mening oriktigt att upprätthålla så stor skillnad i lönehänseende mellan försöksledarna.

Särskilt yttrande. Styrelsens ordförande har såsom ordförande i utredningen rörande den framtida inriktningen och omfattningen av verksamheten vid forskningsanstalten och jordbrukstekniska institutet förklarat sig, i avbidan på Kungl. Maj:ts ståndpunktstagande till utredningens kommande förslag, inte kunna biträda anstalts yrkanden om personalförstärkningar. Om utredningens förslag ej skulle framläggas har han dock inte något att erinra mot yrkandena.

Departementschefen

Utredningen rörande forskningsanstaltens och jordbrukstekniska institutets verksamhet, organisation och ekonomi har den 29 september 1962 avlämnat betänkande (SOU 1962: 45) med förslag i ämnet. Ställningstagande till utredningsförslagen kan dock inte ske i sådan tid att de kan läggas till grund för anslagsanvisningen för budgetåret 1963/64. Anstaltsstyrelsens yrkanden anser jag mig ej kunna biträda i annan mån än i fråga om automatiska utgiftsändringar. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 38 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(320\,000 + 38\,000 =)$ 358 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningstat för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ..	38 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 500

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	203 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 400
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 800

Summa kr. 358 000

b) till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*:
Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag
av 358 000 kr.

[68] 3. *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	111 900	127 368
1961/62	115 000	132 000
1962/63	125 000	
1963/64 (förslag)	142 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* hemställer, att anslaget ökas med 22 900 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Reseersättningar	28 566	26 600	30 200	+ 2 800
2. Utrustning	8 000	8 000	10 000	+ 8 000
3. Publikationstryck	16 600	16 600	18 000	+ 2 000
4. Övriga expenser	15 800	18 000	20 000	+ 4 000
5. Ersättning till jordbruksdriften	48 500	49 000	49 400	+ 6 100
				+ 22 900

M o t i v. 1. Anstaltens verksamhet består i stor utsträckning av försöksarbete på fältet. F. n. pågår en över hela landet igångsatt försöksverksamhet rörande ventilation av djurstallar. Denna verksamhet, som styrelsen anser vara av utomordentlig vikt, kräver oundgängligen möjlighet för personalen att företa resor.

2. En stor del av kontorsutrustningen behöver fortlöpande kompletteras. För arbetet såväl vid anstalten som på fältet krävs anskaffning av bl. a. termohygrografer.

3. Anstalten måste arbeta med försök, som löper under många år. En stor del av de tidigast påbörjade försöken bearbetas nu och skall publiceras under kommande budgetår.

4. Delposten övriga expenser har trots all sparsamhet aldrig räckt till.

5. Ersättning till jordbruksdriften kommer på grund av ökningarna i en-

lighet med arrendeavtalen för försöksgårdarna för budgetåret 1963/64 att uppgå till 55 491 kr.

Departementschefen

I likhet med anstaltsstyrelsen anser jag, att delposten till övriga expenser och anslagsposten till ersättning till jordbruksdriften bör uppräknas med 4 000 respektive 6 100 kr. Däremot kan jag ej biträda förslaget att höja medelsanvisningen till utrustning. I övrigt förordar jag, att anslagsposterna till reseersättningar och till publikationstryck förstärks med 4 800 respektive 1 100 kr. samt att delposten till bränsle, lyse och vatten ökas med 1 000 kr. Härjämte torde böra bringas till riksdagens kännedom att Kungl. Maj:t genom beslut den 16 november 1962 medgivit att anslaget för innevarande budgetår må överskridas med 46 700 kr. för att täcka uppkommen förlust på anstaltens jordbruksdrift.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(125\,000 + 17\,000 =)$ 142 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*:
Omkostnader för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 142 000 kr.

[69] 4. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Försöksverksamheten

	Anslag	Nettoutgift
1961/62	50 000	50 000
1962/63	50 000	
1963/64 (förslag)	50 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* hemställer, att anslaget ökas med 50 000 kr.

M o t i v. Forskningsanstaltens verksamhet består i stor utsträckning av praktiska experiment rörande inredningar i djurstallar, spannmålslager, potatis- och grönsakslager m. m. Byggnadsexperimenten måste så långt möjligt utföras i full skala och blir därigenom kostnadskrävande. Brist på medel har under tre år fördröjt utvecklingsarbetet i fråga om byggnader för fjäderfä.

Departementschefen

Någon höjning av anslaget anser jag mig ej kunna förorda. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*:
Försöksverksamheten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

[70] 5. Bidrag till jordbrukstekniska institutet

	Anslag
1960/61	325 000
1961/62	325 000
1962/63	325 000
1963/64 (förslag)	400 000

Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. 37; rskr. 272) träffade Kungl. Maj:t avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett jordbrukstekniskt institut. Enligt avtalet skulle staten till kostnaderna för institutets verksamhet vid full utbyggnad bidra med 250 000 kr. om året och föreningen med ett årligt belopp av lägst 40 000 kr. Enligt beslut av 1953 års riksdag (IX ht s. 208; rskr. 9) har statsbidraget höjts till 325 000 kr. Föreningens bidrag har ökat till lägst 50 000 kr. Nuvarande avtal har enligt beslut av Kungl. Maj:t uppsagts fr. o. m. den 1 juli 1960. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 juni 1960, den 21 april 1961 och den 13 april 1962 har emellertid avtalet förlängts t. o. m. den 30 juni 1963.

Y r k a n d e. *Styrelsen för jordbrukstekniska institutet* hemställer, — därest proposition grundad på förslag av 1961 års jordbrukstekniska utredning ej kan framläggas för 1963 års riksdag — dels att till bidrag till institutet anvisas 540 000 kr., dels att Kungl. Maj:t måtte godkänna att gällande avtal förlängs med ytterligare ett år.

M o t i v. På grund av avlöningarnas och omkostnadernas oavbrutna stegring har anslaget till institutet blivit alltför litet för att möjliggöra verksamhet av den omfattning som avsågs vid institutets inrättande. Institutet har därför tvingats lägga ned mycket arbete på att anskaffa forskningsbidrag från fonder, forskningsråd och stiftelser.

Departementschefen

Såsom jag anmält under punkten G 2 kan ställningstagande till de förslag rörande bland annat jordbrukstekniska institutet, som nyligen framlagts av en särskild utredning, ej ske i sådan tid att de kan läggas till grund för anslagsanvisningen för budgetåret 1963/64. Enligt det intill den 30 juni 1963 gällande avtalet med jordbrukstekniska föreningen bidrar staten till kostnaderna för institutets verksamhet med 325 000 kr. för år under förutsättning att föreningen bidrar med lägst 50 000 kr. för år. I avvaktan på prövningen av utredningens förslag anser jag att avtalet bör förlängas för ytterligare ett år. Enligt min mening torde dock med hänsyn till kostnadsökningarna statens årliga bidrag, som varit oförändrat sedan budgetåret 1953/54, därvid böra ökas till 400 000 kr. under villkor att föreningens bidrag höjs till lägst 75 000 kr. för år.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(325\,000 + 75\,000 =) 400\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal med jordbrukstekniska föreningen i enlighet med vad som anförts i det föregående

b) till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 400 000 kr.

[71] 6. Bidrag till Sveriges utsädesförening

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	1 625 000	1 862 500
1961/62	1 900 000	1 900 000
1962/63	1 900 000	
1963/64 (förslag)	2 246 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för Sveriges utsädesförening* hemställer, att anslaget ökas med 610 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 2 förste assistenter på kromosomavdelningen resp. kemiska avdelningen	+ 52 900
b) 1 assistent på kemiska avdelningen	+ 14 200
c) 1 kassör på huvudkontoret	+ 16 800
d) 2 förste assistenter vid Ultunafilialen resp. vid Röbäcksdalen.	+ 53 800
2. <i>Personalminskning</i>	
medel för förstärkning av arbetskraften vid filialen i Ultuna....	— 5 000
3. <i>Löneregleringar</i>	
a) lönereglering för den lägre ordinarie personalen	+ 2 500
b) lönereglering för den högre ordinarie personalen	+ 16 200
4. <i>Omräkningar och utgiftsförändringar i övrigt</i>	+ 459 100

M o t i v. 1 a)—d) och 2. Beträffande motiveringen till dessa förslag, som framfördes även 1961, hänvisas till IX ht 1962 s. 208.

3 a). Två tjänster som korrespondent och en vaktmästartjänst vid huvudinstitutionen föreslås uppflyttade till Ao 10 resp. Ao 9. Det har nämligen visat sig omöjligt att erhålla kvalificerad personal med den löneplacering som f. n. gäller.

3 b). Tjänsten som föreståndare bör uppflyttas till B 4. Tjänsterna som förste kemist och två av tjänsterna som filialföreståndare bör uppflyttas till Ao 26, två förste assistenttjänster till Ao 23 samt en kamrerartjänst till Ao 21. Som motivering anföras de krav i fråga om utbildning och kompetens, som måste ställas på resp. befattningshavare.

4. Under denna anslagspost har inräknats medel, som erfordras för att täcka kostnaderna för automatiska utgiftsökningar beträffande 1962 års löneregleringar, pensionsavgifter, sjukförsäkringsavgifter, grupplivförsäkring och för att ge full täckning för ökning av den kollektivavtalsanställda personalens löner. I beloppet ingår även medel för att inrätta substationer i Röbäcksdalen och på småländska höglandet liksom erforderliga ökning av administrations- och expensposterna.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* tillstyrker förslaget att

inrätta befattningar som förste assistent vid kromosomavdelningen, Ultuna- och Västernorrlandsfilialerna och som kassör. Den föreslagna löneregleringen för viss ordinarie personal synes styrelsen vara väl motiverad. Mot utgiftsökningarna i övrigt har styrelsen inte något att erinra.

Departementschefen

För att bestrida ökade lönekostnader för utsädesföreningen till följd av 1962 års löneregleringar och ändrat kollektivavtal för lantarbetare har för innevarande budgetår medgivits överskridande av anslaget med 153 900 kr. samt å tilläggsstat I till riksstaten anvisats 148 000 kr. Av samma skäl och på grund av löneklassförändringar bör enligt min mening anslaget för nästa budgetår uppräknas med 344 000 kr. Andra automatiska utgiftsökningar bör föreningen få bekosta utan anslagsökning.

En tjänst som förste kemist i Ao 24 bör utbytas mot en sådan tjänst i Ao 25. Detta förslag medför en merkostnad av 2 000 kr.

Jag anser mig inte kunna biträda utsädesföreningens yrkanden om personalförstärkningar eller andra inte automatiska tillskott till resurserna för förädlingsarbetet. Föreningen bör dock erhålla fortsatt stöd för potatisförädlingsverksamheten. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde Kungl. Maj:t för tiden till den 1 oktober 1964 böra tilldela föreningen 50 000 kr. av influtna eller inflytande införselavgiftsmedel å potatis för att delvis täcka föreningens kostnader för sistnämnda förädlingsverksamhet. Kungl. Maj:t torde äga fastställa nytt avtal beträffande förökningen och marknadsföringen av föreningens sorter av olika växtslag samt stadge- och reglementsändringar i anslutning därtill.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,900\,000 + 346\,000 =) 2\,246\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 2 246 000 kr.

[72] 7. Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling

	Anslag
1960/61	430 000
1961/62	430 000
1962/63	430 000
1963/64 (förslag)	430 000

Yrkanden. *W. Weibull AB med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* hemställer, att anslagsposten Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm uppförs med oförändrat 210 000 kr. *Styrelsen för institutet för växtförädling av frukt och bär* hemställer, att anslagsposten Bidrag till institutet för växtförädling av frukt och bär uppförs med oförändrat 200 000 kr. *Algot Holmberg & Söner AB* hemställer, att anslagsposten

Bidrag till växtförädlingsarbeten med sojaväxter höjs med 10 000 kr. till 30 000 kr.

M o t i v. *W. Weibull AB* framhåller, att det är angeläget att den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt stöds med statsbidrag även för nästa budgetår.

I en av lantbruksstyrelsen överlämnad skrivelse från *styrelsen för institutet för växtförädling av frukt och bär* åberopas att staten enligt avtal åtagit sig att under fem år, räknat från den 1 juli 1960, bidra med 200 000 kr. för budgetår till kostnaderna för verksamheten vid institutet.

Algot Holmberg & Söner AB anser det angeläget, att förädlingsarbetet med sojaväxter kan fortsättas även under nästa budgetår. Bolaget meddelar, att en sojasort under 1962 godkänts för intagning i rikssortlistan.

Y t t r a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* tillstyrker, att Weibullsholms växtförädlingsanstalt tilldelas statsbidrag med 210 000 kr.

Lantbruksstyrelsen erinrar om, att institutet för växtförädling av frukt och bär på grund av senaste årens lönerörelser åsamkats underskott för budgetåret 1961/62 och med anledning härav hemställt om ett tilläggsanslag av 22 000 kr. 1962 års lönerörelse kommer att medföra, att institutet även vid utgången av innevarande och kommande budgetår blir nödsakat att begära täckning för ständigt stegrade underskott. Styrelsen erinrar vidare om att den i yttrandet över framställningen om tilläggsanslag föreslagit omprövning av avtalet mellan staten och stiftelsen. Intill resultatet härav föreligger, bör anslaget uppföras med oförändrat belopp.

Statens jordbruksnämnd erinrar om att 1953 års växtförädlingssakkunniga förordat fortsatt årligt statsstöd till förädlingsarbetet med sojabönor i minst dåvarande omfattning. Nämnden anser det med hänsyn till de allmänna kostnadsstegringarna skäligt att anslagsbeloppet höjs med 10 000 kr.

Departementschefen

Någon ökad bidragsgivning till med anslaget avsedda ändamål anser jag mig ej böra förorda. Anslagsposterna till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, till institutet för växtförädling av frukt och bär samt till förädlingsarbeten med sojaväxter bör därför upptas med oförändrat 210 000, 200 000 respektive 20 000 kr.

I sammanhanget vill jag nämna, att trädgårdsnäringsutredningen den 2 november 1962 inkommit med förslag angående visst stöd åt växtförädlingsverksamheten på trädgårdsområdet. Förslagen övervägs för närvarande inom jordbruksdepartementet.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat 430 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 430 000 kr.

[73] 8. Åtgärder för att förebygga skördeskador

	Anslag
1962/63	200 000
1963/64 (förslag)	250 000

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* hemställer, att anslaget ökas med 100 000 kr.

M o t i v. Forskningsrådet framhåller, att behovet av forsknings- och försöksverksamhet i syfte att förebygga skördeskador är stort och att en ytterligare utvidgning och effektivisering av verksamheten kan få stor betydelse för jordbruket. I anslutning härtill ifrågasätter rådet om ej anslaget kan sammanföras med anslaget till främjande av forskning på jordbrukets område m. m. Sammanslagning av de båda anslagen skulle nämligen avsevärt underlätta rådets arbete.

Departementschefen

Den forskning och försöksverksamhet, som stöds med medel ur detta anslag, är enligt min mening angelägen. Jag anser därför att anslaget bör höjas med 50 000 kr. för att verksamheten skall kunna utvidgas.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(200\,000 + 50\,000 =) 250\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder för att förebygga skördeskador* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

H. Veterinärväsendet m. m.**[74] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	842 300	883 531
1961/62	959 000	949 839
1962/63	980 000	
1963/64 (förslag)	1 106 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 139 800 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 kanslist Ae 15	+ 20 700
b) 1 kanslibiträde Ae 7	+ 14 500
2. Personalminskning	
1 byråsekreterare Ae 19	— 25 500
3. Löneregleringar m. m.	
a) avlöningsförstärkning åt kamreraren	+ 1 800
b) arvoden till medlem av veterinärstyrelsens vetenskapliga råd och till ledamot av styrelsens disciplinnämnd	+ 1 700
4. Omräkningar	
a) löneklassförändringar	+ 1 700
b) 1962 års lönereglering	+123 900
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 1 000
	+139 800

M o t i v. 1 a) och 2. En stor del av de arbetsuppgifter, som åvilar en på allmänna byrån placerad amanuens i reglerad befordringsgång, består i att sätta upp förslag till koncept i ärenden, som avser införsel av levande djur. På senare tid har allt fastare normer för denna införsel vuxit fram och bestyret att uppsätta förslag till beslut i dylika ärenden har förenklats. Samtidigt torde den på hygienbyrån placerade byrådirektören med juridisk utbildning i samverkan med administrativa byrån hinna med att bistå allmänna byrån i sådana ärenden, som påkallar medverkan av kvalificerad jurist. Detta gör, att styrelsen anser sig kunna åtminstone försöksvis föreslå, att amanuens tjänsten å allmänna byrån utbyts mot en kanslistjänst.

1 b) och 3 a). Genom tillkomsten från den 1 juli 1962 av den statliga besiktningsveterinärorganisationen har veterinärstyrelsen och främst dess kamerala avdelning tillförts väsentligt ökade arbetsuppgifter. Göromålen med matrikelföring, kontroll av slakteriernas avgiftsinbetalning, avlöningsuträkning och utbetalning av löner, vikariatsarvoden och ersättningar av olika slag åstadkommer sådan ökad arbetsmängd, att behov att anställa ytterligare ett kanslibitråde i styrelsen uppkommer. Härjämte bör compensation tillkomma styrelsens kamrer (lönegrad A 21) för det merarbete och ökade ansvar, som ankommer på honom, förslagsvis 1 800 kr. för år. Kostnaderna bör taxevägen tas ut av slakteriföretagen och gottgöras veterinärstyrelsens avlöningsanslag.

3 b). Enligt nuvarande bestämmelser utgår ersättning för inställelse i styrelsen med 45 kr. och för särskild utredning eller föredragning av ärende med högst 140 kr. Med hänsyn till förändringarna i det allmänna löneläget är det påkallat, att ersättningsbeloppen höjs till 65 kr. och att maximigränsen för ersättning för utredning eller föredragning höjs till 200 kr.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag om utbyte av en tjänst som amanuens-byråsekreterare mot en kanslisttjänst vill jag biträda. Sistnämnda tjänst bör inplaceras i den för kanslister i administrativ tjänst avsedda beföringsgången. Jag förordar dessutom, att biträdespersonalen vid styrelsen förstärks med ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Dessa personalförändringar föranleder, att anslaget ökas med 2 100 kr. Vidare påkallar 1962 års löne-reglering samt beräknade löneklassförändringar en höjning med 123 900 kr. Av detta belopp hänför sig 1 300 kr. till höjt arvode till serumkontrollanten och ökad ersättning till semestervikarie åt denne.

Då jag inte kan tillstyrka övriga förslag, behöver anslaget sålunda uppföras med (980 000 + 126 000 =) 1 106 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	358 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	404 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	315 500
5. Compensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	15 200

Summa kr. 1 106 000

b) till *Veterinärstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 106 000 kr.

[75] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	93 400	89 509
1961/62	87 000	79 593
1962/63	90 000	
1963/64 (förslag)	93 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 6 000 kr. för förstärkning av delposten till övriga expenser i anledning av prisstegringar.

Departementschefen

Inträffade prisstegringar bör föranleda uppräknig av delposten till övriga expenser med 1 800 kr. och anslagsposten till reseersättningar med 1 200 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(90\,000 + 3\,000 =) 93\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 93 000 kr.

[76] 3. Veterinärstaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	6 077 000	7 182 996
1961/62	7 067 000	7 627 878
1962/63	7 387 000	
1963/64 (förslag)	8 549 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 1 162 000 kr. till följd av 1962 års lönereglering.

Departementschefen

1962 års lönereglering bör föranleda en uppräknig av anslaget i enlighet med veterinärstyrelsens förslag.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(7\,387\,000 + 1\,162\,000 =) 8\,549\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 5 126 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* 137 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* 980 000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 2 204 000

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	102 000
Summa kr.	8 549 000

b) till Veterinärstaten: Avlöningar för budgetåret 1963/
64 anvisa ett förslagsanslag av 8 549 000 kr.

[77] 4. Veterinärstaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	144 800	140 961
1961/62	153 000	189 690
1962/63	226 000	
1963/64 (förslag)	250 000	

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 19 700 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Sjukvård	3 399	9 522	6 800	+ 2 700
2. Reseersättningar	122 111	151 698	142 000	+ 12 300
3. Kursverksamhet	6 700	11 988	21 900	+ 4 700
				+ 19 700

M o t i v. 1. Höjningen påkallas av belastningen.

2 och 3. Veterinärstyrelsen föreslår följande medelsanvisning för kurser.

En *fortsättnings- och repetitionskurs för äldre distriktsveterinärer* antas dra en kostnad av 6 000 kr. Härvid har resekostnader och traktamenten inte medräknats. Enligt styrelsens mening bör kursdeltagarnas utgifter för resor och uppehälle kompenseras i större omfattning än vad som skedde år 1961, då för liknande kurs endast bidrag till resekostnader utgick med sammanlagt ca 2 000 kr. Styrelsen uppskattar rese- och traktamentsersättningarna för den nu föreslagna kursen till sammanlagt ca 22 500 kr.

En *kurs i bakteriologisk köttkontroll* beräknas kosta ca 6 000 kr. Härtill kommer rese- och traktamentsersättningar om sammanlagt ca 5 000 kr. till kursdeltagare, som är anställda i den statliga besiktningsveterinärorganisationen.

Veterinärers deltagande i *centrala krigssjukvårdskurser* antas komma att kosta 12 400 kr., oberäknat rese- och traktamentsersättningar om 3 600 kr. I förstnämnda belopp har medtagits ersättningar till distriktsveterinärer för under kurs tiden mistad praktikinkomst med 50 kr. för dag.

För en *kurs i laboratoriearbete för personer ur Svenska blå stjärnan* beräknas kurskostnaderna uppgå till 2 200 kr., rese- och traktamentsersättningar om 1 000 kr. ej inräknade.

Av angivna kostnader för de olika kurserna hänför sig alltså 26 600 kr. till anslagsposten till kursverksamhet. Då denna post för innevarande budgetår är upptagen med 21 900 kr., behöver ökning ske med 4 700 kr.

De till anslagsposten till reseersättningar hänförliga kurskostnaderna utgör sålunda 32 100 kr. Motsvarande kostnader har för innevarande budgetår upptagits med 19 800 kr. Styrelsen föreslår, att posten med hänsyn här- till ökas med 12 300 kr.

Beträffande kursen i laboratoriearbete anför styrelsen bl. a. följande.

För den utbildning av laboratoriepersonal ur Svenska blå stjärnan, som hittills bedrivits vid statens veterinärmedicinska anstalt med av chefen för armén fastställda kursplaner, har bidrag åtnjutits från den under IV huvud- titeln upptagna anslagsposten till frivilliga djursjukvården i krig. Utöver statsbidraget har medel tillskjutits av Svenska blå stjärnans centralstyrelse. Sedan de veterinärmedicinska laboratorierna utgått ur försvarets krigsorga- nisation synes bidrag till kostnaderna för berörda kurser böra utgå från ve- terinärstatens omkostnadsanslag. Med hänsyn till att antalet vakanser i frå- ga om denna personal f. n. uppgår till sju å åtta och kan förväntas öka anser veterinärstyrelsen det nödvändigt, att en utbildningskurs kommer till stånd under budgetåret 1963/64, varvid kursplanen kommer att fastställas av sty- relsen. Kursen bör omfatta högst tio elever och liksom tidigare pågå omkring två veckor.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag till kursverksamhet anser jag mig kunna bi- träda. Enligt min mening behöver anslagsposterna till reseersättningar och kursverksamhet i samband härmed ökas med 11 300 respektive 5 700 kr., varvid jag räknat med att rese- och traktamentskostnaderna för kursen i laboratoriearbete för personer ur Svenska blå stjärnan skall belasta posten till kursverksamhet. Med hänsyn till inträffade kostnadsstegringar bör pos- ten till reseersättningar uppräknas med ytterligare 7 000 kr., medan posten till sjukvård synes kunna bibehållas vid oförändrat belopp.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(226\,000 + 24\,000 =) 250\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

[78] 5. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier

	Anslag
1962/63	2 818 000
1963/64 (förslag)	3 665 000

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 1 555 000 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning
1. Avlöningar och arvoden till icke-ordinarie personal jämte rörligt tillägg	2 800 000	+ 709 000
2. Reseersättningar	15 000	+ 145 000
3. Pensionskostnader	—	+ 701 000
		+1 555 000

Motiv. 1. Styrelsen beräknar, att avlönings- och arvodeskostnaderna för innevarande budgetår kommer att uppgå till i runt tal 3 418 000 kr. enligt följande.

90 besiktningsveterinärer	3 020 822
Dagarvoden åt extra besiktningsveterinärer med tillfällig tjänstgöring	32 000
Årsarvoden åt 70 ställföreträdare	84 000
Dagarvoden åt vikarier	280 000
Summa kr.	3 416 822

Den väntade merkostnaden i förhållande till anvisat belopp utgör på grund härav ca 618 000 kr. För nästa budgetår behöver anslaget vidare uppräknas med 55 000 kr. på grund av höjda rörliga tillägg.

Styrelsen föreslår, att sju nya tjänster inrättas i besiktningsveterinärorganisationen å extra ordinarie stat i lönegraderna A 25 och A 23 i stället för arvodestjänster med lön motsvarande löneklass A 21, vilket medför en merkostnad av i runt tal 36 000 kr., enligt följande.

Slakteri	Nuvarande tjänster			Veterinärstyrelsens förslag			Merkostnad
	Ae 26	Ae 25	Arvode	Ae 26	Ae 25	Ae 23	
80 Långebro	1	2	1	1	3		+ 6 684
52 Tomelilla	1	2	1	1	3		+ 6 684
61 Ängelholm	1	1	1	1	2		+ 6 684
56 Halmstad	1	1	1	1	2		+ 6 684
81 Skara	1	1	1	1	1	1	+ 3 180
83 Kävlinge	1	1	1	1	1	1	+ 3 180
62 Varberg	1		1	1		1	+ 3 180
Summa	7	8	7	7	12	3	+ 36 276

Styrelsen föreslår vidare, att sex extra besiktningsveterinärtjänster i Ag 21 vid kontrollslakterier i Norrköping, Kristianstad, Mörrum, Växjö, Gällersta och Örnköldsvik omändras till extra ordinarie i Ae 21.

2. Veterinärstyrelsen räknar med att medelsåtgången skall bli 15 000 kr. för resekostnadsersättningar och 145 000 kr. för traktamenten.

3. Pensionskostnaden är beräknad efter 20 procent av samtliga avlönings- och arvodeskostnader.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag att inrätta ytterligare extra ordinarie tjänster i besiktningsveterinärorganisationen kan jag endast delvis biträda. Jag förordar för min del, att två nya tjänster som förste besiktningsveterinär i Ae 25 inrättas för placering vid kontrollslakterierna i Långebro respektive Ängelholm samt att fem besiktningsveterinärtjänster i Ae 23 nyinrättas för kontrollslakterierna i respektive Tomelilla, Halmstad, Skara, Kävlinge

och Varberg. Jag har därvid beaktat, att en förste besiktningsveterinär i Ae 26 under innevarande budgetår omplacerats från kontrollslakteriet i Hörby till kontrollslakteriet i Kävlinge i samband med verkställd fusion av sistnämnda slakterier. Emedan sju arvodesbefattningar med lön motsvarande löneklass A 21 härvid kan undvaras, föranleder de av mig förordade tjänsteförändringarna 29 000 kr. i ökade kostnader.

Pensionskostnader bör inte upptas under förevarande anslag. Veterinärstyrelsens beräkning av automatiska utgiftsökningar i övrigt — uppgående till 673 000 kr. för avlönings- och arvodeskostnader samt 145 000 kr. för reseersättningar — synes kunna godtas i avvaktan på närmare erfarenheter beträffande medelsåtgången.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (2 818 000 + 847 000 =) 3 665 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 665 000 kr.

[79] 6. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	2 615 000	2 917 150
1961/62	3 057 000	3 167 067
1962/63	3 172 000	
1963/64 (förslag)	3 617 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställer, att anslaget ökas med 594 100 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 konsulent högst Be 1 (renkonsulent)	+ 49 643
b) 1 laborator Be 1 vid patologisk-anatomiska avdelningen ..	+ 50 643
c) 1 statsepizootolog Be 1	+ 50 643
d) 1 fiskpatolog högst Be 1	+ 50 643
e) 1 förste laboratorieassistent Ae 13 vid serologiska avdelningen	+ 18 653
f) 1 vaktmästare Ae 7 vid viruslaboratoriet	+ 13 693
g) 1 institutionsbiträde Ae 5 vid viruslaboratoriet	+ 12 338
h) 1 vaktmästare Ae 7 vid patologisk-anatomiska avdelningen	+ 13 693
i) ersättning till elever	+ 28 600
j) personal för särskilda undersökningar	+ 4 000

2. Personalminskning

1 laboratoriebiträde högst Ae 9 vid serologiska avdelningen .. — 15 187

	Ökning eller minskning
3. Löneregleringar m. m.	
a) 6 avdelningsföreståndare Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 30 579
b) 4 laboratorer Bo 1 i st. f. Ao 27	+ 28 005
c) 2 laboratorer Bo 1 resp. Be 1 i st. f. Ae 27	+ 18 189
d) 1 laborator Bg 1 i st. f. Ag 27	+ 11 188
e) 4 konsulenter Be 1 i st. f. högst Ae 27	+ 28 005
f) 1 konsulent högst Be 1 i st. f. Ag 23	+ 18 361
g) 14 laboratorievetterinärer A 21—23 i st. f. förste assistenter Ae 21	+ 30 716
h) 1 kamrerare Ao 17 i st. f. kassör Ao 13	+ 1 218
i) 1 förste laboratorieassistent Ae 13 i st. f. förste laborato- riebiträde Ae 10 (övergångsstat) vid patologisk-anatomis- ka avdelningen	+ 2 024
j) 1 laboratorieassistent Ao 11 i st. f. förste laboratoriebi- tråde Ao 10 (övergångsstat) vid parasitologiska avdel- ningen	+ 995
k) 5 laboratorieassistenter Ae 11 i st. f. laboratoriebiträden högst Ae 9, varav 2 vid bakteriologiska och 3 vid serologis- ka avdelningen	+ 4 204
l) 1 instrumentmakare Ao 13 i st. f. Ao 11	+ 1 921
m) 1 kansliskrivare Ao 11 i st. f. kontorist Ao 9	+ 1 921
n) 2 kontorister Ae 9 i st. f. kanslibiträden Ae 7	+ 2 985
o) 2 kanslibiträden Ae 7 i st. f. kontorsbiträden i reglerad befordringsgång	+ 2 711
p) 1 tillsynsman Ao 11 i st. f. stallförman Ao 9	+ 1 921
q) 1 stallförman Ae 9 i st. f. djurvårdare Ae 7	+ 1 733
r) 1 stallförman Ao 10 i st. f. Ao 9	+ 926
s) 1 förste expeditionsvakt Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 7	+ 892
t) 1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. vaktmästare Ae 8	+ 892
u) personal för särskilda undersökningar	+ 5 900
4. Omräkning	
a) 1962 års lönereglering	+ 93 000
b) personal för särskilda undersökningar	+ 23 100
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 5 400
	+ 594 148

Motiv. 1 a). Beträffande motiveringen till detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 224 under 1 a). Därutöver erinrar anstaltsstyrelsen om att det vid årets riksdag (prop. 1962: 68) beslutats vissa åtgärder för att främja rennäringen, innefattande bl. a. en intensifiering av renforskningen. Den utbyggda forskningsverksamheten

skall till stor del anknytas till anstalten och i allt väsentligt finansieras med lappfondsmedel eller allmänna forskningsmedel.

Styrelsens förslag under 1 b)—d) har framförts flera gånger tidigare. Beträffande 1 b) torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 207 under 1 a) samt 2; beträffande 1 c) till IX ht 1962, s. 225 under 1 d); samt beträffande 1 d) till IX ht 1961, s. 205—206 under 1 b).

1 e) och 2. Förslagen går ut på att tillskapa en förste laboratorieassistenttjänst i Ae 13 för de mest kvalificerade tekniska arbetsuppgifterna vid serologiska avdelningen. Befattningshavaren skall även ha överinseende över och vägleda avdelningens talrika tekniska personal samt ombesörja utbildning och undervisning av elever. Vid bifall till förslaget kan en befattning i högst Ae 9 utgå ur personalstaten.

1 f) och g). Beträffande motiven till dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 225 under 1 f)—h).

1 h). Beträffande motivet till detta förslag torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 206 under 1 e).

1 i). Förslaget avser en utökning av antalet elever från tolv till 15.

1 j), 3 u) och 4 b). För avlöningar till personal för särskilda undersökningar har innevarande budgetår anvisats 189 000 kr., varav anstalten avser att använda 96 000 kr. till undersökningar rörande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin, 91 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar. Styrelsen föreslår för nästa budgetår ökningar till resp. 110 000 kr., 106 000 kr. och 6 000 kr. Ökningarna är beräknade att täcka kostnaderna för dels löneklassförändringar m. m. för personal, som avlönas från posterna till lymfadenos- samt mul- och klövsjukeundersökningar (14 000 resp. ca 9 100 kr.), dels en lönegradshöjning från Ag 19 till Ag 21—23 för den till lymfadenosundersökningarna knutne fältassistenten (ca 5 900 kr.), dels personalförstärkningar i samband med övriga undersökningar (ca 4 000 kr.). Beträffande motivet till den föreslagna lönegradsplaceringen torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 227 under 3 i).

3 a)—e). Beträffande den allmänna motiveringen för dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 208—209 under 3 a)—f) samt IX ht 1962, s. 226—227 under 3 a)—g).

3 f). I fråga om detta förslag torde få hänvisas vad gäller löneställningen till motsvarande yrkande i IX ht 1962, s. 226—227 under 3 f) samt vad gäller extra-ordinariesättningen jämväl till motivet för samma begäran i IX ht 1961, s. 208 under 2 b).

3 g). Beträffande motivet för detta förslag torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 227 under 3 i). I årets petita erinrar styrelsen bl. a. om de under innevarande år förbättrade befordringsgångarna för amanuenser och assistenter vid universitet och högskolor m. fl.

3 h). I fråga om motivet till detta förslag, som framförts tidigare, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 208 under 2 e).

3 i). Beträffande den allmänna motiveringen för förslaget torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 209—210 under 2 f).

3 j). Beträffande motivet för detta förslag torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 210 under 2 g).

3 k). I en allmän motivering framhåller styrelsen, att vid avdelningarna inträtt så stora rekryteringssvårigheter, att väsentligen förbättrade löneställningar och befordringsmöjligheter måste kunna erbjudas.

3 l). Som motiv för detta yrkande åberopar styrelsen dels befattningshavarens kvalificerade uppgifter, dels de lönegradsuppflyttningar som tidigare skett för personalen i övrigt vid maskinavdelningen.

3 m). Beträffande motivet till detta förslag, som avser anstaltschefens sekreterare, torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 210 under 3 m).

3 n). Beträffande motivet till detta förslag, som avser patologisk-anatomiska resp. bakteriologiska avdelningen, torde — vad beträffar patologisk-anatomiska avdelningen — få hänvisas till IX ht 1962, s. 228 under 3 q). Liknande motiv ligger till grund för förslaget beträffande bakteriologiska avdelningen.

3 o). Anstaltsstyrelsen anför beträffande detta förslag, som avser konsulent- resp. kansliavdelningen, att löneställningen för tjänsterna är alltför låg med hänsyn till befattningshavarnas kvalificerade uppgifter.

3 p) och q). Som motiv för yrkandena under dessa punkter, som avser tjänster vid smådjursavdelningen, anför styrelsen bl. a. ansvarsfulla och krävande arbetsuppgifter.

3 r). Yrkandet under denna punkt avser tjänst vid serumstallet tillhörande serologiska avdelningen. Styrelsen åberopar som stöd för sitt förslag löneförbättringar för motsvarande tjänster vid jämförbara inrättningar, såsom stallförmän vid ridskolan i Strömsholm och förste stallbetjänt vid statens hingstdepå och stuteri.

3 s)—t). Beträffande motiven till dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1959, s. 258—259 under 3 g) resp. 1962, s. 227—228 under 3 l) (tjänsten vid bakteriologiska avdelningen).

Yttranden. *Lantbruksstyrelsen* framhåller, att betydande svårigheter yppats att finansiera forskningen på renskötselns område med lappfondsmedel eller allmänna forskningsmedel. Med hänsyn härtill och då behov av renkonsulenttjänsten vid anstalten kommer att föreligga för över-skådlig tid framöver, tillstyrker styrelsen att tjänsten inplaceras på anstaltens stat.

Veterinärstyrelsen, som redan förra året anmälde behov av en statsepidemiolog, avsedd att placeras vid statens veterinärmedicinska anstalt, understryker ånyo detta behov.

Veterinärhögskoleutredningen anför bl. a. följande.

Utredningen har i delbetänkande (SOU 1962: 33) rörande upprustning av den veterinärmedicinska verksamheten framlagt förslag om att inrätta en virologisk institution underställd såväl veterinärhögskolan som statens veterinärmedicinska anstalt. Den virologiska institutionens chef, som avses vara avdelningsföreståndare vid anstalten och professor i virologi vid veterinärhögskolan, föreslås placerad i B 3. Utredningen har vidare föreslagit att föreståndaren för anstaltens produktionsavdelning, i huvudsak motsva-

rande den nuvarande serologiska avdelningen, skall placeras i B 3. I ett kommande betänkande ämnar utredningen behandla organisationen av den parasitologiska och den kemiska avdelningen samt konsulentavdelningen, vilket bör påverka frågan om löneregleringar av befattningar inom dessa avdelningar.

Den föreslagna statsepizootologens arbetsuppgifter sammanfaller med anstaltsens på det sättet, att intet hinder möter mot den föreslagna placeringen.

I avvaktan på att den föreslagna utrustningen på det virologiska området kommer till stånd är det angeläget, att forskningen beträffande tillverkningen av mul- och klövsjukevaccin får utvecklas i tillfredsställande omfattning. Motsvarande gäller forskningarna kring lymfadenosen, vilka i avvaktan på utredningens kommande betänkande bör ges möjligheter att fullföljas.

Departementschefen

Veterinärhögskoleutredningen har nyligen avlämnat ett delbetänkande angående veterinärmedicinsk forskning och undervisning (SOU 1962: 33). Betänkandet innehåller principiella synpunkter på veterinärmedicinens betydelse ävensom på den veterinärmedicinska forskningens och undervisningens behov av personal, materiel och utrustning samt på lokaliseringen av den vetenskapliga veterinärmedicinska verksamheten. Utredningen framlägger vidare förslag om uppbyggnad av en virologisk institution, gemensam för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt. De i betänkandet framlagda förslagen har remissbehandlats och övervägs för närvarande inom jordbruksdepartementet.

Vad gäller anstaltsstyrelsens petitaförslag finner jag mig i huvudsak endast kunna tillstyrka viss förstärkning av anstaltsens basorganisation. Förslaget att genom utbyte av tjänster tillskapa vissa befattningar som förste laboratorieassistent och laboratorieassistent vill jag sålunda förorda. I enlighet härmed bör serologiska avdelningen erhålla en förste laboratorieassistent i Ae 13 och tre laboratorieassistenter i Ae 11 i stället för fyra laboratoriebiträden i högst Ae 9, patologisk-anatomiska avdelningen erhålla en förste laboratorieassistent i Ae 13 i stället för ett förste laboratoriebiträde i Ae 10, parasitologiska avdelningen erhålla en laboratorieassistent i Ao 11 i stället för ett förste laboratoriebiträde i Ao 10 å övergångsstat samt bakteriologiska avdelningen erhålla två laboratorieassistenter i Ae 11 i stället för lika många laboratoriebiträden i högst Ae 9. Vidare tillstyrker jag förslaget att en vaktmästartjänst i Ae 7 nyinrättas för patologisk-anatomiska avdelningen. Förslagen medför en anslagsökning av 24 400 kr.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anförte vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör den bland anstaltsstyrelsens yrkanden upptagna kontorsbiträdestjänsten på konsulentavdelningen omändras till en kanslibiträdestjänst i Ae 7, vilket medför ett ökat medelsbehov av 1 400 kr. Anslagsposten till avlöningar till personal för särskilda undersökningar behöver ökas dels med 2 900 kr. för att täcka avlöningskostnaderna för en förste assistent i Ag 21, dels med 23 100 kr. på grund av 1962 års lönereglering och beräknade löneklassförändringar m. m. Nämda anslagspost

bör sålunda upptas med 215 000 kr., varav 110 000 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m., 103 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar. Utöver förut angivet belopp påkallar 1962 års lönereglering och beräknade löneklassförändringar m. m. en anslagsförstärkning med 364 600 kr., varjämte ytterligare 28 600 kr. behöver stå till förfogande för ett ökat antal laboratriselever.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,172\,000 + 445\,000 =)$ 3 617 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	809 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	600
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	215 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 561 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	983 100
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	47 400
Summa kr.	3 617 000

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 617 000 kr.

[80] 7. *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	757 700	846 883
1961/62	801 000	964 594
1962/63	863 000	
1963/64 (förslag)	1 039 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställer, att anslaget ökas med 289 600 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Reseersättningar	12 847	13 056	15 500	+ 15 000
2. Övriga expenser	53 500	60 000	55 500	+ 9 500
3. Publikationstryck	11 397	10 000	8 000	+ 2 000
4. Särskilda undersökningar	101 643	106 688	109 000	+ 6 000
5. Inköp och underhåll av in-				
ventarier och apparatur ..	63 958	69 500	85 000	+ 90 600
6. Förbrukningsartiklar	228 000	354 368	240 000	+ 110 000
7. Inköp och underhåll av djur	117 339	170 907	129 000	+ 46 000
8. Tvätt och inre renhållning	51 663	58 292	55 000	+ 10 000
9. Yttre renhållning m. m.	4 498	1 933	1 500	+ 500
				+ 289 600

M o t i v. 1—3. Liknande förslag framfördes även i fjol. Beträffande motiven torde därför få hänvisas till IX ht 1962 s. 231 under resp. 1—3.

4. Av anslagsposten avses för innevarande budgetår (18 500 + 70 000 =) 88 500 kr. till undersökningar rörande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin samt rörande lymfadenos hos nötkreatur. Vidare avses 20 500 kr. till andra särskilda undersökningar vid anstalten. För nästa budgetår bör under anslagsposten upptas dels 20 500 kr. till omkostnader i samband med pågående mul- och klövsjukeundersökningar, dels 70 000 kr. till omkostnader i samband med undersökningarna rörande lymfadenos hos nötkreatur. Vidare erfordras i likhet med innevarande budgetår 20 500 kr. till andra särskilda undersökningar och slutligen behövs 4 000 kr. till undersökningar i samband med renkonsulentens verksamhet.

5. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet torde ca 20 000 kr. avses för löpande utgifter och underhåll. För nästa budgetår bör åtminstone 25 000 kr. beräknas för samma ändamål.

Härutöver föreligger behov av medel för inköp av följande apparatur.

Bakteriologiska avdelningen. För bedömning av vävnadskulturer behövs å viruslaboratoriet ett arbetsmikroskop prissatt till 2 500 kr. För utrustning, som begärdes förra året (IX ht 1962, s. 232) och till vilken kunnat anslås hälften av yrkade beloppet, erfordras 6 000 kr.

Patologisk-anatomiska avdelningen. Avdelningen har stort behov av en ny apparat för slipning av mikrotomknivar, för vilket ändamål föreslås 6 000 kr., samt av en mikrotom, som beräknas kosta 2 500 kr. För att underlätta veterinärernas arbete föreslås inköp av en diktafon till en kostnad av 1 100 kr.

Serologiska avdelningen. Med den medelstillgång, som erhållits för innevarande budgetår, kan endast ungefär hälften av den i föregående års petita-skrivelse föreslagna inventarieanskaffningen ske. Därför upptas för nästa budgetår 10 000 kr. med hänsyn till tidigare framförda önskemål. Vidare behövs för avdelningen ett lupp-mikroskop, en täthetsprovare och en dispense-ringsapparat, tillhoppa kostnadsberäknade till 10 000 kr.

Kemiska avdelningen. För substratberedning behövs en hydraulisk last-ningsmaskin (2 500 kr.) och för den kemiska analysverksamheten en homo-genisator, en indunstningsapparat, flera vattenbad och dispenseringsappara-

tur (7 500 kr.). Vidare behöver en befintlig gaskromatograf moderniseras (12 000 kr.).

Parasitologiska avdelningen. För att utföra kvantitativa undersökningar erfordras en Lindells postvåg, kostnadsberäknad till 1 500 kr.

Konsulentavdelningen. En äldre skrivmaskin behöver utbytas mot elektrisk maskin (ca 1 500 kr.).

Smådjursavdelningen. För anskaffning av 200 djurburar upptas 30 000 kr.

Maskincentralen. I föregående års petitaskrivelse upptogs 56 000 kr. till verkstadsutrustning. Medelstillgången under inventarietposten för innevarande budgetår synes medge anskaffning för endast ca 30 000 kr. Därför upptas 30 000 kr. för ifrågavarande ändamål även för nästa budgetår.

Gårdshållningen. Under flera år har anstalten haft en överenskommelse med lantbruksakademiens trädgårdsavdelning, som regelbundet tillhandagått med snöplogning m. m. Då trädgårdsavdelningen under år 1963 skall lämna Experimentalfältet, bortfaller denna möjlighet till nödvändig beredskapshjälp. Stockholms stads gatukontor och djurgårdsförvaltningen har förklarat, att de inte kommer att hinna med snöplogning om morgnarna fram till och över anstaltens område. Därför synes anstalten komma att i fortsättningen själv få svara för detta arbete. För att kunna utföra arbetet erfordras emellertid en traktor, för vilken upptas 18 000 kr.

Då dessutom ett belopp av 10 000 kr. bör upptas för oförutsedda utgifter, behöver inventarietposten för nästa budgetår uppföras med 175 600 kr., vilket innebär en ökning med 90 600 kr.

6. Styrelsen anför, att åtgången av förbrukningsartiklar helt beror på de anspråk på undersökningar i diagnostiskt och annat syfte samt på preparat för diagnostik, profylax och terapi, vilka bland andra de inom djursjukvården och födoämneskontrollen verksamma ställer på anstalten. På flera punkter har en avsevärd ökning i arbetet förmärkts. Särskilt bör framhållas den ökade efterfrågan av substrat såväl från anstaltens egna avdelningar som från utomstående laboratorier som inträtt under de senaste budgetåren. Styrelsen antar vidare, att prisstegringarna på ifrågavarande varuslag under de senaste två budgetåren i genomsnitt uppgått till åtminstone tio procent.

7. Under denna punkt anför styrelsen bl. a. följande.

Av väsentlig betydelse för medelsåtgången är foderpriserna, vilka år från år varierar mycket. Medelsåtgången för enbart foder beräknas för **nästa budgetår** till 70 000 kr. Vidare beräknas under nästa budgetår behöva till serumstallarna inköpas 30 hästar och 15 kvigor för tillhoppa ca 40 000 kr. I samband med serumkontrollantens verksamhet, vilken under innevarande budgetår kommit i gång i särskilt laboratorium inom anstaltens lokaler, måste påräknas ett ökat behov av försöksdjur. Verksamheten kommer även att avse kontroll av preparat från utländska läkemedelsföretag. Utöver utgifterna för själva djurhållningen måste anstalten erlagga betydande belopp för att få stallströ samt svin- och smådjursgödsel bortforslat, vilket beräknas medföra en årskostnad av mellan 7 000 och 8 000 kr.

Med hänsyn även till renkonsulentens behov av medel för inköp och underhåll av djur, 6 000 kr., kan styrelsen inte beräkna anslagsposten till lägre belopp än 175 000 kr.

8. Med hänsyn till de fr. o. m. den 1 januari 1963 höjda städerskelönerna torde påräknas en betydande ökning jämfört med innevarande budgetår.

Y t t r a n d e. *Veterinärhögskoleutredningen* framhåller i huvudsak följande.

Under anstaltens omkostnadsanslag ligger tyngdpunkten av de begärda anslagsökningarna på delposterna till inköp och underhåll av inventarier och apparatur, förbrukningsartiklar samt inköp och underhåll av djur. Ifrågasvarande delposter avser i hög grad sådana utgifter, som för veterinärhögskolans verksamhet bestrids från materiel- och nyanskaffningsanslag. Även vid en verksamhet som anstaltens är det av vikt att de kvalificerade tjänstemännen för sin verksamhet har stöd av en basorganisation, såväl i fråga om biträdeshjälp som när det gäller hjälpresurser i form av materiel, utrustning o. d. Anslagsäskandena under nämnda delposter ligger enligt utredningens uppfattning i linje med strävandena att bygga upp en god basorganisation vid anstalten. Därvid är det av vikt att uppmärksamma att krav på en expanderande diagnostik och produktionsverksamhet snabbt kan uppstå under löpande budgetår. På grund härav bör anslaget vara så dimensionerat eller beskaffat att härigenom uppkommande utgiftsstegringar kan mötas på smidigare sätt än enligt nuvarande system med anslagsöverskridanden i efterhand.

Departementschefen

Jag delar anstaltsstyrelsens uppfattning, att betydande uppräknings påkallas av delposterna till inköp och underhåll av inventarier och apparatur, till förbrukningsartiklar samt till inköp och underhåll av djur. Angivna poster bör ökas med respektive 40 000 kr., 90 000 kr. och 29 000 kr. Vid avvägningen av förstnämnda belopp har jag inte räknat med anskaffning av begärd traktor. Då jag finner det angeläget att pågående forskningsarbete rörande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m. inte fördröjs genom för knappt tilltagna materielresurser, biträder jag förslaget om ökning med 2 000 kr. till 20 500 kr. av det belopp under anslagsposten till särskilda undersökningar, vilket avses för omkostnader i samband med nämnda forskningsarbete. I anledning av anstaltsstyrelsens förslag i övrigt tillstyrker jag uppräknings av anslagsposterna till reseersättningar och till publikationstryck med 500 kr. respektive 1 000 kr. ävensom av delposterna till övriga expenser samt till tvätt och inre renhållning med 5 500 kr. respektive 8 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(863\,000 + 176\,000 =) 1\,039\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 039 000 kr.

[81] 8. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	1 085 000	1 392 455
1961/62	450 000	515 950
1962/63	450 000	
1963/64 (förslag)	500 000	

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 60 000 kr.

	Utgifter 1961/62	Anslag 1962/63	Ökning
1. Åtgärder mot tuberkulos och brucellos.....	247 267	145 000	+ 20 000
2. Åtgärder mot salmonellos	223 201	85 000	+ 40 000

Motiv. 1. Kostnaderna för tuberkulosbekämpandet väntas öka med 15 000 kr. till 150 000 kr. på grund av vissa arvodeshöjningar. Med hänsyn till höjda laboratoriekostnader beräknas kostnaderna för brucellosbekämpandet öka med 5 000 kr. till 15 000 kr.

Styrelsen föreslår i detta sammanhang vissa ändringar i statsbidragsreglerna beträffande tuberkulosbekämpandet och anför härom följande.

Vid den fortlöpande tuberkulinkontrollen, som bekostas av djurägarna, utförs vanligen undersökningen med enbart bovint tuberkulin. Påvisas reaktion vid sådan undersökning, kan mera sällan avgöras om nötkreaturstuberkulos föreligger eller om reaktionen kan vara betingad av andra orsaker. Därför föranstaltas då i regel om en s. k. jämförande undersökning med såväl bovint som aviärt tuberkulin, vilken undersökning bekostas av statsmedel. I vissa fall kan man på grund av tidigare förhållanden i besättningen förutse, att reaktion kan uppstå, varför den jämförande metoden borde användas redan i samband med den fortlöpande kontrollen. Enär jämväl tuberkulinkostnaden skall erläggas av djurägaren, innebär detta en merkostnad för vissa djurägare med 20 å 30 öre per djur. Benägenheten att utföra sådana jämförande undersökningar synes därför ha minskat och kan väntas ytterligare nedgå, sedan en med 30 å 40 öre höjd ersättning till veterinären för jämförande undersökning fastställts i samband med senaste ändring av veterinärtaxan. Därest det aviära tuberkulinet utlämnades kostnadsfritt och veterinärstyrelsen medgavs rätt att vid jämförande undersökning i samband med den fortlöpande kontrollen ersätta merkostnaden för undersökningen, torde en viss besparing av statsmedel kunna förutses. Räknat på en tiodjursbesättning blir statsverkets kostnad i samband med fortlöpande kontrollundersökning 5 kr. 50 öre. Skall extra undersökning för utredning utföras, blir kostnaden 22 kr. jämte resekostnad om i medeltal 15 kr. Ett bifall till styrelsens förslag kan emellertid inte beräknas medföra en kostnadsminskning av sådan storleksordning, att den påverkar anslagsbehovet i nämnvärd grad.

2. Medelsåtgången för åtgärder mot salmonellos har under de tre senaste budgetåren uppgått till resp. 108 800 kr., 54 200 kr. och 223 200 kr. Styrelsen anser sig på grund av dessa belastningssiffror böra räkna med ett belopp av 125 000 kr. för nästa budgetår.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag att s. k. jämförande undersökningar med annat slag av tuberkulin än det normalt brukade skall i vissa fall på statsverkets bekostnad få användas redan vid den fortlöpande tuberkulinkontrollen anser jag mig kunna tillstyrka. Detta förfarande syftar nämligen till att motverka onödigt omgång vid tuberkulosbekämpandet och är ägnat att nedbringa de bekämpningskostnader, som åvilar staten. Någon ändring av den med riksdagen beslutade förordningen med vissa bestämmelser till fö-

rebyggande av nötkreaturstuberkulos och brucellos hos husdjur (SFS 1961: 307) synes därvid inte påkallad.

I samband med riksdagsbehandlingen av bland annat nyssnämnda förordning uttalade jordbruksutskottet (utlåtande nr 12), att man borde sträva efter att utforma reglerna om ersättning till arbetstagare, som förlorat inkomst på grund av epizootibekämpande åtgärder, så att en anpassning till inträffade löneförändringar möjliggjordes. Då det bedömts rättvist, att ersättningsreglerna på epizooti- och epidemiområdena i detta avseende är lika utformade, har Kungl. Maj:t låtit ifrågavarande ersättningsbestämmelser på epizootiområdet tills vidare överensstämja med redan tidigare för epidemiområdet gällande regler. Enligt dessa utgår ersättning i princip med 80 procent av ett ersättningsunderlag, som är lika med vederbörandes inkomstbortfall i den mån detta inte överstiger 30 kr. per dag. Denna bestämning av ersättningsunderlaget har, såsom framgår av propositionen 1956: 126, gjorts med hänvisning till sjukpenningbeloppet, som då utgjorde högst 20 kr. per dag, varjämte beaktats att sjukpenningen i motsats till lönen är skattefri. Sjukpenningen har numera höjts till högst 28 kr. per dag.

För att det huvudsakliga syftet med jordbruksutskottets nyssnämnda uttalande skall tillgodoses samtidigt som hittills på epidemiområdet gällande ersättningsregler i princip bibehålls, vill jag efter samråd med chefen för socialdepartementet föreslå följande. Ersättningsunderlaget maximeras till en och en halv gång den sjukpenning som högst må utgå enligt lagen om allmän försäkring, d. v. s. till 42 kr. per dag. Motsvarande regel skall gälla beträffande ersättning till företagare, vilken utbetalat lön till personal som på grund av epizootibekämpande åtgärd inte kunnat beredas arbete. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles utan riksdagens hörande besluta om ändrat ersättningsunderlag i anslutning till ändringar av bestämmelsen om sjukpenning. Chefen för socialdepartementet har tidigare denna dag beträffande epidemiområdet föreslagit motsvarande reglering.

Anslaget torde, främst med hänsyn till de av veterinärstyrelsen anmälda ökningarna av medelsåtgången, böra höjas med 50 000 kr. och sålunda uppföras med $(450\,000 + 50\,000 =)$ 500 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

[82] 9. Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	230 000	230 000
1961/62	280 000	263 191
1962/63	280 000	
1963/64 (förslag)	280 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget uppförs med oförändrat belopp.

Departementschefen

Då jag biträder veterinärstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

[83] 10. *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	525 000	794 010
1961/62	750 000	756 133
1962/63	750 000	
1963/64 (förslag)	750 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget uppförs med oförändrat belopp.

Departementschefen

Enligt gällande bestämmelser om statsbidrag till lindring i mindre bemedlades veterinärkostnader kan bidrag endast utgå i anledning av sjukdomsfall bland husdjur. Till kostnaderna för de fortlöpande tuberkulinundersökningarna, vilka särskilt för djurägare i vissa delar av Norrland och i skärgården måste anses ganska betungande, har bidrag hittills inte kunnat medges. Jag vill i detta sammanhang — med erinran jämväl om riksdagens skrivelse 1962: 9 (JoU 1, p. 79) rörande denna fråga — förorda att nämnda tuberkulinundersökningar från och med den 1 juli 1963 i bidragshänseende jämfställs med djursjukvård.

Den nu föreslagna ändringen inverkar föga vid bedömningen av kommande belastning av anslaget. Jag biträder därför veterinärstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kr.

[84] 11. *Veterinärhögskolan: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	3 421 100	3 873 914
1961/62	3 970 000	4 286 805
1962/63	4 204 000	
1963/64 (förslag)	4 881 000	

Yrkande. Styrelsen för veterinärhögskolan hemställer, att anslaget ökas med 870 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) personlig forskarprofessur Bo 3 för laboratorn vid avdelningen för fysiologi	+ 54 816
b) 1 laborator Bo 1 vid avdelningen för farmakologi	+ 49 716
c) 1 bibliotekarie Ae 21	+ 28 260
d) 1 förste amanuens Af 17—Ae 19 vid röntgenavdelningen ..	+ 11 496
e) 1 biblioteksassistent Ag 11 (halvtidsanställd)	+ 8 442
f) 1 laboratoriebiträde högst Ae 9 vid avdelningen för födoämneshygien	+ 15 204
g) 1 institutionstekniker Ae 9 vid kliniska centrallaboratoriet	+ 15 204
h) 4 kanslibiträden Ae 7, därav ett vid envar av avdelningen för födoämneshygien, medicinska avdelningen för icke-idisslare och kliniska centrallaboratoriet samt ett (halvtidsanställt) vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi	+ 48 006
i) 4 telefonister A 2—A 5	+ 42 384
j) vikariatsersättningar m. m.	+ 5 536
2. Personalminskning	
1 port- och telefonvakt Ao 7	— 16 834
3. Löneregleringar, m. m.	
a) 1 förste assistent för artificiell insemination Ae 21 i st. f. Ag 21	—
b) 1 förste assistent Ae 21 i st. f. assistent Ag 19 (livsmedelskemist)	+ 2 772
c) 1 förste biblioteksassistent (halvtidstjänst) Ae 17 i st. f. biblioteksassistent Ae 11	+ 3 054
d) 1 förste instrumentmakare Ae 13 i st. f. instrumentmakare Ae 11	+ 1 812
e) 1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. laboratoriebiträde högst Ae 9 vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi	+ 1 680
f) 1 röntgenassistent Ae 11 i st. f. röntgenbiträde Ae 9	+ 1 680
g) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibitråde Ae 7 vid kassakontoret	+ 1 488
h) 1 kanslibitråde Ae 7 i st. f. skrivbiträde i reglerad befordringsgång vid röntgenavdelningen	+ 1 968
i) arvodet till specialläraren i parasitologi	+ 1 000
j) arvodet till specialläraren i receptskrivning och läkemedelsekonomi	+ 160
k) särskilda löneförmåner till rektor	+ 1 200
4. Omräkningar	
a) löneklassförändringar m. m.	+ 14 300
b) 1962 års lönereglering	+ 567 512

	Ökning eller minskning
c) arvoden till personal för särskilda undersökningar	+ 3 044
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 6 100
	+ 870 000

Motiv. 1 a) och b). Beträffande motiven till dessa förslag, som framförts tidigare och senast förra året, torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 240 under 1 a) resp. 1961, s. 228 under 1 a). Fr. o. m. den 1 januari 1961 har ny docent förordnats vid avdelningen för farmakologi. Professorn i farmakologi har fr. o. m. den 1 juli 1962 förordnats att vara högskolans rektor.

1 c) och e) samt 3 c). Högskolestyrelsen anför, att bibliotekets personalresurser inte ökats under senare år trots en avsevärd ansvällning av arbetet. Styrelsen framhåller även, att högskolans bibliotek har förhållandevis mindre personal än andra jämförbara bibliotek.

1 d). Med hänsyn särskilt till den oavbrutet ökade verksamheten för såväl djursjukvården som forskningen erfordras en förste amanuensbefattning såsom rekryteringstjänst och tillika biträde åt avdelningens forskare.

1 f). Beträffande motivet till detta förslag, som även framställdes i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 240 under 1 d).

1 g). Personalen vid kliniska centrallaboratoriet och den där åtminstone provisoriskt placerade personalen för radiobiologisk verksamhet utgörs av — förutom laboratorn såsom avdelningsföreståndare — åtta lönegradsplacerade befattningshavare, nämligen två förste assistenter, en ingenjör, en förste laboratorieassistent, två laboratoriebiträden, ett kanslibitråde och ett ekonomibitråde, ävensom vanligen tolv arvodister. Den av denna personal bedrivna verksamheten har en sådan omfattning, att även en institutionstekniker fordras för verksamhetens behöriga gång.

1 h). Beträffande motiven till dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 229 under 1 d). Därutöver anför högskolestyrelsen, att medicinska avdelningen för icke-idisslare har oundgängligt behov av ytterligare ett kanslibitråde för att betjäna avdelningens kliniker.

1 i). De medel, som f. n. disponeras för att avlöna personal vid högskolans telefonväxel, medger endast att växeln betjänas 62 timmar i veckan, vilket är alldeles otillräckligt. En för såväl den djurälgande allmänheten som veterinärerna tillfredsställande telefonservice vid högskolan nödvändiggör att fyra telefonister anställs.

1 j). Ökningen avser medel till avlöning av tjänstledighets- och semestervikarier.

2. Nuvarande port- och telefonvakten avgår på grund av uppnådd pensionsålder i maj 1963. Hans tjänst behöver inte återbesättas under förutläggning av bifall till yrkandet under 1 i).

3 a). Ett stadigvarande behov föreligger av denna tjänst. Det har vid upprepade tillfällen visat sig svårt att få den tillsatt med fullt kompetent innehavare.

3 b). Denna tjänst har efter den 1 december 1960 uppkommen vakans inte kunnat återbesättas, vilket sannolikt beror på den låga lönegradsplaceringen.

3 d) och e). Beträffande motiven till dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 241 under 2 c), resp. s. 242 under 2 f).

3 f) och h). Den tekniska bitrådespersonalen på röntgenavdelningen utgörs av två röntgenbiträden i Ae 9 och ett skrivbiträde, f. n. i Ae 4. Det ena röntgenbiträdet har varit i högskolans tjänst sedan år 1946 och förvärvat sådan yrkesskicklighet, att hon numera anförtratts högst kvalificerade arbetsuppgifter. Av innehavaren av skrivbitrådestjänsten krävs såväl kunskaper i engelska och tyska som god färdighet i maskinskrivning och stenografi.

3 g). Personalen vid det för högskolan och veterinärinrättningen i Skara gemensamma kassakontoret utgörs av en kansliskrivare i Ae 11 (kassör), ett kanslibitråde och ett biträde med lön enligt reglerad befordringsgång. Med hänsyn till det ansvar och de arbetsuppgifter, som åvilar kanslibiträdet, och till nödvändigheten av att till befattningen kunna varaktigt knyta kompetent och skicklig person, förordar styrelsen att befattningen uppflyttas till kontorist.

3 i). Beträffande motiveringen till detta förslag torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 242 under 2 j).

3 j). Årsarvodet till specialläraren i receptskrivning och läkemedelsekonomi utgår fr. o. m. budgetåret 1957/58 med 320 kr., motsvarande en ersättning av 40 kr. per föreläsningstimme. Undervisningen i ämnet omfattar årligen åtta föreläsningstimmar.

3 k). Højningen motiveras av ökade representationskrav och stegrade representationskostnader.

Y t t r a n d e. *Veterinärhögskoleutredningen* erinrar om att den i sitt nyligen framlagda delbetänkande (SOU 1962: 33) rörande upprustning av den veterinärmedicinska verksamheten föreslagit en betydande utbyggnad av den virologiska verksamheten. Utredningen anför vidare bl. a. följande.

Avdelningen för farmakologi är som framgår av veterinärhögskolestyrelsens framställning den enda av högskolans institutioner, som ej tilldelats en laboratorsbefattning. Såväl institutionens storlek, omfattningen och behovet av forskning vid densamma som differentieringen inom ämnets forsknings- och undervisningsområde och de därigenom ställda anspråken på ämnesrepresentanterna synes i och för sig göra det motiverat att ämnet företräds av två befattningshavare i professors eller laborators ställning. Utredningen, som jämväl beaktat att institutionsföreståndaren fr. o. m. den 1 juli 1962 förordnats som rektor för högskolan, finner hinder ej möta, att institutionen därest så befinns lämpligt tillförs en laboratur redan fr. o. m. nästa budgetår.

I anslutning till de framlagda förslagen till personalförstärkning vid biblioteket anser sig utredningen redan nu kunna uttala, att en upprustning i fråga

om biblioteksresurserna på det veterinärmedicinska fältet är en av de angelägnare åtgärderna för att biblioteket skall kunna fylla sin uppgift som det viktigaste serviceorganet för forskning och undervisning på ifrågavarande område.

Högskolans telefonväxel är starkt belastad. En utvidgning av möjligheterna till telefonpassning är vidare aktuell. Emellertid pågår genom statskontorets försorg en på utredningens uppdrag igångsatt utredning berörande kansliorganisationen vid såväl veterinärhögskolan som statens veterinärmedicinska anstalt. Härvid kommer även frågan om telefonväxelns eller telefonväxlarnas ordnande att upptas till behandling. I avvaktan på att ställning tas till statskontorets förslag kan utredningen f. n. inte utfala sig om den föreslagna dimensioneringen av telefonväxeln och dess betjäning. Utredningen kommer dock att före ingången av nästa budgetår kunna framlägga definitivt förslag i ämnet. Då det är angeläget att ytterligare tid inte försitts, bör redan nu anslag begäras i den omfattning, som kan beräknas bli erforderlig för att genomföra en viss personalförstärkning samt för att anskaffa telefonväxel av senare närmare fastställd storlek.

Departementschefen

Veterinärhögskoleutredningens nyligen avlämnade delbetänkande med vissa principiella synpunkter samt förslag om bland annat uppbyggnad av en virologisk institution, gemensam för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt, har jag tidigare berört under anstaltens avlöningsanslag. För veterinärhögskolans del är jag beredd att i anledning av framställningarna i petitan under högskolans olika anslag föreslå förstärkning av framför allt de hjälpresurser av olika slag, som bör stå till den veterinärmedicinska forskningens och undervisningens förfogande, oavsett hur organisationen härav sedermera kommer att gestaltas.

Högskolans bibliotekspersonal behöver enligt min mening förstärkas med en biblioteksamanuens i reglerad befordringsgång. Röntgenavdelningen bör tillföras en förste amanuens. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör vid nämnda avdelning befintliga tjänster som röntgenbiträde i Ae 9 och kontorsbiträde i reglerad befordringsgång omändras till tjänster som laboratorieassistent i Ae 11 respektive kanslibiträde i Ae 7. I anslutning till berörda anmälan av chefen för civildepartementet bör dessutom en kanslibiträdes-tjänst i Ae 7 på kassakontoret omändras till kontoristtjänst i Ae 9. Nu behandlade personalförändringar medför en anslagshöjning av 39 700 kr.

Personalen vid kliniska centrallaboratoriet och vid medicinska avdelningen för icke-idisslare torde vidare böra förstärkas med en vaktmästare respektive ett kanslibiträde, båda i Ae 7, vilket föranleder 27 400 kr. i ökade kostnader. För att i avvaktan på kommande förslag av veterinärhögskoleutredningen provisoriskt förbättra telefonväxelns servicemöjligheter vill jag förorda, att ett belopp av 35 000 kr. ställs till förfogande för telefonisthjälp. Då avlöningskostnaderna för nuvarande tjänst som port- och telefonvakt i Ao 7 på grund av innehavarens beräknade pensionsavgång därvid inte erfordras, kan anslaget samtidigt minskas med 16 800 kr. och tjänsten avföras från högskolans personalförteckning.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag bör på nyssnämnda förteckning å andra sidan uppföras ytterligare två tjänster som förste assistent i Ae 21, vilka avses ersätta nuvarande extratjänster i Ag 21 (för artificiell insemination) och Ag 19 (livsmedelskemist). Härvid uppkommer ett ökat medelsbehov av 2 800 kr. Jag tillstyrker vidare att anslaget till följd av 1962 års lönereglering och beräknade löneklassförändringar m. m. ökas med 587 700 kr. Härvid räknar jag med att under anslagsposten till avlöningar till personal för särskilda undersökningar behöver stå till förfogande 12 400 kr. för fortsatt forsknings- och försöksverksamhet rörande smittsam blodbrist hos häst samt ett lika stort belopp för särskilda undersökningar vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien rörande vissa utfodringsproblem. Representationsbidraget till rektor bör höjas med 1 200 kr. Den uppräknig av speciallärararvoden, som kan visa sig påkallad i anledning av 1962 års lönereglering, avser jag däremot återkomma till i det senare sammanhang, då Kungl. Maj:t har att fastställa den närmare fördelningen av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Posten, som är av förslagsvis karaktär, synes kunna bibehållas vid oförändrat belopp.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(4\,204\,000 + 677\,000 =)$ 4 881 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 475 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	24 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 829 400
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 405 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	66 000

Summa kr. 4 881 000

c) till Veterinärhögskolan: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 881 000 kr.

[85] 12. Veterinärhögskolan: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	1 023 500	1 168 796
1961/62	1 051 000	1 306 643
1962/63	1 150 000	
1963/64 (förslag)	1 248 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 125 800 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning	
	1960/61	1961/62	1962/63		
1. Sjukvård m. m.	6 934	9 333	6 500	+	1 500
2. Reseersättningar	7 022	6 677	9 000	+	1 000
3. Bränsle, lyse och vatten	240 165	247 296	235 000	+	15 000
4. Övriga <i>expenser</i>	247 989	276 635	260 700	+	19 300
5. Publikationstryck	2 067	3 344	2 700	+	300
6. Inventariers underhåll och komplettering	73 339	71 497	75 500	+	9 500
7. Instrument och förbrukningsartiklar m. m. för djurvården	120 224	152 164	114 000	+	16 000
8. Läkemedel	146 400	183 301	140 000	+	35 000
9. Djurfoder	137 995	170 558	145 000	+	15 000
10. Diverse utgifter, ej <i>expens</i> medel	99 780	122 084	86 800	+	13 200
					+ 125 800

M o t i v. 1. Ökningen motiveras av den allmänna prisutvecklingen även som av ökat antal befattningshavare.

2. Av den begärda ökningen är 400 kr. avsedda att täcka kostnader för att förlägga den praktiska utbildningen av biträden för artificiell insemination till ort utom Stockholm, vartill sedan år 1956 anvisats 1 600 kr., samt 600 kr. avsedda att kompensera höjda resekostnader och traktamenten.

3. Kompensation erfordras för höjda avgifter för eldningsolja, kol, elström och vatten.

4. Ökningen motiveras av tillkomsten av ett nytt städningsområde, höjda städerske- och nattvaktslöner samt höjda taxor för telefon, telegram och annonsering.

5. Den allmänna prisutvecklingen har enligt styrelsen medfört, att kostnaderna för högskolans publikationstryck (katalog och läroplaner samt ev. även studiehandbok) ökat.

6. Højningarna påkallas av utökad och förbättrad djursjukvård, höjda nyanskaffnings- och reparationskostnader samt ökad varuskatt.

Departementschefen

Under detta anslag föreslår jag att delposterna till inventariers underhåll och komplettering, till instrument och förbrukningsartiklar m. m. för djurvården, till läkemedel, till djurfoder samt till diverse utgifter, ej expensmedel, ökas med respektive 5 000 kr., 10 000 kr., 25 000 kr., 10 000 kr. och 10 900 kr. I enlighet med högskolestyrelsens förslag bör vidare delposterna till bränsle, lyse och vatten och till övriga expenser uppräknas med 9 000 kr. respektive 19 300 kr. samt anslagsposterna till sjukvård m. m., till reseersättningar och till publikationstryck med respektive 1 500 kr., 1 000 kr. och 300 kr. Doktorandstipendierna, som varit oförändrade sedan 1958, bör enligt min mening höjas till 9 500 kr. Därför bör posten för dylika stipendier ökas med 6 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,150\,000 + 98\,000 =)$ 1 248 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 248 000 kr.

[86] 13. Veterinärhögskolan: Materiel

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	265 000	257 337	67 801
1961/62	292 000	308 741	51 060
1962/63	340 000		
1963/64 (förslag)	375 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 100 000 kr.

M o t i v. Av höjningen motiveras 40 000 kr. av de ökade svårigheterna för högskolan att erhålla för forskning och undervisning erforderligt kliniskt material samt 60 000 kr. av den ökade forskningen och undervisningen ävensom prisutvecklingen.

Departementschefen

I fråga om veterinärhögskolans anslag till materiel, till nyanskaffning och underhåll av utrustning samt till bokinköp och bokbindning tillstyrker jag höjningar med respektive 35 000 kr., 50 000 kr. och 7 000 kr. I likhet med föregående år förutsätter jag, att anslagen används till sådana ändamål, att ställningstagandet till veterinärhögskoleutredningens förslag inte föregrips.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med $(340\,000 + 35\,000 =)$ 375 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 kr.

[87] 14. Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	190 000	144 392	151 119
1961/62	210 000	253 792	107 327
1962/63	250 000		
1963/64 (förslag)	300 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 187 000 kr. till 437 000 kr. Fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande sammanställning.

1. Avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien.....	14 000
2. Avdelningen för bakteriologi och epizootologi	15 900
3. Avdelningen för farmakologi	22 800
4. Avdelningen för fysiologi	44 050
5. Avdelningen för kemi	11 300
6. Avdelningen för kirurgi	77 250
7. Avdelningen för obstetrik och gynekologi	16 050
8. Medicinska avdelningen för icke-idisslare	67 800
9. Patologisk-anatomiska avdelningen.....	8 500
10. Kliniska centrallaboratoriet	35 000
11. Röntgenavdelningen	83 000
12. Biblioteket.....	4 250
	399 900
6,4 procent varuskatt	25 100
13. Utökad telefonväxel	12 000
	437 000

M o t i v. 1. Beloppet avser utbyte av klimatoraggregatet i smådjurslaboratoriet (12 000 kr.) och elfläktar i fodermedelslaboratoriet (2 000 kr.), allt anskaffat i början på 1940-talet och numera nedslitet.

2. Beträffande den för denna avdelning erforderliga apparaturen hänvisas till redogörelse i IX ht 1961, s. 235 under 4. Som medel för ändamålet i viss utsträckning tidigare anvisats yrkas återstående belopp, 15 900 kr.

3. Beloppet avser en mikrovåg (4 045 kr.) för noggrannare vägning av mycket små mängder radioaktiva substanser, en Jungmikrotom (7 635 kr.) för fullgoda snitt och förbättrad autoradiografisk teknik samt en kryostat med mikrotom (11 120 kr.) för bättre mikroautoradiografi av vattenlösliga substanser.

4. Vid avdelningen för fysiologi erfordras efter 16 års slitage å apparaturen för laborationskursen vissa förnyelser av utrustningen, nämligen kymograf (500 kr.), grässtimulator (5 000 kr.), två mindre stimulatorer (4 000 kr.), demonstrationsoscilloskop (6 000 kr.), två förstärkare (4 000 kr.), en cykelergometer (2 000 kr.), gasur och Douglassäckar (1 500 kr.), två tryckmätare (10 000 kr.), spirometer för vitalkapacitetsbestämning (500 kr.), barometer (200 kr.), en registrerande Fischer-gasanalysapparat (5 250 kr.) samt oftalmoskop m. m. jämte fem laborationsbord med hurtsar (5 100 kr.).

5. Beloppet avser en fotokolorimeter (1 675 kr.), papperselektroforesapparat (1 700 kr.), en Koflers smältpunktsbänk för mikroskop (2 125 kr.), fyra termostater med centrifugalpumpar (3 000 kr.) samt två vannor för papperskromatografi, två vinkelcentrifuger, hämatokritcentrifug, två tubkärnor och en strålningsmätare (2 800 kr.).

6. Beloppet avser dels ett modernt pneumatiskt operationsbord (30 000 kr.) och modern operationsbelysning (15 000 kr.) för stordjur, dels modern utrustning till kirurgiska poliklinikerna (32 253 kr.), däribland tre operationsbord, narkosapparat, sex instrumentskåp m. m.

7. Under denna punkt avses en Linde Liquid Nitrogen Refrigerator för förvaring av djupfryst sperma i flytande kväve (3 800 kr.), en förstoringsapparat (2 500 kr.), en torrsterilisator med fläkt (3 450 kr.) och en tillsatsbelysning (800 kr.), en fantom för förlossningsövningar (2 000 kr.), förnyelse av instrumentutrustning (2 000 kr.) och en Reicherts belysningsmätare för mikrofotografering (1 500 kr.).

8. För upprustning av medicinska avdelningen för icke-idisslare erfordras enligt styrelsen en elektrokardiograf (23 600 kr.), en filmkamera med tillbehör (4 800 kr.), en fotokopieringsapparat för litteratur (1 725 kr.), en oscillograf (6 750 kr.), en fonokardiograf (2 500 kr.), sju burgrindar av rörjärn (7 770 kr.), 145 m² gummimatta (14 055 kr.), fyra foderhissar (5 600 kr.) och diverse skyltar (1 000 kr.).

9. Beloppet avser ett Leitz forskningsmikroskop för 6 000 kr. samt möbler till ett nyinrett tjänsterum för prosektorn (2 500 kr.).

10. Beloppet avser en infraröd spektrofotometer för att möjliggöra hormonanalyser.

11. Beloppet avser dels en bildförstärkarutrustning med TV-kamera, som år 1961 kostnadsberäknades till 95 000 kr. och vartill för budgetåret 1962/63 anvisats 47 500 kr., dels ock en till 35 000 kr. kostnadsberäknad modern röntgenapparat för operationsbruk såsom ersättning för en mycket nedsliten, 16 år gammal mobil röntgenapparat.

12. Beloppet avser för bibliotekets upprustning erforderliga tre katalogskåp (2 100 kr.), ett dokumentskåp (416 kr.), tre arkivvagnar (750 kr.), persiennier för tre rum (534 kr.) och elektrisk armatur (450 kr.).

13. För nödvändig utökning av högskolans telefonväxel erfordras 12 000 kr. till inträdesavgift.

Departementschefen

Anslaget torde i enlighet med vad jag anfört under nästföregående anslagspunkt böra uppföras med (250 000 + 50 000 =) 300 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

[88] 15. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	40 000	43 473	—
1961/62	43 000	42 856	144
1962/63	53 000		
1963/64 (förslag)	60 000		

Y r k a n d e. Styrelsen för veterinärhögskolan hemställer, att anslaget ökas med 12 000 kr.

M o t i v. Av det begärda anslaget avses 52 000 kr. till bokinköp och tidskriftsanskaffning samt 13 000 kr. till bindning av böcker, tidskrifter m. m.

Departementschefen

I enlighet med vad jag anført vid behandlingen av högskolans materielanslag torde förevarande anslag böra uppföras med (53 000 + 7 000 =) 60 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

[89] 16. *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	241 600	262 762
1961/62	285 000	304 083
1962/63	295 000	
1963/64 (förslag)	336 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 55 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång vid försöksavdelningen	+ 13 512
b) gårdskarls hjälp	+ 1 500
c) arbetskraft för tillsyn och skötsel av värmecentralen	+ 2 400
2. <i>Personalminskning</i>	
1 djursjukvårdare, tillika vaktmästare Ae 1 vid försöksavdelningen	— 12 204
3. <i>Lönereglering</i>	
1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång vid försöksavdelningen	+ 1 476
4. <i>Omräkning m. m.</i>	
a) löneklassförändringar	+ 558
b) 1962 års lönereglering	+ 41 010
c) vikariatsersättningar m. m.	+ 6 548
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 200
	+ 55 000

Motiv. 1 a) samt 2. Djursjukvårdaren har alltsedan han anställdes år 1953 utnyttjats huvudsakligen som biträde vid forsknings- och försöksverksamheten. Han har därigenom förvärvat laborantskolekompetens och i allt större utsträckning anförtrofts sådana arbetsuppgifter som ankommer på laboratoriebiträde.

1 b). Det för gårdsskarlshjälp disponerade beloppet 7 500 kr. är otillräckligt för att kunna ha en gårdsskarl anställd hela året med 45 timmars arbetsvecka.

1 c). Beloppet avses för att anställa särskild arbetskraft för ändamålet, som inte längre kan tillgodoses av inrättningens personal på grund av den stegrade arbetsbelastningen i verksamheten.

3. Befattningshavaren torde uppfylla de för laboratorieassistent fastställda kraven.

4. Beloppet under 4 c) betingas i väsentlig mån av att klinikchefens årssemester ökats från 45 till 90 dagar.

Departementschefen

Bortsett från begärd lönereglering är jag beredd att i allt väsentligt biträda högskolestyrelsens förslag. En tjänst som djursjukvårdare, tillika vaktmästare i Ae 7 bör utbytas mot en laboratoriebiträdestjänst i högst Ae 9. Merkostnaden uppgår till 1 300 kr. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal bör ökas med 8 500 kr. för gårdsskarlshjälp, arbetskraft för tillsyn och skötsel av värmecentralen samt vikariatsersättningar m. m. Slutligen påkallar 1962 års lönereglering och beräknade löneklassförändringar en anslagshöjning med 31 200 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(295\,000 + 41\,000 =) 336\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	69 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	171 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	88 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 800
Summa kr. 336 000	

b) till Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 336 000 kr.

[90] 17. Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader

	Anslag	Nettoinkomst
1960/61	100	26 291
1961/62	1 000	43 533
1962/63	1 000	
1963/64 (förslag)	1 000	

För innevarande budgetår är anvisat ett formellt belopp av 1 000 kr. Inrättningens omkostnadsstat är fastställd med *utgifter* upptagna till 56 200 kr. och — för att staten skall balansera å nämnda formella belopp — med *särskilda uppbördsmedel* angivna till 55 200 kr.

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att utgifterna ökas med 5 000 kr. och att de särskilda uppbördsmedlen beräknas till ett med 5 000 kr. förhöjt belopp.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Sjukvård	175	479	500	+ 100
2. Reseersättningar	4 799	4 905	6 800	+ 200
3. Bränsle, lyse och vatten ..	32 085	30 442	24 000	+ 3 000
4. Övriga expenser	17 985	22 391	22 400	+ 1 600
5. Underhåll av park och gårds- områden	988	1 500	1 500	+ 100
				+ 5 000

M o t i v. Föreslagna ökningar är huvudsakligen av automatisk karaktär och sammanhänger med den allmänna prisutvecklingen samt höjningar av allmänna avgifter och ökade städerskelöner.

Departementschefen

Högskestyrelsens förslag under detta anslag kan jag helt biträda. Anslagsposterna till sjukvård m. m., till reseersättningar samt till underhåll av park- och gårdsområden, vägar m. m. bör alltså uppräknas med respektive 100 kr., 200 kr. och 100 kr. och delposterna till bränsle, lyse och vatten samt till övriga expenser ökas med 3 000 kr. respektive 1 600 kr.

Med hänsyn till att särskilda uppbördsmedel gottgörs anslaget, bör detta likväl endast uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

I. Skogsväsendet

[91] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	845 800	880 944
1961/62	940 000	939 200
1962/63	1 265 000	
1963/64 (förslag)	1 581 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 599 000 kr.

Ökning

1. Personalförstärkningar

Avdelning för frö- och plantkontroll:

a) 1 avdelningschef Be 3	+ 54 740
b) 3 assistenter (förste byråsekreterare) Ae 23	+ 93 847
c) 1 skogsmästare Ae 17	+ 22 942
d) 1 laboratoriebiträde Ae 11	+ 17 726
e) 1 kontorsbiträde Ae 5	+ 12 338

Arbetsgrupp för skoglig fotogrammetri:

f) 1 konsulent Ae 23	+ 31 282
g) 1 assistent Ae 19	+ 25 448
h) 1 kontorist Ae 9	+ 15 186

Sektion för tekniska ärenden och bidragsärenden:

i) 1 förste byråsekreterare Ae 21	+ 28 141
---	----------

Ekonomisektion:

j) 1 förste operatris Ae 11	+ 16 814
k) 1 stansoperatris Ae 9	+ 15 186
l) 1 kontorist Ae 9	+ 15 186

2. Löneregleringar m. m.

a) 1 generaldirektör Bp 6 i st. f. överdirektör Bp 5	+ 4 255
b) 3 byråchefer Bo 3 i st. f. Bo 1 och 1 avdelningsdirektör Bg 3 i st. f. Bg 1	+ 20 320
c) 1 byrådirektör Ao 27 i st. f. Ao 25	+ 3 166
d) 1 byrådirektör Ae 25 i st. f. förste byråsekreterare Ae 23	+ 1 836
e) 1 byrådirektör Ao 25 i st. f. förste byråsekreterare Ao 23	+ 3 397
f) 1 förste byråsekreterare Ao 21 i st. f. revisor Ao 19	+ 1 424
g) 3 assistenter Ae 19 i st. f. Ae 17	+ 7 529
h) 1 kassör Ao 15 i st. f. kontorsskrivare Ao 13	+ 1 144
i) 1 kansliskrivare Ae 11 i st. f. kontorist Ae 9	+ 866

Ökning

j) Arvoden till skogsutsädesnämnden samt till nämnden för skoglig flygbildteknik	+ 5 500
k) Tillfällig personal och sakkunniga; avd. för frö- och plantkontroll samt nämnden för skoglig flygbildteknik	+ 38 000
3. Omräkning	
a) löneklassförändringar, m. m.	+ 36 393
b) 1962 års lönereglering	+ 121 034
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 5 300
	+599 000

Motiv. 1 a)—e). I ett den 21 maj 1962 avgivet betänkande (stencilerat) angående kvalitetskontroll av skogsfrö och skogsplantor har styrelsen framlagt förslag till reglering av verksamheten med insamling av skogsfrö samt handeln med skogsfrö och skogsplantor. För tillsynen av lagstiftningens efterlevnad samt för utbildnings-, upplysnings- och konsulterande verksamhet på området har i betänkandet föreslagits att en särskild avdelning inrättas inom styrelsen. Beträffande motiveringarna för förslaget hänvisas till betänkandet. I förhållande till betänkandet har emellertid vidtagits den ändringen att avdelningschefen hänförs till lönegrad B 3 i stället för B 1.

1 f)—h). I särskild skrivelse har styrelsen föreslagit, att fr. o. m. nästa budgetår en nämnd för skoglig flygbildteknik inrättas med ekonomisk, personell och lokalmässig anknytning till skogsstyrelsen. Förslaget innebär att kostnaderna för arvoden till nämndens ledamöter, för löner till en fast arbetsgrupp om två skogsmän och ett expeditjonsbiträde, för ersättningar till expertis och viss tillfällig arbetshjälp ävensom i viss utsträckning för expenser och resor m. m. skall bestridas av statsmedel och belasta skogsstyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag. Beträffande motiveringen för förslagen hänvisas till skrivelsen.

1 i). Fr. o. m. den 1 juli 1962 har i enlighet med i prop. 1962: 115 framlagt förslag en tjänst i Ag 19 på den skogstekniska sektionen, vars innehavare avlönats från anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo, ombildats till amanuens tjänst i reglerad befordringsgång hos styrelsen. Då skäl inte föreligger att i fortsättningen bekosta tjänsten från vägsanslaget, föreslår styrelsen att tjänsten överförs till förevarande anslag. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och av rekryteringsskäl bör tjänsten höjas till förste byråsekreterartjänst i Ae 21.

1 j) och k). Det har befunnits ändamålsenligt att vissa kamerala uppgifter hos skogsvårdsstyrelserna centraliseras till skogsstyrelsen. Det är i första hand fråga om beräkning och utbetalning av löner till löneplansanställd personal, personalredovisning, fakturering samt visst statistikarbete.

Omläggningen innebär i stora drag, att arbetet med att uträkna och utbetala löner till skogsvårdsstyrelsepersonalen överflyttas till skogsstyrelsen,

varvid hålkortssystem och checklön utnyttjas. Vidare övertar styrelsen personalredovisningen. Faktureringen skall sammanföras till två skogsvårdsstyrelser, en i södra och en i norra Sverige. Arealstatistik över utförda skogsvårdsåtgärder och statistik berörande skogsvårdsstyrelsernas bidragsverksamhet skall utarbetas centralt hos styrelsen med hjälp av hålkortssystem. Samtidigt skall stansningsarbetet i samband med den statistiska bearbetningen av uppgifter rörande skogsvårdsstyrelsepersonalens förrättningsverksamhet, som f. n. äger rum hos statistiska centralbyrån, övertas av styrelsen. Tabuleringen av det stansade hålkortsmaterialet skall ombesörjas av något serviceorgan på området.

Omläggningen gör det nödvändigt att en stansdetalj inrättas inom styrelsen. Stansarbetet har förutsatts kunna utföras av två personer med hjälp av en hålkortsstans och en kontrollstans. Genom omläggningen torde en total personalbesparing på ca 15 personer kunna göras. Härigenom kan eljest oundgänglig utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas kontorspersonal på grund av ansvällningen av andra arbetsuppgifter undvikas.

1 l). I prop. 1962: 115 har förutsatts, att i samband med att styrelsen övertar huvudmannaskapet för statens skogsskolor och överinseendet över statens skogsmästarskola de administrativa och kamerala uppgifterna beträffande dessa skolor skall i syfte att kunna befria lärarpersonalen från dylika göromål så långt möjligt omhänderhas av styrelsen. Den personalförstärkning, som erfordras härför och för att tillgodose behovet av tillfällig arbetshjälp för under punkterna 1 j) och k) avsedda uppgifter, uppskattar styrelsen motsvara en kontorist i Ae 9.

2 a) och b). Styrelsen anser, att löneställningen för verkets chef och byråchefer (motsvarande) bör förbättras. Härför talar ej blott allmänt löne- och personalpolitiska skäl utan även den ändring i styrelsens ställning som centralmyndighet för det enskilda skogsbruket, som inträtt genom 1960 och 1962 års riksdagsbeslut.

2 c). Den sektionschef, som har ställning som byråchefens närmaste man på en var av skogsbyråerna liksom motsvarande sektionschef på utbildningsavdelningen, har placerats som byrådirektör i A 27. Styrelsen anser det rimligt att även på administrativa byrån den sektionschef, som fungerar som byråchefens närmaste man och ställföreträdare, tillförsäkras samma löneställning.

2 d) och e). På första och andra skogsbyrån är samtliga sektionscheftjänster placerade i lägst lönegrad A 25. Något bärande skäl för att chefen för administrativa byråns ekonomisektion och chefen för utbildningsavdelningens allmänna sektion skall ha lägre löneställning finns inte.

2 f). Arbetsuppgifterna för den på administrativa byråns ekonomisektion placerade revisorstjänsten i Ao 19 är av sådan beskaffenhet och kvalitet att det synes befogat att tjänsten uppflyttas till A 21.

2 g). Beträffande motiveringen för yrkandet, som framfördes även 1962, hänvisas till prop. 1962: 115, s. 31 och 34.

2 h) och i). Centraliseringen till styrelsen av uträkning och utbetalning av löner för löneplansanställd personal hos skogsvårdsstyrelserna medför

ökat ansvar för personalen på kassakontoret. Det ökade ansvaret faller i främsta rummet på kassören (kontorsskrivare i Ao 13) och dennes närmaste medhjälpare (kontorist i Ae 9). Med hänsyn härtill bör befattningshavarnas löneställning förbättras.

2 j) och k). För innevarande budgetår har anvisats 40 000 kr. för att anlita tillfällig personal i samband med de undersökningar rörande den skogliga yrkesutbildningen, som det enligt prop. 1962: 115 ankommer på styrelsen att utföra. Beloppet erfordras för motsvarande ändamål även nästkommande budgetår.

I det föregående nämnda förslag angående kvalitetskontroll av skogsfrö och skogsplantor samt angående skoglig fotogrammetri förutsätter att två särskilda nämnder inrättas, en skogsutsädesnämnd och en nämnd för skoglig flygbildteknik. Kostnaderna för arvoden till de båda nämndernas ledamöter har beräknats till 1 500 kr. resp. 4 000 kr. eller tillhopa 5 500 kr. Ersättningar och arvoden till särskild expertis och tillfällig personal vid arbetsenheterna har uppskattats till 23 000 kr. resp. 15 000 kr. eller tillhopa 38 000 kr.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* har avgivit utlåtande i vad avser förslaget om att inrätta en stansningsavdelning och därvid anført, att det är önskvärt att omläggning till central löneuträkning inom skogsstyrelsen sker i samråd med statskontoret. Beträffande behovet av stansning för statistiska bearbetningar ifrågasätter statskontoret om inte hela stansningsarbetet kan förläggas till statistiska centralbyråns maskincentral. För det fall att särskild stansningsavdelning befins bör inrättas hos skogsstyrelsen, bör enligt statskontoret lönesättningen för stanspersonalen anpassas efter vad som gäller för sådan personal på andra håll inom statsförvaltningen.

Statens lönenämnd förordar beträffande yrkandet under punkterna 1 j) och k), att de föreslagna tjänsterna inrättas som kontorsbiträden i den för sådana biträden fastställda befordringsgången. Lönenämnden finner inte anledning till erinran mot lönegradsplaceringen av den under punkten 1 l) föreslagna tjänsten som kontorist i Ae 9, men kan inte biträda de under punkterna 2 h) och i) gjorda yrkandena om uppflyttning.

Såsom i det föregående nämnts har *skogsstyrelsen* i skrivelse den 29 augusti 1962 med anledning av förslag från nämnden för skoglig fotogrammetri och efter samråd med nämnden, lantmäteristyrelsen och rikets allmänna kartverk föreslagit, att en nämnd för skoglig flygbildteknik inrättas. Denna bör fortsätta den verksamhet, som bedrivits av nämnden för skoglig fotogrammetri. Nämnden inrättades den 1 januari 1955 genom engångsanslag från fonden för skoglig forskning med uppgift att under fem år verka för fotogrammetriens utveckling och tillämpning på det skogliga området. Detta har skett genom bl. a. allmän information och vidareutbildning för redan yrkesverksamma. Anslaget har visat sig räcka längre än beräknat, men är nu praktiskt taget förbrukat.

Under det senaste årtiondet har flygbilden i allt större utsträckning kommit till användning inom landets skogsbruk och ur rationaliseringssynpunkt

är det angeläget att materialet blir effektivt utnyttjat. Det föreligger därför ett starkt behov av fortsatt, intensifierad och i fastare former organiserad verksamhet på området. I en till skogsstyrelsens skrivelse fogad promemoria av nämnden för skoglig fotogrammetri med förslag till vissa riktlinjer rörande den fortsatta verksamheten har beträffande behovet av sådan verksamhet anförts bl. a. följande.

Förutom den konstitutiva forskning i de olika flygfotogrammetriska vetenskaperna, som bedrivs vid tekniska högskolan och vissa andra institutitioner, erfordras ett på den rent skogliga tillämpningen inriktat forskningsarbete av grundläggande natur. Inom nämnden och på andra håll vunna erfarenheter visar emellertid, att det utöver den angelägna grundläggande forskningen vid skogshögskolan även behövs en utvecklings- och försöksverksamhet, som avser att till praktiskt bruk anpassa och överföra de vetenskapliga resultaten, så att dessa blir effektivt utnyttjade och får en ändamålsenlig tillämpning. Det kan gälla metodikstudier, utprovning av enkla instrument och utrustning samt andra begränsade undersökningar av direkt värde för mer eller mindre praktiskt betonade arbetsuppgifter i skilda sammanhang. Vid sidan av nämndens egen, förhållandevis omfattande initiativverksamhet på området har man i allt större grad utifrån vänt sig till denna, vilket torde sammanhånga med att där funnits samlad erfarenhet och kompetent arbetskraft för ifrågavarande ändamål. Det råder stor brist på sådan expertis. Denna brist kommer sannolikt att bestå rätt länge. Vad nu berörs talar för att även i fortsättningen bör finnas ett centralt organ, som kan syssla med uppgifter av här antytt slag och samtidigt kan verka för en önskvärd, fri samverkan mellan olika hithörande och närliggande intressen.

För att flygbildtekniken skall bli ändamålsenligt tillämpad i det skogliga arbetet och beträffande lantmäteritekniska och andra åtgärder i samband med skoglig omarronderingsverksamhet behövs som komplement till den fotogrammetriska undervisningen vid skogshögskolan, skogsmästarskolan och skogsskolorna även utbildning för de redan yrkesverksamma. Utbildningen bör rymma dels grundläggande kurser för sådan personal som inte tidigare erhållit undervisning i ämnet, dels fortbildningskurser, dels ock specialkurser för olika ändamål, exempelvis skogsindelning, upprättande av skogsbruksplaner, skogsvägplanering. Dessutom föreligger behov av en allmänt hållen fortlöpande information i facket samt av en brett upplagd upplysningsverksamhet för att sprida ökad kännedom om flygbildsmaterialet och dess användningsmöjligheter i skogsbruket.

Skogsstyrelsen förordar, att åtgärder snarast vidtas i syfte att skapa förutsättningar för verksamhetens fortsatta bedrivande och föreslår, att en statlig nämnd, förslagsvis kallad nämnden för skoglig flygbildteknik, inrättas. Den nya nämnden bör i likhet med den nuvarande vara ett organ för fri samverkan och samordning på området för skoglig flygbildteknik. Huvudsyftet bör vara att i samråd med berörda myndigheter verka för ökad och mera ändamålsenlig användning av flygbildtekniken i skogliga sammanhang. Enligt skogsstyrelsens förslag bör antalet ledamöter i nämnden vara åtta och utses av Kungl. Maj:t efter förslag av följande myndigheter, institutioner och organisationer, nämligen domänstyrelsen, skogsstyrelsen, skogshögskolan, lantmäteristyrelsen, rikets allmänna kartverk, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Skogs-

industriernas samarbetsutskott. Bland ledamöterna bör Kungl. Maj:t utse ordförande. Med hänsyn bl. a. till skogsstyrelsens ställning som centralorgan för skoglig rationaliserings- och upplysningsverksamhet inom det enskilda skogsbruket och för den skogliga yrkesutbildningen finner styrelsen det ändamålsenligt att verksamheten kanslimässigt och i personelhänseende anknyts till ämbetsverket. Skogsstyrelsen har beräknat den årliga kostnaden för nämnden till 120 000 kr. Ifrån bruttokostnaden beräknas avgå ca 10 000 kronor i form av ersättning enligt självkostnadsprincipen för direkta konsultationer, för vilka bör uttas ersättning. Kostnadsberäkningen förutsätter, att lokalfrågan kan lösas på samma sätt som hittills hos lantmäteristyrelsen, rikets allmänna kartverk och skogsstyrelsen. Enligt skogsstyrelsen finns det anledning anta, att den nuvarande nämndens inventarier skall efter överenskommelse med fonden för skoglig forskning få överlas utan särskild kostnad för statsverket.

Y t t r a n d e n. Över skogsstyrelsens framställning har yttranden avgivits av *domänstyrelsen*, *lantbruksstyrelsen*, *styrelsen för skogshögskolan*, *Sveriges skogsägareförbund* och *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund*. Samtliga remissinstanser har starkt understrukit vikten av att en ny nämnd för skoglig fotogrammetri inrättas och tillstyrker att verksamheten utformas på sätt skogsstyrelsen föreslagit. *Lantbruksstyrelsen* finner önskvärt, att i nämnden ingår en representant även för lantbruksstyrelsen med hänsyn till den framträdande betydelse, som fotogrammetrin har för den yttre rationaliseringen i skogsmarken.

Departementschefen

Genom beslut av 1962 års riksdag (prop. 115; JoU 16; rskr. 253) har skogsstyrelsens organisation byggts ut och styrelsens personal ökats ej oväsentligt. Mot bakgrunden av skogsbrukets samhällsekonomiska betydelse vill jag nu framlägga förslag rörande den centrala organisationen för den rådgivnings- och serviceverksamhet, som är förbunden med utnyttjandet av fotogrammetrisk metod för uppgifter av skilda slag inom skogsbruket. Sedan 1955 verkar på detta område en tillfällig nämnd, vars arbete finansierats genom ett engångsanslag från fonden för skoglig forskning. Det synes numera föreligga ett uppenbart behov av ett permanent organ, som har till huvuduppgift att i samråd med berörda myndigheter, organisationer och företag fortsättningsvis verka för ökat utnyttjande av fotogrammetri i skogliga sammanhang. Med hänsyn härtill och till angelägenheten av att de rationaliseringsmöjligheter, som användningen av fotogrammetrin erbjuder, blir kända och tas till vara inom skogsnäringen föreslår jag i överensstämmelse med skogsstyrelsens av samtliga remissinstanser tillstyrkta förslag att en statlig nämnd inrättas för ändamålet den 1 juli 1963.

I fråga om nämndens närmare organisation förordar jag, att den anslags-tekniskt och personalmässigt skall anknytas till skogsstyrelsen men vara självständig i sin verksamhet. Dess namn bör lämpligen vara nämnden för skoglig fotogrammetri. Nämndens uppgift bör vara att bedriva upplysnings-

och kursverksamhet samt serviceverksamhet i fråga om användning av fotogrammetri i skogliga sammanhang. Antalet ledamöter bör enligt min mening vara nio och utses av Kungl. Maj:t för en tid av högst fyra år. En av ledamöterna bör av Kungl. Maj:t utses till ordförande. I nämnden bör ingå representanter för domänstyrelsen, skogsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmäteristylelsen, rikets allmänna kartverk och skogshögskolan samt Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Skogsindustriernas samarbetsutskott. Till sitt förfogande bör nämnden, såsom skogsstyrelsen föreslagit, ha tre hos styrelsen anställda tjänstemän, som bör hänföras till dess första skogsbyrå. För nämndens sekreterare och arbetsledare föreslår jag, att en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 23 inrättas. Vidare bör inrättas en assistenttjänst i Ae 17 och en kontoristtjänst i Ae 9. Härjämte bör nämnden beredas viss möjlighet att anlita speciell expertis och tillfällig arbetskraft. Jag utgår från att berörda myndigheter och organisationer medverkar i nämndens arbete också genom att i mån av möjligheter och beroende på uppgifternas karaktär ställa lämplig arbetskraft respektive teknisk utrustning till förfogande. Kostnaderna under detta anslag i anledning av mina här framlagda förslag beräknar jag sålunda: för arvoden till nämndens ordförande och ledamöter 5 500 kr., för avlöningar åt tjänstemännen 72 000 kr. samt för expertis och tillfällig arbetskraft 10 000 kr. Härtill kommer, såsom jag avser att återkomma till under nästa anslagspunkt, ett medelsbehov för omkostnader å 21 000 kr. För nämndens serviceverksamhet och övriga arbete, som ej är att hänföra till allmän upplysningsverksamhet, bör ersättning uttas enligt av nämnden efter samråd med riksrevisionsverket fastställd taxa. Jag räknar med att inkomsterna härav skall uppgå till 20 000 kr. under nästa budgetår.

Skogsstyrelsen har i anslutning till ett av styrelsen framlagt betänkande angående kvalitetskontroll av skogsfrö och skogsplantor hemställt om medel för att inrätta en avdelning för frö- och plantkontroll vid styrelsen. Bland annat med hänsyn till vad som anförts vid remissbehandlingen av betänkandet torde ämnet behöva bli föremål för fortsatta överväganden. Jag kan därför ej biträda skogsstyrelsens ifrågavarande medelsäskande.

Förslaget att till skogsstyrelsen centralisera vissa av skogsvårdsstyrelsernas kamerala uppgifter, såsom löneutbetalning, personalredovisning, fakturering och statistikarbete, finner jag vara ägnat att rationalisera den samlade organisationens verksamhet. Med hänsyn till det stora och speciella arbetsmaterial, som erfordras för det av skogsstyrelsen äsyftade statistikarbetet, har jag inte något att erinra mot att styrelsen utför stansningsarbete i egen regi. Jag tillstyrker att för stansningsarbetet inrättas två nya tjänster vid administrativa byråns ekonomisektion. Den ena befattningen bör vara en maskinoperatörstjänst i Ae 9 och den andra en sådan tjänst i Ae 7. Härutöver bör på de skäl styrelsen anfört sektionen tillföras en kontoristtjänst i Ae 9. Till följd av vad jag nu förordat bör anslaget höjas med 44 100 kr. Omläggningen till central löneutbetalning bör ske i samråd med statskontoret.

En genom beslut av 1962 års riksdag inrättad amanuens tjänst i reglerad befordringsgång avlönas innevarande budgetår från anslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo. Styrelsens förslag rörande denna tjänst tillstyrker jag i den mån att jag förordar, att kostnaderna för tjänsten i fortsättningen bestrids från förevarande anslag, som därför bör ökas med 25 500 kr. Jag har inte något att invända mot styrelsens yrkande att ett belopp å 40 000 kr., som för löpande budgetår anvisats för att styrelsen skall kunna anlita tillfällig personal för undersökningar i samband med pågående utredningsarbeten rörande den skogliga yrkesutbildningen, får kvarstå under nästa budgetår. På grund av automatiska kostnadsstegringar bör anslaget slutligen uppräknas med 158 900 kr.

Styrelsens övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden kan jag ej tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (1 265 000 + 316 000 =) 1 581 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta den ändring i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	321 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	775 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	446 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 500

Summa kr. 1 581 000

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 581 000 kr.

[92] 2. *Skogsstyrelsen: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	166 500	177 488
1961/62	177 000	184 276
1962/63	196 000	
1963/64 (förslag)	307 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 205 000 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Sjukvård	1 222	2 175	1 500	+ 1 200
2. Reseersättningar	46 237	48 390	61 400	+ 64 100
3. Övriga expenser	49 600	53 496	56 900	+ 42 500
4. Publikationstryck	23 987	25 363	26 700	+ 4 300
5. Blankett- och hålkortstryck	38 600	45 972	40 500	+ 19 000
6. Stansdetalj	—	—	—	+ 83 900
				+ 215 000
7. Avgår beräknade inkomster för arbetsgrupp för skoglig fotogrammetri				— 10 000
				+ 205 000

M o t i v. 1. Uppräkningen beror på att antalet befattningshavare fr. o. m. den 1 juli 1962 ökat med nio och på förslaget att inrätta en avdelning för frö- och plantkontroll, en arbetsgrupp för skoglig fotogrammetri och en stansningsavdelning.

2. Styrelsen föreslår, att anslagsposten höjs med 2 500 kr. till följd av höjda biljettpriser. Härjämte bör posten ökas med 49 600 resp. 12 000 kr. för att täcka resekostnaderna för personalen vid avdelningen för frö- och plantkontroll samt vid arbetsgruppen för skoglig fotogrammetri.

3. Styrelsen kommer att tillföras ytterligare 14 rum. Detta ökar kostnaderna för städning med 6 100 kr. Det ökade antalet befattningshavare beräknas medföra att telefonkostnaderna höjs med 5 000 kr.

Styrelsen har genom fortlöpande rationaliseringsåtgärder förenklat och effektiviserat bl. a. kontors- och skrivarbetet. Härigenom beräknas kostnaden för inköp av möbler etc. minska med 600 kr. Styrelsens bibliotek bör tillföras modern facklitteratur. För att så skall kunna ske i tillräcklig omfattning bör delposten till bokinköp m. m. uppräknas med 200 kr. För avdelningen för frö- och plantkontroll beräknas behovet av expensmedel till 17 000 kr. och för arbetsgruppen för skoglig fotogrammetri till 12 800 kr. Expensutgifterna för stansningsavdelningen beräknas till 2 000 kr.

4. Ökningen är delvis föranledd av ökade tryckningskostnader. Därtill erfordras 3 000 kr. för arbetsgruppen för skoglig fotogrammetri.

5. På grund av höjda tryckningskostnader bör posten uppräknas med 7 000 kr. För den centraliserade löneutbetalningen bör dessutom beräknas 10 000 kr. Vidare begärs 2 000 kr. för verksamheten vid avdelningen för frö- och plantkontroll.

6. Styrelsen föreslår, att en ny anslagspost upptas för vissa utgifter för stansningsavdelningen. Av det yrkade beloppet är 26 000 kr. avsett för maskinanskaffning och 20 000 kr. för programmering. Härjämte beräknas tabuleringen kosta 36 000 kr. per år. Vidare begärs 1 900 kr. för diverse utgifter.

Departementschefen

Såsom jag uttalat under föregående punkt bör till omkostnader för nämnden för skoglig fotogrammetri beräknas 21 000 kr. Beloppet bör fördelas på anslagsposten till reseersättningar, delposten till övriga expenser och anslagsposten till publikationstryck med respektive 10 000, 10 000 och 1 000 kr. Å andra sidan bör i överensstämmelse med vad jag förut berört å en särskild uppbördspost under detta anslag upptas 20 000 kr. såsom inkomst av fotogrammetrisk uppdragsverksamhet.

Till följd av vad jag förordat rörande centralisering till skogsstyrelsen av vissa kamerala uppgifter bör delposten till övriga expenser höjas med 83 500 kr., varav 46 000 kr. utgör engångsbelopp för maskinanskaffning och programmering, samt anslagsposten till blankettryck med 10 000 kr. Denna anslagspost samt posterna till sjukvård, till reseersättningar och till publikationstryck bör på grund av automatiska kostnadsökningar uppräknas med respektive 2 000, 1 000, 2 500 och 1 300 kr. Av samma skäl bör slutligen delposten till övriga expenser höjas med ytterligare 9 700 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (196 000 + 111 000 =) 307 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 307 000 kr.

[93] 3. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	14 391 000	14 856 741
1961/62	15 980 000	15 888 035
1962/63	16 325 000	
1963/64 (förslag)	18 382 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 3 377 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) 2 föreståndare Ae 19	+ 49 000
b) 10 förste länsskogvaktare Ae 17 (för undervisning)	+ 219 900
c) 10 förste länsskogvaktare Ao 17 (för tekniska uppgifter)	+ 210 800
2. Personalminskningar	
10 biträdande länsskogvaktare Ao 11	— 150 000
3. Löneregleringar m. m.	
a) 8 länsjägmästare Bo 1 i st. f. Ao 27	+ 65 500
b) 7 biträdande länsjägmästare Ao 25 i st. f. jägmästare Ao 23 ...	+ 13 000

	Ökning eller minskning
c) 12 jägmästare Ao 23 i st. f. 9 biträdande jägmästare Ao 21, 1 biträdande jägmästare Ae 21 och 2 assistenter Af 17—Ae 19	+ 40 300
d) 9 kamrerare Ao 21 i st. f. Ao 19	+ 14 200
e) 15 kamrerare Ao 19 i st. f. Ao 17	+ 23 600
f) 21 föreståndare Ae 19 i st. f. Ae 17	+ 39 900
g) 11 förste länsskogvaktare Ao 17 (för undervisning) i st. f. Ao 15	+ 17 200
h) 43 förste länsskogvaktare Ae 17 (för undervisning) i st. f. Ae 15	+ 73 800
i) 25 förste länsskogvaktare Ao 17 (för tekniska uppgifter) i st. f. Ao 15	+ 42 900
j) 277 länsskogvaktare Ao 15 i st. f. Ao 13	+ 509 000
k) 4 vägmästare Ae 15 i st. f. Ae 13	+ 4 600
l) 12 instruktörer Ae 11 i st. f. Ae 10	+ 10 300
4. Omräkning	
a) löneklassförändringar m. m.	+ 326 000
b) 1962 års lönereglering	+1 526 000
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 22 000
d) arbetsgivaravgifter till försäkringen för tilläggs pension	+ 223 000
e) arbetsgivaravgifter till sjukförsäkringen	+ 96 000
	<u>+3 377 000</u>

Motiv. 1 a) och b). För undervisningsuppgifter har inrättats 21 extra ordinarie och två extra föreståndartjänster, tolv ordinarie, 43 extra ordinarie och 32 extra tjänster såsom förste länsskogvaktare samt tolv extra ordinarie och 57 extra instruktörstjänster ävensom ett mindre antal tillfälliga tjänster i Ag 13. Behovet av tjänster för nästa budgetår har på grundval av de förslag till utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen, som framläggs under anslaget till skogsbrukskurser, beräknats till 25 föreståndartjänster och 105 tjänster såsom förste länsskogvaktare samt oförändrat antal instruktörstjänster. Styrelsen anser, att på personalförteckningen bör upptas ytterligare två föreståndartjänster samt tio tjänster som extra ordinarie förste länsskogvaktare.

1 c) och 2. Skogsvårdsstyrelsernas kapacitet för tekniska uppgifter ökar väsentligt under innevarande budgetår. Bl. a. kommer tillgången på utbildad arbetskraft för planläggning och projektering av skogsvägar att förbättras genom den utbildning som bedrivs i samarbete mellan skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen. F. n. disponeras för den ej högskoleutbildade tekniska personalen 25 tjänster som förste länsskogvaktare i Ao 15 samt ett mindre antal tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ao 11 och Ae 11. Styrelsen föreslår, att tillgången på pensionsreglerade teknikertjänster förbättras på så sätt, att tio tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ao 11, vilka inte får återbesättas vid uppkommande vakans, ombildas till tjänster som förste länsskogvaktare i Ao 17 för tekniska arbetsuppgifter.

3 a). Detta förslag har framförts i de två senaste årens anslagsskrivelser. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 246 under 2 a).

3 b). Vid samtliga skogsvårdsstyrelser, där länsjägmästaren är placerad i Bo 1, är hans ställföreträdare placerad i Ao 25. Vid bifall till förslaget under föregående punkt bör därför jägmästartjänsterna i Ao 23 vid skogsvårdsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands, Gotlands, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Örebro län utbytas mot tjänster som biträdande länsjägmästare i Ao 25.

3 c). Såsom föreståndare för sektioner tjänstgör 23 biträdande länsjägmästare i Ae 25, 41 jägmästare i Ao 23, nio biträdande jägmästare i Ao 21 samt en assistent i Af 17—Ae 19 med förordnande som biträdande jägmästare i Ag 21. Enligt styrelsens uppfattning talar starka skäl för att sektionscheferna placeras i lägst lönegrad A 23. Styrelsen förordar vidare, att den vid skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län placerade tjänsten som biträdande jägmästare i Ae 21 ombildas till jägmästartjänst i Ao 23.

3 d) och e). Med hänsyn till löneställningen för kamrerare på andra håll inom den regionala förvaltningen, exempelvis vid lantbruksnämnderna, finner styrelsen angeläget att kamrerartjänsterna vid skogsvårdsstyrelserna uppflyttas två lönegrader.

3 f)—h). Fr. o. m. den 1 juli 1962 är normallönegraden för yrkeslärare av den kategori, skogsvårdsstyrelsernas förste länsskogvaktare i lönegrad A 15 representerar, lönegrad A 17. Då nuvarande lönegradsrelation mellan föreståndartjänsterna och tjänsterna som förste länsskogvaktare för undervisning bör vara oförändrad, föreslår styrelsen att föreståndartjänsterna placeras i A 19.

3 i)—k). Länsskogvaktarna intar en nyckelställning inom skogsvårdsstyrelseorganisationen. Alltsedan den 1 juli 1946 har lönegradsplaceringen för länsskogvaktare och kronojägare varit lika. Fr. o. m. innevarande budgetår har emellertid kronojägarna uppflyttats till lönegrad A 15, medan länsskogvaktarna kvarstår i lönegrad A 13. Samma är förhållandet med skogsvårdsstyrelsernas vägmästare, oaktat denna personalgrupp erhållit uppflyttning på andra verksamhetsområden. Några sakliga skäl för den skiljaktiga lönegradsplaceringen synes inte föreligga.

3 l). Under de två närmast föregående budgetåren har tjänsterna som biträdande länsskogvaktare och som instruktör varit placerade i lönegrad A 10. Den uppflyttning till lönegrad A 11, som fr. o. m. den 1 juli 1962 skett för de biträdande länsskogvaktarna, bör utsträckas till att gälla även instruktörerna.

Departementschefen

Enligt beslut av 1960 års riksdag gäller i fråga om finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet bland annat, att ersättningarna för styrelsernas tjänsteåtgärder skall bestämmas med hänsyn till de reella kostnaderna samt att staten bör ekonomiskt svara för den del av styrelsernas verksamhet, som avser lagövervakning och andra uppgifter av offentlig na-

tur ävensom yrkesutbildning och allmän rådgivning på det skogliga området, dock ej den rådgivning som sker på begäran av enskild eller organisation. I överensstämmelse med vad jag uttalade i ämnet vid anmälan av proposition nr 115 till fjolårets riksdag pågår översyn av detta finansierings-system inom jordbruksdepartementet. I avvaktan på resultatet härav torde anslagsberäkningen för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet även för nästa budgetår böra ske enligt hittills gällande grunder.

Skogsstyrelsen har i sina anslagsäskanden utgått från att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under budgetåret 1963/64 bör omfatta 250 000 förrättningsdagar, av vilka 111 000 förutsatts ej vara taxebelagda och 139 000 hänförliga till uppdragsverksamheten. För innevarande budgetår har antalet ej taxebelagda dagar beräknats till 98 000.

I syfte att åstadkomma ytterligare utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen föreslår jag, att antalet förrättningsdagar härför ökas från 39 000 till 43 000. För att göra det möjligt för skogsvårdsstyrelserna att i ökad utsträckning verka för återväxtåtgärder bör vidare det för detta ändamål beräknade antalet förrättningsdagar höjas från 15 000 till 16 000. Sammanlagda antalet ej taxebelagda förrättningsdagar bör sålunda för nästa budgetår vara 103 000.

Förrättningsdagskostnaden för nästa budgetår har av skogsstyrelsen med hänsyn till inträffade automatiska kostnadsstegringar samt till i anslagsäskandena föreslagna lönegradsändringar beräknats till 139 kr. För min del anser jag att dagkostnaden bör bestämmas till 133 kr., vilket innebär en höjning med nio kronor i förhållande till innevarande budgetår. Härvid har jag bland annat beaktat, att jag ej kan tillstyrka förslagen till löneregleringar ävensom att viss besparing uppkommer genom att skogsstyrelsen övertar del av skogsvårdsstyrelsernas kamerala arbete. Vidare har jag tagit hänsyn till att i enlighet med skogsstyrelsens förslag medel för skogsvårdsstyrelsernas interna kursverksamhet i fortsättningen bör beräknas under anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. Med utgångspunkt från det nyss angivna antalet förrättningsdagar — 103 000 — och kostnaden per förrättningsdag blir utgiftsramen för nästa budgetår för skogsvårdsstyrelsernas ej taxebelagda verksamhet 13 699 000 kr. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en höjning med 1 547 000 kr. Härjämte skall statsmedel tillskjutas för att finansiera kostnaderna för styrelsearvoden, reseersättningar och traktamenten, investeringar i skogsbruksskolor och amorteringar å byggnadslån till sådana skolor samt för att täcka driftunderskott vid dessa. Vidare bör statsbidrag även nästa budgetår utgå till rabatter i skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet. Kostnaderna avseende budgetåret 1963/64 för nu nämnda, till den direkta förrättningsverksamheten ej hänförliga utgifter bör på sätt närmare framgår av det följande bestämmas till 3 405 000 kr. Såsom chefen för finansdepartementet tidigare denna dag anmält bör statsverkets inkomst av skogsvårdsavgifter för nästa budgetår beräknas till oförändrat 10 200 000 kr.

Jag förordar sålunda, att den totala kostnadsramen för den med statliga

medel finansierade delen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för budgetåret 1963/64 bestäms till 27 304 000 kr. eller till ett 1 697 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår.

Liksom nu gäller bör de löpande pensioneringskostnaderna för personalen i skogsvårdsstyrelseorganisationen bestridas från anslaget Bidrag till pensioneringskostnader för statens pensionsanstalt samt tjänstebrevskostnader från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser. Vidare bör utgifterna för resersättningar åt undervisningspersonalen belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. samt vissa förrättningskostnader anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland. Dessa utgifter bör för nästa budgetår beräknas till respektive 2 400 000, 235 000, 650 000 och 150 000 kr. eller sammanlagt 3 435 000 kr. Med hänsyn till att jag tillstyrker skogsstyrelsens förslag att för handläggning av skogsvägärenden nödvändig skoglig och teknisk expertis i fortsättningen skall avlönas från skogsvårdsstyrelsernas anslag bör däremot några medel ej längre avräknas mot anslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo. Här-efter återstående del av den sammanlagda medelsanvisningen, 23 869 000 kr., bör utgå över avlönings- och omkostnadsanslagen.

Skogsstyrelsens under denna anslagspunkt framförda förslag till personalförstärkningar och löneregleringar kan jag inte biträda. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1962 har föreskrivits att tio tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ao 11 ej må återbesättas vid uppkommande vakans. Samtliga dessa tjänster torde vara vakanta den 1 juli 1963 och bör indras från och med denna tidpunkt. Härigenom minskas medelsbehovet under detta anslag med 150 000 kr. Till följd av automatiska utgiftsstegringar behöver anslaget uppräknas med 2 207 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(16\,325\,000 + 2\,057\,000 =) 18\,382\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för skogsvårdsstyrelserna som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsvårdsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 159 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	105 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 693 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 100 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	237 000

6. ATP-avgifter, förslagsvis	855 000
7. Arbetsgivaravgifter till sjukförsäkringen, förslagsvis	233 000
Summa kr.	18 382 000

c) till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 18 382 000 kr.

[94] 4. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	4 983 000	4 257 563	1 822 244
1961/62	4 145 000	4 669 428	1 297 816
1962/63	5 977 000		
1963/64 (förslag)	5 487 000		

Y r k a n d e. Skogsstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 855 000 kr.

M o t i v. Styrelsen erinrar inledningsvis om att styrelsen tidigare berört olägenheterna med gällande ordning för beräkning av statsbidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och att översyn av finansieringssystemet har påbörjats. I avvaktan på översynen har styrelsen ansett sig böra grunda åskandena för nästkommande budgetår på samma beräkningsnormer, som tillämpats de sista budgetåren.

För nästa budgetår räknar styrelsen med utökad offentlig verksamhet. Ökningen förutsätts i första hand falla på yrkesutbildningen, vars omfattning i förrättningsdagar uppskattats till 45 000 eller 6 000 fler dagar än för innevarande budgetår. Det har vidare ansetts angeläget, att rådande eftersläpning med återväxtkontrollen kan börja inhämtas. Styrelsen anser, att ytterligare minst 5 000 dagar bör anslås för arbetsuppgiften. Även beträffande andra uppgifter hänförliga till den offentliga sektorn är ökning av resurserna önskvärd. Sålunda visar statistiska uppgifter för de båda sistförflutna budgetåren, att ytterligare 2 000 dagar fordras för stämpling i svårförflutna område eller skyddsskog. Antalet förrättningsdagar för offentliga uppgifter nästa budgetår bör sålunda beräknas till sammanlagt 111 000.

Styrelsen har beräknat förrättningsdagskostnaden för nästa budgetår till 139 kr. eller 15 kr. mer än för budgetåret 1962/63. Ökningen beror främst på inträffade lönestegringar, men även förutsatta lönegradsförändringar och beräknade kostnadshöjningar för arbetsgivaravgifter har bidragit till att öka dagskostnaden. Statens kostnader för verksamheten budgetåret 1963/64 skulle därvid uppgå till $(111\,000 \times 139 =)$ 15 429 000 kr., vartill kommer beräknad inkomst av skogsvårdsavgifter med 10 200 000 kr. Vidare skall stats-

medel utgå för vissa till den offentliga sektorn hänförliga utgifter vid sidan av den egentliga förrättningsverksamheten. Dessa kostnader har ämbetsverket beräknat till 4 340 000 kr. fördelade på följande utgiftsändamål.

	Anslag 1962/63	Förslag 1963/64	Ökning
1. Arvoden till styrelseledamöter	75 000	75 000	—
2. Resekostnadsersättningar och trakta- tamenten till styrelseledamöter	60 000	60 000	—
3. Investeringar i skogsbruksskolor	1 100 000	2 000 000	+ 900 000
4. Amorteringar å byggnadslån	190 000	255 000	+ 65 000
5. Driftunderskott vid skogsbruksskolor	1 730 000	1 850 000	+ 120 000
6. Rabatter av vissa förrättningskost- nader	100 000	100 000	—
	3 255 000	4 340 000	+1 085 000

Större delen av ökningen hänför sig till investerings- och driftkostnader för skogsbruksskolor. Styrelsen framhåller, att behovet av statsbidrag för investeringar är betydligt större än som framgår av beräkningarna. Med hänsyn till att den utredning, som tillsatts för att lösa olika med den skogliga yrkesutbildningen sammanhängande problem, bl. a. har att överväga frågan om lokaliseringen av skogsbrukets yrkesskolor, har styrelsen i avvaktan på utredningens ställningstaganden stannat för samma belopp som styrelsen föreslog 1962. Liksom då ingår i beräkningarna ett belopp av 500 000 kr. avsett för lokaler för utbildningen av lärare till skogsvårdsstyrelsernas undervisning. Styrelsen anser det ofrånkomligt att upprepa yrkandet. Beträffande motiveringen hänvisas till prop. 1962: 115, s. 40. Ökningen av driftunderskottet beror till huvudsaklig del på tillkomsten av nya skolor, men även utbyggnaden av redan befintliga anläggningar har bidragit härtill. Posten för amortering å byggnadslån är beräknad med hänsyn till fastställda amorteringsplaner.

Den totala kostnadsramen för den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet budgetåret 1963/64, som bör finansieras med statliga medel, skulle i enlighet med det anförda utgöra (15 429 000 + 10 200 000 + 4 340 000 =) 29 969 000 kr.

Styrelsen föreslår, att de medel, som hittills tillförts skogsvårdsstyrelseverksamheten från anslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo och som avsetts för att anlita skoglig och teknisk expertis samt tillfällig arbetskraft för handläggning av skogsvägsärenden, i fortsättningen utgår från anslaget Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader. En sådan omläggning medför förenklingar i redovisningen.

Av det sammanlagda anslagsbeloppet bör 19 702 000 kr. bestridas från anslaget Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar. Kostnaderna för pensionsavgången personal, vilka beräknats öka till 2 400 000 kr., bör bestridas från anslaget Bidrag till pensioneringskostnader för statens pensionsanstalt och de till 235 000 kr. beräknade tjänstebrevskostnaderna från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser. Vidare bör 650 000 kr. motsvarande beräknade kostnader för reseersättningar åt

undervisningspersonalen belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. samt 150 000 kr., utgörande vissa beräknade förrätningskostnader, utgå från anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. Den återstående delen av beloppet eller 6 923 000 kr. bör anvisas under förevärande anslag.

I skrivelse den 19 oktober 1962 har *länsstyrelsen i Stockholms län* hemställt, att länets skogsvårdsstyrelse måtte anvisas ett årligt extra anslag av 30 000 kr. under i första hand tre år för att intensifiera verksamheten inom skärgårdens skogsbruk. Som motiv härför anför länsstyrelsen bl. a. följande.

Skärgården inom Stockholms län är skogbevuxen med undantag av de yttersta skären. Det synes som om skärgårdsborna i regel har haft svårt att tillgodogöra sig det stegrade värde och de ökade avkastningsmöjligheter skogsinnehavet inneburit i samma grad som skogsägare i övrigt. På grundval av riksskogstaxeringarna gjorda beräkningar ger vid handen, att den produktiva skogsmarksarealen i skärgården utgör nära 13 procent av hela länets produktiva skogsmarksareal och att det sammanlagda virkesförrådet i skärgårdsområdet beräknas uppgå till omkring tio procent av hela länets virkeskapital. Under förutsättning av rationell skogsvård medger den naturliga tillväxten i skärgårdsskogarnas virkesförråd uttag av helt annan omfattning än den nuvarande. I själva verket anses avsevärt ökade avverkningar på många håll i skärgården vara nödvändiga ur skogsvårdssynpunkt. Transporterna av virket anses numera inte erbjuda några större svårigheter och skogsägarna i skärgården kan påräkna samma virkespriser som på fastlandet.

Liksom länsstyrelsen konstaterat när det gäller jordbruk, trädgårdsrörelse samt småindustriell och annan verksamhet, fordrar emellertid utvecklingen inom skärgården av skogsbruket stöd och stimulans i särskilda former. För att få igång den ur flera synpunkter angelägna utvecklingen av skärgårdens skogsbruk är det nödvändigt att under ett antal år kunna avdela en befattningshavare med skoglig utbildning att utföra praktisk planläggning och att följa upp försök. Den årliga kostnaden härför beräknas till 30 000 kr.

Yttrande. *Skogsstyrelsen* har avgivit utlåtande över länsstyrelsens skrivelse och därvid understrukit angelägenheten av att särskilda åtgärder vidtas för att stimulera utvecklingen av skogsbruket inom skärgårdsområdet. För att det skall bli möjligt för skogsvårdsstyrelsen att öka insatserna krävs viss förstärkning av styrelsens resurser. Emellertid synes medelsbehovet enligt skogsstyrelsen inte vara större än att det åtminstone för nästkommande budgetår bör kunna tillgodoses inom ramen för det samlade anslagsbelopp, som står till förfogande vid bifall till skogsstyrelsens medelsäskanden för budgetåret 1963/64. I fortsättningen torde utgiftsändamålet få beaktas av skogsstyrelsen vid den årliga petitaprovningen.

Departementschefen

Under detta anslag bör upptas återstoden, 5 487 000 kr., av det belopp som i enlighet med det föregående skall tillföras skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. I likhet med vad fallet varit de senaste budgetåren bör det ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa dispositionsstat för den statliga anslagsgivningen till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader.

I förhållande till dispositionsstaten för innevarande budgetår bör, såsom skogsstyrelsen föreslagit, posten till täckande av driftunderskott vid skogsbruksskolor uppräknas med 120 000 kr. Någon höjning av posten till investeringar i skogsbruksskolor kan jag ej tillstyrka främst med hänsyn till att överväganden rörande utbildningsgången vid och lokaliseringen av dessa skolor ingår i uppdraget för skogsbrukets yrkesutbildningskommitté. Även posterna till amorteringar å byggnadslån, rabatter av vissa förrättningskostnader, rese- och traktamentsersättningar till styrelseledamöter samt till oförutsedda utgifter bör vara oförändrade.

Liksom för innevarande budgetår bör posten till investeringar i skogsbruksskolor få disponeras efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Kungl. Maj:t torde böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att i övrigt fördela såväl detta anslag som det nyss behandlade avlöningsanslaget mellan skogsvårdsstyrelserna ävensom att fastställa inkomst- och utgiftsstaten. I samband härmed bör skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning. Styrelsen bör i anslutning härtill överväga den av länsstyrelsen i Stockholms län väckta frågan om intensifiering av länets skogsvårdsstyrelses verksamhet i Stockholms skärgård.

Jag vill i detta sammanhang föreslå, att riksdagens medgivande inhämtas till att statlig kreditgaranti även för nästa budgetår beviljas intill ett belopp av 1 000 000 kr. i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 3 juni 1960 (nr 373) om statlig garanti för lån till viss skoglig plantskoleverksamhet.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 5 487 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1963/64 må beviljas statlig kreditgaranti för lån till skoglig plantskoleverksamhet intill ett belopp av 1 000 000 kr.

b) till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 5 487 000 kr.

[95] 5. Statens skogsförbättringsanslag

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	3 600 000	3 629 628
1961/62	4 300 000	4 214 343
1962/63	6 000 000	
1963/64 (förslag)	6 500 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget ökas med 2 000 000 kr.,
2. att anslagsposten till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark upp-
tas med 5 500 000 kr.,

3. att anslagsposten till med anslaget i övrigt avsedda ändamål upptas med 2 500 000 kr., samt
4. att av sistnämnda anslagspost får disponeras ett belopp av förslagsvis 50 000 kr. för att utlämna bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

M o t i v. I ökande omfattning överförs sämre jordbruksmark till skogsmark och behovet av bidragsmedel för skogsplantering på sådan mark växer. Anslaget för innevarande budgetår beräknas medge statsbidrag till skogsplantering av omkring 12 000 ha. Ytterligare stora arealer sämre jordbruksmark bör överföras till skogsmark. I många fall har marken redan tidigare tagits ur jordbruksproduktionen och ligger mer eller mindre outnyttjad. Det är därför angeläget att takten i skogsodlingsarbetet ytterligare uppdriivs. Detta ökar behovet av bidragsmedel.

Den del av anslaget, som avses för andra åtgärder än skogsodling på sämre jordbruksmark, används även den i huvudsak som stöd till skogsodling men på andra markslag. Det är mycket betydande arealer, som behöver sättas i stånd och där förutsättningen för krav härpå från det allmännas sida är att skogsägaren erhåller statsbidrag. I vissa landsdelar, särskilt Tornedalen, har starkt betonats nödvändigheten av att skogliga restaureringsarbeten snabbt kommer till utförande i betydligt ökad omfattning. För att kunna tillgodose behovet av bidrag för de mest angelägna skogliga återuppbyggnadsåtgärderna finner sig styrelsen böra äska 2 500 000 kr. under denna anslagsdel. Av beloppet beräknas 500 000 kr. för skogsdikning. Vidare torde förslagsvis 50 000 kr. få disponeras för att utlämna bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* anför, att då det gäller att avväga medelstilldelningen synes bl. a. hänsyn få tas till i vad mån jordägarnas intresse för skogsodling på sämre jordbruksmark förefinns och ytterligare kan stimuleras genom upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Av betydelse är även i vad mån plantförsörjningen, som torde vara tillräcklig för den av skogsstyrelsen beräknade omfattningen av verksamheten, medger ökade insatser. Vidare måste beaktas att kostnaderna för arbete och material sannolikt kommer att öka ytterligare. Mot bakgrunden härav synes det lantbruksstyrelsen att medelstilldelningen för bidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark för budgetåret 1963/64 kan ökas till 6 500 000 kr.

Utredningen rörande den statliga bidrags-, låne- och kreditgarantigivningen till produktionsfrämjande åtgärder till förmån för det enskilda skogsbrukets har avgivit utlåtande beträffande förevarande anslag samt anslagen Vägbyggnader å skogar i enskild ägo och Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. och därvid anfört bl. a. följande.

Det förhållandet att grunderna för det statliga stödet på området är under utredning bör på intet sätt få föranleda någon avsaktniing i den ökning av insatserna som genomförts under senare år. Med hänsyn till att utredningsarbetet knappast mer än påbörjats har utredningen inte ansett sig böra gå in på de olika stödåtgärderna och deras närmare utformning.

Utredningen torde komma att föreslå ändringar beträffande bl. a. de här

ifrågavarande anslagens tekniska och ändamålsmässiga uppbyggnad. I den sistnämnda delen har utredningen ännu intet att andra. I fråga om den tekniska uppbyggnaden kan det i och för sig framstå som lämpligt att reservationsanslagen förändras till förslagsanslag med en ram för den årliga beslutssumman, fastställd av Kungl. Maj:t eller riksdagen, och med anslagen upptagna till belopp motsvarande de förväntade utbetalningarna under det närmast följande budgetåret. Utredningen anser emellertid att en dylik omläggning inte bör genomföras nu utan att reservationsanslagen bör bibehållas i avvaktan på utredningens förslag. Skälet härför är att återkommande omställningar i det tekniska systemet eller i fråga om ändamålen belastar tjänstemän och upplysningsverksamheten gentemot skogsbrukarna i onödan. Ändringen av anslagstypen bör därför ske i samband med de övriga ändringar, som kan komma att föranledas av utredningens förslag. Vid ett bibehållande av reservationsanslagstypen bör denna emellertid behandlas konsekvent. Den av skogsstyrelsen föreslagna nedräkningen av anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. bör sålunda enligt utredningens mening inte komma till stånd förrän övergång till förslagsanslag med fastställd ram sker.

Departementschefen

Medelsanvisningen till statsbidrag för skogsplantering av sämre jordbruksmark höjdes för innevarande budgetår med ej mindre än 1 700 000 kr. till 4 600 000 kr. Med hänsyn till de mycket stora arealer sådan mark, som främst av jordbruksekonomiska skäl bör skogsplanteras, delar jag skogsstyrelsens och lantbruksstyrelsens uppfattning att verksamheten härmed bör ökas ytterligare. Jag föreslår därför att för nästa budgetår för ändamålet beräknas 5 100 000 kr.

I avvaktan på resultaten av den pågående utredningen rörande den statliga bidrags-, låne- och kreditgarantigivningen till produktionsfrämjande åtgärder till förmån för det enskilda skogsbruket anser jag, att för övriga med anslaget avsedda ändamål bör beräknas oförändrat 1 400 000 kr. Inom ramen för detta belopp bör få disponeras erforderliga medel — av skogsstyrelsen beräknade till cirka 50 000 kr. — för att utlämna bidrag till åtgärder m. m. mot skadegörelse av skogsinsekter.

Kungl. Maj:t bör, om förhållandena ger anledning därtill, liksom hittills äga rätt att jämka fördelningen mellan beloppen för bidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark och för med anslaget i övrigt avsedda ändamål.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(6\,000\,000 + 500\,000 =) 6\,500\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1963/64 må beviljas statsbidrag å tillhopa högst 5 100 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt å tillhopa 1 400 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen

b) till *Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kr.

[96] 6. Vägbyggnader å skogar i enskild ägo

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Därav odisp. behållning
1960/61	7 700 000	5 700 543	12 494 936	11 403
1961/62	7 700 000	7 553 781	12 641 156	214 531
1962/63	8 000 000			
1963/64 (förslag)	10 000 000			

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget ökas med 1 000 000 kr., samt
2. att utgifter även under nästa budgetår får avföras från ett å tilläggsstat II för budgetåret 1958/59 anvisat anslag till vissa vägbyggnader.

M o t i v. Inledningsvis framhåller styrelsen, att reservationen, vilken nästan helt består av beviljade men ännu ej utbetalda bidrag, stigit även under budgetåret 1961/62. Ökningen var emellertid relativt obetydlig och den kraftiga stegringen av nettoutgifterna under året, ca 1 800 000 kr., visar att utbyggnadstakten ökat.

Anledningarna till eftersläpningen i vägbyggandet är flera. Bl. a. har planeringsläget hos skogsvårdsstyrelserna varit och är ännu delvis otillfredsställande. Emellertid har åtgärder vidtagits för att öka planeringskapaciteten. Sålunda har anordnats en särskild utbildningskurs av omskolningskaraktär för personal hos skogsvårdsstyrelserna. Skogsstyrelsens sektion för tekniska ärenden och bidragsärenden har utbyggt. Omskolningskursen avslutas dock inte förrän sent i höst. Åtgärderna torde knappast kunna avsevärt förbättra planeringsläget före budgetåret 1963/64. Styrelsen framhåller i detta sammanhang, att den tidpunkt, då vägarbetet skall vara avslutat, skall fastställas vid förrättning enligt lagen om enskilda vägar, även om bidragsfrågan ännu inte prövats. Detta försvårar för skogsvårdsstyrelserna att åstadkomma förråd av färdiga vägplaner, vilka kan tillgripas när bidragsmedel står till förfogande.

Med hänsyn till vad som anförts angående planeringsläget och önskemålet att hindra reservationens tillväxt har styrelsen ansett sig böra begränsa sitt medelsäskande till 9 000 000 kr., ehuru behovet av bidrag till skogsvägbyggnad skulle motivera ett betydligt större belopp.

Under budgetåret 1961/62 har av medel, som arbetsmarknadsstyrelsen ställt till styrelsens förfogande för att utföra beredskapsarbeten, ca 900 000 kr. kunnat användas för skogsvägbyggnad. Styrelsen förutsätter att, om arbetsmarknadsläget skulle ge anledning därtill, även under budgetåret 1963/64 vägbyggnads- och planeringsresurserna kommer att förstärkas med beredskapsmedel.

Av anslaget har under senare år ett särskilt belopp, för innevarande budgetår 250 000 kr., använts för att vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna anlita skoglig eller teknisk expertis och tillfällig arbetskraft för vägbyggnadsändamål. Styrelsen, som föreslår att kostnaderna i fortsättningen

belastar styrelsens avlöningsanslag resp. skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag, har beräknat medel härför under nämnda anslag.

Beträffande yrkandet under 2. anføres att anslaget är disponerat men att bidragsutbetalningar om ca 150 000 kr. återstår.

Y t t r a n d e. Utredningen rörande den statliga bidrags-, låne- och kreditgarantigivningen till förmån för det enskilda skogsbruket har avgivit yttrande beträffande bl. a. förevarande anslag. I fråga om yttrandets innehåll hänvisas till punkten I 5.

I särskild skrivelse den 16 november 1962 har *skogsstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1963/64 upptas med 10 000 000 kr. Styrelsen anför, att den har inhämtat nya uppgifter angående planeringsläget och prognoser rörande planeringsarbetets fortskridande under återstående del av innevarande budgetår. Det inkomna materialet visar gynnsamma förändringar. Enligt nu föreliggande uppgifter måste medelsbehovet beräknas bli med säkerhet 10 000 000 kr. och förmodligen ännu större. Skogsstyrelsen ämnar infordra kvartalsvisa uppgifter om planeringsläget hos skogsvårdsstyrelserna och, om uppgifterna skulle ge anledning därtill, framdeles inkomma med hemställan om ytterligare medelsanvisning på tilläggsstat.

Departementschefen

Såsom skogsstyrelsen framhållit har en viss eftersläpning uppkommit i fråga om den vägbyggnadsverksamhet som finansieras med bidrag från detta anslag. Förutsättningar synes dock föreligga för en ökad verksamhet under nästa budgetår. Sålunda kommer den i fjolårets statsverksproposition nämnda, i samarbete mellan skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen anordnade utbildningskursen av omskolningskaraktär att öka tillgången på personal för vägprojektering vid skogsvårdsstyrelserna. Vidare börjar den regionala skogsvägplanering, som bedrivs av skogsvårdsstyrelserna och lantmäterimyndigheterna i samarbete och som ofta är ett nödvändigt underlag för en rationell detaljprojektering av skogsvägarna, att färdigställas för vissa områden. Det bör även erinras om att skogsstyrelsen genom beslut av 1962 års riksdag tillförts ytterligare personal för styrelsens uppgifter beträffande vägbyggnadsverksamheten. Mot bakgrunden av det anförda delar jag uppfattningen att utrymme bör finnas för ökad bidragsgivning till skogsvägbyggnad under nästa budgetår. Jag förordar därför, att anslaget höjs med 2 000 000 kr. till 10 000 000 kr. Skulle medelsbehovet senare visa sig bli större avser jag att utifrån då föreliggande förutsättningar ta upp frågan om medelsanvisning å tilläggsstat.

Såsom framgår av mitt förslag under anslagen till skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna bör i fortsättningen endast dessa anslag anlitas för att bestrida kostnaderna för sådan skoglig och teknisk expertis, som erfordras för handläggningen av skogsvägsärenden.

På det för budgetåret 1958/59 anvisade tilläggsstatsanslaget till vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar, m. m. finns alltså kvar en

behållning av cirka 150 000 kr., vilken är disponerad genom fattade bidragsbeslut. Då utbetalningar torde behöva ske även efter utgången av innevarande budgetår, bör riksdagens medgivande inhämtas att få förfoga över reservationsanslaget under budgetåret 1963/64.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(8\,000\,000 + 2\,000\,000 =) 10\,000\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Vägbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen

b) medge, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisade reservationsanslaget Vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar, m. m. må under budgetåret 1963/64 disponeras för det med anslaget avsedda ändamålet.

[97] 7. Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Därav odisp. behållning
1960/61	2 600 000	1 484 909	4 063 128	6 226
1961/62	4 300 000	1 524 059	6 839 069	449 084
1962/63	5 800 000			
1963/64 (förslag)	6 500 000			

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget upptas med 3 000 000 kr.

M o t i v. Styrelsen utgår vid sin beräkning av medelsbehovet från nu gällande bidragsbestämmelser. Bidragsbestämmelserna för den anslagsdel, som anlitas för åtgärder i skogsvårdsområden i lappmarkerna, är såsom styrelsen i olika sammanhang framhållit otidsenliga. Någon nybildning av dylika områden sker ej. Över huvud taget är här verksamheten i samband med anslaget ej särskilt livlig. Detta beror delvis på konjunkturläget, som bl. a. försvårar avverkning av restbestånd i dåliga avsättningslägen. Reservationen under anslagsdelen har därför ökat även under budgetåret 1961/62 (från ca 3 200 000 till ca 4 200 000 kr.). Ökningen synes dock knappast vara ägnad att inge allvarigare betänkligheter. De nuvarande förhållandena har emellertid lett till att en behållning om 449 000 kr. kvarstår odisponerad. Även under innevarande budgetår kan möjligen en viss behållning uppstå. Med hänsyn till anförda förhållanden har styrelsen beräknat att endast 1 000 000 kr. behöver tillföras anslaget för att fullfölja åtgärder inom tidigare bildade skogsvårdsområden i lappmarkerna m. m.

Inom de fyra nordligaste länen utanför lappmarkerna, den s. k. kustlandsdelen, är läget vad angår verksamheten helt annorlunda. Bidragsvillkoren

är enligt styrelsens uppfattning i allt väsentligt ändamålsenliga, intresset för bildande av samverkansområden är livligt och medelstillgången medger att nya områden bildas. Så sker också i ökande omfattning. Tillvägagångssättet vid områdesbildning är i stort sett följande.

Sedan intresse för att bilda skogligt samverkansområde konstaterats, inventeras området och regional skogsvårdsplan upprättas. Denna anger inom de närmaste fem åren erforderliga åtgärder och ifrågakommande bidrag med överslagsvis beräknade belopp. Sedan genom skogsstyrelsens beslut det beräknade bidragsbeloppet ställts till skogsvårdsstyrelsens förfogande, bildas ett samverkansområde, varvid de olika skogsägarna förbinder sig till samverkan. Genom att bidragsbeloppet ställs till skogsvårdsstyrelsens förfogande, kommer beloppet att anges som reservation. Den garanti för framtida bidragstilldelning, som avsättning av det för femårsperioden beräknade bidragsbeloppet innebär, tillmås av skogsägarna mycket stor vikt.

Det tillämpade systemet innebär stora fördelar ur såväl det allmännas som bidragstagarens synpunkt. Innan det egentliga uppbyggnadsarbetet kommer igång förflyter dock oftast ett å två år. Under denna tid redovisas det beräknade bidragsbeloppet såsom disponerad reservation. På grund härav uppgår reservationen vid ingången av budgetåret 1962/63 till ca 2 600 000 kr. Den beräknas under budgetåret stiga till omkring 4 000 000 kr. Den snabba ökningen inger betänkligheter och uppenbart är att all anslagsuppräkning genast medför stigande reservation.

Styrelsen, som velat bringa det angivna förhållandet till statsmakternas kännedom, är tveksam, hur styrelsen bör beräkna medelsbehovet för budgetåret 1963/64. Behovet av bidrag för åtgärder inom nybildade samverkansområden beräknas kräva en medelsanvisning av 4 500 000 kr. En sådan anslagsökning redan under budgetåret 1963/64 kommer emellertid att medföra en betydligt stegrad reservation. Den verkliga anslagsbelastningen ryms helt inom den reservation, som beräknas föreligga vid ingången av budgetåret 1963/64. Om reservationen skulle kunna utnyttjas för ifrågakommande utbetalningar under budgetåret 1963/64, skulle sålunda någon anslagsanvisning för detta budgetår ej erfordras. Detta måste dock förutsätta, att statsmakterna i någon form garanterar den framtida bidragstilldelning, som skogsstyrelsens nuvarande medelsavsättning innebär. Styrelsen ämnar, i varje fall försöksvis, begränsa medelsavsättningen till att täcka behovet under endast en kortare tid. Med hänsyn till angivna förhållanden har styrelsen ansett sig böra begränsa sitt äskande under anslagsdelen till 2 000 000 kr.

Y t t r a n d e. *Utredningen rörande den statliga bidrags-, låne- och kreditgarantigivningen till förmån för det enskilda skogsbruket* har avgivit yttrande beträffande bl. a. förevarande anslag. I fråga om yttrandets innehåll hänvisas till punkten I 5.

Departementschefen

Det är enligt min mening ur skilda synpunkter angeläget att skogliga förbättringsåtgärder kommer till stånd i ökad utsträckning i de fyra nordligaste länen. För det allmännas medverkan i den skogliga upprustningen inom

kustområdena och därmed jämförbara områden har särskilda regler beslutats av 1960 års riksdag. Dessa regler tillämpas från och med den 1 juli 1962 även inom hela det egentliga Tornedalsområdet. Såsom skogsstyrelsen framhållit har bestämmelserna visat sig vara ändamålsenliga. Markägarnas intresse för att bilda sådana skogliga samverkansområden, som utgör förutsättning för att statsbidrag skall utgå, stiger också. Med hänsyn till det anförda förordar jag, att medelsanvisningen för bidragsgivningen höjs med 700 000 kr. till 4 200 000 kr. Liksom för innevarande budgetår beräknar jag, att av dessa medel 800 000 kr. skall utnyttjas för skogliga åtgärder i Tornedalen. Jag vill härvid hänvisa till vad som i fjolårets statsverksproposition anfördes om verksamheten i Tornedalen med stöd från detta anslag.

I avvaktan på resultatet av den översyn av bidragsbestämmelserna för skogliga åtgärder i lappmarkerna, som ingår i uppdraget för utredningen rörande bidrags-, låne- och kreditgarantigivningen till produktionsfrämjande åtgärder till förmån för det enskilda skogsbruket, föreslår jag, att medelsanvisningen härför bibehålls vid oförändrat 2 300 000 kr.

Jag har vid mina beräkningar av medelsbehovet för nästa budgetår utgått från att anslaget fortfarande skall vara reservationsanslag. Detta innebär, att jag ej kan biträda vad skogsstyrelsen anfört rörande begränsning av medelsavsättningen för utlovade bidrag till att täcka endast del av det erforderliga beloppet.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(5\,800\,000 + 700\,000 =) 6\,500\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.*
för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av
6 500 000 kr.

[98] 8. Kostnader för virkesmätning

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	226 000	228 295
1961/62	244 000	240 287
1962/63	244 000	
1963/64 (förslag)	274 000	

Y r k a n d e. Skogsstyrelsen hemställer, att anslaget ökas med 30 000 kr.

M o t i v. Styrelsen anser sig böra av rekryteringsskäl upprepa sitt förslag att tjänsten som chef för virkesmätningssavdelningen, som nu är placerad i Ae 26, uppflyttas till Be 1. Några merkostnader uppkommer inte, eftersom den nuvarande tjänsteinnehavaren innehar ett personligt förordnande i Bg 1.

Den föreslagna uppräknings av anslaget hänför sig till 1962 års löne-reglering. Viss kostnadsbesparing har dock beräknats kunna ske genom minskat anlitande av tillfällig arbetskraft.

Departementschefen

Till följd av automatiska kostnadsstegringar bör anslaget i enlighet med skogsstyrelsens beräkning höjas med 30 000 kr. Styrelsens förslag i övrigt kan jag ej tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(244\,000 + 30\,000 =) 274\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 274 000 kr.

[99] 9. Skogshögskolan: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	3 371 500	3 522 022
1961/62	4 010 000	3 951 719
1962/63	5 070 000	
1963/64 (förslag)	6 488 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 2 162 000 kr.

I. Institutionerna**A. Personalförstärkningar**

	Ökning eller minskning
1. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsbotanik; fr. om. den 1/7 1964)	—
2. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsgenetik)	+ 49 716
3. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsentomologi)	+ 49 716
4. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsföryngring)	+ 49 716
5. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsuppskattning och skogsindelning; fr. om. den 1/1 1964)	+ 24 858
6. 1 laborator Bo 1 (inst. för skogsteknik, sektion II)	+ 49 716
7. 1 universitetslektor Ae 27 (inst. för skoglig marklära)	+ 38 520
8. 1 universitetslektor Ae 27 (inst. för skogsskötsel)	+ 38 520
9. 1 forskardocent Ae 27	+ 38 520
10. 2 docenter Ae 25	+ 69 480
11. 1 lärare Ae 25 i tillämpad skogsindelning (inst. för skogsuppskattning och skogsindelning)	+ 34 740
12. 1 lärare Ae 25 i aptering och virkesmätning (inst. för virkeslära)	+ 34 740
13. 1 lärare Ae 25 i tillämpad skogsvärdering (inst. för skogsekonomi; fr. o. m. den 1/1 1964)	+ 17 370
14. 1 försöksledare Ae 25 (inst. för skogstaxering)	+ 34 740
15. 1 fältmykolog Ae 23 (inst. för skogsbotanik)	+ 31 320

		Ökning eller minskning
16.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skoglig marklära)	+ 28 260
17.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogsbotanik)	+ 28 260
18.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogsentomologi)	+ 28 260
19.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogsproduktion)	+ 28 260
20.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogstaxering)	+ 28 260
21.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogsteknik, sektion I) . . .	+ 26 460
22.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för skogsteknik, sektion II) . .	+ 28 260
23.	1 forskarassistent Ae 21 (inst. för virkeslära)	+ 28 260
24.	1 fältentomolog Ae 21 (inst. för skogsentomologi)	+ 28 260
25.	1 ingenjör Ae 21 (inst. för skogsteknik, sektion I)	+ 29 640
26.	1 fältgenetiker Ae 19 (inst. för skogsgenetik)	+ 25 488
27.	1 skogstekniker Ae 17 (inst. för virkeslära)	+ 22 992
28.	1 skogstekniker Ae 15 (inst. för skogsbotanik)	+ 20 736
29.	1 laboratorieingenjör högst Ae 15 (inst. för skogsbotanik) . .	+ 20 736
30.	1 laboratorieingenjör högst Ae 15 (inst. för skogsgenetik) . .	+ 20 736
31.	1 laboratorieingenjör högst Ae 15 (inst. för skogsentomologi).	+ 20 736
32.	1 laboratorieingenjör högst Ae 15 (inst. för virkeslära)	+ 20 736
33.	Följande assistent- och amanuenspersonal (beräknad i assistenttimmar) vid nedan angivna institutioner:	
	a) Skogsekologi:	
	1 000 assistenttimmar	22 992
	b) Skogszoologi:	
	1 275 assistenttimmar	28 740
	c) Skogsföryngring:	
	1 000 assistenttimmar	22 992
	d) Skogsproduktion:	
	1 000 assistenttimmar	22 992
	e) Skogsuppskattning och skogsindelning:	
	500 assistenttimmar	11 496
	f) Skogsteknik I:	
	1 150 assistenttimmar	24 598
	g) Skogsteknik II:	
	75 assistenttimmar	1 916
	h) Skogsekonomi:	
	1 275 assistenttimmar	<u>28 740</u>
		+ 164 466
34.	6 kontorister Ae 9 (inst. för skoglig marklära, skogsbotanik, skogszoologi, skoglig matematisk statistik, skogsuppskattning och skogsindelning samt skogsteknik, sektion I)	+ 89 532
35.	Följande biträdespersonal i övrigt vid nedan angivna institu- tioner:	
	a) Skoglig marklära:	
	4 laboratoriebiträden högst Ae 9	54 864

		Ökning eller minskning
b) Skogsbotanik:		
1 laboratorieassistent Ae 11	16 884	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	13 716	
c) Skogsgenetik:		
1 förste laboratorieassistent Ae 13	18 696	
d) Skogszoologi:		
1 djurvårdare Ae 9	15 204	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	13 716	
e) Skoglig matematisk statistik:		
1 chefsoperatör Ae 13	18 696	
f) Skogsföringring:		
1 kontorsbiträde Af 2—Ae 5	12 372	
g) Skogsteknik I:		
1 instrumentmakare Ae 11	14 988	
1 kontorsbiträde Af 2—Ae 5	11 016	
h) Virkeslära:		
1 kontorist Ae 9	15 204	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	13 716	
1 förste institutionsbiträde Ae 7	13 716	
1 institutionsbiträde Af 2—Ae 5	12 372	
3 kontorsbiträden Af 2—Ae 5	37 116	
i) Skogsekonomi:		
1 kanslibitråde Ae 7	<u>13 716</u>	+ 295 992
36. Arvoden till speciallärare		+ 10 000

B. Personalminskningar

1. 1 förste assistent Ae 21 (inst. för skogsentomologi)	— 28 260
2. 1 försöksledare Ae 25 (inst. för skogsföringring)	— 40 560
3. 1 förste assistent Ae 21 (inst. för skogsuppskattning och skogsindelning)	— 28 260
4. Extra personal för biträde vid undervisning	— 50 000
5. 1 assistent, arvode A 21 (inst. för skogsbotanik)	— 25 632
6. 1 förste laboratoriebiträde Ae 13 (inst. för skogsentomologi) .	— 20 736
7. 1 assistent Ae 19 (inst. för skogsteknik, sektion I)	— 29 748

C. Tjänsteförändringar och lönerögleringar

1. 1 försöksledare Ae 27 i st. f. Ae 25 (inst. för skogstaxering) .	+ 2 040
2. 1 försöksledare Ae 27 i st. f. Ae 25 (inst. för skogsteknik, sektion I)	+ 972
3. 1 försöksledare Ae 25 i st. f. Ag 23 (inst. för skogsproduktion)	+ 3 096
4. 1 försöksledare Ae 25 i st. f. Ag 25 (inst. för skogstaxering) .	—
5. 1 forskarassistent Ae 21 i st. f. 1 förste assistent Ae 21 (inst. för skogsbotanik)	—

Ökning
eller ²⁴
minskning }

6. 1 forskarassistent Ae 21 i st. f. 1 förste assistent Ag 21 (inst. för skogsekologi)	—
7. 1 forskarassistent Ae 21 i st. f. 1 assistent Ae 19 (inst. för skogsgenetik)	+ 1 572
8. 1 forskarassistent Ae 21 i st. f. 1 förste assistent Ae 21 (inst. för skogstaxering)	—
9. 1 000 assistenttimmar i st. f. 1 assistent A 17 (inst. för skogs-föryngring)	—
10. 1 000 assistenttimmar i st. f. 1 assistent A 17 (inst. för skogs-produktion)	—
11. 2 000 assistenttimmar i st. f. 2 assistenter A 19 resp. A 15 (inst. för virkeslära)	—
12. 1 000 assistenttimmar i st. f. 1 assistent Ae 17 (inst. för skogs-ekonomi)	—
13. 1 laboratorieingenjör högst Ae 15 i st. f. 1 laboratorieassistent Ae 11 (inst. för skoglig marklära)	+ 2 040
14. 1 laboratorieingenjör högst Ae 15 i st. f. 1 laboratorieassistent Ae 11 (inst. för skogsbotanik)	+ 2 976
15. 1 skogstekniker Ae 15 i st. f. 1 materialförvaltare Ae 13 (inst. för skogstaxering)	+ 1 032
16. 18 skogstekniker Ae, Ag 15 i st. f. 18 skogstekniker Ae, Ag 13 (varav vid inst. för skogsekologi 1, skogsgenetik 2, skogsför-yngning 3, skogsproduktion 3, skogstaxering 7, skogsteknik 1, skogsteknik II 1)	+ 27 648
17. 1 skogstekniker Ae 15 i st. f. 1 biträdande skogstekniker Ae 11 (inst. för skogsproduktion)	+ 3 852
18. 1 konservator Ao 13 i st. f. 1 konserveringsassistent Ao 11 (inst. för skogszoologi)	+ 1 812
19. 1 biträdande skogstekniker Ae 11 i st. f. Ag 11 (inst för virkes-lära)	—
20. Följande biträdespersonal vid nedan angivna institutioner:	
a) Skogsekologi:	
1 kontorist Ae 9 i st. f. Ag 9	—
2 laboratoriebiträden Ae 7 i st. f. Ag 7	—
b) Skogsgenetik:	
1 kansliskrivare Ae 11 i st. f. Ag 11	—
1 institutionsbiträde Ae 5 i st. f. 1 kontorsbiträde lkl 5	—
c) Skogsentomologi:	
1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. 1 laboratorie-biträde Ae 10	912
1 kontorist Ae 9 i st. f. Ag 9	—

		Ökning eller minskning
d) Skogsföryngring:		
2 förste institutionsbiträden Ae 7 i st. f. 2 institu-		
tionsbiträden Ao, Ag 5	2 688	
e) Skogsproduktion:		
1 kanslibitråde Ae 7 i st. f. Ag 7	—	
3 kontorsbiträden Ae 5 i st. f. Ag 5	—	
f) Skogstaxering:		
1 kontorist Ae 9 i st. f. 1 kanslibitråde Ae 7	828	
2 kanslibiträden Ae 7 i st. f. 2 kontorsbiträden		
Ao, Ag 5	<u>2 688</u>	+ 7 116

II. Skogsbiblioteket*Personalförstärkningar*

a) 1 biblioteksamanuens Af 17—Ae 19	+ 22 992
b) 1 fotografbiträde Ae 7	+ 13 716
c) 1 biblioteksvaktmästare Ae 7	+ 13 716

III. Förläggningen i Carpenberg*A. Personalförstärkningar*

1. 1 överassistent Ae 23	+ 29 640
2. 1 jägmästare Af 17—Ae 19	+ 21 084
3. 1 husmor Ae 10	+ 14 244

B. Personalminskning

1 biträdande jägmästare Ae 21	— 26 460
-------------------------------------	----------

IV. Försöksparkerna*A. Personalförstärkning*

1 traktorförare Ae 7 (Bogesund)	+ 12 972
---------------------------------------	----------

B. Tjänsteförändring

1 ekonomibitråde Ae 5 i st. f. arvode (Bogesund)	—
--	---

V. Omräkningar m. m.

1. Löneklassförändringar m. m.	+ 40 992
2. 1962 års lönereglering	+ 593 106
3. Avlöningar till tillfälliga biträden	+ 19 800
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	<u>+ 19 000</u>
	+ 2 161 764

Motiv. I A. 1, 15, 28, 29 och 35 b) samt B. 5. Då rotröteforskningen f. n. torde utgöra ett av de viktigaste forskningsområdena, har det länge

ansetts självklart att en särskild laboratur bör inrättas för denna forskning. Vid 1962 års riksdag har genom motioner (I: 575 och II: 689) väckts förslag om inrättande av en sådan befattning. Jordbruksutskottet (JoU 9) uttalade som sin mening bl. a. att Kungl. Maj:t borde tillse att rotröteforskningen kunde bedrivas med all kraft. Utskottet utgick vidare ifrån att åtgärder härför vidtogs. Under åberopande av det anförda och då numera kompetenta sökande till en laboratur för rotröteforskning finns, föreslår styrelsen, att en sådan befattning inrättas. Innehavaren av laboraturen skall huvudsakligen omhänderha den mera laboratoriemässiga och biokemiska sidan av det mycket komplexa problem som trädens rötskador utgör. I avvaktan på att erforderliga lokaler iordningställs och med hänsyn till tiden för tjänstetillsättningen torde emellertid kunna anstå med att inrätta tjänsten till den 1 juli 1964.

För viss programbunden forskning beträffande trädens rötskador, särskilt i gran, vilka beräknas förorsaka en värdeförlust på ca 100 000 000 kr. per år, finns vid institutionen endast en arvodesanställd assistent (A 21) samt en tjänst som 1 000-timmarsassistent. Styrelsen föreslår, att assistenttjänsten överförs till extra ordinarie samt uppflyttas till Ae 23 med benämningen fältmykolog. Innehavaren av tjänsten skall främst handha fältarbetet inom rotröteforskningen och svara för uppläggning och inventering av samtliga provtytor.

För rotröteforskningens behov erfordras vidare en tjänst som skogstekniker i Ae 15 för biträde vid fältarbetet. Med hänsyn till behovet av laboratoriepersonal för rotröteforskningen bör inrättas en tjänst som laboratorieingenjör i högst Ae 15. Styrelsen anser detta nödvändigt för att erhålla en kvalificerad kraft, som är kompetent att utföra vissa specifika kemiska analyser och annat krävande biokemiskt arbete, vilket fordrar specialutbildning bl. a. i isotopteknik. Laboratorieassistenttjänsten i Ae 11 är avsedd att tillgodose behovet av biträdeshjälp vid laboratorieundersökningarna, vilka kräver specialutbildning i mikrobiologi.

I A. 2. Detta yrkande framfördes även förra året. Beträffande motiven torde få hänvisas till prop. 1962: 67, s. 12.

I A. 3 och B. 1. Styrelsen föreslår liksom föregående år, att den av skogshögskolekommittén förordade laboraturen inrättas fr. o. m. den 1 juli 1963 genom omvandling av en förste assistenttjänst i Ae 21. Beträffande motiven torde få hänvisas till prop. 1962: 67, s. 14.

I A. 4 och B. 2. Förslaget framfördes i förra årets anslagsäskanden. Motiven finns redovisade i prop. 1962: 67, s. 15.

I A. 5. Förslaget framfördes också i förra årets anslagsäskanden. Beträffande motiven hänvisas till prop. 1962: 67, s. 16—17.

I A. 6. Styrelsen föreslår, att laboraturen, som bör omfatta ämnesområdet driftsplanläggning, placeras vid sektion II. Driftsplanläggningen är mycket betydelsefull för att ändamålsenligt kunna utnyttja arbetskraft och maskiner. Starka skäl föreligger därför för att en laboratur i ämnet nu inrättas.

I A. 7. I avvaktan på att en laboratur i den organiska delen av den skogliga markläran skulle inrättas föreslogs i anslagsäskandena 1961 att institutionen skulle förstärkas med en övningsledare i Ae 23. Yrkandet bifölls emellertid inte. Med hänsyn till ökade krav på utveckling och intensifiering av undervisningen föreslår styrelsen, att en tjänst som universitetslektor i Ae 27 inrättas i stället för den tidigare föreslagna övningsledartjänsten. Lektorns tjänstgöring beräknas bli minst 396 timmar om året beräknade efter de grunder som tillämpas vid tekniska högskolan i Stockholm. Till tjänsten kommer att finnas väl meriterad sökande som även kommer att arbeta med skoglig forskning.

I A. 8. I anslagsäskandena 1961 föreslog styrelsen att en övningsledartjänst i Ae 23 vid institutionen för skogsskötsel skulle inrättas. Beträffande motiven torde få hänvisas till prop. 1962: 67, s. 20. Under återopande av samma motiv föreslår styrelsen, att en tjänst som universitetslektor inrättas fr. o. m. den 1 juli 1963.

I A. 9 och 10. Enligt uttalande i prop. 1961: 118 bör vid skogshögskolan kunna inrättas såväl docent- som forskardocentbefattningar. Vid högskolan finns f. n. fyra docenttjänster. Samtliga dessa tjänster beräknas komma att bli tillsatta under innevarande budgetår. Då behov föreligger av fler docenttjänster, föreslår styrelsen att ytterligare två tjänster inrättas fr. o. m. den 1 juli 1963. Därutöver bör en forskardocenttjänst inrättas.

I A. 11 och B. 3. Ett i anslagsäskandena 1961 framfört förslag att vid institutionen för skogsuppskattning och skogsindelning inrätta en övningsledartjänst i Ae 23 i utbyte mot en förste assistenttjänst i Ae 21 har ej bifallits. Såsom framgår av skogshögskolekommitténs betänkande erfordras vid institutionen kvalificerad arbetskraft framför allt för undervisningens behov. Styrelsen föreslår, att förste assistenttjänsten fr. o. m. nästa budgetår utbyts mot en tjänst som lärare i Ae 25 i tillämpad skogsindelning.

I A. 12. I anslagsäskandena 1961 begärdes i enlighet med skogshögskolekommitténs förslag att en tjänst som övningsledare i Ae 23 skulle inrättas. Som en följd av den nya undervisningsordningen och på grund av att elevmaterialet kommer att bli mer oenhetligt i fråga om praktiska förkunskaper än tidigare kan såväl behovet av som kraven på lärarkrafterna anses som större än vad som förutsågs av kommittén. Starka skäl talar därför för, att för biträde vid jägmästarutbildningen inrättas en tjänst som lärare i Ae 25 i aptering och virkesmätning.

I A. 13. I sina äskanden för innevarande budgetår hemställde styrelsen, att även vid institutionen för skogsekonomi skulle inrättas en tjänst som övningsledare i Ae 23. Styrelsen föreslår nu, att en tjänst som lärare i Ae 25 i tillämpad skogsvärdering fr. o. m. den 1 januari 1964 inrättas för att överta viss del av undervisningen vid institutionen.

I A. 14. F. n. finns vid institutionen för skogstaxering två försöksledartjänster i lönegrad A 25. Enligt skogshögskolekommitténs förslag bör vid

institutionen finnas tre sådana tjänster. Den tredje tjänsten avses för att handlägga båtnadsberäkningar och skogsvärderingsmål.

I A. 16. Innehavaren av tjänsten skall behandla jordmånsbildningen och den därmed sammanhängande mineralnybildningen i marken från lerkemisk bas. Den markkartering, som institutionen för skoglig marklära igångsatt i samarbete med riksskogstaxeringen sommaren 1961, kan inte fortgå om ej jordmånsforskningen intensifieras.

I A. 17. Beträffande motivet till yrkandet, som framfördes även föregående år, hänvisas till prop. 1962: 67, s. 10.

I A. 18—20. Vid envar av institutionerna för skogsentomologi och för skogsproduktion har den 1 juli 1962 en förste assistenttjänst utbytt mot en tjänst som forskarassistent. I enlighet med tidigare framförda förslag att vid omvandling av förste assistenttjänst denna skall ersättas av två forskarassistenttjänster, hemställer styrelsen att vid envar av nämnda båda institutioner inrättas ytterligare en sådan tjänst. I anslutning härtill och till förslaget under punkten I C. 8, föreslås även att ytterligare en forskarassistenttjänst inrättas vid institutionen för skogstaxering.

I A. 21 och 22. Skogshögskolekommittén föreslog fyra forskarassistentbefattningar vid institutionen för skogsteknik, vilka bör fördelas med två på vardera sektion I och II. F. n. finns en dylik tjänst vid vardera sektionen. Styrelsen anser, att återstående två tjänster nu bör inrättas.

I A. 23. Ombildningen fr. o. m. den 1 juli 1962 av en förste assistenttjänst till forskarassistent har även vid institutionen för virkeslära inneburit minskning med en halv assistent av den högre utbildade personal, som står till förfogande för den programbundna forskningen. Under de gångna åren har orienterande undersökningar utförts avseende flislagring och inmätning av virke genom vägning. Dessa undersökningsobjekt är av stor betydelse. Det måste därför anses som mindre välbetänkt att nödgas göra inskränkningar i programmet för dessa forskningsprojekt.

I A. 24 och B. 6. Motiven för yrkandena finns redovisade i prop. 1962: 67, s. 14.

I A. 25 och B. 7. Dessa yrkanden framfördes även 1961. Beträffande motiven torde få hänvisas till prop. 1962: 67, s. 18.

I A. 26. Motivet till detta yrkande, vilket framfördes även 1961, redovisas i prop. 1962: 67, s. 12.

I A. 27. Innehavaren av tjänsten förutsätts ha minst skogsmästar- eller gymnasieingenjörsexamen med viss vidareutbildning. Han skall under en del av vårterminen biträda vid de praktiska övningarna i Garpenberg och Stockholm.

I A. 30 och 35 c). Såsom skäl för förslagen anförs, att det för de tekniskt betonade arbetena vid institutionen fordras laboratoriepersonal, på vilken måste ställas höga krav på utbildning och erfarenhet.

I A. 31. Arbetsuppgifterna för tjänstens innehavare, som skall ha överinseendet över och ledningen av virologiskt laboratorium, omfattar odling och förökning av patogena mikroorganismer, fältundersökningar över sprid-

ningsteknik med virus, insamling och isolering av patogent biologiskt material, övervakning och kontroll av biologiska bekämpningsförsök i fält och laboratorium samt självständiga arbeten över olika skadeinsekters biologi och bekämpning.

I A. 32. Motivet till detta yrkande, vilket även framfördes föregående år, redovisas i prop. 1962: 67, s. 19.

I A. 33 a)—h) och C. 9—12. Hittills har institutionernas behov av assistent- och amanuenspersonal tillgodosetts genom att medel beräknats för att inrätta assistent-, förste amanuens- resp. tredje amanuens tjänster. Skogshögskolekommittén ansåg det vara lämpligt att ange tilldelningen av assistent- och amanuenspersonal vid de olika institutionerna i assistenttimmar. Styrelsen, som funnit att det nuvarande systemet inte ger den möjlighet till rörlighet mellan olika typer av befattningar som med hänsyn till aktuella forsknings- och undervisningsuppgifter kan vara önskvärd, föreslår, att det av kommittén förordade systemet genomförs fr. o. m. nästa budgetår. I likhet med det system för beräkning av assistenttimmar, som tillämpas vid de filosofiska fakulteterna vid universiteten, bör 1 000 assistenttimmar anses motsvara en tjänst som assistent, 500 assistenttimmar en tjänst som förste amanuens och 225 assistenttimmar en tjänst som tredje amanuens.

I A. 34 samt C. 20 a)—c). Fr. o. m. innevarande budgetår har vid sju av högskolans institutioner i utbyte mot kansli- eller kontorsbiträdestjänster inrättats tjänster som kontorist i Ae 9 såsom handsekreterare åt institutionsföreståndaren. Enligt styrelsens mening är det synnerligen angeläget att dylika tjänster inrättas vid samtliga återstående institutioner. Såsom motiv för att tjänsten vid institutionen för skogsgenetik bör placeras i Ae 11 åberopar styrelsen att det måste förutsättas, att handsekreteraren besitter mycket goda språkkunskaper.

I A. 35 a). Den av statliga medel avlönade laboratoriepersonalen vid institutionen för skoglig marklära utgörs f. n. endast av en laboratorieassistent i Ae 11. Under närmare tolv år har institutionen av särskilda fondmedel kunnat avlöna två å tre extra laboratoriebiträden. Denna anordning har visat sig mindre lämplig. Dessutom har personalbehovet ökat till minst fyra biträden, om inte forskarpersonalen skall bindas med rutingöromål.

I A. 35 b). Angående motiveringen för tjänsten som laboratorieassistent i Ae 11 hänvisas till punkt I A. 1 m. fl. Laboratorieassistenttjänsten i Ae 9 är nödvändig för att utföra kvalificerat rutinarbete, som annars måste åvila forskarna själva.

I A. 35 d). Tjänsten som djurvårdare är oumbärlig för arbetet vid institutionen med hänsyn till behovet av permanent tillsyn av försöksdjur. Beträffande laboratoriebiträdestjänsten anför, att institutionen f. n. helt saknar laboratoriepersonal.

I A. 35 e). Liksom förra året föreslås, att vid institutionen inrättas en tjänst som chefsoperatör.

I A. 35 f). Inrättandet av denna tjänst motiveras med den föreslagna ökningen av den vetenskapligt kvalificerade personalen vid institutionen.

I A. 35 g). F. n. finns en av fondmedel avlönad halvtidsanställd instrumentmakare. Det är angeläget att i stället inrättas en särskild tjänst, vars innehavare bl. a. skall iordningställa en betydande del av den undervisningsmateriel som erfordras för undervisningen i Garpenberg.

I A. 35 h). Innehavaren av kontoristtjänsten skall förestå institutionens räknekontor, där arbetet är av matematisk-statistisk natur och fordrar god skolunderbyggnad, helst studentexamen med speciell fortbildningskurs. Vid institutionen har under de senaste tio åren antalet biträden varierat mellan åtta och tolv, vilka i huvudsak avlönats med fondmedel. Skogshögskolekommittén har beräknat institutionens biträdespersonal till fyra laboratoriebiträden och åtta övriga biträden. Det nu begärda antalet utgör ett minimumtal.

I A. 35 i). Biträdespersonalen vid institutionen utgörs f. n. av en kontorist och ett av fondmedel avlönat kanslibitråde.

I A. 36. Styrelsen avser att i annat sammanhang framlägga förslag till disposition av det för innevarande budgetår förslagsvis anvisade beloppet å 29 200 kr. till arvoden till speciallärare. Enligt preliminära beräkningar torde detta belopp komma att behöva överskridas med ca 8 000 å 10 000 kr. på grund av bl. a. dubbla studiegångar. Det för nästa budgetår erforderliga beloppet kan inte beräknas förrän den nya studiegången i sin helhet fastställts.

I B. 4. För innevarande budgetår har anvisats 50 000 kr. för att göra det möjligt att anställa extra personal för biträde vid undervisningen. Styrelsens förslag under punkterna I A. och III innebär bl. a., att i stället för övningsledartjänsterna skall inrättas två tjänster som universitetslektor, tre tjänster som lärare och en tjänst som överassistent. Vid bifall till dessa förslag bör anslaget minskas med 50 000 kr.

I C. 1 och 2. I anslagsäskandena 1961 föreslog styrelsen att samtliga försöksledartjänster skulle uppflyttas till Ae 26. En försöksledare kommer att avgå med pension under innevarande budgetår, medan två uppnår pensionsåldern om tio å tolv år. Vid den tidpunkt, då dessa båda befattningshavare anställdes, förutsattes att en sluttjänst, som i löneavseende motsvarade en revirförvaltartjänst, skulle kunna nås. De båda befattningshavarna torde svårligen kunna komma att förvärva den formella kompetensen för att er hålla laboratur. Styrelsen föreslår därför, att de båda tjänsterna uppflyttas till Ae 27. Då tjänsterna blir vakanta bör lönegradsplaceringen omprövas.

I C. 3. Kostnaderna för tjänsten bestrids f. n. av det belopp å 450 000 kr., som disponeras för personal som bestrider göromål, för vilka kostnaderna tidigare utgått av kua-medel. Enligt uttalande i prop. 1962: 67 skall frågan om ombildning av med anlitande av sådana medel inrättade befattningar till extra ordinarie tjänster prövas successivt under återstoden av den tidsperiod för vilken medlen ursprungligen ställts till disposition.

I C. 4. Förslaget avser extraordinariesättning av tjänst som t. o. m. budgetåret 1961/62 avlönats av det tidigare anslaget till riksskogstaxering och avverkningsstatistik.

I C. 5—8. Enligt riksdagens beslut (prop. 1961:118) skall dessa assistenttjänster successivt ombildas till forskarassistenttjänster. Innehavarna av tjänsterna uppfyller villkoren för att erhålla dylik tjänst. Förste assistenttjänsten i Ag 21 vid institutionen för skogsekologi avlönas av det förul nämnda beloppet å 450 000 kr.

I C. 13 och 14. Tjänsterna som laboratorieassistent vid institutionerna för skoglig marklära och för skogsbotanik bör i likhet med motsvarande tjänster vid institutionen för skogsekologi vara placerade i högst Ae 15.

I C. 15. I anslagsäskandena 1961 föreslogs tjänsten uppflyttad till Ae 17. Innehavaren, som tjänstgör som lagledare vid riksskogstaxeringens fältarbeten, skall kontinuerligt följa utvecklingen vad angår de instrument och den speciella utrustning i övrigt, som används vid fältarbeten samt verkställa erforderliga prov med materielen.

I C. 16. Styrelsen anser skäl föreligga för generell uppflyttning till lönegrad A 15 av samtliga vid högskolans institutioner placerade tjänster som skogstekniker i lönegrad A 13. Såsom motivering härför anför styrelsen, att tjänsterna som kronojägare vid domänverket genom prop. 1962:169 uppflyttats från lönegrad A 13 till A 15. Styrelsens framställning innebär vidare överföring till extra ordinarie av dels en skogsteknikertjänst i Ag 13 vid vardera av institutionerna för skogsekologi och skogsföryngring, vilka tjänster f. n. avlönas från anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden, dels en skogsteknikertjänst i Ag 13 vid institutionen för skogstaxering, vilken tjänst tidigare avlönats från anslaget till riksskogstaxering och avverkningsstatistik.

I C. 17. Under återopande av den under punkt I C. 16 anförda motiveringen föreslår styrelsen uppflyttning till Ae 15.

I C. 18. Tjänsten har fr. o. m. den 1 juli 1962 uppflyttats till Ao 11 med benämningen konserveringsassistent. Tjänsten har varit vakant sedan våren 1962. Detta torde visa angelägenheten av en ytterligare uppflyttning av tjänsten.

I C. 19. Sedan ca 16 år tillbaka har vid institutionens mykologiska del funnits en tjänst som extra biträdande skogstekniker, vars innehavare biträtt vid insamling av material, tillverkning av provkroppar, rutinkontroller av långtidsförsök, skötsel av växthus etc. Tjänsten, som visat sig vara oundgängligt nödvändig, föreslås nu överförd till extraordinarie.

I C. 20. Beträffande motiv för förslagen under a), b) och c) i vad avser överföring till extra ordinarie av en kontoristtjänst vid vardera av institutionerna för skogsekologi och skogsentomologi samt en tjänst som kansli-skrivare vid institutionen för skogsgenetik hänvisas till punkt I A. 34. Uppflyttningarna under c) och d) av en tjänst som laboratoriebiträde i Ae 10 vid institutionen för skogsentomologi till laboratorieassistent i Ae 11 resp. en tjänst som institutionsbiträde i Ao 5 vid institutionen för skogsföryngring till förste institutionsbiträde i Ae 7 begärdes även i förra årets anslagsäskanden. Innehavaren av kanslibiträdestjänsten under f) förestår institutionens ritkontor, vars personal i övrigt består av två ritbiträden. Beträffan-

de yrkandet i övrigt under f) anförs, att det vid institutionen f. n. finns elva biträden i befordringsgången. Med hänsyn till angelägenheten av att förbättra befordringsmöjligheterna för denna personal föreslås två tjänster uppflyttade till Ae 7. I övrigt innebär förslagen under I C. 20 överföring till extra ordinarie stat av viss personal, vilken f. n. avlönas från anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden.

II a). Tjänsten, som föreslagits av skogshögskolekommittén, är nödvändig för bibliotekets skötsel. Därest tjänsten inrättas, kan rationell uppdelning av bibliotekssysslorna genomföras.

II b). Skogshögskolekommittén har för ändamålet föreslagit två biträdestjänster. För nästa budgetår föreslås att en av dessa tjänster inrättas. Den skall ersätta en av fondmedel avlönad tjänst.

II c). Biblioteket disponerar f. n. en extra vaktmästare på halvtid. Biblioteket är i behov av en heltidsanställd vaktmästare.

III A. 1 och 2 samt B. Den personal i Garpenberg, som skall stå till förfogande för flera av högskolans institutioner, utgörs förutom av kontors- och vaktmästarpersonal, av en jägmästare i Ae 27, två biträdande jägmästare i Ae 21 och en tredje amanuens. Enligt styrelsens mening föreligger behov av ytterligare en kvalificerad tjänst avsedd för de mera praktiskt inriktade arbetsuppgifter, som f. n. åligger de två biträdande jägmästarna. Tjänsten bör ges en sådan löneställning, att densamma kan beräknas bli sluttjänst för en för uppgiften väl kvalificerad kraft. Styrelsen föreslår därför, att den ena av jägmästartjänsterna, vilken är vakant, utbyts mot en tjänst som överassistent i Ae 23. Samtidigt bör av rekryteringsskäl inrättas en tjänst som jägmästare i reglerad befordringsgång.

III A. 3. Framställning om inrättande av en tjänst som husmor vid förläggningen i Garpenberg har gjorts i flera tidigare anslagsäskanden. Husmor avlönas nu av hushållet, vilket inte kan anses tillfredsställande. Tidigare motivering återfinns i IX ht 1958, s. 428 p. 1 c) och prop. 1962: 67, s. 23.

IV A. och B. F. n. avlönas flertalet hjälpkrafter å Bogesunds försökspark med fond- eller andra diversemedel. Styrelsen anser, att personalen, som fyller ett stadigvarande behov, successivt bör ges fastare anställningsform. Innehavaren av ekonomibiträdestjänsten skall svara för kosthållet för de anställda å parken, vilka under vissa delar av året uppgår till mellan 15 och 20 personer.

V 3. I det föregående har föreslagits överföring till extra ordinarie stat av viss personal, som avlönas från det belopp å 450 000 kr. av anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden, som disponeras för personal som bestrider göromål för vilka kostnaderna tidigare utgått av kua-medel. Avlöningskostnaderna för den till icke-ordinarie stat överförda personalen uppgår f. n. till ca 252 000 kr., vilket belopp bör överföras till icke-ordinarieposten och till posten rörligt tillägg. Återstoden av ifrågavarande belopp under anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden, 198 000 kr., bör uppräknas med tio procent på grund av rörliga tilläggets höjning.

Departementschefen

Genom beslut av 1962 års riksdag (prop. 67; JoU 9; rskr 166) genomfördes en första etapp av den av 1961 års riksdag i princip beslutade successiva upprustningen av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område. Ett antal befattningar av de typer som finns vid universiteten, bland annat fem laboraturer och ett antal tjänster som forskarassistenter samt assistent- och biträdestjänster tillkom. Mot bakgrunden av nämnda beslut framlägger jag i det följande förslag om en ytterligare, betydande förstärkning av högskolans personella resurser.

Vad först angår de *högre vetenskapliga befattningarna* anser jag mig med hänsyn till att trädens rötskador för närvarande torde utgöra ett av de viktigaste skogliga forskningsområdena böra tillstyrka styrelsens förslag, att vid institutionen för skogsbotanik härför inrättas en laboratur från och med den 1 juli 1964. Jag vill i detta sammanhang nämna, att jag i det följande avser att föreslå att vissa andra tjänster inrättas för rotröteforskningen. För att ytterligare förstärka forskningsorganisationen tillstyrker jag i anslutning till vad högskolestyrelsen anfört angående betydelsen av forskning rörande driftsplanläggning, att en ny laboratur inrättas vid institutionen för skogsteknik. Vidare vill jag förordas, att i utbyte mot en försöksledartjänst i Ae 25 inrättas en laboratur vid institutionen för skogsförnygring. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av högskolestyrelsen besluta om ämnesområdena för ifrågavarande laboraturer. Samtliga laboratorstjänster bör vara placerade i Bo 1. Härutöver bör en tjänst som forskardocent i Ae 27 och en docenttjänst i Ae 25 inrättas vid högskolan. Här framförda förslag medför en kostnadsökning för nästa budgetår av 132 000 kr.

I fråga om de av högskolestyrelsen föreslagna *lärtjänsterna* tillstyrker jag, att vid envar av institutionerna för skoglig marklära och skogsskötsel inrättas en tjänst som universitetslektor i Ae 27. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av högskolestyrelsen bestämma ämnesområdena för dessa tjänster. För behörighet till tjänst som universitetslektor bör, liksom vid lantbrukshögskolan och de tekniska högskolorna, fordras att vederbörande antingen avlagt godkänt disputationssprov och styrkt sig äga pedagogisk skicklighet eller, så vitt gäller tjänst i tillämpat ämne, avlagt licentiatexamen samt genom praktisk och pedagogisk verksamhet ådagalagt särskild lämplighet för tjänsten. Styrelsens förslag att inrätta tjänster som lärare i Ae 25 vid institutionerna för skogsuppskattning och skogsindelning, virkeslära samt skogsekonomi kan jag inte tillstyrka. I stället föreslår jag, att vid vardera av de nämnda institutionerna inrättas en arvodesbefattning som övningsledare med lön motsvarande lönegrad A 23. Vid bifall till detta förslag kan anslaget minskas med ett för extra personal för undervisning anvisat belopp av 50 000 kr. I anslutning till vad högskolestyrelsen förordat bör anslaget härutöver kunna nedräknas med ett belopp som motsvarar avlöningskostnaden för en tjänst som förste assistent i Ae 21 vid institutionen

för skogsuppskattning och skogsindelning. Vad jag här förordat medför en utgiftsökning av 101 000 kr. Mot den av högskolestyrelsen gjorda beräkningen av medelsbehovet för att anlita speciallärare har jag ingen erinran. För detta ändamål bör anslaget således uppräknas med 10 000 kr.

Beträffande *assistentpersonal m. m. vid institutionerna* tillstyrker jag, att en ny tjänst som forskarassistent i Ae 21 inrättas vid institutionen för skogstaxering. Vidare biträder jag förslaget, att vid nyssnämnda institution och vid institutionen för skogsbotanik en tjänst som förste assistent i Ae 21 ombildas till tjänst som forskarassistent i Ae 21. Vid institutionen för skogsgenetik bör en assistenttjänst i Ae 19 bytas ut mot en forskarassistenttjänst i Ae 21. För att tillgodose rotröteforskningens behov torde vidare en tjänst som fältmykolog i Ae 23 böra inrättas vid institutionen för skogsbotanik. Härutöver tillstyrker jag, att en tjänst som fältentomolog i Ae 21 inrättas vid institutionen för skogsentomologi, varvid samtidigt en tjänst som förste laboratoriebiträde i Ae 13 bör indras. Jag förordar vidare, att vid institutionen för skogsgenetik inrättas en tjänst som fältgenetiker i Ae 21. Vid institutionen för skogsteknik bör en assistenttjänst i Ae 19 utbytas mot en tjänst som forskningsingenjör i Ae 21.

Vad avser assistentpersonalen i övrigt vid institutionerna ansluter jag mig till högskolestyrelsens uppfattning att det bör överlämnas åt högskolan att avgöra fördelningen av personalen på tjänster som assistent av universitetstyp, som förste amanuens och som tredje amanuens. Härvid bör 1 000 assistenttimmar motsvara en assistenttjänst, 500 timmar en tjänst som förste amanuens och 225 timmar en tjänst som tredje amanuens. Med hänsyn härtill anger jag mina förslag om ökning av assistentpersonalen på så sätt att jag förordar, att institutionen för skogsekologi och institutionen för skogsförnygring tilldelas vardera 500 assistenttimmar, institutionen för skogszoologi 275 timmar, institutionen för skogsteknik 1 000 timmar samt institutionen för skogsekonomi 275 timmar. Härjämte kan jag tillstyrka att en tjänst som assistent i lönegrad A 19 vid institutionen för virkeslära och en sådan tjänst i lönegrad A 17 vid institutionen för skogsekonomi omvandlas till vardera 1 000 assistenttimmar. Nu nämnda personalförändringar medför en merkostnad av 133 000 kr.

I fråga om *övrig personal vid institutionerna* föreslår jag, att vid institutionen för virkeslära inrättas en tjänst som skogstekniker i Ae 17. Med hänsyn till behovet av laboratoriepersonal för rotröteforskningen bör en tjänst som laboratorieingenjör i högst Ae 15 inrättas vid institutionen för skogsbotanik. Vidare bör vid vardera av institutionerna för skoglig marklära, skogszoologi och virkeslära inrättas en tjänst som laboratoriebiträde i högst Ae 9. En tjänst som laboratorieassistent i Ae 11 vid envar av institutionerna för skoglig marklära och skogsbotanik bör utbytas mot en tjänst som laboratorieingenjör i högst Ae 15. Härutöver bör inrättas en tjänst som chefsoperatör i Ae 13 vid institutionen för skoglig matematisk statistik och en tjänst som instrumentmakare i Ae 11 vid institutionen för skogsteknik. Vi-

dare bör vid vardera av institutionerna för skoglig marklära, skogsbotanik samt skogsuppskattning och skogsindelning inrättas en tjänst som kontorist i Ae 9 avsedd för sekreterare åt institutionsföreståndaren. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar jag medel för att utbyta en tjänst som laboratoriebiträde i Ae 10 vid institutionen för skogsentomologi mot en tjänst som laboratorieassistent i Ae 11. Likaså bör i enlighet med denna anmälan utbyte ske av en kontorsbiträdestjänst i Af 2—Ae 5 vid institutionen för skogsföryngring mot en tjänst som förste institutionsbiträde i Ae 7. Jag föreslår slutligen att vid institutionen för skogstaxering en tjänst som skogstekniker i Ag 13 ombildas till en extra ordinarie tjänst i samma lönegrad. Merutgifterna i anledning av dessa förslag beräknar jag till 177 000 kr.

Vid *högskolans bibliotek* bör, såsom styrelsen förordat, inrättas en tjänst som biblioteksamanuens i reglerad befordringsång. Jag föreslår även att en tjänst som expeditivsvakt i Ae 7 inrättas. Personalförstärkningarna medför en kostnadsökning av 36 000 kr.

Förslagen beträffande den vid högskolans avdelning i *Garpenberg placerade personalen* kan jag endast tillstyrka i så måtto att jag föreslår, att en tjänst som husmor i Ae 9 inrättas. Detta medför en utgiftsökning av 16 000 kr.

Beträffande *personalen vid försöksparkerna* förordar jag, att under detta anslag 14 000 kr. beräknas för att avlöna en traktorförare å Bogesunds försökspark.

I avvaktan på förslag av universitetsutredningen i fråga om universitetens administration är jag inte beredd att nu ta ställning till frågan om *högskolans kamerala och administrativa organisation*. Jag vill emellertid föreslå, att tjänsten som sekreterare i Ao 23, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1962 inte må återbesättas, indras. I stället bör 30 000 kr. få tas i anspråk för tillfällig arbetskraft å kansliet. Härjämte bör, liksom varit fallet under de två senaste budgetåren, 50 000 kr. stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att bestrida avlöningskostnader, som uppkommer i samband med genomförandet av omorganisationen av högskolan.

Under posten till *avlöningar till tillfälliga biträden* har för innevarande budgetår upptagits medel för att täcka samtliga avlöningskostnader för viss personal, vars löner och omkostnader tidigare finansierats med konjunkturutjämningsavgiftsmedel. I anslutning till vad jag uttalade i ämnet vid anmälan av proposition nr 67 till fjolårets riksdag bör ett antal av dessa befattningar den 1 juli 1963 ombildas till extra ordinarie tjänster. Sålunda bör vid institutionen för skogsekologi inrättas en forskarassistenttjänst i Ae 21. Vidare bör för envar av institutionerna för skogsföryngring och skogsproduktion beräknas ytterligare 1 000 assistenttimmar. Vid envar av institutionerna för skogsekologi och skogsgenetik bör inrättas en tjänst som kontorist i Ae 9 avsedd för sekreterare åt institutionsföreståndaren. Vid först-

nämnda institution bör även inrättas en laboratoriebiträdestjänst i högst Ae 9, vid institutionen för skogsgenetik en tjänst som institutionsbiträde i högst Ae 5, vid institutionen för skogsproduktion en kanslibiträdestjänst i Ae 7 och å Bogesunds försökspark en tjänst som kokerska i Ae 6. Härutöver bör medel motsvarande en befattning som assistent i lönegrad A 21 vid institutionen för skogsbotanik avräknas med anledning av att den i det föregående förordade tjänsten som fältmykolog inrättas vid institutionen. Kostnaderna för de extra ordinarie tjänsterna bör i fortsättningen bestridas med medel under posterna för avlöningar till icke-ordinarie personal och för rörligt tillägg. I anledning härav bör till dessa poster överföras 145 500 kr. Till posten för avlöningar till icke-ordinarie personal bör även överföras sammanlagt 35 500 kr. för att täcka kostnaderna för att inrätta dels en tjänst som skogstekniker i Ae 13 vid envar av institutionerna för skogsekologi och skogsförnygring, dels en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång vid institutionen för skogsproduktion i stället för från övriga medel under anslagsposten till tillfälliga biträden avlönade befattningar.

Slutligen bör anslaget uppräknas med 769 000 kr. för att täcka automatiska kostnadsökningar.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(5\,070\,000 + 1\,418\,000 =) 6\,488\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för skogshögskolan som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 312 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	61 500
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..	363 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	2 890 700
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 776 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	82 400
	Summa kr. 6 488 000

c) till Skogshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 488 000 kr.

[100] 10. Skogshögskolan: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	894 600	813 099
1961/62	869 000	952 746
1962/63	1 608 000	
1963/64 (förslag)	1 820 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 337 000 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning eller minskning
<i>A. Utgifter</i>		
1. Sjukvård, m. m.	7 500	+ 1 000
2. Reseersättningar	480 000	+ 146 500
3. Bränsle, lyse och vatten	139 500	+ 40 500
4. Städning och renhållning	112 700	+ 12 700
5. Publikationstryck	55 000	+ 13 500
6. Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	—	+ 5 000
7. Praktiska övningar för ordinarie studerande	95 800	+ 3 000
8. Underhåll av parker och byggnader	15 000	+ 7 000
9. Lokalhyra	22 900	— 14 900
10. Hantlangning	512 000	+ 126 500
		+ 340 800

B. Särskilda uppbördsmedel

Inkomster av vissa hyror, m. m.	1 800	+ 3 800
--------------------------------------	-------	---------

Motiv. A 1. Højningen motiveras med den föreslagna ökningen av antalet tjänster vid högskolan.

A 2. Till reseersättningar åt styrelsens ledamöter har för innevarande budgetår beräknats ett belopp å 3 500 kr. Detta bör med hänsyn till bl. a. kostnadsstegringar höjas med 1 500 kr. Resor för forskningsverksamheten skall i princip inte längre bestridas från materielanslaget utan från förevärande anslagspost. I anslutning härtill hemställer styrelsen, att vid beräkningen av materielanslaget för budgetåret 1963/64 19 000 kr. skall överföras till posten till reseersättningar. Posten bör vidare uppräknas dels med 126 000 kr. på grund av föreslagna förstärkningar av högskolans lärar- och forskarpersonal, dels med 6 000 kr. på grund av utökad taxeringstäthet inom riksskogstaxeringens region III. Sistnämnda belopp utgör en del av den kostnadsökning å sammanlagt 30 000 kr. för budgetåret 1963/64, som angivits i prop. 1962: 67 (s. 40) och som föranleds av att Kungl. Maj:t bifallit av styrelsen gjord framställning rörande redovisningen av virkesbalanser för olika industriområden i anslutning till arbetet med riksskogstaxeringen. Anslagsposten föreslås slutligen uppräknad med 17 000 kr. för

att täcka de på grund av höjda taxor m. m. ökade resekostnaderna. Å andra sidan bör posten minskas med det engångsbelopp å 23 000 kr., vilket anvisats för kostnadsökningar i samband med att dubbla kurser anordnas i Garpenberg under vårterminen 1963. Styrelsen föreslår vidare, att ett belopp av 8 000 kr. skall få disponeras för internordiska resor.

A 3. Anslagsposten beräknas under nästa budgetår komma att belastas med driftskostnader å 40 000 kr. för den s. k. fytotronen. Denna beräknas nämligen delvis kunna börja utnyttjas redan under budgetåret 1963/64. Vid full utbyggnad torde de driftskostnader för fytotronen, vilka skall belasta posten, kunna uppskattas till mellan 125 000 och 150 000 kr.

A 4. Anslagsposten bör uppräknas med ca 11 procent på grund av ökade lönekostnader.

A 5. Posten bör i anslutning till den föreslagna ökningen av antalet forskartjänster höjas med 10 000 kr. Därutöver bör den på grund av kostnadsstegringar uppräknas med ca 6 procent eller 3 500 kr.

A 6. Bestämmelserna i kungörelsen 1960: 52 om statsbidrag till kostnader för vissa vetenskapliga avhandlingar är tillämpliga å skogshögskolan. Något särskilt belopp för ändamålet har hittills inte beräknats under högskolans anslag. Enligt styrelsens mening bör för nästa budgetår under ny, förslagsvis betecknad anslagspost, benämnd Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, anvisas 5 000 kr.

A 7. Från anslagsposten skall bestridas bl. a. kostnader för elevernas resor vid exkursioner o. dyl. I anslagsäskandena 1961 hemställde styrelsen, att posten skulle höjas med anledning av att det ökade antalet studerande fört med sig behov av flera bussar och längre förflyttningar. Styrelsen framhåller ånyo angelägenheten av att anslaget höjs med 7 000 kr. för att tillgodose detta behov. Till följd av höjda taxor m. m. bör posten vidare uppräknas med 3 000 kr. För att täcka de genom höjda löner ökade hantlangningskostnaderna erfordras ytterligare 1 000 kr. Samtidigt bör posten minskas med ett engångsbelopp å 8 000 kr., som anvisats för att täcka kostnader för övningar vid de dubbla kurserna vårterminen 1963.

A 8. Styrelsen upprepar yrkande om höjning till 3 000 kr. av det till underhåll av parker vid Experimentalfältet, Garpenberg, Malingsbo och Stensängen å Bogesunds försökspark anvisade beloppet å 1 500 kr. Anslagsposten bör vidare höjas med 1 000 kr. för den blivande försöksparken i Norrbotten och med ett engångsbelopp av 8 000 kr. för taxering av Tönnersjöhedens försökspark. Samtidigt kan posten minskas med det engångsbelopp å 3 500 kr., som anvisats för dikningsarbeten å Bogesunds försökspark.

A 9. Anslagsposten kan minskas med ett engångsbelopp av 21 700 kr., som anvisats för att bestrida rumshyror som uppkommer genom förläggningen av två kurser i Garpenberg. Å andra sidan bör posten uppräknas med 6 800 kr. för att täcka kostnaden för hyra av tjänstelokaler m. m. i Gällivare för den nya försöksparken i Norrbotten.

A 10. Posten bör på grund av lönehöjningar uppräknas med 43 500 kr. Därutöver bör posten höjas dels med 67 000 kr. på grund av begärda perso-

nalförstärkningar, dels i anslutning till vad som anförts under anslagsposten till reseersättningar med 16 000 kr. för utökad taxeringstäthet inom riksskogstaxeringens region III.

B 4. Inkomsterna under posten bör uppräknas med 3 800 kr. Beloppet beräknas inflyta som hyresinkomst i samband med förhyrning av tjänstelokaler m. m. i Gällivare för den nya försöksparken i Norrbotten.

Departementschefen

Posten till reseersättningar bör på grund av den föreslagna förstärkningen av högskolans forskar- och lärarpersonal höjas med 48 500 kr. Härjämte förordar jag en ytterligare medelsanvisning av 19 000 kr., vilket belopp motsvarar vad som tidigare tagits i anspråk från materielanslaget för att bestrida reseersättningar. Vidare bör anslagsposten i överensstämmelse med högskolestyrelsens förslag tillföras 6 000 kr. med anledning av ökad taxeringstäthet vid riksskogstaxeringen och 18 500 kr. till följd av inträffade kostnadsökningar. Å andra sidan kan denna post minskas med 23 000 kr. motsvarande det engångsbelopp som för innevarande budgetår anvisats för dubbling av kurser i Garpenberg vårterminen 1963. Någon höjning av det under posten beräknade beloppet till internordiska tjänsteresor kan jag ej tillstyrka.

Anslagsposten till bränsle, lyse och vatten bör med hänsyn till ökad belastning uppräknas med 33 500 kr. Till följd av ökade lönekostnader bör posten till städning och renhållning höjas med 12 700 kr. Vidare vill jag förorda, att posten till publikationstryck förstärks med 6 500 kr.

Med hänsyn till att bestämmelserna i kungörelsen den 25 mars 1960, nr 52, om statsbidrag till kostnader för vissa vetenskapliga avhandlingar äger tillämpning på skogshögskolan tillstyrker jag, att en ny anslagspost upptas för bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar. Härför bör för nästa budgetår anvisas 5 000 kr.

Licentiandstipendierna och doktorandstipendierna, som varit oförändrade sedan 1958, bör enligt min mening höjas till 6 500 respektive 9 500 kr. Därför bör posten till stipendier höjas med 7 000 kr.

Jag förordar, att delposten till praktiska övningar för ordinarie studerande uppräknas med 9 000 kr. till följd av automatiska kostnadsstegringar och det ökade antalet studerande. Samtidigt kan delposten minskas med ett engångsbelopp av 8 000 kr., som anvisats till att täcka vissa kostnader i anledning av dubblingen av kurserna i Garpenberg. Medelsanvisningen till underhåll av parker och byggnader anser jag böra höjas med 9 500 kr. Härav utgör 8 000 kr. ett engångsbelopp för taxering av Tönnersjöhedens försöks-park. Delposten bör emellertid samtidigt nedräknas med ett för vissa dikt-ningsarbeten i Bogesund anvisat engångsbelopp av 3 500 kr.

Delposten till lokalhyra bör minskas med ett engångsbelopp av 21 700 kr., vilket anvisats för att bestrida vissa rumshyror. Å andra sidan tillstyrker jag förslaget att delposten ökas med 6 800 kr. för hyra av tjänstelokaler m. m. för den nya försöksparken i Norrbotten. Jag vill vidare föreslå,

att delposten till hantlangning höjs med 74 000 kr. till följd av höjda lönekostnader och ökat behov av hantlangning. Denna delpost bör vidare uppräknas med 16 000 kr. i anledning av ökad taxeringstäthet vid riksskogstaxeringen.

Liksom för innevarande budgetår bör 2 000 kr. stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att täcka omkostnader vid genomförandet av skogshögskolans omorganisation.

Slutligen bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag inkomsterna av vissa hyror och arrenden under posten särskilda uppbördsmedel uppräknas med 3 800 kr.

Anslaget bör sålunda uppföras med $(1\,608\,000 + 212\,000 =) 1\,820\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 820 000 kr.

[101] 11. Skogshögskolan: Materiel

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	73 000	77 903	11 643
1961/62	120 000	91 898	39 745
1962/63	717 000		
1963/64 (förslag)	850 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 281 000 kr.

M o t i v. Vid högskolan finns f. n. fyra docenttjänster. För nästa budgetår har styrelsen hemställt, att ytterligare två dylika tjänster skall inrättas. I likhet med förhållandet vid bl. a. universiteten bör särskilda medel anvisas för biträdeshjälp m. m. åt dessa befattningshavare och styrelsen föreslår, att 14 000 kr. beräknas härför. I övrigt föreslår styrelsen, att anslaget höjs med 208 000 kr. i anslutning till föreslagna personalförstärkningar. Vidare bör uppräknings ske med 8 000 kr. på grund av den under omkostnadsanslaget (p. 2 och 11) nämnda utökade taxeringstätheten inom riksskogstaxeringens region III samt med 70 000 kr. för att den nuvarande relationen mellan högskolans avlönings- och materielanslag skall bibehållas. Under åberopande av vad i det föregående anförts i samband med beräkningen av anslagsposten till reseersättningar under omkostnadsanslaget föreslår styrelsen slutligen, att anslaget minskas med 19 000 kr.

Departementschefen

Såsom ett led i den fortsatta upprustningen av skogshögskolan vill jag föreslå att anslaget höjs med 133 000 kr. till 850 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (717 000 + 133 000 =) 850 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Skogshögskolan: Materiel* för budgetåret 1963/64
anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kr.

[102] 12. *Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	78 000	94 001	55 035
1961/62	115 000	99 941	70 094
1962/63	200 000		
1963/64 (förslag)	250 000		

Yrkande. *Styrelsen för skogshögskolan* hemställer, att anslaget ökas med 50 000 kr.

Motiv. Anslaget avses att användas för att anskaffa apparater till vissa institutioner samt till vissa utrustningskostnader vid förläggningen i Garpenberg och vid försöksparken i Bogesund. Vid förläggningen i Garpenberg skall köket upprustas för en kostnad av ca 28 000 kr. Till inredning och utrustning av nybyggnad vid försöksparken i Bogesund har hittills anvisats 60 000 kr. Styrelsen föreslår att återstoden av erforderligt belopp eller 40 000 kr. anvisas för nästa budgetår.

1. Institutionen för skoglig marklära	16 200
2. » » skogsbotanik	30 000
3. » » skoglig matematisk statistik	6 000
4. » » skogsproduktion	10 400
5. » » skogsuppskattning och skogsindelning	21 100
6. » » skogstaxering	45 000
7. » » skogsteknik, sektion I	7 000
8. » » virkeslära	33 300
9. Fotografiska laboratoriet och bildarkivet, m. m.	13 000
10. Förläggningen i Garpenberg	28 000
11. Bogesunds försökspark	40 000
	250 000

I särskild skrivelse den 4 oktober 1962 har *styrelsen för skogshögskolan* hemställt, att å tilläggsstat anvisas 54 000 kr. för att täcka kostnaderna för viss inredning och utrustning i en undervisningsbarack vid högskolans förläggning i Garpenberg.

Departementschefen

Anslaget bör enligt min mening för nästa budgetår upptas med ett belopp av 250 000 kr., vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär höjning med 50 000 kr. Inom anslaget anser jag kunna rymmas jämväl

kostnaderna för oundgängligen erforderlig ny utrustning för undervisningsbaracken vid förläggningen i Garpenberg.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att bestämma den närmare dispositionen av anslaget.

I detta sammanhang torde för riksdagen böra anmälas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 23 november 1962 funnit hinder ej möta för styrelsen för skogshögskolan att motta donationsmedel å tillhoppa 985 000 kr. för att finansiera investeringsutgifter för fytotronanläggning vid högskolan.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (200 000 + 50 000 =) 250 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.*
för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av
250 000 kr.

[103] 13. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	30 000	31 768	11
1961/62	40 000	39 786	225
1962/63	50 000		
1963/64 (förslag)	50 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan* hemställer, att anslaget uppförs med oförändrat belopp.

Departementschefen

Anslaget bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för
budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 50 000
kr.

[104] 14. Statens skogsmästarskola: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	134 300	143 743
1961/62	175 000	179 770
1962/63	206 000	
1963/64 (förslag)	229 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställer, att anslaget ökas med 34 200 kr.

Ökning

1. <i>Personalförstärkningar</i>	
skriv- och biträdeshjälp	+ 7 332
2. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 1 rektor Be 1 i st. f. Ae 27	+ 4 044
b) 1 lärare Ae 19 i st. f. Ae 17	+ 912
c) 1 maskinist Ae 9 i st. f. vaktmästare Ae 8	+ 612
3. <i>Omräkningar</i>	
a) arvoden och särskilda ersättningar	+ 4 200
b) rörligt tillägg	+ 16 800
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 300
	+ 34 200

M o t i v. Styrelsen erinrar inledningsvis om att i prop. 1962: 115 angående vissa frågor rörande yrkesutbildningen på skogsbrukets område m. m. föreslagits vissa ändringar rörande skogsmästarskolans organisation. På grund härav har i petitan vissa ställningstaganden uppskjutits. Det förhållandet att f. n. ingen möjlighet synes föreligga att bereda sökande till skogsmästarskolan elevplatser vid kompletteringskurs liksom även den omständigheten att dessa kurser numera inte ger den förutbildning som fordras för inträde vid skogsmästarskolan kan dock tvinga styrelsen att återkomma till denna fråga. Styrelsen har dock utgått från att 30 elever kan beredas plats vid skolan fr. o. m. den 10 januari 1963.

Beträffande yrkandena under de olika punkterna anför styrelsen bl. a. följande.

1. Uppräkningen beror på ökat arbete på skolans kansli och på den fortgående arbetstidsförkortningen som medför ökade kostnader. I prop. 1962: 115 angivna åtgärder för att minska skolans kamerala arbete torde inte kunna motverka utgiftsökningen.

2 a) Detta yrkande har framförts i tidigare anslagsäskande. Beträffande motiv torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 269 under 2 a).

2 b) Motsvarande yrkande framfördes 1962 (IX ht, s. 270 under 2 c)).

2 c) Värmeanläggningen vid skolan hänförs till klassificeringsgrupp 1 och sköts och övervakas av vaktmästaren. Värmeanläggningen är en bland de större i gruppen. Redan denna arbetsuppgift är av den storlek att ansvarsmannatjänst i lönegrad A 9 bör inrättas.

Y t t r a n d e. I skrivelse den 29 augusti 1962 har *skogsstyrelsen* tillstyrkt skolstyrelsens anslagsäskanden.

Departementschefen

Enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 115; JoU 16; rskr. 253) skall huvudmannaskapet för statens skogsmästarskola överflyttas till skogsstyrelsen från och med 1 juli 1963. Skolans styrelse skall enligt beslutet fortsätt-

ningsvis handlägga sådana ärenden rörande skolan, som delegeras dit av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen. Styrelsen består för närvarande av sex ledamöter som förordnas av Kungl. Maj:t. En av ledamöterna skall utses efter förslag av skogsstyrelsen. Med hänsyn till ändringen i huvudmannaskapet bör enligt min mening skogsstyrelsen ej längre vara representerad i styrelsen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fortsättningsvis bestämma antalet styrelseledamöter.

Skolstyrelsens förslag till personalförstärkning och löneregleringar kan jag inte biträda. För att täcka inträffade automatiska ökningar av kostnaderna för arvoden och särskilda ersättningar, rörligt tillägg samt kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde anslaget bära uppräknas med 23 000 kr.

Anslaget torde sålunda bära uppföras med $(206\ 000 + 23\ 000 =) 229\ 000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	42 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	129 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	55 200
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 500
Summa kr.	229 000

b) till Statens skogsmästarskola: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 229 000 kr.

[105] 15. Statens skogsmästarskola: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	135 400	115 890
1961/62	98 000	113 510
1962/63	120 000	
1963/64 (förslag)	147 000	

Y r k a n d e. Styrelsen för statens skogsmästarskola hemställer, att anslaget ökas med 72 100 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Reseersättningar	12 580	15 084	13 600	+ 2 600
2. Bränsle, lyse, och vatten	25 269	34 180	26 300	+ 6 700
3. Övriga expenser	17 800	34 734	46 000	— 1 400

	Utgifter		Anslag 1962/63	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62		
4. Underhåll av park och väg	1 800	3 000	1 800	+ 6 200
5. Praktiska övningar för ordinarie studerande	900	2 000	3 000	+ 12 000
6. Undervisningsmateriel	2 300	3 000	4 000	+ 1 000
7. Utrustning m. m.	70 000	25 000	25 000	+ 45 000
				+ 72 100

M o t i v. 1. Anslagsposten föreslås uppräknad med 1 600 kr. med hänsyn till ökningen av lärarpersonalen och med 1 000 kr. på grund av höjda resekostnader.

2. Medelsåtgången för lyse och vatten ökar i samma mån som antalet elever vid skolan.

3. Minskningen beror på att ombyggnaden av den s. k. gamla elevmässen förutsätts genomförd innevarande budgetår. Under dessa förhållanden erfordras för budgetåret 1963/64 endast ca 3 000 kr. för att hyra elevrum utanför skolan för elever.

4. Upprustning av skolans parkområde för ca 40 000 kr. genomfördes hösten 1959. Därefter har vissa ytterligare planeringsarbeten utförts. I anslagsäskandena 1961 begärde styrelsen uppräkning med 6 200 kr. för underhåll av det istandsatta området, men detta yrkande bifölls inte. På grund av medelsbrist har ungefär hälften av området inte kunnat skötas under budgetåret 1961/62. Styrelsen har därför begärt och även beviljats vissa ytterligare medel för nämnda budgetår.

5. Förslaget har av styrelsen framlagts jämväl för det innevarande och det närmast föregående budgetåret. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 290 under 6. och 1962, s. 272 under 4.

6. Höjningen är en direkt följd av det ökade antalet elever, som medför större förslitning av undervisningsmaterielen.

7. Styrelsen har med hänsyn till pågående ombyggnadsarbeten m. m. låtit utföra översyn över erforderlig utrustning, vilken visar att anslagsbehovet f. n. är 130 000 kr. Det yrkade beloppet är erforderligt för att utöver anskaffning av för undervisningen nödvändig utrustning kunna inreda den gamla elevmäss, vilken beräknas bli istandsatt före den 1 januari 1963.

Under en särskild ny anslagspunkt har styrelsen hemställt om anslag till bokinköp och bokbindning med 30 000 kr.

Y t t r a n d e. I skrivelse den 29 augusti 1962 har *skogsstyrelsen* tillstyrkt skolstyrelsens äskanden.

Departementschefen

Den i föregående års statsverksproposition under detta anslag nämnda ombyggnaden av den gamla elevbostaden torde vara slutförd till början av skolans huvudkurs i januari 1964. Därefter blir det möjligt att förlägga 55

av skolans 60 elever inom skolområdet. Härigenom minskar kostnaderna för att hyra elevrum i Skinnskattebergs samhälle. Delposten till övriga expenser kan därför nedräknas med 6 000 kr.

För att täcka automatiska kostnadsstegringar bör anslagsposten till reseersättningar ävensom delposterna till bränsle, lyse och vatten samt till praktiska övningar för ordinarie studeranden ökas med 1 500 kr., 3 700 kr. respektive 600 kr. Till underhåll av skolans parkområde beräknar jag ett ytterligare medelsbehov av 2 200 kr. Vidare förordar jag, att utrustningsposten höjs med 25 000 kr. till 50 000 kr. huvudsakligen för att bestrida vissa kostnader för inredning av den gamla elevbostaden. Vad skolstyrelsen i övrigt föreslagit under denna anslagspunkt kan jag inte biträda. Jag kan ej heller tillstyrka förslaget om ett särskilt anslag till bokinköp och bokbindning.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(120\,000 + 27\,000 =) 147\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Omkostnader för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 147 000 kr.

[106] 16. Statens skogsmästarskola: Stipendier

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	45 000	45 141
1961/62	60 000	47 844
1962/63	70 000	
1963/64 (förslag)	70 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställer, att anslaget upptas med oförändrat belopp.

Y t t r a n d e. I skrivelse den 29 augusti 1962 har *skogsstyrelsen* tillstyrkt skolstyrelsens anslagsäskande.

Departementschefen

I enlighet med skolstyrelsens yrkande bör anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat 70 000 kr. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Stipendier för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kr.

[107] 17. Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar¹

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	565 400	632 016
1961/62	612 000	627 494
1962/63	647 000	
1963/64 (förslag)	1 318 000	

¹ Tidigare rubrik: Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Avlöningar

Y r k a n d e n. A. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget för tiden 1/1—30/9 1963 upptas med 565 500 kr.

B. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget för tiden 1/10 1963—30/6 1964 upptas med 775 000 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning eller minskning	
		A. 1/1—30/9 1963	B. 1/10 1963— 30/6 1964
1. Statens skogsskolor			
a) avlöningar till tjänstemän	310 300	— 42 300	+ 92 800
b) avlöningar till gårdskarlar	35 000	—	+ 13 500
c) ersättning till speciallärare	23 000	— 4 000	—
2. Tillfälliga skogsskolekurser			
a) avlöningar till tjänstemän	137 000	— 5 600	— 3 900
b) avlöningar till gårdskarlar	10 000	— 2 000	— 2 000
c) ersättning till speciallärare	9 200	— 1 200	—
d) ersättning till skrivhjälp	9 300	— 700	— 700
3. Statens kompletteringskurser			
a) avlöningar till tjänstemän	101 400	— 25 900	+ 20 800
b) avlöningar till gårdskarlar	2 000	+ 1 000	+ 1 000
c) ersättning till speciallärare	9 800	— 800	+ 6 500
	647 000	— 81 500	+ 128 000

M o t i v. Ämbetsverken erinrar inledningsvis om att enligt beslut av 1962 års riksdag skall huvudmannaskapet för statens kompletteringskurser och skogsskolor överflyttas från domänstyrelsen till skogsstyrelsen fr. o. m. den 1 oktober 1963. Vid beräkningarna har förutsatts att skolorna skall ha samma lärar- och övrig personaluppsättning som tidigare. Antalet elever vid skogsskolorna förutsatts vara oförändrat 142.

A 1 a) och c). Minskningen är beroende av att kostnaderna endast beräknats för nio månader.

A 1 b). Någon minskning av posten för avlöningar till gårdskarlar är ej möjlig till följd av ökade lönekostnader.

B 1 a). Kostnaderna beräknas öka med 132 000 kr. på grund av att fyra biträdande jägmästartjänster och lika många tjänster för skrivgöromål vid skogsskolorna i Hällnäs, Bispgården, Bjurfors och Kolleberga tidigare avlönats av domänverkets driftmedel. I övrigt hänför sig uppräknningen till kostnadsförändringar av automatisk karaktär.

B 1 b). Gårdskarlarna har hittills avlönats dels från anslaget, dels av driftmedel. Kostnaderna för denna personal kommer att fortsättningsvis helt belasta anslaget. Organisationsändringen medför vissa ökade arbetsuppgifter för gårdskarlarna bl. a. genom att vid skolreviren anställd per-

sonal inte längre kan anlitas för smärre reparationer och underhållsarbete. Detta motiverar något högre anslagsbelopp.

B 1 c). Skogsskoleföreståndarna bedömer att kostnaderna för speciallärare blir högre beroende på att domänstyrelsens specialister inom olika områden inte såsom tidigare lär kunna ställas till förfogande utan kostnad.

A 2 a). Domänstyrelsen har förutsatt, att nuvarande biträdande assistenttjänster i Ag 15 ersätts med biträdande jägmästartjänster i Ag 21, så att de tillfälliga skogsskolekurserna får samma läraruppsättning som övriga skogsskolor utan skolrevir. Åtgärden är nödvändig om undervisningen skall kunna hållas på samma nivå som vid de ordinarie skogsskolorna.

A 2 b). Enligt avtal mellan domänstyrelsen och Västra Sveriges skogs- vårdsförbund resp. ägarna av Bjärka-Säby egendom skall domänstyrelsen svara för skolornas behov av gårdskarlar.

A 2 c). Kostnaden för ersättning till speciallärare beräknas minska med 1 200 kr.

A 2 d). Kostnaden för ersättning till skrivhjälp beräknas minska med 700 kr.

B 2 a). Vid beräkningen av anslagsbeloppet har förutsatts, att nuvarande assistenttjänster i Ag 15 utbyts mot biträdande jägmästartjänster i Ag 21.

B 2 b). Motiveringen är samma som under punkt A 2 b).

B 2 c). Under hänvisning till vad som anförts under punkt B 1 c) beräknas kostnaderna till 9 200 kr.

B 2 d). Anslaget har uppräknats med hänsyn till att skrivarbete, som hittills utförts utan särskild kostnad på domänverkets överjägmästar- eller revirexpeditioner, framdeles måste utföras vid skolorna.

A 3 a). Minskningen, vad beträffar avlöningar till tjänstemän, beräknas uppgå till 25 900 kr.

A 3 b). Anslaget bör höjas med 1 000 kr., då anläggningarnas låga standard kräver ökad tillsyn och skötsel.

A 3 c). Kostnaden för ersättning till speciallärare beräknas minska med 800 kr. Någon ytterligare minskning är ej möjlig, då den ökade specialiseringen inom skogsbruket kräver större möjligheter att utnyttja speciallärare.

B 3. Vid kompletteringskurserna kan f. n. utbildas 136 elever årligen, medan skogsskolorna kan ta emot 142 elever. För att fullt elevantal skall erhållas vid skogsskolorna erfordras således att kapaciteten vid kompletteringskurserna ökas med åtminstone sex elevplatser. Detta torde övergångsvis vara möjligt inom nuvarande antal kurser med smärre kostnadsökningar för elevförläggning, studieresor, handledning m. m. som följd. Skogsstyrelsens kostnadsberäkningar grundar sig härpå. Förslaget förutsätter dock, att statens skogsmästarskola själv anordnar preparandkurs för de inträdessökande, som tidigare inte genomgått skogsskola. Därest detta inte kan ske, erfordras ytterligare ca tio elevplatser vid komplette-

ringskurserna. I sådant fall erfordras medel för en extra kompletteringskurs med 16 elever.

B 3 a). Yrkeslärartjänsten vid kompletteringskursen i Araby är placerad i lönegrad A 15 liksom yrkeslärarna vid skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor. Vid övriga kompletteringskurser finns två assistenter, en i lönegrad A 17 och en i lönegrad A 15. Eftersom skogsstyrelsen begär löne reglering för skogsbruksskolornas yrkeslärare till lönegrad A 17, föreslås att yrkeslärartjänsterna i lönegrad A 15 vid kompletteringskurserna i Araby och Skinnskatteberg höjs till lönegrad A 17.

B 3 b). Posten avser kostnaderna för gårdskarlar vid kompletteringskursen i Skinnskatteberg. Förläggningen är av låg standard och otillräckligt underhållen, varför kostnaderna för tillsyn och skötsel ökar.

B 3 c). Under posten har beräknats kostnader för dels speciallärare i maskin- och motorlära, dels speciallärare i allmänna ämnen.

Departementschefen

Den av mig med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 juni 1962 tillkallade utredningen rörande yrkesutbildningen på skogsbrukets område har bland annat att behandla frågor beträffande de delar av utbildningsgången, vilka nu huvudsakligen är förlagda till statens skogsskolor och kompletteringskurserna för inträde vid skogsskolorna. I avvaktan på utredningens resultat bör i princip ej vidtas andra ändringar i fråga om skogsskolorna och kompletteringskurserna än de som följer av att huvudmannaskapet för utbildningen enligt beslut av fjolårets riksdag (prop. 115; JoU 16; rskr. 253) den 1 oktober 1963 överflyttas från domänstyrelsen till skogsstyrelsen. Under förevarande nya anslagsrubrik, Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar, har domänstyrelsens och skogsstyrelsens anslagsäskanden rörande dylika skolor och kurser för budgetåret 1963/64 sammanförts.

Elevantalet vid skogsskolorna bör, såsom skogsstyrelsen förutsatt, under nästa läsår vara oförändrat 142. Vid kompletteringskurserna bör samma antal elever kunna mottas. Därjämte räknar jag med att skogsstyrelsen med anlitande av resurserna under detta och nästkommande anslag samt anslagen till skogsmästarskolan kan bereda det mindre antal sökande till sistnämnda skola, som vill genomgå kompletteringskurs, tillfälle härtil.

Lärare och annan personal vid skogsskolorna och domänstyrelsens kompletteringskurser är anställda vid domänverket. Såsom jag uttalade vid anmälan av propositionen 1962: 115 bör vid huvudmannaskapets överflyttande till skogsstyrelsen erforderligt antal tjänster inrättas under detta anslag. Sålunda bör per den 1 oktober 1963 inrättas fem tjänster som skogsskoleföreståndare i Ao 27, en tjänst som föreståndare i Ao 23, fyra tjänster som biträdande jägmästare i Ao 21 och fem tjänster som assistent i Ao 17. Samtidigt bör motsvarande tjänster och en vakant tjänst som föreståndare i Ao 23 avföras från domänverkets personalförteckning. Likaså bör från samma tidpunkt inrättas två assistenttjänster i Ae 17, vilka motsvaras av tjänster vid domänverket. Härutöver bör under anslaget för tiden den 1 oktober

1963—den 30 juni 1964 beräknas medel för följande extra tjänster, nämligen två tjänster som skogsskoleföreståndare i Ag 27, tre tjänster som biträdande jägmästare i Ag 21 samt två assistenttjänster i Ag 17 och en sådan tjänst i Ag 15. Härvid har jag beaktat att, såsom skogsstyrelsen och domänstyrelsen föreslagit, vid envar av de tillfälliga skogsskolorna i Östad och Bjärka-Säby befintlig tjänst som biträdande assistent i Ag 15 bör utbytas mot tjänst som biträdande jägmästare i Ag 21 för att personaluppsättningen skall bli densamma som på övriga skogsskolor. För kompletteringskursen i Araby, som redan nu drivs i skogsstyrelsens regi, beräknar jag för nästa budgetår medel för en tjänst som föreståndare i Ag 23 och en tjänst som assistent i Ag 15. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på skogsstyrelsen att bestämma fördelningen av här nämnda tjänster på de olika skogsskolorna och kompletteringskurserna. De ordinarie tjänsterna bör upptas på personalförteckning.

Sammanlagda avlöningskostnaderna för de tjänster, som bör finnas från och med den 1 oktober 1963, uppgår nästa budgetår till 585 000 kr. Härutöver bör 170 000 kr. ställas till skogsstyrelsens förfogande för att bestrida löneutgifter för speciallärare, assistenthjälp, skrivhjälp och gårdskarlar. Totalt erfordras för skogsstyrelsens verksamhet under anslaget en medelsanvisning av 755 000 kr. Beloppet bör fördelas på olika poster i en avlöningsstat på sätt framgår av efterföljande hemställan.

Såsom uttalats i propositionen 1962: 115 bör övergångsanordningar vidtas i syfte att underlätta för den i domänverket anställda personalen att fortsätta att tjänstgöra vid skogsskolorna och kompletteringskurserna även efter den 1 oktober 1963. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom liksom beträffande eventuellt förande på övergångsstat av förut nämnda, på domänverkets personalförteckning upptagna ordinarie tjänster.

Den ersättning, som utgått till domänverkets fond för avlöningskostnaderna vid skogsskolorna och kompletteringskurserna, har avsett det löpande kalenderåret. Till följd härav bör för nästa budgetår anvisas medel för sådan ersättning avseende tiden den 1 januari—den 30 september 1963. Jag förordar, att i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag härför beräknas 563 000 kr. Beloppet bör upptas under särskild post i avlöningsstaten.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 1 318 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för domänverket som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för statens skogsskolor m. m. i enlighet med vad jag föreslagit i det föregående

c) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsskolor m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	230 000
2. Arvode till speciallärare, <i>förslagsvis</i>	45 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	294 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	176 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	10 000
6. Ersättning till domänverkets fond för vissa avlöningskostnader	563 000

Summa kr. 1 318 000

d) till *Statens skogsskolor m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 318 000 kr.

[108] 18. *Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.*¹

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	658 400	632 016
1961/62	669 000	638 023
1962/63	674 000	
1963/64 (förslag)	1 407 000	

Y r k a n d e n. A. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget för tiden 1/1—30/9 1963 upptas till 616 700 kr.

B. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget för tiden 1/10 1963—30/6 1964 upptas till 841 000 kr.

C. *Domänstyrelsen* hemställer, att 202 500 kr. måtte anvisas för byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor för tiden 1/1—30/9 1963.

	Anslag 1962/63	Ökning eller minskning	
		A. 1/1—30/9 1963	B. 1/10 1963— 30/6 1964
1. <i>Statens skogsskolor</i>			
a) reseersättningar	18 000	— 1 000	+ 21 600
b) expenser och underhåll	197 300	— 17 000	+ 14 500
c) studiehjälp	164 500	— 29 100	— 36 200
d) kostnad för lokalstyrelse	5 000	—	—
2. <i>Tillfälliga skogsskolekurser</i>			
a) reseersättningar	16 900	— 1 000	— 2 500
b) expenser och underhåll	96 200	— 44 400	+ 6 700

¹ Tidigare rubrik: Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m.m.: Omkostnader.

	Anslag 1961/62	Ökning eller minskning	
		A. 1/1—30/9 1963	B. 1/10 1963— 30/6 1964
c) studiehjälp	59 700	— 11 000	— 13 600
d) kostnad för lokalstyrelse	1 600	—	—
3. <i>Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa</i>			
studiehjälp	40 000	— 7 000	— 9 500
4. <i>Statens kompletteringskurser</i>			
a) reseersättningar	11 000	— 2 000	+ 7 200
b) expenser och underhåll	32 900	— 2 700	+ 47 600
c) studiehjälp	—	+ 58 300	+ 55 900
d) premier till elever	900	— 400	+ 300
5. <i>Kostnad för inträdesprov till komplette- ringskurs och skogsskola</i>	30 000	—	— 20 000
6. <i>Kostnad för fordon m. m.</i>			
a) anskaffning av elevtransportfordon ...	—	—	+ 75 000
b) ersättningar till elever för person- transport	—	—	+ 20 000
	674 000	— 57 300	+ 167 000

Motiv. A. 1 a). Enligt hittillsvarande erfarenhet uppgår kostnaderna för resor och traktamenten till i medeltal minst 3 000 kr. per lärare och år. Med denna utgångspunkt beräknas kostnaden för nio månaders verksamhet till 17 000 kr.

A. 1 b). De löpande omkostnaderna beräknas stiga med 10 procent till följd av prisstegringar på varor och tjänster. För nio månaders verksamhet erfordras därför 140 300 kr. Härutöver yrkar styrelsen för resebidrag till elever för transporter i samband med övningar 10 000 kr. och för att komplettera undervisningsmateriel och övrig utrustning 30 000 kr. Dessa yrkanden har framförts i tidigare anslagsäskande. Beträffande motivet torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 277 under A 2 a).

A. 1 c). Kostnaderna för studiehjälp beräknas minska med 29 100 kr. till följd av att de endast avser nio månaders verksamhet.

A. 1 d). Domänstyrelsen hemställer om oförändrad medelstillsdelning med hänsyn till pågående utredningsarbete angående skogsskoleundervisningen.

B. 1 a). Reseersättningar och traktamenten från anslagsposten har hittills utgått till samtliga skogsskoleföreståndare samt till biträdande lärare och assistent vid Älvsbyns skogsskola. Vid övriga skogsskolor har motsvarande utgifter för de biträdande lärarna och assistenterna bestritts av domänverkets driftmedel. Kostnaderna för reseersättningar har av skogsstyrelsen beräknats för samtliga lärare.

B. 1 b). Skogsstyrelsen motiverar anslagsuppräkningsen med dels förväntad fortsatt prisstegring, dels — och i huvudsak — vissa kostnadsökningar föranledda av skolrevirens avveckling. Sålunda har exempelvis kontorslokaler tidigare bekostats av driftmedel, varigenom utgifterna för värme, lyse, städning och telefoner kunnat hållas lägre. Uppvärmningskostnaderna vid Bispgårdens skogsskola betalas f. n. med 6 000 kr. av domänstyrelsen särskilt avsatta medel för försöksverksamhet med fliseldning. Skogsstyrelsen måste räkna med att uppvärmningskostnaderna helt kommer att belastas anslagsposten. För att anskaffa inventarier och undervisningsmateriel beräknas 30 000 kr.

B. 1 c). Kostnader för studiehjälp åt 104 elever har beräknats för åtta och en halv månad.

B. 1 d). Anslagsposten uppförs med samma belopp som för hela verksamhetsåret 1962/63. Ökat antal sammanträden med lokalstyrelserna beräknas nämligen komma att krävas för att behandla frågor i samband med omorganisationen.

A. 2 a). Med hänvisning till vad domänstyrelsen anfört beträffande de ordinarie skolorna hemställs, att 15 900 kr. anvisas.

A. 2 b). Domänstyrelsen beräknar, att kostnaderna skall minska med 44 400 kr. Detta beror dels på att hyran för skogsskolan i Bjärka-Säby, 24 000 kr., inlevereras i förskott den 15 oktober och således ej inverkar på kostnaderna under årets tre första kvartal, dels på att endast nio månaders verksamhet medför en kostnadsminskning med 22 400 kr. Med hänvisning till motiven under de ordinarie skogsskolorna hemställer styrelsen, att eleverna erhåller viss ersättning när de ställer sina bilar till förfogande vid transporter till övningar. Styrelsen beräknar, att 2 000 kr. erfordras härför.

A. 2 c). Kostnaderna för studiehjälp beräknas minska med 11 000 kr. till följd av att de endast avser nio månaders verksamhet.

A. 2 d). Med hänvisning till motiven under de ordinarie skogsskolorna hemställer domänstyrelsen om oförändrad medelstildelning.

B. 2 a). På grund av att resorna är i viss mån koncentrerade till den tidsperiod skogsstyrelsens äskanden avser har något högre belopp än tre fjärdedelar av föregående års anslagsbelastning upptagits.

B. 2 b). Kostnaderna överstiger vad domänstyrelsen beräknat på grund av att vissa hyror erläggs under den tidsperiod som skogsstyrelsens framställning omfattar. Dessutom beräknas utgifterna öka bl. a. för hantlangning vid elevarbeten och för studieresor.

Hyra för de lokaler, som den tillfälliga skogsskolekursen vid Östads säteri disponerar, har för en femårsperiod som utgår den 15 november 1963 erlagts av Västra Sveriges skogsvårdsförbund. Från anslaget har endast utgått vissa direkta driftkostnader, bl. a. lyse och städning. Skogsvårdsförbundet har förklarat sig inte kunna svara för hyreskostnaderna efter avtalstidens utgång. Skogsskolekurs måste emellertid anordnas vid Östads säteri åtminstone t. o. m. läsåret 1963/64. Med anledning därav föreslås,

att skogsstyrelsen erhåller tillstånd att träffa ettårigt avtal med Östads stiftelse om att förhyra lokalerna. I avvaktan härpå har styrelsen beräknat samma hyreskostnad för Östad som för lokalerna vid Bjärka-Säby skogsskolekurs.

B. 2 c). Kostnaderna för studiehjälp har beräknats för 38 elever under åtta och en halv månad.

B. 2 d). Samma motiv som under punkt B 1 d).

A. 3. Eleverna skall erhålla statlig studiehjälp. För 25 elever beräknas kostnaden uppgå till 33 000 kr.

B. 3. Kostnaderna har beräknats för 25 elever under åtta och en halv månad.

A. 4 a). Som följd av att verksamheten endast omfattar nio månader beräknar domänstyrelsen, att kostnaderna skall minska med 2 000 kr.

A. 4 b). Med hänsyn till att anläggningarna i Skinnskatteberg är nerslita och till under 1962 inträffade fördyringar, måste kostnadsminskningen begränsas till 2 700 kr.

A. 4 c). Jämlikt kungörelsen 1953:515 angående statlig studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m. utgår studiebidrag och stipendium till elever vid skola eller kurs, där undervisningen omfattar minst fyra månader. Eftersom undervisningen vid kompletteringskurserna omfattar fyra månader, hemställer styrelsen, att studiehjälp även skall utgå till eleverna vid dessa kurser.

A. 4 d). Beräkningen omfattar endast kostnader för vårkursen 1963.

B. 4 a). Uppräkningen beror delvis på ökade resekostnader vid kursen i Araby. Vid övriga kurser infaller en större del av resorna under den tidsperiod framställningen avser.

B. 4 b). Kostnadsökningen beror på dels det högre elevantalet, dels högre driftkostnader för förläggningarna främst i Skinnskatteberg och Araby. Vidare beräknas kostnaderna för studieresor stiga genom att maskinutbildningen i ökad omfattning förläggs till andra kursplatser.

B. 4 c). Beträffande motiveringen hänvisas till punkt A 4 c).

B. 4 d). Kostnadsberäkningen avser samtliga sex kurser läsåret 1963/64.

A. 5. För kostnader i samband med inträdesprov har anvisats 40 000 kr., varav 30 000 kr. på domänstyrelsens anslag och 10 000 kr. på skogsstyrelsens motsvarande anslag. För inträdesproven i maj 1963 beräknar domänstyrelsen oförändrad kostnad.

B. 5. Beloppet avser skogsstyrelsens andel i inträdesproven 1963.

B. 6 a). Skogsstyrelsen anser att frågan om tillgången till fordon för elevtransporter vid skogsskolorna måste lösas. F. n. ägs endast tre bussar av skogsskolorna. Övriga bussar tillhör skolreviren eller har annan ägare. Med hänsyn till att fordonen i allmänhet är relativt gamla är det olämpligt att skogsstyrelsen övertar dem för fortsatt användning vid skolorna. Skogsstyrelsen anser, att fem elevtransportbussar nu behöver anskaffas.

B. 6 b). Kostnaden för ersättning till elever för persontransport beräknas till 20 000 kr.

C. Domänstyrelsens yrkande om medel för byggnads- och underhållsarbeten vid skogsskolorna avser följande åtgärder.

1. Löpande underhålls- och smärre förbättringsarbeten vid de ordinarie skogsskolorna	40 000
2. Av styrelsen förskotterade medel för byggnadsarbeten	128 500
3. Älvsby skogsskola	
Snö- och regnskydd för elevernas bilar	18 000
4. Bjurfors skogsskola	
Utbyte av pump och reparation av hydroforhus	4 000
5. Tillfälliga skogsskolekursen vid Bjärka-Säby	8 000

Departementschefen

Under hänvisning till vad jag anfört under föregående anslagspunkt föreslår jag, att under denna rubrik, Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader, m. m., anvisas medel dels för att täcka omkostnaderna för utbildningsverksamheten i skogsstyrelsens regi, dels för att ersätta domänfonden för omkostnader samt byggnads- och underhållsarbeten för tiden den 1 januari—den 30 september 1963. I fortsättningen bör Kungl. Maj:t fastställa omkostnadsstat under anslaget. I omkostnadsstaten bör med avseende på skogsstyrelsens utbildningsverksamhet upptas följande anslagsposter, nämligen sjukvård m. m., reseersättningar, expenser, studiehjälp och övriga utgifter. För nästa budgetår bör härutöver upptas en anslagspost till ersättning till domänverkets fond för omkostnader samt byggnads- och underhållsarbeten.

Vad först angår skogsstyrelsens medelsbehov, som bortsett från kompletteringskursen i Araby, skall beräknas endast för tiden den 1 oktober 1963—den 30 juni 1964 förordar jag, att posten till sjukvård m. m. uppförs med 2 000 kr. Till reseersättningar bör beräknas 66 000 kr. Under posten till expenser bör en delpost till bränsle, lyse och vatten upptas med 100 000 kr. samt en delpost till övriga expenser med 233 000 kr. Härav utgör 75 000 kr. ett engångsbelopp för att i enlighet med skogsstyrelsens förslag anskaffa elevtransportfordon. Yrkandet om ersättning till elever för vissa bilresor kan jag däremot ej biträda. Från delposten bör bestridas hyreskostnaderna för lokaler för de tillfälliga skogsskolorna i Bjärka-Säby och Östad. Lokalerna för sistnämnda skola bör, såsom skogsstyrelsen föreslagit, förhyras för ytterligare ett år räknat från den 15 november 1963.

Från anslagsposten till studiehjälp bör liksom nu utgå sådan hjälp till elever vid de statliga skogsskolorna samt Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa. Härutöver bör i överensstämmelse med ämbetsverkens förslag studiehjälp efter samma grunder utgå även till eleverna vid kompletteringskurserna. Med beaktande härav bör posten uppföras med 260 000 kr.

Under posten till övriga utgifter förordar jag, att för praktiska övningar för studerande och för undervisningsmateriel upptas delposter å 80 000 res-

pektive 25 000 kr. Vidare tillstyrker jag att för kostnader för inträdesprov beräknas en delpost å 10 000 kr. och för kostnader för lokalstyrelser en delpost å 7 000 kr.

Vad slutligen gäller anslagsposten för ersättning till domänverkets fond bör 582 000 kr. beräknas för att täcka omkostnader. Härutöver bör posten tillföras 42 000 kr. för utgifter för byggnads- och underhållsarbeten vid skogsskolorna fram till den 1 oktober 1963. Av detta belopp har jag beräknat 30 000 kr. för löpande underhåll och smärre förbättringsarbeten vid de ordinarie skogsskolorna, 4 000 kr. för förbättringsarbeten vid Bjurfors skogsskola samt 8 000 kr. för underhållskostnader vid den tillfälliga skogsskolekursen vid Bjärka-Säby.

Kostnaderna för byggnads- och underhållsarbeten vid skogsskolorna m. m. efter den 30 september 1963 bör bestridas med medel ur statens allmänna fastighetsfond.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget uppföras med 1 407 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 407 000 kr.

[109] 19. Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	3 269 000	3 304 898
1961/62	3 769 000	3 696 909
1962/63	4 600 000	
1963/64 (förslag)	5 400 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer,

I. att anslaget höjs med 2 004 000 kr.

	Anslag 1962/63	Förslag 1963/64	Ökning eller minskning
1. Kurser anordnade av skogs- vårdsstyrelser	3 541 000		
A. Grundutbildning			
a) första årskurser	2 400 000		
b) andra årskurser	930 000		
B. Vidareutbildning			
a) muntlig undervisning:			
kurslängd < 6 dagar ...	470 000		
kurslängd ≥ 6 dagar ...	870 000		
b) kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ...	200 000		
C. Förmansutbildning	173 000	5 043 000	+ 1 502 000

	Anslag 1962/63	Förslag 1963/64	Ökning eller minskning
2. Kurser anordnade av annan än skogsvårdsstyrelse			
a) elevunderstöd	150 000	100 000	
b) driftsbidrag		100 000	200 000 + 50 000
3. Skogsstyrelsens lärarutbildning	285 000	373 000	+ 88 000
4. Undervisningsmateriel	480 000	800 000	+ 320 000
5. Bidrag till vissa föreningar	5 000	5 000	—
6. Kompletteringskurser	93 000	—	— 93 000
7. Fortbildning för skogsvårdsstyrelsernas personal m. m. . . .	— ¹	183 000	+ 137 000
8. Kurser i rationalisering m. m. .	46 000		
	4 600 000	6 604 000	+ 2 004 000

II. att utgående stipendier för förlorad arbetstid höjs från 10 kr. till 12 kr. per dag åt deltagare utan försörjningsplikt samt från 17 kr. till 20 kr. per dag åt deltagare med försörjningsplikt.

M o t i v. Efter att inledningsvis ha redogjort för verksamhetens omfattning under budgetåret 1961/62 föreslår styrelsen att fyra kurser i praktisk yrkesorientering försöksvis anordnas för ungdomar i gymnasier under 1963/64. Kostnaderna beräknas till 8 000 kr. De kan rymmas inom ramen för äskade anslag.

1 A. Kapaciteten för skogsvårdsstyrelsernas grundutbildning föreslås till 75 kurser för att den långsiktiga utbyggnadstakten skall hållas. Detta betyder ökning med nio avdelningar.

I fråga om den specialinriktade grundutbildningen i årskurs 2 består de huvudsakliga ändringarna i jämförelse med förslagen i anslagsäskanden 1961 i att grundutbildningen i hästkörning minskas från fem till två kurser, medan den allmäntekniska linjen och linjen för traktortransport vardera ökas från fem till tio kurser.

Skogshushållningslinjerna har ännu inte tilldragit sig det intresse från skogsbrukarna, som kan anses befogat. Orsaken härtill torde i stor utsträckning vara att skogsbrukarna inte känner till utbildningsmöjligheterna. Styrelsen avser därför att intensifiera informationen om denna linje.

1 B. Enär statsmakterna för innevarande budgetår inte beviljat den ökning av de personella och ekonomiska resurserna för skogsbrukskurser, som styrelsen föreslog i äskandena 1961, har det inte varit möjligt att från läsårets början genomföra önskvärd förstärkning av vidareutbildningen för verk samma skogsarbetare och skogsbrukare. Med stöd av medel från arbetsmarknadsstyrelsen synes verksamheten dock kunna öka om sysselsättnings svårigheter inom skogsbruket skulle inträffa. Den fortgående rationaliseringen inom näringen är emellertid i så hög grad beroende av arbetskraftens

¹ Innevarande år 137 000 kr. från skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag.

förtrogenhet med moderna och effektiva hjälpmedel och arbetsmetoder, att utbildningens omfattning inte bör göras beroende av konjunkturerna på arbetsmarknaden. Styrelsen framhåller därför vikten av att tillräckliga resurser anvisas för vidareutbildning av skogsbrukets arbetskraft.

I jämförelse med innevarande budgetår bör i första hand antalet tvåveckorskurser i traktortransport ökas från 20 till 50 kurser. Behovet av sexdagarskurser i motorsågning har minskat, sedan flertalet skogsarbetare förvärvat grundkunskaper på detta område. En viss påbyggnad har dock visat sig behövlig i fråga om tekniska nyheter, arbetsplanering och arbetarskydd. Dessa kurser behöver normalt inte vara längre än tre dagar. För instruktionsverksamheten har skogsstyrelsen ansett en ökning till 1 500 dagar var önskvärd. För övriga kursformer föreslår styrelsen samma omfattning som petitan 1961. Detta innebär bl. a. att vidareutbildningen för skogsbrukarna väsentligt utökas jämfört med verksamheten innevarande år.

1 C. Styrelsen anser det vara mest angeläget, att verksamheten, utöver allmän grundläggande förmansutbildning för nyrekryteringsbehovet, i första hand inriktas på specialutbildning för redan verksamma förmän i ämnen rörande arbetsorganisation i anslutning till driftformer med stor insats av maskinella hjälpmedel. Urvalet av deltagare till grundläggande förmanskurser måste ofta grundas på arbetsbetyg med allmänna mer eller mindre subjektiva omdömen beträffande sökandenas kapacitet. Styrelsen har undersökt olika alternativ för att utnyttja psykologiska tests. Därvid har strävan varit att begränsa kostnaderna utan att gå miste om för urvalet betydelsefulla moment. Styrelsen har slutligen stannat för ett alternativ, som drar en sammanlagd kostnad om 20 000 kr.

2. Från företag har inkommit ansökningar om statsbidrag för kurser avseende såväl grundutbildning och vidareutbildning som förmansutbildning. 68 kurser avses komma att anordnas.

3. Minst två yrkeslärarkurser bör anordnas. För undervisningen i grundskolan kan emellertid ytterligare en yrkeslärarkurs komma att erfordras. Däremot är det tillfyllest med en instruktörskurs. Det starkt stigande behovet av teknisk utbildning inom skogsbruket medför, att en allt större del av lärarpersonalen måste vara kompetent att meddela undervisning i tekniska ämnen. Styrelsen planerar därför att för lärare, förutom en 13 veckors kurs i maskinteknik, anordna fem kortare fortbildningskurser i detta ämne.

Vissa delar av undervisningen i årskurs 2 bör med hänsyn till ämnenas innehåll i allmänhet handhas av jägmästare. Erforderlig utbildning för dessa befattningshavare i bl. a. skogshushållning samt pedagogiska frågor kan genomföras på tre veckor. För personal, som endast tidvis tas i anspråk för undervisning, planeras två kurser i pedagogik om två och en halv veckors längd.

4. Enligt nuvarande planläggning beräknas ett tiotal skogsbruksskolor komma att bedriva mera fortlöpande maskinutbildning, främst i traktorkörning. Till dessa skall förläggas den grundläggande traktorutbildningen i årskurs 2 och vidareutbildningskurser. Skolorna bör förses dels med kom-

plett verkstadsutrustning, dels med fyra traktorer av olika typer. Traktorererna bör med tanke på den relativt snabba utvecklingen anskaffas med förslagsvis en per år. Verkstadsutrustningen bör däremot anskaffas hösten 1963. Även för den tidigare nämnda allmäntekniska linjen i årskurs 2 krävs maskinutrustning liksom för den orienterande transportutbildningen vid årskurs 1. Med anledning härav måste jämväl därav berörda skolor förse med viss verkstadsutrustning samt en å två traktorer.

De nya kursformerna kräver vidare tillskott av pedagogisk materiel framför allt för undervisningen i maskin- och motorlära. Arbetet med att utveckla och framställa pedagogisk materiel (filmer, bildserier, läroböcker m. m.) har tidigare endast kunnat utföras i mycket begränsad omfattning. I samband med skogsstyrelsens omorganisation har en särskild befattningshavare tillsatts för att handlägga frågor rörande undervisningsmateriel. Härigenom beräknas arbetet med att framställa pedagogisk materiel kunna intensifieras.

6. Enligt beslut vid 1962 års riksdag skall huvudmannaskapet för skogsskolorna överföras till skogsstyrelsen fr. o. m. 1 oktober 1963. Med anledning härav har medelsbehovet för av skogsstyrelsen bedrivna kompletteringskurser förts samman med äskandena för skogsskolorna.

7. För innevarande budgetår har under förevarande anslag anvisats medel till fortbildningskurser i frågor rörande rationalisering, vägbyggnad och skogsodling m. m. Kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas interna fortbildningsverksamhet i övrigt har hittills bestridits från anslagsposten till kursverksamhet under styrelsernas omkostnadsanslag. Styrelsen anser det vara rationellt att medel för verksamheten i fortsättningen anvisas under ett enda anslag.

II. Stipendium för förlorad arbetstid till deltagare i vidareutbildningskurser utgår med lägre belopp i den ordinarie verksamheten än vid kurser, som anordnas med bidrag från arbetsmarknadsstyrelsen. Enligt skogsstyrelsens mening medför detta olägenheter. Kostnads- och inkomstökningarna efter 1960 motiverar också att stipendierna höjs. Styrelsen föreslår därför höjning av stipendium för förlorad arbetstid från nuvarande belopp om 10 kr. per dag åt deltagare utan försörjningsplikt och 17 kr. åt deltagare med försörjningsplikt till 12 kr. resp. 20 kr. En övergång till enhetliga former för ersättning åt deltagare i vidareutbildningskurser oberoende av om kurserna finansieras från förevarande anslag eller av arbetsmarknadsmedel synes dock vara önskvärd.

Departementschefen

Genom beslut av fjolårets riksdag (prop. 115; JoU 16; rskr. 253) uppdrogs vissa riktlinjer i syfte att ytterligare förbättra och utbygga den skogliga yrkesutbildningen. Det ingår i uppgifterna för den tidigare berörda utredningen för yrkesutbildningen på skogsbrukets område att framlägga förslag i ämnet. Det är emellertid angeläget, att utbildningskapaciteten förstärks även nästa budgetår utan att utredningsresultaten avvaktas. Med hänsyn härtill och då jag tillstyrker skogsstyrelsens förslag att medel för

skogsvårdsstyrelsernas interna fortbildningsverksamhet i fortsättningen anvisas under detta anslag förordar jag, att medelsanvisningen höjs med 800 000 kr. till 5 400 000 kr. Härav bör sammanlagt 183 000 kr. utnyttjas för nyssnämnda kursverksamhet samt för fortbildning i skogsodling, skogsvägbyggnad och skogliga rationaliseringsåtgärder.

Ersättningen till deltagare i lärarutbildningskurser anser jag böra höjas från 1 020 kr. till 1 200 kr. för månad.

Till deltagare i vissa vidareutbildningskurser, som anordnas med medel från detta anslag, utgår stipendium för förlorad arbetstid med 17 kr. om dagen, om deltagaren har försörjningsplikt mot familj, och eljest 10 kr. om dagen. Till följd av löneutvecklingen föreslår jag att dessa belopp höjs till 20 respektive 12 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta erforderlig ändring i kungörelsen den 21 maj 1954 (nr 247) angående statsunderstödda skogsbrukskurser.

Närmare bestämmelser angående dispositionen av förevarande anslag torde få meddelas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen. Från anslaget torde liksom hittills få utgå bidrag till Svenska skogsvårdsföreningen och Norrlands skogsvårdsförbund.

Anslaget torde böra uppföras med (4 600 000 + 800 000 =) 5 400 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 000 kr.

[110] 20. Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	352 800	358 202
1961/62	366 000	340 850
1962/63	338 000	
1963/64 (förslag)	329 000	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget uppförs med 329 200 kr.

M o t i v. Av det äskade beloppet avser 9 200 kr. ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (rskr. 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 7 800 kr. ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (rskr. 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket och 312 200 kr. ersättningar, föranledda av 1933 års riksdags beslut (rskr. 269), till övertalig personal bestående av vissa f. d. befattningshavare vid domänverket.

I skrivelse den 3 december 1962 har *domänstyrelsen* gjort framställning om ersättning ur kyrkofonden för år 1962 till domänverkets fond för övertalig personal. Styrelsen har föreslagit, att de för år 1962 utbetalade ersätt-

ningarna till övertalig personal, tillhoppa 732 092 kr. 75 öre, skall fördelas på sätt framgår av följande sammanställning. Denna har gjorts efter samma grunder, som de vilka följts tidigare år.

Ersättning för övertalig personal 1962

Befattningshavare	Utgifter (salderade)	Vidstående utgifter fördelas på			
		kyrkofonden		riksstatsanslag	
	kr.	%	kr.	%	kr.
Enligt kungl. brev den ²⁰ / ₁₀ 1933					
Pension till					
jägmästare	267 271: 64	65,4	174 795: 65	34,6	92 475: 99
kronojägare	290 337: 17	62,3	180 880: 06	37,7	109 457: 11
skogstaxatorer	20 143: 50	50,0	10 071: 75	50,0	10 071: 75
kontorsbiträden hos överjägmästare	13 394: 51	100,0	13 394: 51	—	—
Förtidspension till icke-ordinarie					
jägmästare	89 997: 18	6,7	6 029: 81	93,3	83 967: 37
kronojägare	29 503: 73	65,4	19 295: 44	34,6	10 208: 29
Livränta till icke-ordinarie					
jägmästare	1 476: —	6,7	98: 89	93,3	1 377: 11
kronojägare	1 128: —	65,4	737: 71	34,6	390: 29
Enligt kungl. brev den ⁵ / ₁₀ 1934					
Pension till skogsrättare	9 069: 01	—	—	100,0	9 069: 01
Enligt kungl. brev den ¹¹ / ₆ 1937					
Pension till kronojägare	7 707: 10	—	—	100,0	7 707: 10
Förtidspension till icke-ordinarie kronojägare	2 065: —	—	—	100,0	2 065: —
Summa	732 092: 75		405 303: 82		326 788: 93

Domänstyrelsen hemställer sålunda, att kyrkofonden skall för år 1962 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 405 303 kr. 82 öre.

Departementschefen

Då jag inte har något att erinra mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår föreslår jag, att anslaget upptas med 329 000 kr.

Vad härefter gäller domänstyrelsens förslag till fördelning av de verkliga kostnaderna under 1962 för domänverkets övertaliga personal kan jag tillstyrka detsamma. Förslaget överensstämmer med de principer som riksdagen tidigare godtagit i ämnet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 329 000 kr.

b) besluta att kyrkofonden skall för år 1962 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 405 303 kr. 82 öre.

[111] Bostadslån till skogsarbetare vid domänverket. I enlighet med medgivande av 1962 års riksdag (prop. 39; JoU 8; rskr. 237) har domänstyrelsen bemyndigats att under 1962 använda ett belopp av högst 1 000 000 kr. av domänverkets driftsinkomster jämte odisponerad del av tidigare för ändamålet avsatta medel för bostadslån till vid verket fast anställda skogsarbetare. I anslutning härtill fastställdes vissa ändrade grunder för låneverksamheten.

Domänstyrelsen anför, att den odisponerade delen av de för bostadslånen avsatta medlen, vilken del beräknas uppgå till ca 1 000 000 kr., torde täcka uppkommande lånebehov under 1963. Styrelsen hemställer därför om medgivande att få ta dessa medel i anspråk även under detta år.

Departementschefen

Med hänsyn till domänverkets kvarstående behov av rekrytering av fast anställda skogsarbetare ävensom till önskvärdheten av att denna rekrytering underlättas är det enligt min mening angeläget att domänstyrelsen även i fortsättningen kan lämna ekonomiskt stöd till skogsarbetarnas bostadsanskaffning. Grunderna för långivningen bör vara oförändrade. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge att under år 1963 må för bostadslån till fast anställda skogsarbetare vid domänverket utnyttjas odisponerad del av tidigare för ändamålet ur domänverkets driftsinkomster avsatta medel.

J. Lantmäteri- och kartväsendet**[112] 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	1 936 800	1 935 820
1961/62	2 158 000	2 052 739
1962/63	2 236 000	
1963/64 (förslag)	2 591 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 632 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) provisorisk förstärkning av stadsbyrån	+ 63 000
b) 1 kontorist Ae 9 och 1 kanslibiträde Ae 7 i st. f. viss extra-personal	+ 14 500
c) 1 kanslist Ae 15	+ 20 736
d) 1 byråingenjör Ag 19	+ 25 488
e) extra personal för personalvårdsärenden	+ 20 736
f) bemyndigande att för mätningstekniska avdelningens produktionsverksamhet utnyttja lantmäteristatens personal	—
g) 1 byråingenjör Ae 21 i st. f. 1 lantmätare Ae 19 i lantmäteristaten	+ 28 260
h) experter	+ 135 000
i) intensifiering av kartkonserveringsverksamheten	+ 25 000
2. Löneregleringar	
a) förordnande att bestrida göromål som ankommer på avdelningsdirektör Be 1 mot att byrådirektörstjänst vakanshålls	+ 14 976
b) 1 byrådirektör Ae 27 i st. f. jägmästare Ag 27	—
c) 1 byråsekreterare Ae 23 i st. f. revisor Ao 19	+ 1 572
d) 1 kartkonserverator Ae 13 i st. f. arkivassistent Ao 12	+ 1 104
3. Omräkningar	
a) icke-ordinarie personal i st. f. ej uppehållen ordinarie kontorsbiträdestjänst	— 2 677
b) 1962 års lönereglering	+ 249 694
c) löneklassförändringar m. m.	+ 27 782
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 6 800
	+ 631 971

Motiv. I en allmän motivering till anslagsäskandena anför styrelsen bl. a. följande.

Utvecklingen har under det senaste året lett till eller givit en antydan om att i vissa avseenden en översyn bör ske av lantmäteriets arbetsuppgifter och organisation. Härtill bidrar enligt styrelsen flera skilda faktorer. Bl. a. nämns återverkningarna av den aktuella kommunindelningsreformen och 1960 års jordbruksutrednings arbete med en översyn av bl. a. organisationen och målsättningen beträffande den yttre rationaliseringen. Vidare anføres, att bl. a. det förslag till ny fastighetsbildningslagstiftning, som 1954 års fastighetsbildningskommitté väntas komma att framlägga, torde medföra vissa ändrade förutsättningar för lantmäteriets arbetsuppgifter samt att den framtida naturvårdsverksamheten kommer att kräva ökad medverkan från lantmäteriet. Den tekniska utvecklingen inom lantmäteriets arbetsområde går mot ökad integration mellan förrättningsorganisationen och centrala eller regionala serviceorganisationer med specialister och specialutrustning. Förutsättningarna i fråga om arbetsuppgifter och organisation påverkas även därav.

Styrelsen anser sig ej kunna passivt avvakta verkningarna för lantmäteriets del av kommunindelningsreformen liksom av jordbruksutredningens och andra kommittéers utredningsuppdrag. Därför föreslår styrelsen redan nu olika åtgärder, som bedömts möjliga att genomföra med hänsyn till ekonomiska synpunkter, rekryteringsförhållandena och önskemålet av att anpassningen till en väntad framtida utveckling ej försvåras.

Beträffande arbetsbalans och personalsituation anför styrelsen bl. a. följande.

Arbetsbalansen har under 1961 ökat med i genomsnitt drygt 5 procent och motsvarade vid årsskiftet 1961/62 ca 19 arbetsmånader för all personal. Beträffande lantmäteriets engagemang i den yttre rationaliseringen framgår av inventering vid årsskiftet 1961/62, att fastighetsrationaliseringsföretag av större omfattning rörande sammanlagt ca 145 000 ha avslutades under 1961. Härav utgjorde ca 5 800 ha jordbruksjord och ca 122 000 ha skogsmark. Vid årsskiftet 1961/62 var fastighetsrationaliseringsföretag av större omfattning under utförande beträffande sammanlagt ca 429 000 ha, varav ca 25 800 ha utgjorde jordbruksjord och ca 364 000 ha skogsmark. Styrelsen anser att svårigheten att nedbringa arbetsbalansen inom vissa regioner till ej ringa del sammanhänger med bristen på fastställda byggnadsplaner för fritidsändamål. Vidare erinrar styrelsen om att efterfrågan i den allmänna marknaden på lantmätare och ingenjörer liksom på kvalificerad kartritningspersonal alltjämt är mycket stor. Bristen i förhållande till gällande personalramar var den 1 augusti 1962 40 lantmätare och 22 ingenjörer. Mot ingenjörbristen svarar dock ett antal vid omskolningskurs utbildade tjänstemän. Antalet ingenjörer är därför tillfälligt i nivå med personalramen.

Sedan styrelsen redogjort för vad som under budgetåret 1961/62 gjorts för att förenkla och effektivisera lantmäteriets organisation och arbetsformer, berörs frågan i vad mån en begränsning av lantmäteriets uppgifter är möjlig. Att enbart överföra arbetsuppgifter från den statliga sektorn till den privata anser styrelsen i princip ej medföra någon total balansminskning så länge outnyttjad kapacitet av betydelse saknas. Styrelsen finner

även utvecklingen mot en allt mer integrerad teknisk procedur vid fastighetsbildningen motivera att åtgärdskedjan i princip hålls obruten.

Slutligen erinrar styrelsen i de allmänna motiven om att nu gällande lantmäteritaxa grundar sig på lantmäteriets självkostnader den 1 januari 1963. Styrelsen finner därför att det f. n. ej är påkallat att höja taxan.

Härefter övergår styrelsen till att behandla yrkandena under förevarande anslag.

1 a). Stadsbyråns nuvarande resurser är ej tillräckliga för de nya uppgifter som följer av en till det moderna samhällsbyggandet anpassad förretningsmetodik. Även med beaktande av att vissa arbetsbesparande förenklingar är möjliga, är byråns resurser otillräckliga. Särskilt angelägen är enligt styrelsens mening en aktivering av byråns arbetsuppgifter i fråga om bl. a. metodikstudier, rådgivning och teknisk service. Med hänsyn till att vissa arbetsuppgifter blir beroende av 1954 års fastighetsbildningskommittés arbete föreslår styrelsen att förstärkning sker genom att extrapersonal anställs. Medel bör anvisas för arvodesanställning av en civilingenjör samt för en extra kanslibiträdestjänst.

1 b). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes i anslagsäskandena 1961, hänvisas till IX ht 1962 s. 288 under 1 a).

1 c). Sedan mer än ett år har en ej högskoleutbildad tjänsteman försöksvis berett och föredragit ärenden angående tjänstgöringsförordnanden för och anställning av kvinnlig arbetskraft och ingenjörspraktikanter m. fl. samt angående elever till styrelsens kontorsbiträdesutbildning. Ärendena är förknipade med kontakter med alla lantmäteriets organisationsenheter och förutsätter kvalificerade personliga egenskaper och kunskaper. Försöket har hittills givit positiva erfarenheter. Styrelsen finner det därför angeläget att en kanslisttjänst inrättas.

1 d). Organisationsföredraganden saknar f. n. direkt avdelad personal för biträde i sin verksamhet. Styrelsen anser att verksamheten bör tillmätas så stor vikt att den bör ges ökade resurser. Då verksamheten kräver speciell skolning synes det inte möjligt att för ändamålet tillfälligt avdela tjänstemän. Personalförstärkning bör enligt styrelsen ske antingen genom anställning av en erfaren ingenjör eller av en för arbetsstudier och organisationsfrågor specialutbildad tjänsteman.

1 e). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes i anslagsäskandena 1961, hänvisas till IX ht 1962 s. 288 under 1 b).

1 f) och g). Datamaskiner för geodetiska beräkningar har rutinemässigt utnyttjats beträffande vissa arbetstyngda enheter. Styrelsen framhåller, att erfarenheterna har varit goda och att en vidgad användning är angelägen ur arbetsekonomiska synpunkter. Detta är emellertid ej möjligt utan förstärkning av den med kodning och stansning sysselsatta personalen. Mätningstekniska avdelningens stereofotogrammetriska sektion erhåller under budgetåret 1962/63 utökad instrumentutrustning, som kräver förstärkning av personalen. Likaså kräver den ökade användningen av elektro-

optiska avståndsmätningsinstrument ökat antal ingenjörer vid avdelningen. Vidare väntas avdelningens medverkan i förrättningsorganisationens arbete med bildtolkning öka. På grund av den växelverkan, som råder mellan förrättningsorganisationen och avdelningen, bör enligt styrelsen personalen kunna omfördelas utan anslagstekniska hinder.

Beträffande vissa befattningshavare, som är arbetsledare eller sysselsätts med utvecklingsarbete, anser styrelsen dock särskilda tjänster böra inrättas hos styrelsen. För programmeringsarbetet för datamaskiner, som kräver specialutbildning, har styrelsen sedan flera år tillfälligt anställt en matematiker. För att i fortsättningen få behålla tjänstemannen är det nödvändigt med fastare anställning.

1 h). Styrelsen framhåller, att det förslag till fastighetsbildningsregler, som 1954 års fastighetsbildningskommitté väntas framlägga, torde förutsätta omfattande arbete med att utarbeta tillämpningsföreskrifter, anvisningar och modeller och med arbetsmetodiska studier m. m. Med hänsyn såväl till knappheten på högskoleutbildad personal inom lantmäteristaten som till behovet av att anlita personer med speciell kompetens och erfarenhet för uppgifterna erfordras att särskilda medel ställs till styrelsens förfogande för att anlita expertis.

Vidare hemställer styrelsen, dels att avlöningar och traktamentsersättningar till personal i lantmäteristaten, som anlitas för utredningsarbete i anslutning till ny fastighetsbildningslagstiftning, må bestridas ur anslagen Lantmäteristaten: Avlöningar och Omkostnader, dels att styrelsen bemyndigas att till personal, som av styrelsen anlitas för kvalificerat utredningsarbete, utbetala ersättning enligt kommittékungörelsens normer.

1 i). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framförts även tidigare, hänvisas till prop. 1960: 74 s. 89.

2 a). Verksamheten inom den fastighetstekniska sektionen på landsbygdsbyrån avser främst utredningar och annat utvecklingsarbete samt service åt förrättningsorganisationen i anslutning till byråns verksamhet i samband med jordbrukets och skogsbrukets rationalisering. På innehavaren av sektionschefstjänsten måste därför ställas särskilt höga krav i fråga om såväl teoretiskt som praktiskt kunnande. Det är nödvändigt att få behålla kvalificerade innehavare av tjänsten, då utvecklingsarbetet kräver fortlöpande arbetsinsatser under längre tid.

2 b). Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1961 s. 319 under 1 d).

2 c). På innehavaren av tjänsten som revisor i Ao 19 på administrativa byråns kameralsektion ankommer bl. a. att såsom sektionschefens (byrådirektör i Ao 27) närmaste medarbetare och ställföreträdare biträda vid samtliga inom sektionen förekommande ärenden.

Vidare handleder revisorn sektionens personal, svarar på tolkningsfrågor, uppgör förslag till lantmäteristyrelsens anvisningar i frågor, som faller inom kameralsektionens område, samt bereder och föredrar till sektionen hänvisade remisser och anslagsäskanden avseende omkostnadsanslagen.

Härutöver har styrelsen under det senaste året till revisorns arbetsuppgifter även hänfört vissa ekonomiska utredningsarbeten. För uppgifterna har styrelsen redan inrättat en tjänst som förste byråsekreterare i Ag 23. Styrelsen bedömer behovet av denna tjänst som varaktigt. Revisorstjänsten bör föras på övergångsstat.

2 d). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes även i anslagsäskandena 1960, hänvisas till IX ht 1961 s. 318 under 1 a).

Departementschefen

I syfte att göra det möjligt för styrelsen att intensifiera stadsbyråns verksamhet i fråga om bland annat rådgivning och service till det kommunala mätningstväsendet har Kungl. Maj:t genom beslut den 14 december 1962 medgivit att på byrån må från och med den 1 januari 1963 tills vidare intill den 1 juli 1964 finnas inrättat ett vikariatslöneförordnande att bestrida göromål som ankommer på överingenjör i Bo 3. Styrelsens yrkande om förstärkning av byråns personal har härigenom i huvudsak tillgodosetts. Kostnaderna för förordnandet torde rymmas inom nuvarande anslag.

Enligt min mening är det angeläget, att styrelsen för den serviceverksamhet gentemot förrättningsorganisationen, som den mätningstekniska avdelningen bedriver, och för andra uppgifter kan utan anslagstekniska hinder i erforderlig utsträckning anlita personal ur lantmäteristaten. Jag förordar därför, att styrelsens nuvarande bemyndigande att ur lantmäteristatens avlönings- och omkostnadsanslag bestrida kostnaderna för tjänstemän i lantmäteristaten, som anlitas för att fullgöra på styrelsen ankommande arbeten med rationaliseringar, utsträcks till att avse även andra uppgifter, för vilka personal ur lantmäteristaten lämpligen bör anlitas. Härigenom kan enligt min mening ej endast mätningstekniska avdelningens behov av ingenjörspersonal tillgodoses utan även det behov av biträde av sådan personal, som organisationsföredragandens arbete kan kräva. Jag kan således ej tillstyrka styrelsens förslag att för sistnämnda ändamål inrätta en byråingenjörstjänst i Ag 19. Däremot anser jag mig böra förorda att på mätningstekniska avdelningen inrättas en för matematiker avsedd tjänst som förste aktuarie i Ae 21 i utbyte mot en lantmätartjänst i högst Ae 19 inom lantmäteristaten. Medelsbehovet under detta anslag ökas härigenom med 28 600 kr.

Å administrativa byrån bör på de skäl styrelsen anfört inrättas en kanslisttjänst. Samtidigt bör dock enligt min mening en kontoristtjänst i Ao 9 föras på övergångsstat. Styrelsens yrkande om personalförstärkning på byråns kamerala sektion kan jag tillstyrka i den mån att jag föreslår att en kontoristtjänst i Ae 9 inrättas. Härjämte bör revisorstjänsten i Ao 19 på sektionen utbytas mot en tjänst som förste byråsekreterare i Ao 23. Vad jag nu förordat föranleder att anslaget bör höjas med 20 000 kr.

Med hänsyn till angelägenheten av att lagningen av oersättliga, äldre förrättningskartor påskyndas biträder jag förslaget att 25 000 kr. ställs till styrelsens förfogande härför. Övriga i anslagsäskandena yrkade personalförstärkningar och löneregleringar kan jag ej tillstyrka.

De av styrelsen beräknade merkostnaderna av automatisk karaktär under anslaget föranleder ingen erinran från min sida. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 281 400 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,236\,000 + 355\,000 =)$ 2 591 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristyrelsen som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	740 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 124 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	681 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	42 000
Summa kr. 2 591 000	

c) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 591 000 kr.

[113] 2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	240 700	230 601
1961/62	245 000	220 838
1962/63	280 000	
1963/64 (förslag)	284 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 34 000 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Sjukvård m. m.	6 089	8 436	6 700	+ 300
2. Reseersättningar	67 267	60 415	76 000	+ 3 000
3. Övriga expenser	138 209	128 755	171 300	+ 30 700
				+ 34 000

M o t i v. 1. Den höga belastningen under budgetåret 1961/62 beror på att avräkningen med sjukkassorna förskjutits.

2. Det fr. o. m. den 1 juli 1962 inrättade förordnandet att bestrida göromål, som ankommer på avdelningsdirektör i Be 1, medför ökad belastning. Bifall till i det föregående begärt bemyndigande att få förordna personal

inom lantmäteristaten att tjänstgöra inom mätningstekniska avdelningen föranleder ökade reseersättningar med ca 10 000 kr. Vidare beräknas de höjda järnvägstaxorna medföra merkostnader med ca 3 000 kr.

3. Styrelsens mätningstekniska avdelning har under 1962 erhållit nya lokaler, vilket bl. a. medför ökade städningskostnader med 3 500 kr. per år. Vidare beräknas merkostnaderna till följd av nytt städningsavtal till ca 7 000 kr.

För budgetåret 1962/63 anvisades ett engångsbelopp av 32 000 kr. för ny telefonväxel. De årliga merkostnaderna för abonnemangsavgifter uppgår till 3 000 kr., bl. a. med hänsyn till att växeln skall omfatta även de nya lokalerna. Styrelsen anser det vidare vara ofrånkomligt med ökade samtalsavgifter om ca 2 000 kr. per år.

Styrelsen hemställde i anslagsäskandena 1960 och 1961 att medel skulle anvisas till utbyte av adresseringsmaskin. Utbytet, som kostar 7 700 kr., anses nu vara ofrånkomligt. Likaledes upprepar styrelsen tidigare framställt yrkande om medel för att utbyta armaturen i visnings- och forskarsalen i styrelsens arkiv. Kostnaderna härför beräknas till 4 500 kr. Med hänsyn till att styrelsens personalresurser är knappa i förhållande till arbetsbördan finner styrelsen det angeläget att öka arbetskapaciteten genom ändamålsenlig teknisk utrustning. Komplettering bör därför ske av kopieringsutrustningen för en beräknad kostnad av 5 000 kr.

Merkostnader på grund av den föreslagna ökningen av styrelsens personal jämte kostnader beroende på prishöjningar beräknas till ca 13 000 kr. De nya lokalerna har medfört behov att anskaffa möbler i en omfattning, som inte kan rymmas inom anslaget. Även det fr. o. m. budgetåret 1962/63 inrättade förordnandet att bestrida göromål som ankommer på avdelningsdirektör i Be 1 medför ökad belastning. De sammanlagda kostnaderna härför beräknar styrelsen till ca 10 000 kr.

För kostnader för tryckning eller stencilering i samband med det utredningsarbete, som förslaget till ny fastighetsbildningslagstiftning väntas medföra, beräknar styrelsen ca 7 000 kr.

Departementschefen

För utbyte av adresseringsmaskin och för att anskaffa bättre kopieringsutrustning förordar jag, att under delposten till övriga expenser anvisas ett engångsbelopp av 11 000 kr. Delposten bör vidare för att täcka ökade telefonkostnader samt på grund av kostnadsstegringar uppräknas med 21 700 kr. Å andra sidan kan delposten minskas med ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 32 000 kr. Vidare bör anslagsposterna till sjukvård och till reseersättningar höjas med 300 respektive 3 000 kr. på grund av automatiska utgiftsökningar.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(280\,000 + 4\,000 =) 284\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen*: Omkostnader för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 284 000 kr.

[114] 3. Lantmäteristaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	25 790 700	26 002 826
1961/62	28 844 000	28 572 544
1962/63	29 618 000	
1963/64 (förslag)	34 490 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 5 568 000 kr.

		Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>		
a) 20 ingenjörer Ae 17	+	432 960
b) 1 kontorsskrivare Ae 13	+	16 824
c) 12 kanslisters Ae 13	+	208 656
d) 20 biträden Af 4—Ae 7	+	216 960
e) 5 skogstekniker <i>högst</i> Ae 17	+	105 420
f) 1 förrädsman Ae 7	+	6 858
g) ingenjörspraktikanter	+	90 000
h) arvoden åt biträden i rationaliseringsarbetet	+	3 000
2. <i>Lönereglering</i>		
höjning av vissa praktikantarvoden	+	24 000
3. <i>Omräkningar</i>		
a) icke-ordinarie personal i st. f. ej uppehållna ordinarie kontors- biträdestjänster	—	27 914
b) 1962 års lönereglering	+	4 003 704
c) löneklassförändringar m. m.	+	454 542
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+	33 260
		+ 5 568 270

M o t i v. 1 a). 1956 års lantmäterikommitté räknade med en ökning av antalet ingenjörer med 17 utöver dåvarande personalram. 29 specialenheter förutsattes därvid inrättade. Antalet sådana enheter är f. n. 35. Enbart denna ökning anser styrelsen medföra behov av ytterligare ca tio ingenjörer. Med hänsyn till bristen på rekryteringsunderlag har frågan om att öka antalet tjänster hittills fått anstå. Även om styrelsen anser sig böra räkna med att ett tjugotal ingenjörer kommer att lämna lantmäteriet under budgetåret 1962/63, torde den ökade utbildningskapaciteten göra det möjligt att öka antalet tjänster med mera än 20 våren 1963.

1 b). Hittills har 19 tjänster såsom kontorsskrivare inrättats för arkivserviceverksamhet vid länslantmäterikontor. 1956 års lantmäterikommitté har i likhet med styrelsen bedömt behovet av dylika tjänster vara 20. Med

hänsyn till hittillsvarande goda erfarenheter av verksamheten anser styrelsen därför att ytterligare en tjänst bör inrättas.

1 c). Tidigare praxis att förordna lantmätare att tjänstgöra vid läns- lantmäterikontor har måst inskränkas till det minimum, som krävts ur utbildningssynpunkt. Överlantmätarna har därför i stor utsträckning själva fått överta beredningen av kvalificerade ärenden. Samtidigt har ökade krav ställts på överlantmätarnas aktiva insats i såväl den yttre rationaliseringen och samhällsplaneringen som i fråga om vissa administrativa uppgifter. Det är enligt styrelsen önskvärt att den högskoleutbildade personalen i möjligaste mån avlastas vissa arbetsledande och övervakande funktioner, vissa administrativa uppgifter samt beredning och föredragning av rutinärenden.

Med hänsyn till arbetsuppgifternas skiftande art måste av den personal, till vilken delegering sker, krävas betydande kunskaper i fråga om föreskrifterna rörande fastställelse av jorddelningsförrättningar, om fastighetsregistrering, underrättelser till olika myndigheter och till sakägare, om registreringsfrågor, taxebestämmelser, om reglerna för expediering av ärenden och behandling av sjukkasseärenden m. m. En ytterligare och mera systematisk delegering än som redan skett förutsätter därför enligt styrelsen utbildning motsvarande kanslistutbildning men jämkad med hänsyn till lantmäteriets speciella problem. Styrelsen anmäler att den har för avsikt att i annat sammanhang väcka förslag om att kanslistutbildning för lantmäteriets behov anordnas. I princip bör enligt styrelsen inrättas en kanslisttjänst vid varje länslantmäterikontor. De minsta, där överlantmätaren som regel saknar lantmätarhjälp, bör därvid ges företräde. Bland dessa kontor anger styrelsen i första hand kontoren i Uppsala, Gotlands, Blekinge och Västmanlands län. Tjänsterna bör inrättas i relativt snabb takt.

1 d). Då förutsättningar finns att rekrytera utbildad kontorspersonal utöver nuvarande ram, finner styrelsen det angeläget att inrätta ytterligare tjänster. Ökad tillgång på kontorspersonal fordras för att främja ändamålsenlig arbetsfördelning och för att öka förrättningsorganisationens kapacitet. En snabb ökning bör ske till minst det av 1956 års lantmäterikommitté beräknade antalet (652 mot nu 590).

1 e). Lantmäteriets medverkan i den yttre rationaliseringen berör i hög grad skogliga frågor. För de omfattande skogliga uppskattningsarbetena och värderingarna i samband med fastighetsregleringar och större skogsvägförrättningar är det av största betydelse att utnyttja specialutbildad arbetskraft. Om föreliggande stora arbetsuppgifter skall kunna rationellt fullföljas är det därför nödvändigt att lantmäteriet stadigvarande kan disponera erforderlig skoglig personal. Det är enligt styrelsen angeläget att vid lantmäteriet binda den skogliga expertis, som redan vunnit erfarenhet från fastighetsregleringsverksamheten.

1 f). Å lantmäteriets centrala instrumentförråd, som är förlagt till Stockholm, lagras och distribueras all teknisk utrustning till organisationsenheterna. Förrådet utför vissa enklare reparationer. Vidare förmedlas reparation av dyrbarare instrument. Föreståndaren, som innehar kansliskrivartjänst, har ansvaret för förrådets skötsel och har en omfattande lagerbokföring. Extra arbetskraft har hittills anlitats för vissa uppgifter. Sty-

relsen finner emellertid att arbetet är av den omfattningen att fast medhjälpare erfordras. Omkring halva kostnaden för tjänsten motsvaras av begränsning av den extra arbetskraften.

1 g). Ersättning till praktikanterna utgår f. n. med högst 300 kr. per månad jämte rese- och traktamentsersättning. För att nå en fullgod rekrytering är det av vikt att praktikanttjänstgöring underlättas. Detta bör ske dels genom att tillräckligt antal praktikantplatser ställs till förfogande, dels genom att ersättningen höjs. Medelstillelningen, som varit oförändrad sedan budgetåret 1958/59, täcker efter nuvarande ersättningsgrunder kostnaderna för ca 36 praktikantår. För att säkra en fullgod rekrytering till de mätningstekniska fackskolorna finner styrelsen det erforderligt med medel motsvarande omkring 60 praktikantår. Ersättningen bör höjas till högst 350 kr. per månad.

1 h). En betydande del av rationaliseringsarbetet består i att praktiskt pröva förslag till förbättringar. Det är därför enligt styrelsen av värde med medverkan av personal i praktisk verksamhet. Vidare anser styrelsen, att rationaliseringsförslag, som framkommer under sådan medverkan möts av mera positiv förhållning. Styrelsen avser därför att på försök för biträde i rationaliseringsarbetet förordna en lantmätare, en ingenjör, ett biträde i kontorstjänst inom förrättningsorganisationen, ett biträde i kontorstjänst vid länslantmäterikontor och en arkivassistent. För denna medverkan bör ersättning utgå med förslagsvis 600 kr. per år.

2. På skäl som anförs under 1 g) beräknas medelsbehovet för att öka arvodena för ingenjörspraktikanter till ca 21 600 kr. Av samma skäl bör ersättningarna till lantmåteripraktikanter höjas. Medelsbehovet härför beräknas till ca 3 000 kr.

Departementschefen

En av de vägar, som vid de av 1960 års riksdag (prop. 74; JoU 19; rskr 212) beslutade organisationsändringarna i fråga om lantmåteriväsendet anvisades för att motverka fortsatt stegring av lantmåteriets arbetsbalans och för att så småningom nedbringa balansen, var att överföra arbetsuppgifter från lantmätare till ingenjörer och kontorspersonal. Den ökning av ingenjörspersonalen, som enligt det till grund för beslutet om organisationsändringarna liggande kommittébetänkandet borde ske i anledning av delegeringen, har hittills ej kunnat genomföras på grund av bristande rekryteringsmöjligheter. De åtgärder, som de senaste åren vidtagits för att höja utbildningskapaciteten beträffande ingenjörspersonal, gör det dock nu möjligt att fullfölja reformen. Med hänsyn härtill och då anspråken på insatser från lantmåteriets sida i arbetet med jordbrukets och skogsbrukets rationalisering samt inom andra verksamhetsgrenar stiger tillstyrker jag styrelsens förslag, att 20 nya ingenjörstjänster i Ae 17 inrättas den 1 juli 1963. I likhet med lantmåteristyrelsen anser jag det erforderligt att härjämte tillgången till specialutbildad kontorspersonal i lantmåteriet förbättras. Jag förordar därför, att från nyssnämnda tidpunkt medel beräknas för fem för

sådan personal avsedda extra ordinarie tjänster i den för vissa kartritningsbiträden gällande befordringsgången. I samband härmed torde antalet lantmätartjänster i högst Ae 19 minskas med tio. För närvarande är ej mindre än cirka 40 lantmätartjänster vakanta. Till följd av förslagen om minskning av antalet lantmätartjänster kan anslagshöjningen begränsas till 295 000 kr.

Jag delar styrelsens uppfattning, att det är angeläget att medel i en omfattning, som svarar mot den ökade utbildningskapaciteten av ingenjörer, finns tillgängliga för ersättningar till ingenjörspraktikanter. Ej heller har jag något att erinra mot den föreslagna höjningen av arvoden till sådana praktikanter och till lantmätarpraktikanter. Anslaget bör för den skull ökas med 114 000 kr.

De personalförstärkningar i övrigt som lantmäteristyrelsen yrkat kan jag ej biträda. Ej heller kan jag tillstyrka förslaget om arvoden åt biträden i rationaliseringsarbetet.

Från anslaget bör i fråga om befattningshavare i lantmäteristaten få bestridas återstående medelsbehov för det ändamål, som för innevarande budgetår tillgodoses från nionde huvudtitelns anslag till barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

Till följd av utgiftsändringar av automatisk karaktär bör anslaget uppräknas med 4 463 000 kr. Vid beräkningen av detta belopp har hänsyn tagits till att enligt mina förslag under lantmäteristyrelsens avlöningsanslag en lantmätartjänst i högst Ae 19 skall indras.

Anslaget torde sålunda bära uppföras med $(29\,618\,000 + 4\,872\,000 =) 34\,490\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristaten att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 389 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	14 638 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 970 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	493 000
Summa kr. 34 490 000	

c) till *Lantmäteristaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 34 490 000 kr.

[115] 4. Lantmäteristaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	5 297 800	5 384 355
1961/62	5 707 000	6 039 386
1962/63	5 940 000	
1963/64 (förslag)	6 327 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 589 000 kr., varjämte styrelsen hemställer att 100 000 kr. anvisas för arkivfotografering vid länslantmäterikontor.

	1960/61	Utgifter 1961/62	Anslag 1962/63	Ökning
1. Sjukvård m. m.	68 286	64 636	57 000	+ 8 000
2. Reseersättningar	3 181 829	3 414 777	3 473 000	+ 175 000
3. Bränsle, lyse och vatten	156 498	160 908	150 000	+ 7 000
4. Förnyelse och underhåll av utrustning	262 813	385 816	375 000	+ 75 000
5. Övriga expenser	966 418	1 003 602	1 035 000	+ 224 000
6. Kostnader i samband med lantmäteriförrättningar	743 849	1 037 629	850 000	+ 100 000
7. Kostnader för arkivfotografering vid länslantmäterikontor.	—	—	—	+ 100 000
				+ 689 000

Motiv. 1. Med hänsyn till belastningen bör anslagsposten ökas med 8 000 kr.

2. Den höjda ersättningen vid tjänsteresa med egen bil beräknas innebära merkostnader med ca 60 000 kr. och höjningen av järnvägstaxorna med ca 35 000 kr. Den föreslagna ökningen med 20 ingenjörer jämte vakansutfyllnader föranleder merkostnader med ca 80 000 kr.

3. Med hänsyn till belastningen bör delposten ökas med 7 000 kr.

4. Av de 375 000 kr., som anvisats för budgetåret 1962/63, beräknas ca 100 000 kr. erfordras för reparationer och annat löpande underhåll. Prisstegringen på instrument liksom den höjda varuskatten motiverar att beloppet höjs för att ersättningsanskaffningens verkliga volym skall kunna bibehållas. På grund härav och under åberopande av vad som anfördes i anslagsäskandena 1961 anser styrelsen att ytterligare mer än 125 000 kr. erfordras för att ersättningsanskaffningar skall kunna göras i tillräcklig omfattning.

5. Merkostnaderna till följd av nytt städningsavtal beräknas till 85 000 kr.

Belastningen på undertiteln telegram, telefon och annonsering uppgick under budgetåret 1961/62 på grund av ökade telefonkostnader till 254 531 kr., vilket är ca 36 500 kr. mer än beräknat. Styrelsen har för att täcka dessa

kostnader nödgats inskränka utgifter hänförliga till delpostens övriga undertitlar. För att avhjälpa påtagliga missförhållanden beträffande telefonutrustningen erfordras dels utökning med minst ett tjugotal huvudapparater och ett trettiootal anknytningsapparater, dels viss omläggning till automatiskt växelsystem eller linjeväljarsystem. Ökningen medför engångskostnader av ca 10 000 kr. och årliga merkostnader med samma belopp. För att övergå till automatiskt växelsystem eller linjeväljarsystem vid det tiotal större enheter där behovet av förbättrad telefonutrustning är trängande erfordras härutöver en engångsanvisning av 70 000 kr. Med hänsyn till att för budgetåret 1962/63 delposten uppräknats med 32 000 kr. för förbättrad telefonutrustning anser sig styrelsen nu kunna begränsa sitt yrkande till 94 000 kr. Kostnadsökningar beräknas fördyra de varor och tjänster, som bestrids av medel under delposten med ca 10 000 kr. Den föreslagna ökningen av personalramen medför ökade expenskostnader av ca 35 000 kr.

6. Med hänsyn till belastningen föreslår styrelsen, att delposten ökas med 100 000 kr.

7. Yrkandet framfördes jämväl i anslagsäskandena 1960 och 1961. Beträffande motiveringen hänvisas till IX ht 1961, s. 329.

Departementschefen

För att äldre utrustning i ökad utsträckning skall kunna ersättas med ny, arbetssparande materiel förordar jag att delposten till förnyelse och underhåll av utrustning höjs med 40 000 kr. Med hänsyn till vad styrelsen anfört om angelägenheten av att telefonutrustningen inom lantmäteristaten förbättras och för att täcka kostnadsstegringar på varor och tjänster bör delposten till övriga expenser ökas med 140 000 kr. Styrelsens förslag att öka delposten till bränsle, lyse och vatten med 7 000 kr. föranleder ingen erinran från min sida. Däremot kan jag ej tillstyrka att anslagsposterna till sjukvård och reseersättningar uppräknas med mera än 5 000 respektive 95 000 kr. Jag biträder yrkandet, att medelsanvisningen under posten till kostnader i samband med lantmäteriförrättningar ökas med 100 000 kr.

I statsverkspropositionen 1961 uttalades i anledning av styrelsens då framförda yrkande om särskilda medel för arkivfotografering vid länslantmäterikontoren, att sådan fotografering borde kunna påbörjas inom ramen för tillgängliga medel. Enligt vad jag inhämtat har styrelsen hösten 1962 igångsatt försök med arkivfotografering. I avvaktan på erfarenheter från dessa försök anser jag mig ej heller i år kunna biträda styrelsens förslag att särskilda medel skall anvisas för ändamålet.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(5\,940\,000 + 387\,000 =) 6\,327\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 327 000 kr.

[116] 5. Lantmäteristaten: Utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	400 000	235 770	264 579
1961/62	400 000	406 013	258 566
1962/63	400 000		
1963/64 (förslag)	450 000		

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 50 000 kr.

M o t i v. Den genomsnittliga prishöjningen å utrustning från årsskiftet 1959/60 intill den 1 juni 1962 uppskattas till ca 18 procent. Utrustningsanslaget utgjorde för budgetåret 1959/60 375 000 kr. och utgör för budgetåret 1962/63 400 000 kr. Enbart för att bibehålla 1959/60 års anskaffningsvolym skulle således erfordras ökning av anslaget med ca 45 000 kr. Med hänsyn till bl. a. det ökade behov av teodoliter och annan mätutrustning, som följer av den tekniska utvecklingen och den föreslagna ökningen av ingenjörspersonalen, beräknar styrelsen medelsbehovet för nyanskaffning under budgetåret 1963/64 till ca 670 000 kr. Reservationen vid utgången av budgetåret 1961/62 har helt disponerats av gjorda beställningar. Styrelsen begränsar sig dock till att begära att anslaget uppräknas så att det ungefärligen motsvarar anskaffningsvolymen under budgetåret 1959/60.

Departementschefen

Det är enligt min mening önskvärt att lantmäteriets arbete kan underlättas och effektiviseras genom att tillgång finns till nya instrument och annan ny utrustning. Jag tillstyrker därför styrelsens förslag att anslaget höjs med 50 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(400\,000 + 50\,000 =) 450\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr.

[117] 6. Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	421 100	438 013	143 973
1961/62	442 000	439 102	146 871
1962/63	464 000		
1963/64 (förslag)	431 000		

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget minskas med 4 000 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning eller minskning
1. Utbildning av ingenjörer	385 400	— 17 200
2. Fortbildning av ingenjörer	6 300	+ 700
3. Utbildning av kontorspersonal	25 300	+ 1 600
4. Fortbildning av kontorspersonal	11 600	+ 1 200
5. Centrala fortbildningskurser m. m. samt utbildning av stereooperatörer	45 000	—
6. Under budgetåret 1962/63 av reservationsmedel täckta kostnader	— 9 600	+ 9 600
	464 000	— 4 100

Motiv. 1. Intill dess mätningsteknisk linje såsom specialkurs vid tekniskt gymnasium inrättats i erforderlig omfattning anser styrelsen, att nuvarande utbildning i styrelsens regi bör fortsätta. I vart fall bör utbildningen bibehållas intill dess vid tekniska gymnasiet i Stockholm inrättats mätningsteknisk linje. Under förutsättning att hösten 1963 intagning sker vid två fackskolor bör vid styrelsens utbildning då intas 30 elever.

Styrelsen erinrar om att arbetsmarknadsorganen i samarbete med styrelsen under budgetåret 1961/62 hållit en särskild kurs av omskolningskaraktär med syfte att utbilda personal för mätningstekniska uppgifter. De som genomgått kursen har emellertid endast förvärvat en ur lantmäteriets synpunkt begränsad kompetens. Det är därför enligt styrelsen angeläget att den kompletterande utbildningen av dem ägnas särskild uppmärksamhet. Med hänsyn till behovet av kvalificerad mätningsteknisk personal bör en sådan utbildning komma till stånd under budgetåret 1963/64. Målsättningen bör därvid vara att uppnå ungefär samma utbildningsnivå som vid styrelsens tvååriga utbildning. Härför krävs en kurs på ca 35 veckor. Om endast en kurs med 30 elever behöver påbörjas hösten 1963 vid styrelsens ingenjörsutbildning i Stockholm kan kompletteringskursen förläggas i anslutning till denna. Genom samordningen beräknas kostnaderna kunna nedbringas väsentligt.

Styrelsen hemställer sålunda att för budgetåret 1963/64 medel anvisas dels för att fullfölja den utbildningskurs för 30 elever som påbörjas hösten 1962 och för att hösten 1963 påbörja en tvåårig utbildningskurs för 30 elever, dels för att anordna nämnda kompletteringskurs.

Till stöd för sina yrkanden i övrigt under denna punkt anför styrelsen bl. a.

Föreståndaren för ingenjörsutbildningen har fr. o. m. den 1 juli 1962 uppflyttats till Ao 27, vilket medför ökade kostnader om 2 300 kr. Därtill kommer ökning av det rörliga tillägget med ca 8 600 kr. Till föreståndaren utgår sedan den 1 juli 1958 ett särskilt arvode med 3 600 kr. per år. Bifall till styrelsens framställning den 25 maj 1962 om bl. a. höjning av arvodet till 4 500 kr. medför ökade kostnader med 900 kr. Den heltidsanställda assistenten har fr. o. m. den 1 juli 1962 förordnats såsom ingenjör i A 15. Kostnadsökningen uppgår till 2 100 kr. Till timlärarna utgår ersättning i anslutning

till timlärarkungörelsen, tariff AT 21. Med hänsyn till 1962 års lönerörelse bör ersättningarna uppräknas med ca 4 000 kr.

Styrelsen förutsätter, att vid kompletteringskursen full lön skall utgå till de elever som innehar anställning i lantmäteristaten. Till de elever, som under utbildningstiden ej erhåller lön från arbetsgivaren, bör däremot bidrag utgå såsom vid den ordinarie utbildningen. Styrelsen räknar med att ca tio elever vid kompletteringskursen kommer att få bidrag. Resekostnadsersättning och traktamente under fältövningsdagar bör utgå efter samma grunder som gäller för elever vid den ordinarie utbildningen. Under angivna förutsättningar beräknas delposten bidrag till elever kunna minskas med ca 35 000 kr.

2. En fortbildningskurs i förrättningsförberedelser m. m. för ingenjörer med samma omfattning och i huvudsak samma inriktning som innevarande budgetår bör anordnas under budgetåret 1963/64. Kostnadsökningen föranleds av omräkning av ersättningarna till lärare och assistenter till följd av 1962 års lönerörelse.

3. På grund av efterfrågan på specialutbildad kontorspersonal anser styrelsen nödvändigt att utbildningen i styrelsens regi fortsätter intill särskild utbildningskurs vid kommunal yrkesskola i Stockholm anordnas. Med hänsyn till 1962 års lönerörelse bör ersättningarna åt lärare och assistent uppräknas med 1 600 kr.

4. För innevarande budgetår skall anordnas två fortbildningskurser för kontorspersonal med vardera 30 elever och omfattande en tid av tre veckor. Även under budgetåret 1963/64 bör anordnas två kurser. Ökningen av medelsbehovet föranleds av omräkning av ersättningarna till lärare och assistenter till följd av 1962 års lönerörelse.

5. Styrelsen finner det angeläget, att ett relativt stort antal centrala fortbildningskurser om högst en veckas längd samt lantmäterikonferenser av informatorisk natur anordnas även under budgetåret 1963/64. För att täcka kostnader av expenskaraktär i samband därmed bör anvisas oförändrat 45 000 kr.

Styrelsen överväger att i viss utsträckning pröva nya former för fortbildnings- och informationsverksamheten. Bl. a. bör därvid prövas att inom olika ämnesområden låta utarbete översikter och sammanfattningar samt kursbrev av brevskoletyp. Därigenom räknar styrelsen med att snabbt kunna delge en större krets nya rön och erfarenheter. I kombination med fortbildningskurser av hittills gängse typ skulle därigenom också värdet av dessa komma att öka. Kostnaderna för själva kursverksamheten beräknas även bli mindre. Styrelsen anser vidare, att det på ett påtagligt sätt skulle tjäna verkets intresse om anslaget även fick anlitas för att bestrida kostnader för brevkurser utarbetade av brevskoleinstitut samt för att bestrida kostnader för deltagande i tjänsten i kurser som inte anordnats av eller i samråd med styrelsen. Därigenom skulle lantmäteriet i viss mån avlastas de betydande insatser i form av administration och tillhandahållande av lärarkrafter som kursverksamheten kräver.

För att lantmäteriets behov av stereooperatörer skall kunna tillgodoses anser sig styrelsen även under budgetåret 1963/64 behöva utbilda 8—10 stereooperatörer.

6. Huvuddelen av reservationen vid utgången av budgetåret 1961/62 är föranledd av att kostnaderna för de omfattande fältövningarna sommaren 1962 för de hösten 1961 påbörjade kurserna om tillhoppa 60 elever bokföringsmässigt redovisas först under budgetåret 1962/63.

Departementschefen

I överensstämmelse med förslag, som framlagts i ett av lantmäteristyrelsen avgivet betänkande angående mätningsteknisk och kartteknisk utbildning (SOU 1959: 36), håller utbildningen av ingenjörspersonal på att överflyttas från kurser i styrelsens regi till mätningstekniska facklinjer vid tekniska gymnasier. En sådan linje har hösten 1962 inrättats vid tekniska gymnasiet i Härnösand. Med hänsyn till vikten av att utbildningskapaciteten i fråga om ingenjörspersonal upprätthålls i avvaktan på att utbyggnaden av den nya undervisningsformen helt genomförs bör, såsom lantmäteristyrelsen föreslagit, ytterligare en tvåårig utbildningskurs i styrelsens regi påbörjas hösten 1963. Jag ansluter mig även till styrelsens förslag att under nästkommande budgetår genomföra kompletterande utbildning av den personal, som genomgått en i samarbete mellan arbetsmarknadsstyrelsen och lantmäteristyrelsen budgetåret 1961/62 anordnad ettårig mätningsteknisk utbildningskurs av omskolningskaraktär. Mot vad styrelsen anfört rörande utbildningstidens längd och kursprogrammet för denna kompletteringskurs, som bör förläggas i anslutning till styrelsens ingenjörsutbildning i Stockholm, har jag intet att erinra. Medel bör således beräknas dels för att fullfölja nu pågående kurs med 30 elever, dels för att hösten 1963 påbörja en ny tvåårig utbildningskurs med 30 elever dels ock för att med början hösten 1963 anordna förut nämnda kompletteringskurs.

På grund av automatiska utgiftstegringar bör det för avlöningar åt den heltidsanställda lärarpersonalen och för avlöningar till timlärare vid styrelsens ingenjörsutbildning avsedda beloppet uppräknas med 17 600 kr. Härvid har bland annat hänsyn tagits till att arvodet till föreståndaren genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 november 1962 höjts till 4 200 kr. De elever vid kompletteringskursen, som är anställda inom lantmäteristaten, bör erhålla tjänstledighet med oavkortad lön under utbildningstiden. Elever, som ej erhåller lön från arbetsgivaren, bör få samma bidrag som elever vid den vanliga ingenjörsutbildningen. Det till bidrag till elever beräknade beloppet kan med hänsyn härtill, såsom styrelsen föreslagit, minskas med 35 000 kr. Till följd av anslagsbelastningen bör vidare det till resekostnadsersättning och traktamente till lärare och assistenter beräknade beloppet minskas med 1 800 kr. Medelsbehovet för förevarande utbildningskurser under nästa budgetår kan sammanfattningsvis anges sålunda: för ersättningar till lärare och assistenter 173 800 kr., för resekostnadsersättning och traktamente till dessa 14 700 kr., för bidrag till elever 152 100 kr. samt för lokaler och expenser 25 600 kr. Sammanlagda medelsbehovet uppgår följaktligen till 366 200 kr.

Utbildning av sådan kontorsbiträdespersonal, som erfordras bland annat

inom lantmäteristaten, bedrivs för närvarande vid tre kommunala yrkesskolor. Jag räknar med att utbildningskapaciteten vid yrkesskolorna beträffande dylik personal vid behov kan ökas och anser därför att det är möjligt att nu avveckla kontorsbiträdesutbildningen i lantmäteristyrelsens regi. Med hänsyn härtill kan jag inte tillstyrka styrelsens förslag att ytterligare en sådan utbildningskurs i styrelsens regi skall påbörjas hösten 1963. Anslaget kan med anledning härav minskas med 25 300 kr.

Liksom för innevarande budgetår bör medel beräknas för särskilda fortbildningskurser för ingenjörer och kontorspersonal för att underlätta den fortsatta delegeringen av arbetsuppgifter till dessa personalkategorier. Såsom styrelsen föreslagit bör härtill anvisas 19 800 kr. Härutöver bör till centrala och regionala fortbildningskurser samt lantmäterikonferenser av informatorisk natur beräknas oförändrat 45 000 kr.

Vid bifall till vad jag här förordat uppgår det sammanlagda medelsbehovet till 431 000 kr., vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 42 600 kr. Med hänsyn till att medelsbehovet för innevarande budgetår delvis täckts genom att odisponerad reservation tagits i anspråk torde anslaget böra uppföras med (464 000 — 33 000 =) 431 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 431 000 kr.

[118] 7. Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	345 000	430 690
1961/62	445 000	436 636
1962/63	445 000	
1963/64 (förslag)	445 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget upptas med oförändrat belopp.

M o t i v. Styrelsen anser att med hänsyn till anslagsbelastningen och till förväntad medelsåtgång medelsanvisningen bör vara oförändrad.

Departementschefen

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppförs med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kr.

[119] 8. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	6 161 800	6 464 908
1961/62	6 095 000	6 127 571
1962/63	6 757 000	
1963/64 (förslag)	7 615 000	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget ökas med 1 061 000 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 byrådirektör Ao 25	+ 34 680
b) 1 förste byråingenjör <i>högst</i> Ae 23	+ 31 282
c) 7 förste ritare Ao 12	+ 124 084
d) 1 kansliskrivare Ao 11	+ 16 834
e) 1 kontorist Ae 9	+ 15 186
f) tillfällig personalförstärkning	+ 3 000
2. Personalminskningar	
a) 1 byråingenjör Ao 21	— 28 211
b) 1 ritare Ae 7 och 6 ritbiträden Ao 5	— 87 722
3. Löneregleringar	
a) 1 byråchef och professor Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 5 096
b) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 27 ..	+ 22 376
c) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 27 ..	+ 22 376
d) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 27 ..	+ 22 376
e) 2 observatorer Bo 1 i st. f. Ao 27	+ 22 376
f) 1 byrådirektör Ao 27 i st. f. Ao 25	+ 3 775
g) 1 byrådirektör Ao 27 i st. f. Ao 25	+ 3 775
h) 1 förste byråsekreterare Ao 23 i st. f. kamrerare Ao 21 ...	+ 3 071
i) 1 förste byråsekreterare Ae 23 i st. f. Ae 21	+ 3 071
j) 1 förste kartassistent Ae 15 i st. f. kartassistent Ag 13....	+ 2 025
k) 1 kontorsskrivare Ae 13 i st. f. kansliskrivare Ae 11	+ 1 819
4. Omräkningar	
a) löneklassförändringar m. m.	+ 36 791
b) 1962 års lönereglering	+ 799 591
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 4 070
	+ 1 061 721

M o t i v. Trots de under budgetåren 1961/62 och 1962/63 gjorda förstärkningarna av den officiella kartläggningens resurser, framhåller kartverket

inledningsvis, är alltså situationen i fråga om kartläggning mycket otillfredsställande inom vissa norrlandslän, främst Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Vidare erinras om att framställningar gjorts från Kristianstads och Malmöhus län om att kartläggningsprogrammet på grund av den snabba utvecklingen i dessa län och därav följande kartbehov skall genomföras tidigare. Det hade därför enligt kartverket varit i hög grad befogat att under budgetåret 1963/64 företa ytterligare partiell förstärkning av verkets resurser. Under nämnda budgetår kommer verksamheten vid kartverket emellertid att helt domineras av den förestående inflyttningen i nya lokaler. I samband därmed kommer genomgripande modernisering att ske av kartverkets arbetsrutiner samt åtskillig äldre och otidsenlig utrustning att förnyas. Utrustningen av det nya kartverkshuset medför betydande kostnader, som ej kan uppskjutas, och omställningen i övrigt till nya förhållanden kommer att kräva mycket stora arbetsinsatser från all personal. Kartverket avstår därför från att nu begära medel till sådana förstärkningar, som erfordras för att förbättra produktionsläget för vissa norrlandslän och för skånelänet.

Härefter övergår kartverket till att behandla yrkandena under förevärande anslag.

1 a), 1 d), 1 f) och 2 a). Yrkandena, som avser militärbyrån, överensstämmer med de förslag som framlagts av utredningen om försvarets kartförsörjning i betänkande med förslag angående bl. a. organisation och arbetsuppgifter vid nämnda byrå. Kartverket hänvisar beträffande motiveringen till betänkandet, men anmäler att utredningens förslag om att en tjänst som förste byråingenjör i Ao 23 skall tillföras byrån redan genomförts.

1 b). Förslaget avser den tjänst för arbetsstudier, som dåvarande statens organisationsnämnd fann erforderlig vid sin 1961 slutförda översyn av organisationen av de administrativa uppgifterna inom kartverket. Avsaknaden av fackmässigt utförda arbetsstudier blir enligt kartverket särskilt märkbar inom kartproduktionen, som innehåller en stor mängd manuella arbetsmoment. Ständigt nya förutsättningar för arbetena gör att resultaten inte kan tillgodogöras i full utsträckning utan fortlöpande tillgång på arbetsstudieexpertis. Det åligger avdelningsdirektören för samordningsfrågor att leda rationaliseringsverksamheten. Väsentliga samordningsfrågor i övrigt tar emellertid så stor del av dennes arbetstid i anspråk att han ej ensam kan ägna sig åt en systematisk och fortlöpande rationaliseringsverksamhet.

1 c) och 2 b). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes i anslagsäskandena 1961, hänvisas till IX ht 1962 s. 306 under 1 c) och 2 c).

1 e). Registratorskontoret förestås av en kansliskrivare i Ae 11, som också är chef för kartverkets skrivcentral. Genom verksamhetens ansvällning finner kartverket nödvändigt att registratören avlastas en del av uppgifterna. För att åstadkomma detta och samtidigt erhålla en befattningshavare som ersättare vid registratorns ledigheter erfordras en ny kontorrättstjänst.

3 a)—j). Beträffande motiveringen för dessa yrkanden, som framförts tidigare, hänvisas till prop. 1961: 54 s. 33 och till IX ht 1962 s. 306—307.

3 k). I anslagsäskandena 1961 föreslog kartverket att en förste kansli-skrivartjänst i Ae 12 skulle inrättas i st. f. den för registratorsgöromålen avsedda kansli-skrivartjänsten i Ae 10. Beträffande motiveringen härför hänvisas till IX ht 1962 s. 308 under 4. Som ytterligare skäl för förslaget anför kartverket att tjänsten som kassör fr. o. m. den 1 juli 1962 uppflyttats till lönegrad A 13.

I detta sammanhang torde även få anmälas vissa frågor som upptagits i ett av *utredningen om försvarets kartförsörjning* den 15 maj 1962 avlämnat betänkande (stencilerat) angående bl. a. organisation och arbetsuppgifter vid kartverkets militärbyrå.

Rörande militärbyråns nuvarande uppgifter och organisation anför utredningen i sammandrag.

Militärbyrån skall svara för allmän kontakt med försvarsledningen, föreskriven kart- och bildgranskning, utförelsegranskning av kartor, andra sekretessfrågor, kartverkets krigsorganisation, militära kartfrågor samt viss framställning av militära specialkartor. Chef för byrån är militärassistenten, som är överstelöjtnant på försvarsstabens stat. Därutöver finns en byråingenjör i Ao 21, en kommenderad officer på aktiv stat, en arvodesanställd pensionerad underofficer samt sex ritare och ritbiträden i lönegraderna A 3—9. Härutöver har en befattning som biträdande militärassistent uppehållits mot vikariatsersättning av byråingenjören eller av den kommenderade officeren. För vissa retuscharbeten har härutöver anlitats personal från fotogrammetriska byrån i en omfattning som genomsnittligen motsvarar två och en halv kartassistenter.

Utredningen har funnit, att militärbyrån bör bibehållas som en självständig byrå med en militärassistent som chef. I ett av utredningen avlämnat förslag om ny organisation för att tillgodose vissa krigskartebehov ingår, att den centrala tekniska ledningen av krigskartetryckningen skall förläggas till kartverket. Denna arbetsuppgift, som i fredstid omfattar bl. a. planläggning och förberedande av övningar, avses åvila militärbyrån. Med hänsyn till att byråns personal enligt utredningen ej är helt tillfyllest för nuvarande uppgifter framläggs följande förslag till personaländringar.

Den närmare handläggningen av de uppgifter som sammanhänger med krigskartetrycket bör ankomma på en byrådirektör i Ao 25. Denna tjänst bör inrättas i utbyte mot byråingenjörstjänsten i Ao 21. Anordningen med att befattningen som biträdande militärassistent uppehålls mot vikariatsersättning kan därvid upphöra. Med hänsyn till kravet på krigskartetryckningens snara förberedande anser utredningen, att förslaget bör genomföras redan från den 1 juli 1962 på så sätt att kartverket bemyndigas att ledigförklara ett förordnande att bestrida göromål som ankommer på byrådirektör i Ao 25. Utredningen föreslår vidare, att i samband med avvecklingen den 1 juli 1962 av systemet med till kartverket kommenderad militär personal byrån tillförs en tjänst som förste byråingenjör i Ao 23 i st. f. den kommenderade officeren. Den huvudsakliga arbetsuppgiften för tjänstens innehavare skall vara att handlägga sekretessärenden. Härjämte erfordras enligt utredningen en befattningshavare som handhar expediti-
ons-

göromål och efter behov biträder byråns övriga befattningshavare. Härför föreslår utredningen en kansliskrivartjänst eller en arvodesbefattning avsedd för pensionerad underofficer. Det bör ankomma på kartverket att i varje särskilt fall välja den anordning som är mest lämplig. Utredningen beräknar dock medel för en kansliskrivartjänst i Ao 11. Slutligen uttalar utredningen, att under tiden 1962—1965, då den nya krigskartetryckningsorganisationen skall införas, blir byråns arbetsbelastning särskilt stor. Under detta skede erfordras tillfällig förstärkning av personalen. Utredningen föreslår, att 3 000 kr. ställs till förfogande härför under budgetåret 1963/64. Kostnadsökningen för nämnda budgetår i anledning av förslagen beräknar utredningen till 13 000 kr.

I *samrådsyttranden* över utredningens betänkande har *kartverket* och *överbefälhavaren* tillstyrkt förslagen. Överbefälhavaren erinrar om att utredning pågår rörande vissa frågor om militärassistentorganisationen, men anser det ej nödvändigt att avvakta denna utrednings resultat innan ställning tas till förslagen.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående har den särskilda utredningen om försvarets kartförsörjning den 15 maj 1962 avlämnat betänkande angående bland annat organisation och arbetsuppgifter vid kartverkets militärbyrå. Utredningen har därvid utgått från att vissa uppgifter rörande krigskartetryckningen skall åvila kartverket. Kungl. Maj:t har också efter förslag av utredningen genom beslut den 28 juni 1962 bemyndigat överbefälhavaren att ålägga kartverket att från och med den 1 januari 1964 ansvara för den centrala tekniska ledningen av tryckningen av krigskartor, m. m.

I likhet med utredningen och de myndigheter, som avgivit yttrande över betänkandet, anser jag att militärbyrån bör bibehållas som en självständig byrå med en militärassistent som chef. Ej heller har jag något att erinra mot utredningens förslag rörande byråns organisation och uppgifter. Jag tillstyrker därför yrkandet att för göromål, som sammanhänger med kartverkets befattning med krigskartetryckningen, inrättas en byrådirektörstjänst i Ao 25. Samtidigt bör, såsom utredningen föreslagit, en byråingenjörstjänst i Ao 21 indras. Under uppbyggnadstiden för den nya ordningen beträffande krigskartetryckningen bör 3 000 kr. beräknas till tillfällig personal. Härjämte förordar jag, att i stället för en arvodesbefattning för en pensionerad underofficer inrättas en kansliskrivartjänst i Ae 11 vid militärbyrån. Vad jag nu föreslagit bör föranleda att anslaget höjs med sammanlagt 18 000 kr.

Kartverkets övriga yrkanden om personaländringar eller löneregleringar kan jag ej biträda. De av kartverket beräknade merkostnaderna av automatisk karaktär under anslaget föranleder ingen erinran från min sida. Anslaget bör till följd därav uppräknas med 840 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(6\,757\,000 + 858\,000 =) 7\,615\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 982 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 303 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 215 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	107 400
Summa kr.	7 615 000

c) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 7 615 000 kr.

[120] 9. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	713 200	724 618
1961/62	724 000	1 238 919
1962/63	389 000	
1963/64 (förslag)	427 000	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget ökas med 38 000 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Övriga expenser	288 667	335 500	316 000	+ 32 000
2. Kostnader för utbildningskurser	4 647	5 515	6 000	+ 6 000

M o t i v. 1. Splittrad verksamhet på grund av tillfällig flyttning till ersättningslokaler beräknas medföra ökade telefon- och transportkostnader med 10 000 kr. Det nya avtalet för städningsspersonal medför merkostnader med 16 000 kr. För städning av vissa nya lokaler tillkommer 2 000 kr. På grund av vissa andra utgiftsökningar av automatisk karaktär bör delposten ökas med 4 000 kr.

2. Den långt drivna delegeringen av arbetsledningen medför ökat behov av utbildning. Delposten bör ökas med 6 000 kr. för utbildning i arbetsledning.

Departementschefen

På de skäl kartverket anfört tillstyrker jag, att anslagsposten till kostnader för utbildningskurser höjs med 6 000 kr. Vidare bör delposten till övriga expenser i enlighet med kartverkets förslag uppräknas med 32 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (389 000 + 38 000 =) 427 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 427 000 kr.

[121] 10. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	1 830 000	1 820 357	11 182
1961/62	2 438 000	2 447 329	1 852
1962/63	2 638 000		
1963/64 (förslag)	2 793 000		

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget ökas med 120 000 kr.

	Ökning
1. Fältarbeten	+ 70 000
2. Diverse kartarbeten	+ 50 000

M o t i v. 1. För att täcka ökade hantlangningskostnader bör delposten ökas med 20 000 kr.

Erfarenheterna visar att användning av helikopter för geodetiska arbeten och fältrekognoscering, främst inom svårtillgängliga områden av inre Norrland, väsentligt ökar effektiviteten i arbetet. Flygningarna har emellertid blivit alltmer kostnadskrävande beroende på höjda hyreskostnader och ökat antal flygtimmar. För att kunna fortsätta verksamheten i nödig omfattning bedömer kartverket det ofrånkomligt att delposten ökas med 50 000 kr.

2. Av skäl som anförts i det föregående avstår kartverket från att för budgetåret 1963/64 yrka någon ytterligare medelsförstärkning under delposten. För att kapaciteten i kartframställningen ej skall försvagas är det emellertid nödvändigt att medel anvisas för att täcka ökade personalkostnader till följd av 1962 års lönerörelse. Av de 600 000 kr., som för budgetåret 1962/63 anvisats under delposten, används ca 500 000 kr. till löner och återstoden för att täcka vissa omkostnader. För att kunna bibehålla en oförändrad perso-

nalstyrka bör delposten ökas med tio procent av 500 000 kr. eller med 50 000 kr.

I särskild skrivelse den 16 november 1962 har *rikets allmänna kartverk* med överlämnande av en av *rymdkommittén* gjord framställning hemställt, att medel ställs till kartverkets förfogande för att framställa topografisk karta över raketfält i Kirunaområdet. Kartverket anför bl. a. följande.

Raketfältet berör fyra topografiska kartblad i skala 1:50 000 och fyra dylika kartblad i skala 1:100 000. I det av 1961 års riksdag (prop. 54; JoU 14; rskr. 166) beslutade kartlägningsprogrammet fram till år 1970 ingår ej ifrågavarande område. Kartverket har dock för budgetåret 1961/62 och för innevarande budgetår erhållit en medelsökning med 200 000 resp. 300 000 kr. för att genomföra vissa kartläggningar i de inre delarna av Norrbottens län. Turordningen för denna kartläggning grundas i huvudsak på kartverkets leveransåtaganden gentemot Sveriges geologiska undersökning, som för sin verksamhet är beroende av detta kartunderlag.

Kartverket anser, att det inte är möjligt att inom ramen för ämbetsverkets resurser tillgodose önskemålen om skyndsamt kartläggning av raketfältet, såvida inte det uppgjorda kartlägningsprogrammet skall försenas och andra som synnerligen angelägna bedömda kartlägningsuppgifter skall förbigås. Under förutsättning att särskilda medel ställs till förfogande är det dock möjligt att utvidga produktionsprogrammet för de närmaste fyra åren till att även avse raketfältet. Medelsbehovet beräknar kartverket till 55 000 kr. för budgetåret 1963/64 och till ca 100 000 kr. för vardera av de tre följande budgetåren.

Yttrande i ärendet har avgivits av *kartverkskommissionen* som anför att kartläggning av raketfältet inte är av sådant utpräglat intresse inom de verksamhetsområden, som finns företrädade i kommissionen, att någon ändring i kartlägningsprogrammet bör vidtas. Kommissionen tillstyrker kartverkets framställning om särskild medelsanvisning för ändamålet.

Departementschefen

Fjolårets riksdag (prop. 85; SU 75; rskr. 195) har godkänt Sveriges anslutning till en konvention angående upprättande av Organisationen för europeisk rymdforskning samt bemyndigat Kungl. Maj:t att vidta åtgärder beträffande ett raketfält i Kirunaområdet. För raketfältets begagnande torde krävas tillgång till modern topografisk karta. Med hänsyn härtill ävensom till vad kartverket och kartverkskommissionen anfört tillstyrker jag, att särskilda medel anvisas för ändamålet. För budgetåret 1963/64 bör här till under posten till diverse kartarbeten beräknas 55 000 kr.

Nyss nämnda anslagspost bör härutöver på de skäl kartverket anfört i anslagsäskandena uppräknas med 50 000 kr. Vidare förordar jag, att posten till fältarbeten höjs med likaledes 50 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,638\,000 + 155\,000 =) 2\,793\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk*: *Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 793 000 kr.

[122] 11. Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1961/62	2 506 000	2 046 921
1962/63	2 506 000	
1963/64 (förslag)	2 636 000	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget ökas med 130 000 kr.

	Utgifter 1961/62	Anslag 1962/63	Ökning
1. Avlöningar	1 188 378	1 290 000	+ 120 000
2. Expenser	330 518	350 000	+ 10 000

Vidare föreslår kartverket följande ändring i personalförteckningen för extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ae 19.

3. 3 byrådirektörer Ae 27 i st. f. 3 byråingenjörer Ae 21
samt att följande extraordinarie tjänster skall få inrättas
4. a) 11 byråingenjörer Ae 19
b) 2 förste kartassistenter Ae 15
c) 4 kartassistenter Ae 13
d) 1 kansliskrivare Ae 11
e) 2 kartritningsbiträden Af 4—Ae 7

M o t i v. Av anslaget får disponeras högst det belopp, som motsvarar 80 procent av de genom den fotogrammetriska uppdragsverksamheten inflytande inkomsterna. Dessa har för budgetåret 1961/62 uppgått till 2 558 651 kr., varför anslaget endast kunnat utnyttjas till ett belopp av 2 046 920 kr. Detta förhållande tillskriver kartverket vissa tillfälliga omständigheter, såsom omställningssvårigheter i samband med omorganisationen och dämpad efterfrågan från uppdragsgivarnas sida, speciellt inom skogsnäringen. Kartverket räknar ej med att avmattningen skall bli bestående utan förväntar att verksamheten skall intensifieras. Anslaget bör ökas med ett belopp, som minst motsvarar automatiska kostnadsökningar till följd av 1962 års lönereglering samt vissa därmed sammanhängande kostnadsstegringar. I övrigt anför kartverket följande.

1. 1962 års lönereglering medför att beloppet för avlöningar bör ökas med i runt tal 120 000 kr.

2. Av utgifterna utgör 13 500 kr. löner till städningsspersonal. Det nya avtalet för sådan personal medför merkostnader med ca 3 000 kr. Vidare beräknas vissa kostnadsstegringar av automatisk natur av ca 7 000 kr. uppstå vid materielanskaffningen.

3. Kartverket erinrar om att det i syfte att rekrytera personal med högklassig teknisk utbildning föreslagit kontraktsanställning av en av avdelningscheferna inom fotogrammetriska byrån. Härutöver erfordras enligt kartverket ytterligare några tjänster, som kan locka och till kartverket mera varaktigt knyta personal med kvalificerad civilingenjörskompetens. Tills vidare bör tre tjänster inrättas för ändamålet.

4. Staten för den tidigare fotogrammetriska beställningsavdelningen omfattade två tjänster som förste kartassistent i Ag 15, fyra kartassistenttjänster

ter i Ag 13, tre sådana tjänster i Ag 11 och två ritbiträdestjänster i Ag 5. För att motverka den starka avgången har verket under 1962 utbytt vissa lägre befattningar mot nio tjänster som byråingenjör i Ag 19. Dessa tjänster är främst avsedda för sektionschefer, flygförare och övrig flygande personal. Härutöver torde komma att erfordras ytterligare två tjänster i Ag 19 för flygförare. Kartverket anser, att tjänsterna har en sådan stadigvarande karaktär att de bör ändras till extra ordinarie. Samtidigt kan fyra tjänster som förste kartassistent och flygförare i Ae 15 och fyra tjänster som kartassistent i Ae 11 utgå. Vidare bör en tjänst som kansliskrivare i Ag 11 ändras till extra ordinarie.

Departementschefen

Över anslaget finansieras kartverkets fotogrammetriska uppdragsverksamhet, som bland annat avser fotogrammetriska och geodetiska arbeten för att på beställning framställa kartor i stora skalor till grund för planläggningar av skilda slag. Anslaget får belastas med utgifter motsvarande högst 80 procent av inkomsterna från beställningsverksamheten.

Jag kan ej tillstyrka kartverkets förslag om att inrätta ytterligare extra ordinarie tjänster och om löneregleringar. Däremot bör anslaget uppräknas med 130 000 kr., vilket belopp motsvarar utgiftsändringar av automatisk karaktär.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,506\,000 + 130\,000 =) 2\,636\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 636 000 kr.

[123] 12. *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	300 000	149 536	207 334
1961/62	270 000	314 342	162 992
1962/63	270 000		
1963/64 (förslag)	1 250 000		

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget upptas med 2 893 000 kr.

M o t i v. Anslaget är avsett att användas för utrustning av nya lokaler i Hässelby samt för ersättning och nyanskaffning av instrument i samband därmed. Kartverket räknar med att kunna ta lokalerna i anspråk under år 1964. Ehuru inflyttningen kan komma att äga rum efter budgetårsskiftet den 1 juli 1964, måste större delen av utrustningen upphandlas och installeras redan före inflyttningen.

Fördelningen av medelsbehovet på olika ändamål framgår av följande sammanställning

Belysningsarmatur	415 600
Telefonutrustning m. m.	140 000
Larmanordningar m. m.	50 000

Viss maskinell utrustning	152 000
Solskydd m. m.	106 600
Laboratorieutrustning m. m.	834 500
Inredning av vissa utrymmen	122 000
Diverse utrustning	110 300
Möbler	699 600
Oförutsett	263 100
Summa kr. 2 893 700	

Kartverket anmäler, att ytterligare utrustningskostnader kan uppkomma. Slutligen anføres att reservationen helt motsvaras av beställda och till största delen levererade instrument.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att medelsbehovet för belysningsarmatur bör kunna begränsas till 283 500 kr. För solskydd och möbler bör beräknas 89 700 resp. 489 975 kr. Det totala medelsbehovet uppgår därför enligt statskontoret till i runt tal 2 500 000 kr. Med hänsyn till att inflyttning i de nya lokalerna ej torde kunna ske förrän tidigast den 1 januari 1965 och under beaktande av önskvärdheten att kartverket i god tid får kännedom om medelsanvisningens storlek föreslår ämbetsverket, att halva beloppet anvisas för budgetåret 1963/64 och återstående hälft för budgetåret 1964/65.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående avses att för kartverkets behov förhyra lokaler i nybyggnad i Hässelby i Stockholm. Inflyttning torde ej kunna ske förrän vid årsskiftet 1964/65. För nästa budgetår bör beräknas medel för sådan utrustning, som behöver infogas i lokalerna redan under byggnadsskedet eller för vilken leveranstiden är lång. I likhet med statskontoret anser jag, att en medelsanvisning av 1 250 000 kr. är tillfyllest för budgetåret 1963/64.

I detta sammanhang torde böra nämnas att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 december 1962 medgett att kartverket må för projekteringsverksamhet rörande de nya lokalernas inredning anlita konsulter m. m. Kostnaderna härför torde få bestridas ur innevarande och nästa års utrustningsanslag.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(270\,000 + 980\,000 =)$ 1 250 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 250 000 kr.

[124] 13. Rikets allmänna kartverk: Inlösen och tryckning av kartor m. m.

	Anslag
1962/63	3 104 000
1963/64 (förslag)	1 440 000

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget minskas med 1 664 000 kr. till 1 440 000 kr.

1. Tryckning av officiella kartor m. m.	900 000
2. Inlösen av kartor	500 000
3. Vissa förlagskostnader	40 000
	1 440 000

M o t i v. 1. Tryckningsbidrag till ekonomiska kartor m. m. beräknades enligt tidigare gällande avtal med innehavaren av Generalstabens litografiska anstalt (G L A) till 409 000 kr. för år. Sedan G L A anmält att kostnaderna för att trycka ekonomiska kartan stigit med ca 5,5 procent sedan nuvarande avtal träffades 1961 har efter förhandlingar avtal träffats om justeringar av priser och royalty så att statsverkets inkomster ökar med samma belopp som de ökade tryckningskostnaderna. Med hänsyn till att tryckningsbidrag utgår för ekonomiska kartblad som lämnas till tryck före den 15 juni 1963 räknar kartverket med att under budgetåret 1963/64 för ändamålet erfordras ca 100 000 kr. I och med att förlagsrätten till de officiella kartorna överflyttas på staten kommer anslaget att belastas med hela tryckningskostnaden, som kartverket för budgetåret 1963/64 beräknar till 725 000 kr. Hur det militära karttrycket skall samordnas med det civila sedan förlagsrätten övergått till staten är f. n. under utredning. I avvaktan på resultatet härav räknar kartverket dock med tryckningskostnader för försvarets fredsmässiga kartbehov på 75 000 kr. per år.

2. Enligt avtal skall kronan den 15 januari 1964 erlægga slutlikvid för från G L A mottagna kartor med 500 000 kr.

3. Förlagsrättens övertagande medför behov av omkostnadsmedel för bl. a. information och reklam. För ändamålet bör för budgetåret 1963/64 förslagsvis anvisas 40 000 kr. Det förutsätts att statsverkets inkomster av förlagsverksamheten kommer att täcka dessa kostnader.

Departementschefen

Från anslaget skall bestridas de kostnader för att överta vissa kartor, som kronan enligt den i statsverkspropositionen 1962 anmälda överenskomsten med Generalstabens litografiska anstalt skall erlægga. Under budgetåret 1963/64 skall enligt avtalet erläggas slutlikvid med 500 000 kr. Vidare bör tryckningskostnaderna för de officiella kartorna, vilka i fortsättningen kommer att bestridas av kartverket, belasta förevarande anslag. I enlighet med kartverkets yrkande bör härför och för det tryckningsbidrag beträffande ekonomiska kartor, som intill dess förläggandet slutligt övertas av kartverket skall utgå till anstalten, för nästa budgetår beräknas 900 000 kr. Slutligen bör från anslaget få tas i anspråk 40 000 kr. för omkostnader i anledning av att förläggandet av kartorna övertas av kartverket.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (3 104 000 — 1 664 000 =) 1 440 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Inlösen och tryckning av kartor m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 440 000 kr.

K. Fiskeriväsendet m. m.**[125] 1. Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	1 278 900	1 150 459
1961/62	1 470 000	1 326 330
1962/63	1 491 000	
1963/64 (förslag)	1 765 000	

Yrkande. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med i runt tal 407 400 kr.

Ökning

1. Personalförstärkningar**Fiskeristyrelsen**

a) 1 förste fiskeriinspektör Ae 23	+	30 491
b) 1 kontorist Ae 9	+	14 358

Havsfiskelaboratoriet

c) 1 institutionsbiträde Ae 5	+	11 017
-------------------------------------	---	--------

Fiskeriundersökningsfartygen

d) 1 andre styrman Ae 16	+	20 890
e) 1 andre maskinist Ae 16	+	20 890

2. Löneregleringar m. m.**Fiskeristyrelsen**

a) 1 byrådirektör Ao 25 i st. f. Ae 25	---	
b) 1 förste byråsekreterare Ae 23 i st. f. Ae 21	+	3 130
c) 1 kassör Ao 15 i st. f. kontorsskrivare Ao 13	+	2 012
d) 1 kansliskrivare Ae 11 i st. f. kontorist Ae 9	+	1 565
e) 1 materialförvaltare eller expeditionsvakt Ao 9 i st. f. expeditionsvakt Ao 7	+	1 391

Sötvattenslaboratoriet

f) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibitråde Ae 7	+	1 490
g) 1 institutionsvaktmästare Ao 9 i st. f. expeditionsvakt Ao 7 ...	+	1 391

Havsfiskelaboratoriet

h) 1 assistent (hydrografiska avdelningen) Ae 23 i st. f. Ae 19	+	5 949
i) 1 förste institutionsbiträde (hydrografiska avdelningen) Ae 7 i st. f. institutionsbiträde Ae 5	+	1 292
j) icke-ordinariepostens delpost å 50 000 kr. till särskilda undersökningar	+	10 000

	Ökning
k) icke-ordinariepostens delpost å 4 800 kr. till arvoden till fyr-skeppspersonal	+ 5 200
l) 1 förste laboratorieassistent Ae 15 i st. f. Ae 13, därjämte viss upp-räkning av icke-ordinarieposten	+ 19 773
<i>Fiskeriundersökningsfartygen</i>	
m) 1 befälhavare Ae 23 i st. f. Ae 21	+ 3 130
n) 1 förste styrman Ae 19 i st. f. Ae 16	+ 3 651
o) 1 förste maskinist Ae 19 i st. f. Ae 16	+ 3 651
p) 1 andre styrman Ae 13 ändras till tredje styrman i oförändrad löneställning	—
q) sjö tillägg till Skageraks befälhavare	+ 2 000
3. Omräkning	
a) löneklassförändringar	+ 10 500
b) 1962 års lönereglering	+ 157 700
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 800
d) kollektivavtalsposten (för fiskeriundersökningsfartygen)	+ 75 100
	+ 407 371

Motiv. Allmänt. Med hänsyn till att jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 februari 1962 chefen för jordbruksdepartementet tillkallat en utredningsman för översyn av laboratorieorganisationen m. m. inom fiskeristyrelsens verksamhetsområde upptar fiskeristyrelsen i sin anslagsskrivelse endast sådana äskanden i fråga om nya tjänster och löneregleringar, som styrelsen bedömer kunna genomföras utan att därigenom utredningsmannens och Kungl. Maj:ts blivande ställningstagande föregrips.

1 a). Beträffande denna punkt anför styrelsen bl. a. följande.

För att styrelsen skall kunna leda den snabba utvecklingen i ekonomiskt, organisatoriskt och rättsligt avseende på fritidsfiskets område samt inte minst för att på olika sätt överbrygga motsättningarna mellan yrkesfisket och fritidsfisket förordar styrelsen att en tjänst som förslagsvis förste fiske-riinspektör i Ae 23 inrättas vid styrelsen direkt under verkschefen och således ej organisatoriskt ansluten till någon av styrelsens tre byråer. Några särskilda, formellt-teoretiska kompetenskrav för tjänsten synes inte lämpligen böra uppställas utan möjlighet bör hållas öppen att för befattningen förvärva antingen en biologiskt eller juridiskt skolad administratör eller en person med erfarenhet från förenings- och publicrelation-verksamhet.

1 b). Detta krav avser en tjänst för biträdande kassör och ställföreträdare för den ordinarie kassören. Yrkandet bör ses tillsammans med det under punkten 2 c) upptagna förslaget att höja nuvarande kassörs-(kontorsskri-vare)tjänstens löneställning. En förstärkning av den fasta personalen på styrelsens kassakontor är oundgängligen nödvändig med hänsyn till arbets-volymen, som numera innefattar även alla kameralärenden för den starkt växande statens vatteninspektion och för den fiskevård, som bedrivs med anlitande av fiskeavgifter m. m.

1 c). Avser arbetskraftsförstärkning inom laboratoriets biologiska avdelning i Lysekil. Behovet har i ytterst provisoriska former tillgodosetts med för begränsade tidsperioder anställda extra kvinnliga biträden och praktikanter, ett arrangemang som emellertid är föga effektivt och för övrigt inte kan beräknas äga bestånd för framtiden.

1 d)—e). I fråga om förstärkning av personalen på fiskeriundersökningsfartyget Skagerak anför styrelsen bl. a. följande.

Beträffande tjänsten som andre styrman har till följd av fiskeristyrelsens remiss avgivits utlåtande av sjöfartsstyrelsen den 15 juni 1962. Sjöfartsstyrelsen, som bedömt behovet främst ur allmän säkerhetssynpunkt, tillstyrker att befälet å fartyget Skagerak förstärks med en styrman. Fiskeristyrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t uppdragit åt fiskeristyrelsen att beträffande de lönegradsplacerade tjänsterna på fiskeriundersökningsfartyget Skagerak överväga en övergång till annan anställningsform samt att vid uppkommande vakanser på ifrågavarande tjänster inkomma till Kungl. Maj:t med de förslag, som kan föranledas av sagda överväganden. Då nuvarande innehavare av de lönegradsplacerade tjänsterna på Skagerak under hand förklarat sig inte önska övergång till annan anställningsform och då det måste anses föga rationellt att använda olika anställningsformer inom en och samma tjänstemannagrupp torde annan utväg inte finnas än att även för nyinrättade tjänster på fartyget fortfarande anlita extra ordinarie anställningsform. Lönegradsplaceringen och tjänstebestämmelsen för den nya tjänsten bör ses i anslutning till den lönereglering för befälet på Skagerak, som förordas under punkterna 2 m)—p) i det följande, samt den lönegradsplacering, som gäller för befälet å SJ:s tågfärjor.

I fråga om tjänsten som andre maskinist åberopar styrelsen en skrivelse i ämnet från befälhavaren på fartyget Skagerak. I denna framhålls bl. a., att fartyget dels av säkerhetsskäl, dels av praktiska skäl med avseende på arbetet ombord, dels för att förhindra stopp i verksamheten på grund av brist på behörigt maskinbefäl vid sjukdomsfall bör bemannas med minst två behöriga maskinbefäl. Styrelsen instämmer i fartygsbefälhavarens synpunkter. Då fartygets förste maskinist i det följande föreslås uppförd i Ae 19, torde förevarande tjänst i likhet med den andre styrmannen i fartyget böra upptas i Ae 16.

2 a). Kravet på ordinare anställningsform för denna tjänst (förut Ae 23), som framförts även i tidigare anslagsskrivelser, kvarstår med oförminskad styrka, så mycket mer som fiskeriintendenterna, med vilka byrådirektören enligt riktlinjerna i propositionen 1962: 48 bl. a. har att samarbeta, samtliga innehar ordinarie anställningsform.

2 b). Under hänvisning till de med befattningen förenade arbetsuppgifterna och ansvaret samt lönegradsplaceringen för motsvarande tjänster vid andra myndigheter efter 1962 års lönereglering yrkar styrelsen på uppflyttning av förevarande tjänst från Ae 21 till Ae 23.

2 c). Befattningen innebär chefskap för en självständig organisationsenhet (kassakontor), vars arbetsuppgifter väsentligt ökats på senare år (statens vatteninspektion, fiskeavgifter m. m.). Jämför punkt 1 b).

2 d). Innehavaren av kontoristtjänsten fullgör registratorsgöromålen vid styrelsen.

2 e). Skälen för yrkandet återfinns i 1960 och 1961 års anslagsskrivelser

(IX ht 1961, s. 348 under 2 d)). Med hänsyn till arbetsuppgifternas natur bör alternativt övervägas att uppföra tjänsten som expeditivsvakt i Ao 9, d. v. s. i den lönegrad som avses för ensam tjänsteinnehavare.

2 f)—h). Beträffande motiven hänvisas till 1962 års anslagsskrivelse (IX ht, s. 325—326 under 2 d) och 2 i)—j)).

2 i). I fråga om motiven torde få hänvisas till 1961 års anslagsskrivelse (IX ht 1961, s. 349 under 6 b)).

2 j). Uppräkning yrkas med hänsyn till inträffade löneökningar, behov av ytterligare ett extra institutionsbiträde, m. m. Vidare föreslås extraordinariesättning av de extra tjänster, som inrättats med medel från förevarande delpost.

2 k). Personalen på fyrskeppen har förklarat, att den inte längre vill utföra arbetet för laboratoriet mot det låga arvode den hittills åtnjutit.

2 l). Äskandet i förevarande punkt avser dels lönereglering med hänsyn till de lönegradshöjningar, som genomförts i övrigt för lägre fiskeritjänstemän inom styrelsens verksamhetsområde, dels uppräkning av icke-ordinarieposten för att bereda utrymme för kostnaderna för grundlön åt ifrågasvarande befattning, vilka kostnader hittills fördelats på styrelsen, havsfiskelaboratoriet och statens vatteninspektion, som emellertid icke vidare är i tillfälle att bidra till dessa kostnader.

2 m)—p). I dessa punkter har upptagits den lönereglering för däcksbefälet på Skagerak, vilken i väsentliga delar motiverats under punkten 1 d) i det föregående.

2 q). Sjötillägget motiveras med befälhavarens ställning inom organisationen, vilken bl. a. innebär representativa uppgifter under besök i utländska hamnar samt medverkan, ofta under obekvämt arbetstid, i undersökningsarbetet.

Y t t r a n d e n. *Statens lönenämnd* har inte någon erinran mot det vid punkten 1 b) framförda förslaget om att inrätta en kontoristtjänst i Ae 9 men har inte funnit tillräckliga skäl anförda för att uppflytta en kontorskrivare Ao 13 till kassör Ao 15 (2 c)).

Utredningen rörande organisationen av fiskeristyrelsens laboratorieverksamhet, m. m. framhåller, att förslaget vid punkt 1 c) att inrätta en tjänst som institutionsbiträde i Ae 5 vid havsfiskelaboratoriet ligger inom ramen för den laboratorieorganisation, som utredningen kan komma att föreslå. Till de föreslagna löneregleringarna m. m. vid havsfiske- och sötvattenslaboratorierna vill utredningen inte ta ställning på nuvarande stadium av sitt arbete.

Frågan om antalet fiskeriundersökningsfartyg. I skrivelse den 20 augusti 1962 redovisar fiskeristyrelsen resultaten av anbefalld utredning rörande möjligheten att i fortsättningen för styrelsens undersöknings- och bevakningsverksamhet disponera två fartyg. Till ledning vid bedömningen av frågan har styrelsen dels redovisat den faktiska användningen av nuvarande tre fartyg under år 1961, dels de av styrelsen fastställda arbetsprogrammen

för de tre fartygen under år 1962. De som nyttjar fartygen är enligt styrelsen följande.

- 1) Havsfiskelaboratoriets biologiska och hydrografiska avdelningar i Lysekil resp. Göteborg;
- 2) statens vatteninspektion i Drottningholm;
- 3) statens lokala fiskeriadministration och hushållningssällskapens fiskeritjänstemän; samt
- 4) utanför fiskeristyrelsen och vatteninspektionen verksamma vetenskapsidkare som för sin forskningsverksamhet behöver tillgång till undersökningsfartyg.

I anslutning härtill anför fiskeristyrelsen bl. a. följande.

Organisationen av fiskeristyrelsens laboratorieverksamhet, m. m. utreds av särskilt tillkallad sakkunnig. I fråga om vatteninspektionen framhålls att personalplanen ändras successivt i syfte att utbygga inspektionen till ett slagkraftigt arbetsorgan, medan vad angår hushållningssällskapens fiskeritjänstemän hänvisas till den omorganisation, som skett jämlikt beslut av 1961 års höstriksdag (prop. 183; JoU 39; rskr. 372), vilken bl. a. innebär, att dessa tjänstemän erhållit skyldighet att uppehålla tjänst hos styrelsen och sålunda kan användas för att leda undersökningsverksamhet, som bedrivs med hjälp av fartygen. Styrelsen påpekar vidare, att den i årets anslagsaskanden föreslagit, att medel anvisas under anslaget Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen för praktiska undersökningar och försök på fiskets område, varigenom — om förslaget bifalls — fartygen kommer att tas i anspråk mer än hittills.

Enligt styrelsens mening är frågan om antalet fiskeriundersökningsfartyg inte mogen för att definitivt avgöras. Styrelsen ifrågasätter om inte de besparingssynpunkter, som synes ligga till grund för utredningsuppdraget åt styrelsen, kan tillgodoses utan ett formellt beslut om antalet fartyg. Styrelsen förordar i stället, att det får ankomma på styrelsen att — i samband med att årligt arbetsprogram uppgörs för fartygen — besluta huruvida det minsta fartyget (Eystrasalt) skall hållas i gång hela året eller vinteruppläggas någon tid, t. ex. under månaderna november—april. Erforderliga konsekvensåtgärder vid en tids uppläggning av fartyget föreslås få beslutas av styrelsen utan särskilt bemyndigande av Kungl. Maj:t.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst vid fiskeristyrelsen som kontorist i Ae 9 utbytas mot en tjänst som kansliskrivare i Ae 11 samt en tjänst vid styrelsens sötvattenslaboratorium som expeditivsvakt i Ao 7 ersättas med en tjänst som institutionstekniker i Ao 9. Förslagen medför en kostnadsökning av sammanlagt 3 000 kr.

Under anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal bör delposten till särskilda undersökningar räknas upp med 9 500 kr. samt delposten till arvoden till fyrskeppspersonal ökas med 1 700 kr. Anslagsposten bör vidare förstärkas med 10 000 kr. för att bestrida grundlönkostnaderna för en tidigare inrättad tjänst som förste laboratorieassistent i Ae 13 vid havsfiske-

laboratoriet i anledning av att statens vatteninspektion inte vidare är i tillfälle att bidra till dessa kostnader. Samtidigt kan emellertid anslagsposten minskas med 9 500 kr. på grund av att befälhavaren på fiskeriundersökningsfartyget Eystrasalt numera är anställd enligt kollektivavtal. Styrelsens övriga förslag till lönereregleringar m. m. samt till personalförstärkningar anser jag mig inte kunna biträda.

Mot vad fiskeristyrelsen anfört beträffande antalet fartyg för fiskeriundersökningar har jag intet att erinra. Det torde sålunda från och med nästa budgetår tills vidare böra ankomma på styrelsen att i samband med att årligt arbetsprogram uppgörs för fartygen besluta huruvida fartyget Eystrasalt skall hållas i gång hela året eller vinteruppläggas under del av året. Styrelsen bör även bemyndigas att besluta om erforderliga konsekvensåtgärder i anledning av sådan vinteruppläggning. Frågan om det för fiskeriundersökningsverksamheten erforderliga antalet fartyg torde i anslutning till vad styrelsen anfört i ämnet framdeles böra provas ånyo.

På grund av beräknade löneklassuppflyttningar samt 1962 års lönerereglering bör anslaget ökas med 10 600 respektive 172 500 kr. Till följd av höjda kollektivavtalslöner och den tidigare berörda ändrade anställningsformen för befälhavaren på fartyget Eystrasalt behöver anslagsposten till kollektivavtalspersonal räknas upp med 75 100 kr. Vidare bör anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter ökas med 1 100 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,491\,000 + 274\,000 =) 1\,765\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: fiskeristyrelsen som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: fiskeristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	341 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 000
3. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	385 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	618 900
5. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 700
6. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	500
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	385 700
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	19 200

Summa kr. 1 765 000

c) till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 765 000 kr.

[126] 2. *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	590 500	504 280
1961/62	533 000	552 497
1962/63	580 000	
1963/64 (förslag)	615 000	

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 22 500 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Reseersättningar.....	50 426	41 271	69 700	+ 7 000
2. Expenser	58 796	55 477	83 800	— 16 000
3. Publikationstryck	12 603	6 538	17 400	+ 1 600
4. Fiskeriundersökningsfartygen: nyanskaffning samt reparation av redskap och apparater m. m.	113 497	50 953	55 600	+ 19 400
5. Övriga utgifter:				
a) bibliotek	3 733	4 078	2 500	+ 2 000
b) instrument och laboratoriekost- nader	34 203	31 430	43 000	+ 7 500
c) fiskeriförsök m. m.	1 299	2 836	2 000	+ 1 000
				+ 22 500

M o t i v. 1. Den för nästa budgetår yrkade anslagsökningen avser havsfiskelaboratoriets andel och sammanhänger med styrelsens beslut om full traktamentsersättning vid förrättning på fiskeriundersökningsfartygen fr. o. m. den 1 juli 1962.

2. Ett för budgetåret 1962/63 anvisat engångsbelopp av 25 000 kr. utgår. Samtidigt yrkas en höjning av delposten med 9 000 kr., varav 5 000 kr. för styrelsen, 2 000 kr. för sötvattenslaboratoriet och 2 000 kr. för havsfiskelaboratoriet.

3. Förstärkningen avses komma sötvattenslaboratoriet till del.

4. Ökningen avser instrument och apparater m. m., som uteslutande skall användas å fiskeriundersökningsfartygen i och för hydrografiska havsundersökningar.

5 a). I anslagsökningen på 2 000 kr. ingår 1 500 kr. för styrelsens biblio-

tek och 500 kr. för sötvattenslaboratoriets bibliotek. Medlen erfordras bl. a. för eftersatta inbindnings- och katalogiseringsarbeten.

5 b). I fjol yrkade styrelsen ett engångsbelopp av 18 300 kr. för anskaffning av viss, närmare förtecknad instrumentutrustning. Av detta belopp beviljades 8 500 kr. (IX ht 1962 s. 332). Nu äskar styrelsen för att fullfölja anskaffningsprogrammet återstående 9 800 kr. Ytterligare medelsbehov föreligger, nämligen av 3 000 kr. för att som ett led i undersökningarna rörande skarpsillen kunna utföra försök med undervattenstelevision, -fotografering och -filmning. Vidare erfordras 3 000 kr. för att som ett led i de kombinerade biologiska och hydrografiska undersökningarna över temperaturen och strömmarna i Skageracks och Kattegatts ytlager kunna utföra fotografering från luften med hjälp av flygplan. Beloppen, som bör uppfattas som engångsanslag, utgör tillhopa ($9\,800 + 3\,000 + 3\,000 =$) avrundat 16 000 kr. Från detta belopp bör avräknas innevarande budgetårs engångsbelopp av 8 500 kr., varför nettoökningen utförs med 7 500 kr.

5 c). Utgör återstoden av en i fjolårets anslagsskrivelse begärd höjning av 1 900 kr. (IX ht 1962, s. 331 under 6 f)).

Departementschefen

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag bör anslagsposten till reseersättning ökas med 7 000 kr. Posten bör även uppräknas med 3 800 kr. på grund av kostnadsstegringar.

Delposten till övriga expenser bör minskas med ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 25 000 kr. Delposten bör emellertid för nästa budgetår även tillföras ett belopp av 2 500 kr., varav 1 600 kr. hänför sig till automatiska utgiftsökningar för städning. Vidare bör anslagsposten till publikationstryck ökas med 1 000 kr. samt delposten till proviant under anslagsposten till fiskeriundersökningsfartygen räknas upp med 5 500 kr. Även dessa medelsbehov hänför sig till kostnadsstegringar av automatisk karaktär. Vad gäller anslagsposten till fiskeriundersökningsfartygen vill jag i anslutning till styrelsens framställning förorda, att delposten till nyanskaffning samt reparation av redskap och apparater m. m. ökas med ett engångsbelopp av 10 000 kr.

Under anslagsposten till övriga utgifter bör delposten till bibliotek förstärkas med 1 700 kr. samt delposten till instrument och laboratoriekostnader med ett engångsbelopp av 11 000 kr., varav 5 000 kr. till utrustning vid havsfiskelaboratoriet och 6 000 kr. till kostnader för vissa tekniska hjälpmedel i undersökningsarbetet. Samtidigt bör emellertid sistnämnda delpost minskas med ett för innevarande budgetår anvisat belopp av engångskaraktär om 8 500 kr.

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag bör vidare under anslagsposten till övriga utgifter delposten till fiskeriförsök m. m. ökas med 1 000 kr. Delposten bör emellertid även räknas upp med 25 000 kr. för att tillgodose styrelsens yrkande under anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen om medel till att bestrida vissa extraordinära redskaps- och personalkostna-

der i samband med praktiskt betonade försök med fiskeriundersökningsfartygen. Styrelsens samtidigt framförda förslag om särskilda medel för att kunna utlägga undersökningar och försök hos olika institutioner m. m. kan jag inte biträda.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (580 000 + 35 000 =) 615 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 615 000 kr.

[127] 3. Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	470 800	454 864
1961/62	538 000	496 016
1962/63	637 000	
1963/64 (förslag)	849 000	

Y r k a n d e. *Vatteninspektionen* hemställer, att anslaget ökas med 68 600 kr. till 705 600 kr.

Ökning

1. *Personalförstärkningar*

a) 1 vatteninspektör Ae 23	+ 31 323
b) 1 laboratorieassistent (preparatris) Ae 11	+ 16 878

2. *Löneregleringar m. m.*

a) 1 vatteninspektör Ae 21 i st. f. Ag 21	—
b) 1 kansliskrivare Ae 11 i st. f. kontorist Ae 9	+ 1 677

3. *Omräkning*

a) 1962 års lönereglering	+ 14 944
b) löneklassförändringar	+ 3 766
	+ 68 588

M o t i v. I en allmän motivering anför vatteninspektionen följande.

Sedan vatteninspektionen fr. o. m. innevarande budgetår erhållit vissa förstärkningar av personalorganisationen och av omkostnadsanslaget, inskränker sig inspektionen i anslagsäskandena för nästkommande budgetår i huvudsak till att begära de medelsökningar, som kan anses automatiskt sammanhånga med beslutet att upprätta ett mikrobiologiskt laboratorium vid inspektionen. Bl. a. av det skälet att utbyggnaden av det nya laboratoriet lämpligen bör ske successivt under två år upptogs nämligen i fråga om såväl tjänster som utrustning för innevarande budgetår endast belopp motsvarande kostnaderna för ungefär halva organisationen. För att laboratoriet skall kunna fullfölja sin verksamhet i avsedd omfattning är det emellertid angeläget att för nästkommande budgetår erforderliga kompletterande anslag erhålls. I fråga om laboratoriets organisation hänvisas till vad

som anförts dels i vattenvårdskommitténs den 1 december 1954 avgivna betänkande Vattenvården (SOU 1955: 6), dels den utförligare motiveringen för laboratoriets organisation m. m. i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1962/63.

På något längre sikt är även härutöver en fortsatt utbyggnad av inspektionens resurser erforderlig. Detta gäller särskilt personal för handläggning av industriella föroreningsärenden. Även viss ytterligare komplettering av undersökningslaboratoriernas personal är angelägen. Vattenvårdskommittén är emellertid f. n. sysselsatt med att utföra en förnyad översyn av vattenvårdsorganisationen och torde ha för avsikt att till sommaren 1963 framlägga de förslag, som denna översyn kan föranleda. Det synes vara lämpligt att avvakta detta organisationsförslag, innan ytterligare förstärkningar yrkas.

1 a) och b). Se fjolårets anslagsskrivelse (IX ht 1962, s. 335 under 1 c)—d)).

2 a). I fråga om detta förslag anför vatteninspektionen följande.

Vid inspektionen finns f. n. fyra extraordinarie och en extra tjänst i A 23—A 21. Befattningshavarna i två av de extraordinarie tjänsterna uppehåller sedan den 1 juli 1962 högre extra tjänster, varför i fortsättningen genom vikariatslöneförordnanden tre av de fem tjänsterna i A 23—A 21 kommer att vara besatta med extra tjänstemän. Eftersom samtliga ifrågavarande tjänster även i fortsättningen är behövliga, bör den nu i Ag 21 upptagna vatteninspektörstjänsten extraordinariesättas. Innehavaren av ifrågavarande tjänst har varit anställd hos inspektionen sedan år 1956 och varit extra vatteninspektör sedan år 1958.

2 b). Då inspektionen inte förfogar över någon administrativ byråsekreterare, får kontoristen i åtskilliga fall vara avdelningsföreståndarna behjälplig i ärenden, som annars skulle ankommit på en sådan tjänsteman. Dessa uppgifter av delvis mycket självständig art har fortgående ökat genom inspektionens utbyggnad med nya avdelningar. (Se vidare fjolårets anslagsskrivelse, IX ht 1962, s. 336 under 2 b)).

Vattenvårdskommitténs delbetänkande Tillsyn över radioaktiv vattenförorening. Med skrivelse den 23 februari 1962 har vattenvårdskommittén avgivit betänkande angående tillsyn över radioaktiv vattenförorening (stencil). Över betänkandet har remissyttranden avgivits av vattenöverdomstolen — efter hörande av vattenrättsdomarna i Österbygdens, Söderbygdens och Västerbygdens vattendomstolar — kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket, statens lönenämnd, medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd, fiskeristyrelsen, statens vatteninspektion, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs samt Västmanlands län, vattenfallsstyrelsen, försvarets forskningsanstalt, professor W. Rodhe, limnologiska institutionen vid universitetet i Uppsala, professor S. Thunmark, limnologiska institutionen vid universitetet i Lund, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges industriförbund, delegationen för atomenergifrågor, Atomkraftkonsortiet Krångede AB och Co, AB Atomenergi, Svenska vattenkraftföreningen, Sveriges fiskares riksförbund, Samfundet för hembygdsvård, Svenska naturskyddsföreningen, Föreningen för vattenhygien, vetenskapsakademiens naturskyddskommitté samt ingenjörsvetenskapsakademien.

I betänkandet lämnas inledningsvis en redogörelse för de radioaktiva föroreningarnas natur och verkningar. Av denna framgår bl. a. att de koncentrationer av radioaktivitet, som förorsakas av ett utsläpp av reaktorsavfall i en sjö eller i havet, är beroende av vattenomsättningen, bottenfällningen och den biologiska aktiviteten. Vattenomsättningen åstadkommer en utspädning, bottenfällningen och den biologiska aktiviteten en återkoncentration av aktiviteten. Det är inte möjligt att utan föregående undersökning bedöma hur radioaktiva lösningar vid utsläpp i en sjö eller i ett havsområde kommer att transporteras, återkoncentreras, bottenfällas o. s. v.

Beträffande nuvarande tillsyn av radioaktiva utsläpp framhåller vattenvårdskommittén bl. a. följande.

För att uppföra och driva atomanläggning erfordras tillstånd av Kungl. Maj:t enligt föreskrifterna i atomenergilagen. Vid utsläpp från dylik anläggning av radioaktivt avloppsvatten skall därjämte frågan om åtgärder för att motverka vattenförorening prövas av vattendomstol enligt föreskrifterna i vattenlagen. Liksom i fråga om annan vattenförorening har vatteninspektionen därvid skyldighet att såsom sakkunnig instans avge yttrande till vattendomstol. Beträffande tillsynen över atomanläggningar gäller, att denna skall utövas av atomenergidelegationen utom såvitt avser strålskyddet vid normala driftsförhållanden, då medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd är tillsynsmyndighet. I enlighet med av vederbörande vattendomstol för visst fall (Ågesta) meddelade föreskrifter skall kontrollen i fråga om utsläpp av avfallsvatten handhas av strålskyddsnämnden och statens vatteninspektion i samråd. Vatteninspektionens tillsyn utövas enligt gällande bestämmelser i första hand ur fiske- och naturskyddssynpunkt men även, i den mån resurserna det medger, ur hälsovårdssynpunkt. Strålskyddsnämndens tillsyn enligt den s. k. strålskyddslagen är principiellt begränsad på så sätt att den avser att bereda skydd mot radioaktiv strålning för människor och djur, som underkastas radiologisk undersökning eller behandling i veterinärmedicinskt syfte. Däremot är lagen icke generell tillämplig i avseende på döda ting eller djurlivet eller fiskerinäring i vidare mån än vad skyddet mot strålskador på människor kräver.

Kommittén konstaterar, att på det vattenbiologiska området ingen systematisk kontroll eller övervakning hittills stått till förfogande. Man har nödgats att med stora svårigheter söka dra sig fram med tillfälliga sakkunnigförordnanden. På grund av bristen på expertis inom landet har under hand övervägts möjligheten att anlita utländsk sakkunskap men även utländsk expertis har visat sig svår att finna och utvägen att anlita sådan har av olika skäl bedömts olämplig. Enligt kommitténs mening är det oundgängligen nödvändigt att vederbörlig expertis ställs till förfogande för en opartisk tillsynsverksamhet vad gäller de radioaktiva vattenföroreningarna. Denna sakkunskap kan tänkas knuten till endera av de båda tillsynsmyndigheterna på området, således strålskyddsnämnden eller vatteninspektionen. Eftersom radioaktivt utsläpp kan medföra menliga ekonomiska följder för fisket är också en anknytning till fiskeristyrelsen tänkbar. En anknytning till strålskyddsnämnden skulle vara motiverad ur den synpunkten att hela tillsynsverksamheten då samlades hos en och samma myndighet. Detta kunde dock befaras leda till att

vederbörande personal snart förlorade kontakten med annan vattenbiologisk verksamhet. Vid överläggning med representanter för nämnda myndigheter har också enighet nåtts om att bl. a. ur sistnämnda synpunkt den ifrågasatta personalen bör knytas till vatteninspektionen. Ett nära samarbete mellan de tre nämnda myndigheterna förutsätts dock komma till stånd på hithörande område. Föreståndaren för expertgruppen föreslås sålunda bli ledamot av strålskyddsnämnden. Vidare föreslås att han instruktionsmässigt tilläggs uppgift som föredragande i fiskeristyrelsen i strålskyddsfrågor, som kan beröra denna myndighet.

De viktigaste arbetsuppgifterna för det expertorgan, som således föreslås skola biträda vatteninspektionen med övervakningen av radioaktiva föroreningar i vatten, sammanfattar kommittén på följande sätt.

a) Att inom vatteninspektionen verkställa de utredningar beträffande direkt och indirekt radioaktiv förorening av recipienter, som erfordras för utlåtan till koncessionsbeviljande myndighet, vattendomstolar, administrativa myndigheter m. fl.; dock icke att behandla frågor om tillåtliga aktivitetskoncentrationer i och för sig, vilket ankommer på strålskyddsmyndigheten,

b) att efter förordnanden i särskilda fall fungera som sakkunnigt organ åt vattendomstolorna och att i samarbete med andra tillsynsmyndigheter utarbeta program för övervakning av recipienter,

c) att utföra och/eller övervaka kontrollundersökningar,

d) att följa den utländska och inhemska forskningen beträffande den joniserande strålningens biologiska effekt på vattenorganismer, ackumulation av radioaktiva ämnen i vattenbiota och sediment, metoder för avfallsbehandling och avfallsdisponering, etc.,

e) att biträda myndigheter som har att ingripa vid olyckor i atomanläggningar och vid spridning av radioaktivitet,

f) att biträda vederbörande myndigheter med information till allmänheten,

g) att bedriva viss programforskning, t. ex. beträffande anrikning av isotoper i vattenorganismer under varierande miljöbetingelser, anrikning av aktivitet i suspenderat material, transport av aktivitet i näringskedjor, anrikning av aktivitet i bottensediment, graden av stabilitet av adsorptionen till olika typer av sediment, m. m.

För övervakningen av radioaktiv vattenförorening erfordras enligt kommitténs mening inom överskådlig tid endast en förhållandevis begränsad personalorganisation. Denna bör vidare uppbyggas endast i den takt som motiveras av atomprogrammets genomförande. För att ge en uppfattning om de anspråk, som efter hand kan ställas på verksamheten, har dock kommittén ansett sig böra redovisa en mera fullständig organisation. Denna skulle lämpligen ha följande sammansättning.

1 laborator och avdelningsföreståndare (fiskeribiolog)

1 vatteninspektör (radiokemist)

1 mättekniker

1 fiskmästare

1 laboratoriebiträde

2 institutionsbiträden

Befattningen som laborator föreslås bli placerad i Be 1 eller om svårigheter föreligger att med denna lön förvärva lämplig person bli kontraktsanställd. Vatteninspektören föreslås bli placerad i Ae 23.

Den framlagda organisationsplanen utgår från förhållanden och behov, som kan väntas inträda på något längre sikt. Till en början behöver sålunda endast laboratorn samt någon för honom erforderlig ytterligare hjälpkraft anställas. Behovet av denna blygsamma begynnelseorganisation uppges dock vara synnerligen trängande, eftersom f. n. ingen sakkunnig på detta område finns vid någon tillsynsmyndighet.

Årskostnaderna för den fullständiga kontrollorganisationen beräknar kommittén till 135 000 kr. om året, varav 115 000 kr. för löner och 20 000 kr. för omkostnader. För en begränsad organisation, som är omedelbart erforderlig, avseende en laborator jämte medhjälpare, beräknas den årliga kostnaden till 95 000 kr., varav 80 000 kr. för löner och 15 000 kr. för omkostnader. Kommittén förutsätter, att kostnaden betalas av statsmedel. Emellertid påvisas också möjligheten att, om så anses lämpligt, täcka statens utgifter för kontrollverksamheten genom avgifter för atomanläggningar.

Utöver årskostnaderna tillkommer engångskostnader för dels utrustning, dels utbildningsresor i utlandet. Under förutsättning att utrustningen i befintliga institutioner (inom atomindustrin och radiofysiska institutionen) inte i någon större utsträckning står till förfogande utan utrustningen väsentligen måste nyinköpas torde härför krävas ett belopp av inemot 100 000 kr. För utbildningsresor torde böra för den närmaste tiden beräknas ett belopp av 25 000 kr. att fördelas på lämpligt antal studieresor.

I fråga om lokalbehovet anför kommittén, att för den fullständigare organisationen krävs minst följande utrymmen, nämligen två tjänsterum, ett biologiskt och ett radiokemiskt laboratorium samt ett radiometriskt mättrum och ett förrådsrum. För att tillgodose utrymmesanspråk av denna omfattning krävs enligt kommittén framdeles särskild undersökning av då tillgängliga förläggningsmöjligheter. Den mera begränsade organisationens lokalbehov torde till en början endast behöva avse ett tjänsterum och ett biologiskt laboratorium samt visst förrådsutrymme.

Kommittén föreslår vidare viss ändring av vattenlagen i syfte att sätta strålskyddsmyndigheten i tillfälle att följa de ärenden rörande radioaktivt avloppsvatten, som behandlas vid syneförrättningar eller av vattendomstol.

Remissyttranden över vattenvårdskommitténs betänkande. Samtliga remissinstanser anser, att behov föreligger av särskild opartisk expertis inom vatten- och fiskevården för forskning och behandling av ärenden rörande utsläpp i vatten av radioaktiva ämnen.

Vad gäller frågan om expertorganets organisatoriska anknytning tillstyrker flertalet av remissinstanserna utredningens förslag att den särskilda expertisen skall knytas till vatteninspektionen, att förestandaren för expertgruppen skall vara ledamot av strålskyddsnämnden samt att ett nära samarbete skall äga rum mellan vatteninspektionen, fiskeristyrelsen och strålskyddsnämnden vad gäller ärenden angående radioaktivt utsläpp. Vissa remissinstanser är emellertid av annan uppfattning.

Strålskyddsnämnden framhåller, att den inte har något att erinra mot att vatteninspektionen tillförs sakkunniga inom området för radioaktivitetsforskning inom vattenbiologin i huvudsak enligt utredningens förslag. Nämnden anser dock, att det är nödvändigt, att alla kontrollåtgärder samordnas under nämnden. Om så inte sker, kan oklarhet komma att råda både beträffande ansvarsfördelningen olika myndigheter emellan och beträffande de strålskyddsåtgärder, som kan krävas av en anläggningsinnehavare. Nämnden framhåller vidare, att det bör ankomma på nämnden att avge yttrande till vattendomstol i hithörande frågor, enär tillsynsmyndigheten torde ha de största möjligheterna att från olika berörda sakkunniga myndigheter och institutioner infordra och sammanställa de uppgifter, som kan erfordras för frågans bedömande i domstolarna. Strålskyddsintressena tillgodoses bäst, om all tillgänglig opartisk sakkunskap samordnas i av nämnden tillsatta särskilda expertgrupper, som får i uppdrag att inom viss tid inkomma till nämnden med utredningar och förslag.

Strålskyddsnämndens synpunkter i organisationsfrågan delas i stort sett av *delegationen för atomenergifrågor, AB Atomenergi* och *ingenjörsvetenskapsakademien*. Några av remissinstanserna, nämligen *länsstyrelserna i Östergötlands och Skaraborgs län* samt *Sveriges industriförbund*, framhåller att det bör övervägas att helt inordna expertgruppen under strålskyddsnämnden. Industriförbundet påpekar, att expertgruppen härigenom får möjlighet att utnyttja strålteknisk apparatur och personal vid det under strålskyddsnämnden lydande radiofysiska institutet.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anser, att även andra organisationsalternativ bör övervägas, t. ex. att förlägga expertorganet till ett universitet eller en forskningsinstitution, såsom limnologiska institutionen vid Uppsala universitet. En sådan förläggning kan enligt länsstyrelsen i vart fall te sig lämplig under den övergångstid, då det nya organet avses bestå av blott en vetenskapligt kvalificerad befattningshavare med någon hjälpkraft. Enligt länsstyrelsens mening torde det bli anledning att längre fram ta upp frågan om handläggningen av ärenden rörande radioaktiva utsläpp och farlig strålning samt om organisationen och samordningen av expertisen inom skilda sektorer av radiakområdet till omprövning i hela dess vidd.

Länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands samt *Göteborgs och Bohus län* är tveksamma om vilken organisationsform som är den lämpligaste men godtar utredningens förslag tills vidare i avvaktan på en förnyad prövning då mera erfarenhet vunnits.

Strålskyddsnämnden och *statskontoret* ifrågasätter om föreståndaren för expertorganet bör vara ledamot av strålskyddsnämnden. Nämnden anser, att kontakten kan uppehållas dels genom de nyss nämnda expertgrupperna vad gäller ärenden angående tillsyn av radioaktivt utsläpp, dels genom diskussioner och föredragningar i nämnden vad gäller strålskyddsforskningen på det vattenbiologiska området. Statskontoret påpekar, att medicinalstyrelsens samt veterinärstyrelsens chefer äger delta i nämndens överläggningar. En utökning av antalet ledamöter i nämnden anser statskontoret sig inte kunna tillstyrka, enär detta antal noggrant prövades, när nämnden inrättades.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut framhåller, att det inte framgår av betänkandet hur vattenvårdskommittén tänkt sig att hydrologiska basundersökningar beträffande sjöar och inlandsvattendrag i samband med utsläpp av radioaktiva avfallsprodukter bör utföras eller organiseras. Fiskeristyrelsen åligger instruktionsenligt att utföra hydrologiska undersökningar i havet, medan det närmast ankommer på institutet att

verkställa sådana undersökningar i sjöar och vattendrag samt i kustvatten. Institutet förutsätter, med hänvisning till sin instruktion, att det bör ankomma på detta att utföra erforderliga hydrologiska basundersökningar, givetvis i samråd med det av vattenvårdskommittén föreslagna expertorganet, strålskyddsnämnden, fiskeristyrelsen samt ifrågavarande anläggningsintressent. Betydelsen av att samråd och samverkan upprätthålls med institutet i frågor rörande utsläpp av radioaktiva avfallsprodukter understryks även av vattenfallsstyrelsen, Atomkraftkonsortiet Krångede AB och Co samt Föreningen för vattenhygien. Vidare framhåller statens vatteninspektion, att utöver det biträde, som enligt kommittén bör lämnas expertorganet av fiskeristyrelsens hydrografiska avdelning, bör även oceanografiska institutionens resurser anlitas.

Länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Skaraborgs och Västmanlands län anför, att det är angeläget, att länsstyrelserna får kännedom om planerade företag för att avleda industriellt avloppsvatten.

I fråga om expertorganets arbetsuppgifter framhåller vattenöverdomstolen, att vatteninspektionen i åtskilliga mål intar en partsliknande ställning samt att det mot denna bakgrund kan ifrågasättas, om det nya expertorganet bör tilläggas föreslagen funktion att avge sakkunnigutlåtanden. Då emellertid annan, formellt opartisk sakkunskap inte står till förfogande, har vattenöverdomstolen funnit sig böra godta, att expertorganet tilläggs ifrågavarande arbetsuppgift. Länsstyrelsen i Stockholms län samt Atomkraftkonsortiet Krångede AB och Co understryker, att expertorganet bör tillgodose behovet av information till allmänheten och att detta bör beaktas, då instruktion för organet upprättas. Länsstyrelsen i Östergötlands län efterlyser s. k. bakgrundsundersökningar bland expertorganets arbetsuppgifter. Professor Rodhe, limnologiska institutionen, Uppsala, anser, att det aktiva forskningsarbetet fått för litet utrymme i verksamhetsplanen. Enligt hans mening är det ofrånkomligt, att en omprövning snarast kommer till stånd i fråga om expertorganets resurser och arbetsuppgifter, varvid vederbörlig hänsyn bör tas till utländska erfarenheter på området. Delegationen för atomenergifrågor anför, att arbetsprogrammet på nuvarande stadium är för ambitiöst. En mera successiv utveckling av programmet är tillrädlig. Föreningen för vattenhygien framhåller, att arbetsuppgifterna är för omfattande, och anser, att de bör skäras ned för att undvika dröjsmål vid behandlingen av ärendena. Ingeniörsvetenskapsakademien önskar en översyn av arbetsuppgifterna och kostnadsberäkningarna, innan beslut fattas. Samfundet för hembygdsvård förutsätter, att expertorganet gör en noggrann utredning rörande avfallsprodukternas placering och därvid utgår ifrån inte endast de hygieniska synpunkterna utan också möjliga ingrepp i miljö och landskap.

Flertalet av remissinstanserna förordar, att den fullständiga personalorganisation, som utredningen föreslagit skola byggas upp på längre sikt, skall inrättas snarast, bl. a. mot bakgrunden av omfattningen av de arbetsuppgifter, som expertorganet skall handha. Professor Rodhe, limnologiska institutionen, Uppsala, anser att frågan om expertorganets resurser bör

omprövas med hänsyn till utländska erfarenheter på området. *Professor Thunmark, limnologiska institutionen, Lund*, framhåller att antalet fast anställda med vetenskaplig utbildning är för litet. Detta antal måste ökas ändamålsenligt, varvid det omedelbara behovet beträffande den nödvändiga förberedande vetenskapliga verksamheten ovillkorligen måste beaktas. *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* efterlyser arbetsvolymberäkningar och anser, att personalorganisationens omfång och sammansättning skulle bestämts på grundval härav. Säkerligen hade då en betydligt större organisation visat sig vara behövlig.

Vatteninspektionen, vattenfallsstyrelsen och vetenskapsakademiens naturskyddskommitté anser, att organisationen redan från början bör omfatta både laboratorn och vatteninspektören (radiokemist). *Fiskeristyrelsen* och *Sveriges fiskares riksförbund* påpekar att personalorganisationen bör avvägas så att den även kan utbilda och instruera de tjänstemän inom fiske- och vattenvärden, som skall medverka i tillsynen av radioaktiva utsläpp i vatten.

Beträffande löneställningen för befattningshavarna anför *statens lönenämnd*, att nämnden för den i Be 1 föreslagna laboratorstjänsten inte kan tillstyrka högre löneställning än för övriga laboratorstjänster vid vatteninspektionen men att nämnden inte har någon erinran mot den beräknade lönegradsplaceringen för vatteninspektörstjänsten (Ae 23). Vad gäller sistnämnda tjänst förutsätter nämnden samma kompetenskrav som för övriga vatteninspektörstjänster vid vatteninspektionen. *Professor Thunmark, limnologiska institutionen, Lund*, framhåller, att det är uppenbart, att expertorganet måste bestå av en långt mera mångsidigt kunnig personal med universitets- eller högskoleutbildning än vad kommittén föreslagit. I likhet med *vattenöverdomstolen, Atomkraftkonsortiet Krångede AB och Co, Föreningen för vattenhygien och ingenjörsvetenskapsakademien* understryker professor Thunmark vidare, att lönevillkoren bör vara sådana, att kompetent personal kan rekryteras och behållas. *Ingenjörsvetenskapsakademien och försvarets forskningsanstalt* framhåller, att vatteninspektören bör ha sådan kompetens, att han kan fungera som ställföreträdare för laboratorn.

Samtliga remissinstanser tillstyrker utredningens förslag att kostnaderna för expertorganet skall finansieras över statsbudgeten. *Kammarkollegiet* ifrågasätter dock om inte genom villkor vid koncession bör stadgas skyldighet för innehavare av atomreaktor att framdeles bestrida kostnaderna för den tillsyn av ett eller annat slag, som myndigheterna kan komma att utöva. *Riksrevisionsverket* finner skäl tala för att frågan om en finansiering av den statliga tillsynen över atomenergianläggningar över huvud vid lämplig tidpunkt upptas till allsidig prövning. *Atomkraftkonsortiet Krångede AB och Co* påpekar, att i den mån kontrollorganet medverkar i vattenmål såsom sakkunnig förordnad av vattendomstol torde ersättning härför kunna tas ut från sökanden. *Ingenjörsvetenskapsakademien* förutsätter, att tillståndshavaren själv i nödig omfattning tar ut vattenprover och bekostar undersökning av dessa.

I ett stort antal av remissyttrandena framhålls att kostnads- och lokalfrågorna behöver närmare överses.

Departementschefen

I enlighet med beslut av 1962 års riksdag har vid vatteninspektionen upprättats en avdelning för mikrobiologiska vattenundersökningar. Inspektionens nu framlagda förslag att från och med nästa budgetår tillföra avdelningen den ytterligare personal, som erfordras för att den skall kunna fullgöra sin verksamhet i avsedd omfattning, anser jag mig böra förorda. Härför bör vid inspektionen inrättas en tjänst som vatteninspektör i Ae 23 och en tjänst som laboratoriebiträde i högst Ae 9. Till följd härav behöver anslaget uppräknas med sammanlagt 46 500 kr.

Vatteninspektionen har sedan tillkomsten successivt utbyggt i fråga om såväl de personella som de materiella resurserna. Inspektionen — som bedriver sitt arbete under vattenvårdsnämndens ledning — har samtidigt kommit att erhålla en allt mera självständig ställning. Chefen för inspektionens arbete har nu tjänsteställning som överinspektör i Bo 1. Med hänsyn till den nyss berörda utvecklingen av inspektionens ställning och arbetsuppgifter föreslår jag att för chefen för inspektionen inrättas en tjänst som överinspektör i Be 3. Samtidigt bör tjänsten som överinspektör i Bo 1 föras på övergångsstat. Till följd av förslaget behöver anslaget uppräknas med 5 100 kr.

Mot vatteninspektionens framställning om extraordinariesättning av en befattning som vatteninspektör i Ag 21 har jag intet att erinra. Inspektionens förslag om uppflyttning av en kontoristtjänst kan jag inte biträda.

Vad därefter angår vattenvårdskommitténs förslag angående tillsyn över radioaktiv vattenförorening vill jag erinra om att samtliga remissinstanser vitsordat kommitténs uttalande, att ett behov föreligger av särskild opartisk expertis inom vatten- och fiskevården för forskning och behandling av ärenden rörande utsläpp i vatten av radioaktiva ämnen. Jag anser mig därför böra förorda att vederbörlig personal ställs till förfogande för ändamålet. Denna bör knytas till statens vatteninspektion med hänsyn till att det är önskvärt med en nära kontakt mellan radioaktivitetsforskningen på vattenområdet och övrig forskning inom vatten- och fiskevården. Vad gäller frågan om vilken myndighet, som bör åläggas att handha tillsynen av de radioaktiva vattenföroreningarna är jag nu inte beredd att ta ställning. Spörsmålet är föremål för närmare övervägande inom de av denna fråga berörda departementen. Innan ställning tagits därtill bör statens vatteninspektion i förekommande fall i enlighet med gällande bestämmelser utöva tillsynen av de radioaktiva vattenföroreningarna. Jag förutsätter att inspektionen därvid liksom i fråga om radioaktivitetsforskningen på vattenområdet kommer att upprätthålla ett nära samarbete med strålskyddsnämnden, fiskeristyrelsen och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Föreståndaren för den till vatteninspektionen knutna särskilda expertisen bör tilläggas uppgift som föredragande i fiskeristyrelsen i strålskyddsfrågor,

som kan beröra denna myndighet. Det är enligt min mening inte erforderligt, att han ingår som ledamot i strålskyddsnämnden.

Vissa länsstyrelser har framfört önskemål om att länsstyrelserna skall underrättas om planerade företag för att avleda radioaktivt avloppsvatten. Enligt vad jag inhämtat under hand hålls berörda länsstyrelser av vatteninspektionen informerade om företag för att avleda annat industriellt avloppsvatten. Jag förutsätter att länsstyrelserna kommer att underrättas även i fråga om utsläpp av radioaktiva vattenföreningar.

Vattenvårdskommitténs förslag rörande expertgruppens arbetsuppgifter och de förslag till kompletteringar av arbetsuppgifterna, som framförts av remissinstanserna, har jag i princip intet att erinra mot. Jag anser dock att expertgruppens arbetsuppgifter inte nu bör närmare fastläggas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, när närmare erfarenhet vunnits, efter förslag av vatteninspektionen och strålskyddsnämnden, pröva vilka arbetsuppgifter i samband med radioaktiva vattenföreningar som instruktionsenligt bör åvila dem.

I likhet med vattenvårdskommittén anser jag att expertgruppen bör utbyggas successivt med ledning av de erfarenheter, som görs beträffande arbetsuppgifternas kvantitativa och kvalitativa omfattning, samt med hänsyn till den framtida takten för atomprogrammets genomförande. Till att börja med synes det vara tillfyllest att i enlighet med kommitténs förslag vid vatteninspektionen inrätta en tjänst som laborator i Be 1 samt såsom hjälpkraft till denne en tjänst som fiskerikonsulent i Ae 17. Jag förutsätter att för laboratorbefattningen skall gälla de kompetensfordringar, som är gängse för laborator i B 1. Vad jag nu förordat föranleder ett ökat medelsbehov under anslaget av 72 600 kr.

Frågan om storleken och sammansättningen av den expertgrupp, som på längre sikt kan komma att erfordras, torde som jag nyss anförat få bli avhängig av de närmare erfarenheter som vinnas under expertgruppens arbete, varvid givetvis de förslag som framlagts av vattenvårdskommittén rörande expertgruppens sammansättning samt de synpunkter, som anförts av remissinstanserna i anledning härav, bör ge vägledning. Förslag till eventuell erforderlig utbyggnad av expertgruppen torde utifrån dessa utgångspunkter få avges av vatteninspektionen och strålskyddsnämnden i samråd i inspektionens årliga anslagsskrivelser.

Kostnaderna för expertgruppen bör enligt min mening tills vidare finansieras över statsbudgeten. De av vissa remissinstanser framförda synpunkterna rörande finansieringen av den statliga tillsynen över atomenergianläggningar torde inte för närvarande böra föranleda någon åtgärd.

Till följd av 1962 års lönereglering m. m. bör anslaget höjas med 80 300 kr. Vidare föranleder beräknade löneklassförändringar samt kompensation för höjda folkpensionsavgifter, att medelsbehovet under anslaget ökar med 5 400 respektive 2 100 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(637\,000 + 212\,000 =) 849\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna de förslag rörande tillsynen av radioaktiva vattenföroreningar som framlagts i det föregående

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: vatteninspektionen som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

c) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: vatteninspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	60 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	512 800
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	11 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	242 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	11 500
Summa kr. 849 000	

d) till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 849 000 kr.*

[128] 4. Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen:
Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	129 900	156 964
1961/62	125 000	121 432
1962/63	201 000	
1963/64 (förslag)	257 000	

Y r k a n d e. Vatteninspektionen hemställer, att anslaget ökas med 16 000 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Reseersättningar	53 599	54 065	73 000	+ 10 000
2. Expenser	28 791	28 625	31 100	+ 6 000
3. Övriga utgifter				
a) bibliotek	5 164	3 105	3 000	+ 1 000
b) laboratoriekostnader	26 282	27 645	80 500	+ 4 000

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1960/61	1961/62	1962/63	
c) underhåll och drift av laboratorie-				
bil	5 848	5 261	11 000	— 5 000
				+ 16 000

M o t i v. 1. Resemedlen för budgetåret 1961/62 har praktiskt taget helt förbrukats. Anslagsökningen för innevarande budgetår avser vidare i huvudsak endast personalens resor från arbetsplatsen till Brommaplan. Den intensifiering av inspektions- och undersökningsverksamheten, som nu tillgängliga nya tjänster medger, kräver därför oundgängligen en höjning av posten. Vidare bör vattenvårdsnämnden för att kunna fylla sin uppgift vara i tillfälle att i större omfattning än hittills företa inspektions- och studieresor. Automatiska ökningar till följd av höjda biljettpreiser o. d. har här inte inräknats.

2. Den föreslagna ökningen hänför sig med 5 000 kr. till ökade städningskostnader på grund av dels ökad timlön, dels beräknat ökat lokaltutrymme samt med 1 000 kr. till ökade telefonkostnader på grund av verksamhetens utvidgning med nya tjänster m. m.

3 a). Tillgängliga medel för litteraturanskaffning, prenumeration av tidskrifter m. m. har visat sig vara alltför små. Härtill kommer behov av litteratur, tidskrifter m. m. för nya verksamhetsområden, bl. a. det mikrobiologiska området.

3 b). Vatteninspektionen anför i fråga om detta förslag bl. a. följande.

Innevarande budgetårs anslag upptar dels ett belopp av 25 500 kr. till löpande kostnader för inspektionens laboratorier, dels ett belopp av 55 000 kr. för viss engångsutrustning. Vad angår de tillgängliga medlen för löpande omkostnader har dessa visat sig vara alltför knappa, varför överskottsmedel för underhåll och drift av laboratoriebil måst i viss utsträckning utnyttjas. Sistnämnda medel föreslås nu skola begränsas. En höjning av medlen för löpande laboratoriekostnader med 4 000 kr. bör i stället ske. Delposten kan minskas med ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 5 000 kr. I stället yrkar inspektionen för nästkommande budgetår ett engångsbelopp av 5 000 kr. för att anskaffa en analysvåg samt ett avhärdningsaggregat för att framställa destillerat vatten. Ifrågavarande apparatur kan inbespara åtskilligt manuellt arbete och säkerställa undersökningsresultatens kvalitet på ett bättre sätt än nu använda metoder. För innevarande år har vidare upptagits 47 000 kr. för utrustning till det mikrobiologiska laboratoriet och 3 000 kr. för möbler till laboratoriets tjänstemän. Då nämnda belopp utgör ett delbelopp, motsvarande ungefär hälften av de totala kostnaderna för laboratoriet, hemställs, att ett belopp av 50 000 kr. jämväl beviljas för budgetåret 1963/64. Tidigare beräknade totala utrustningskostnader av engångskaraktär av 95 000 kr. har härvid på grund av prishöjningar ökats med 5 000 kr.

3 c). Med hänsyn till utgiftsbelastningen på denna delpost kan anslagsbeloppet minskas med 5 000 kr.

Departementschefen

Till följd av de förut förordade förstärkningarna av vatteninspektionen med personal för mikrobiologiska undersökningar behöver anslagsposten till reseersättningar för nästa budgetår ökas med 3 000 kr. På grund av utgiftsstegringar av automatisk natur bör denna post även uppräknas med 4 000 kr. samt delposten till bränsle, lyse och vatten ökas med 1 300 kr. De nyss berörda förstärkningarna vid inspektionen medför vidare att delposten till övriga expenser till följd av främst ökade telefonkostnader behöver höjas med 1 800 kr. Delposten bör samtidigt tillföras 900 kr. för att täcka utgiftsstegringar av automatisk karaktär för städning m. m. Jag vill även tillstyrka inspektionens förslag om att under anslagsposten till övriga utgifter öka delposten till bibliotek med 1 000 kr. Vidare bör den under nyssnämnda anslagspost upptagna delposten till laboratoriekostnader uppräknas med ett engångsbelopp av 50 000 kr. för att göra det möjligt att anskaffa återstående erforderlig utrustning för det mikrobiologiska laboratoriet. Jag vill även förordna, att delposten ökas med 5 000 kr. för anskaffning av viss annan engångsutrustning samt med 4 000 kr. till följd av ökade löpande laboratoriekostnader. Delposten kan emellertid samtidigt minskas med för innevarande budgetår anvisade belopp av 50 000 respektive 5 000 kr. för kostnader av engångsnatur. Delposten till underhåll och drift av laboratoriebil bör i enlighet med inspektionens förslag räknas ned med 5 000 kr.

Den under föregående anslag förordade organisationen för tillsyn av radioaktiva vattenföroreningar föranleder för nästa budgetår ett ökat medelsbehov under förevarande anslag av sammanlagt 45 000 kr., varav 35 000 kr. utgör engångskostnader. För ändamålet bör sålunda anslagsposten till reseersättningar ökas med 13 000 kr., varav 10 000 kr. utgör ett engångsbelopp till utbildningsresor i utlandet. Vidare bör delposten till laboratoriekostnader uppräknas med 32 000 kr. Härav avses 25 000 kr. för anskaffning av radiologisk laboratorieutrustning.

Anslaget torde sålunda bära uppföras med $(201\,000 + 56\,000 =) 257\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 257 000 kr.

[129] 5. Undersökningar inom fiskeriorganisationen

	Anslag
1962/63	1 000
1963/64 (förslag)	1 000

Fiskeristyrelsen hemställer, att anslaget upptas med oförändrat belopp av 1 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersökningar inom fiskeriorganisationen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

[130] 6. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	211 100	217 294
1961/62	255 000	249 914
1962/63	260 000	
1963/64 (förslag)	302 000	

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 54 600 kr.

Ökning

1. Lönereglering

1 fiskerikonsulent Ae 19 i st. f. Ae 15 + 5 500

2. Omräkning

a) arvode, bestämt av Kungl. Maj:t + 3 300

b) löneklassförändringar m. m. + 800

c) 1962 års lönereglering + 45 000

+ 54 600

M o t i v. 1. Fiskeristyrelsen hemställer i samråd med domänstyrelsen i särskild skrivelse, att tjänsten som fiskerikonsulent vid statens laxodlingsanstalt i Mörrum uppflyttas från Ae 15 till Ae 19. Till stöd härför anför fiskeristyrelsen bl. a. följande.

Utöver lön enligt Ae 15 åtnjuter befattningens nuvarande innehavare enligt beslut av domänstyrelsen såsom ersättning för tillsyn och bevakning av kronans enskilda laxfisken i Mörrumsån och i havsområdet utanför åns utlopp, där ett s. k. laxfredningsområde sedan länge finns inrättat, ett månatligt arvode på f. n. 434 kr. 50 öre, vilket belopp fr. o. m. den 1 januari 1963 höjs till 450 kr. I samband med att nuvarande tjänsteinnehavare avgår ur tjänst med pension fr. o. m. den 1 juli 1963 har domänstyrelsen och fiskeristyrelsen funnit tiden vara inne att avveckla nyssnämnda arvode i utbyte mot en förbättrad lönegradsplacering för befattningen i förening med skyldighet för tjänstens innehavare att utföra berörda tillsyns- och bevakningsuppgifter såsom tjänsteåliggande utan särskilt tilläggsarvode. Arvodet på 450 kr. för månad motsvarar mycket nära skillnaden i lön mellan fyra löneklasser, varför befattningen synes böra flyttas från Ae 15 till Ae 19 fr. o. m. den 1 juli 1963. Härav föranledd kostnadsökning torde böra belasta driftkostnaderna för laxodlingsverksamheten i Mörrum.

Departementschefen

Fiskeristyrelsens förslag till lönereglering för fiskerikonsulenten vid statens laxodlingsanstalt i Mörrum anser jag mig böra biträda. Till följd härav behöver anslaget höjas med 4 800 kr. I anledning av 1962 års lönereglering samt löneklassförändringar bör anslaget uppräknas med 41 300 respektive 800 kr. Vidare bör posten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter höjas med 100 kr. De angivna förslagen medför en ökning av anslagsbehovet med sammanlagt 47 000 kr.

Vad därefter angår de särskilda uppbördsmedlen bör posten för bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel i enlighet med fiskeristyrelsens förslag ökas med avrundat 5 000 kr. för att täcka kostnaderna för löneregleringen för fiskerikonsulenten vid statens laxodlingsanstalt i Mörrum.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(260\,000 + 47\,000 - 5\,000 =)$ 302 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	232 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	9 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	71 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 100
	Summa kr. 442 000

Särskilda uppbördsmedel

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	65 000
Ersättningar för undersökningar	75 000
	Nettoutgift kr. 302 000

- b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 302 000 kr.

[131] 7. *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	27 100	37 574
1961/62	27 000	36 502
1962/63	27 000	
1963/64 (förslag)	27 000	

Fiskeristyrelsen hemställer, att anslaget för nästa budgetår i avvaktan på närmare erfarenheter av den enligt propositionen 1962: 48 vidtagna omorganisationen uppförs med oförändrat belopp.

Departementschefen

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenten m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 27 000 kr.

[132] 8. Utbildning av fiskeritjänstemän

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	30 500	36 251
1961/62	51 000	48 228
1962/63	36 000	
1963/64 (förslag)	60 000	

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslaget uppräknas med 24 000 kr. Det begärda anslaget är avsett för första läsåret av den kurs, som börjar på hösten 1963.

	Anslag 1961/62	Utgifter 1961/62	Ökning
1. Arvode för rektors- och sekreterargöromål	2 500	2 469	+ 500
2. Timlärararvoden	18 000	20 055	+ 3 000
3. Hyra och städning av undervisningslokaler	3 200	2 950	+ 800
4. Undervisningsmateriel och expenser	4 100	2 866	+ 1 900
5. Statlig studiehjälp	19 000	17 422	+ 2 000
6. Bidrag till kostnader för praktikresor, studie- besök och exkursioner	4 200	2 466	+ 800
	51 000	48 228	+ 9 000

M o t i v. 1—6. *Fiskeristyrelsen* har den 26 september 1962 inkommit med redogörelse för en av Kungl. Maj:t anbefalld översyn av utbildningen av fiskeritjänstemän. Av översynen föranledda förslag — uppgjorda efter samråd med vattenvårdsnämnden och arbetsmarknadsstyrelsen — medför vissa uppräknningar av de angivna anslagsposterna jämfört med budgetåret 1961/62 (startår för ny kurs). För bedömningen av de föreslagna höjningarna torde få redovisas följande sammandrag av fiskeristyrelsens utredning och förslag.

Fiskeristyrelsen anordnar f. n. kurser för blivande fiskeritjänstemän, som sträcker sig över en tid av 17 månader. Härunder medhinns ca 350 skoldagar, varav 300 för teoretisk undervisning, 30 för arbeten vid fiskdammar och kläckningsinrättningar och 20 för exkursioner. Intagningen av elever har utgjort 10 st. vartannat år. För att bli antagen som elev har av sökande krävts

bl. a., att han genomgått andra årskurs vid folkhögskola eller annan därmed likvärdig utbildning samt att han har minst 24 månaders fiskepraktik. Kursverksamheten har finansierats från förslagsanslaget till utbildning av fiskeritjänstemän.

Av de erfarenheter, som vunnits av den nuvarande undervisningen, framgår enligt fiskeristyrelsen, att kursplanernas omfattning jämfört med kursidens längd ställt stora krav på eleverna. Kraven har skärpts ytterligare, sedan efter beslut av 1961 års riksdag undervisningen kompletterats med engelska och vattenvård utan att kurstiden ökats.

Mot bakgrunden av att lönegradsplaceringen för fiskerikonsulenter numera är differentierad har diskuterats två utbildningsnivåer, en lägre tvåårig utbildning medförande kompetens till befattningar i lägre löneställning samt en högre med ytterligare ett års utbildning för befattningar i den högre löneställningen. Styrelsen anser emellertid, att antalet befattningar inom fiskeriadministrationen på länsplanet är för litet för att en dylik utbildningsgång skall bli av praktiskt värde.

Fiskeristyrelsen berör i sin skrivelse ett förslag av statstjänstemannaförbundet om att inrätta ett på grundskolan baserat treårigt fiskeritekniskt gymnasium. Styrelsen anser, att förbundets förslag innehåller vissa i princip beaktansvärda synpunkter, men framhåller, att det inte f. n. bör läggas till grund för en ändring av utbildningen med hänsyn till att grundskolan hittills endast genomförts delvis. Då grundskolan är helt utbyggd bör enligt styrelsens mening såväl inträdesfordringar som undervisningsplaner över ses mera ingående. Mot bakgrunden av synpunkter, som framkommit vid en rundskrivelse till de konsulenter, som utexaminerats under senare år, föreslår styrelsen emellertid, att vissa ändringar genomförs redan nu, nämligen att utbildningen kompletteras med undervisning i statistik, fiskeriengelska och föreningskunskap. Med hänsyn till dessa ändringar samt önskemålet att undervisningen ej bör drivas i alltför forcerad takt föreslår styrelsen, att kurstiden förlängs med fem à sex månader.

Styrelsen föreslår vidare, att fiskeritjänstemannakurserna i fortsättningen benämns statens fiskeritjänstemannaskola. Den nuvarande examenstiteln fiskmästare bör samtidigt utbytas mot fiskerikonsulent. Kurserna bör tills vidare — i avvaktan på att statsmakterna tar ställning till de förslag som framlagts i betänkanDET om skolväsendets centrala ledning (SOU 1962: 28) — liksom f. n. anordnas av fiskeristyrelsen.

Yt t r a n d e n. Över fiskeristyrelsens förslag beträffande fiskeritjänstemannautbildningen har yttranden avgivits av överstyrelsen för yrkesutbildning, skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet och Sveriges fiskares riksförbund. Ur yttrandena torde följande få återges.

Överstyrelsen för yrkesutbildning, skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen och Sveriges fiskares riksförbund har intet att erinra mot de förslag till kompletteringar av undervisningen samt förlängning av kurstiden, som framläggas i fiskeristyrelsens skrivelse.

Svenska fiskeritjänstemannaförbundet anser att fiskeristyrelsens förslag till utbildning av fiskeritjänstemän inte är tillfredsställande. Förbundet saknar bl. a. den ingående utredning om fiskerikonsulenternas arbetsuppgifter, som bör vara grundläggande för utbildningen. Förbundet påpekar beträffande fiskeristyrelsens tillvägagångssätt att tillställa elever som utexaminerats åren 1953, 1955 och 1957 ett frågeformulär för att utröna eventuella önskemål rörande utbildningens förbättring och anpassning till tjänstens

krav, att endast ett fåtal av dessa elever erhållit konsulterande befattningar och att knappast någon av dem hunnit med så lång tjänstetid, att han kan bedömas vara kompetent att i sin helhet uttala sig om utbildningens anpassning till tjänstens krav. Förbundet hemställer därför, att det förslag till utbildning av fiskerikonsulenter som statstjänstemannaförbundet i samråd med fiskeritjänstemannaförbundet den 20 februari 1962 förelagt fiskeristyrelsen läggs till grund för en förnyad, snar utredning om fiskeritjänstemännens utbildning. *Statstjänstemannaförbundet* har i särskild skrift den 23 oktober 1962 meddelat, att förbundet instämmer i vad fiskeritjänstemannaförbundet anfört i sitt yttrande.

Skolöverstyrelsen kan inte dela fiskeristyrelsens uppfattning att den avsedda översynen av inträdesfordringarna och undervisningsplanerna i samband med grundskolans införande bör anstå tills grundskolan är helt utbyggd år 1972/73. Enligt vad överstyrelsen beräknar kommer av de elever, som våren 1968 slutar skolan, 61 procent att ha slutbetyg från grundskola och därefter ökar antalet elever med sådana betyg mycket kraftigt under de fyra närmast följande åren. Överstyrelsen föreslår därför att en samordning mellan fiskeritjänstemannautbildningen och grundskolan bör ske redan fr. o. m. våren 1968.

Lantbruksstyrelsen ifrågasätter lämpligheten av att använda fiskerikonsulent som examenstitel, eftersom fiskerikonsulent nu är tjänstetitel för hos hushållningssällskap anställd fiskeritjänsteman. Styrelsen vill för sin del förordna examenstiteln fiskmästare. Även *fiskeritjänstemannaförbundet* ifrågasätter om konsulenttiteln bör fastställas som examenstitel. Förbundet förordar i stället i första hand titeln ichthyonom och i andra hand fiskerijingenjör. *Skolöverstyrelsen* framhåller, att man ej bör använda benämningen examenstitel, då någon examen i egentlig mening inte skall förekomma.

Departementschefen

Fiskeristyrelsens förslag att komplettera kurserna för blivande fiskeritjänstemän med undervisning i statistik, föreningskunskap och s. k. fisker Engelska anser jag mig böra biträda. Med hänsyn till denna utökning samt till att redan den nuvarande omfattningen av kurserna vid tillgängligt antal undervisningstimmar synes ställa förhållandevis stora krav på eleverna bör kurstiden förlängas med fyra månader. Jag förutsätter härvid, att den utvidgade kurstiden förläggs så att utbildningen av fiskeritjänstemän även i fortsättningen ryms inom loppet av två läsår. Styrelsens förslag vad gäller ändrad benämning av fiskeritjänstemannakurserna samt av dem, som genomgått kurserna, anser jag mig inte kunna biträda.

Enligt fiskeristyrelsens mening bör såväl inträdesfordringar som undervisningsplaner för utbildningen av fiskeritjänstemän överses mera ingående, då grundskolan är helt utbyggd år 1972/73. Av de uppgifter om takten i utbyggnaden av grundskolan, som skolöverstyrelsen lämnat i sitt remissutlåtande, framgår emellertid, att redan våren 1968 en förhållandevis hög andel av eleverna kommer att ha slutbetyg från grundskola. Skolöverstyrelsen har därför föreslagit, att en samordning mellan utbildningen av fiskeritjänstemän och grundskolan skall ske redan från och med sistnämnda tidpunkt. Det är min avsikt att i annat sammanhang för Kungl. Maj:t anmäla frågan om översyn av utbildningen av fiskeritjänstemän mot bakgrunden av det förändrade läge, som uppstår genom grundskolans införande.

Vid bifall till vad jag föreslagit i det föregående torde anslaget för nästa budgetår böra ökas med 9 000 kr. i förhållande till budgetåret 1961/62, då närmast jämförbara utbildningskurs anordnades. Jämfört med innevarande budgetår föreligger en anslagsökning med 24 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

[133] 9. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	219 000	237 524	70 767
1961/62	235 000	151 611	154 156
1962/63	248 000		
1963/64 (förslag)	235 000		

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjs med 47 000 kr.

	Anslag 1962/63	Ökning
1. Statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening	45 000	—
2. Bidrag enligt reglementet 1950:269 för statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område	80 000	—
3. Bidrag till hushållningssällskap eller annan ortskorporation för insamlande av primäruppgifter till fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket	20 000	—
4. Till Kungl. Maj:ts disposition	103 000	+ 47 000
		+ 47 000

M o t i v . 1. *Södra Sveriges fiskeriförening* (skr. 20/7 1962) anhåller, att bidraget till föreningen för nästa budgetår höjs med 17 000 kr. till 62 000 kr. *Fiskeristyrelsen* anser sig i remissutlåtande den 20 augusti 1962 emellertid förhindrad att tillstyrka ökning av nuvarande statsbidrag, som så nyligen som fr. o. m. 1 juli 1961 höjts med 5 500 kr. till nuvarande 45 000 kr.

4. I innevarande budgetårs anslagspost till Kungl. Maj:ts disposition ingår förutom medel till återkommande utgiftsändamål (sammanlagt 90 000 kr.) 13 000 kr. för en fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän, vilket belopp såtillvida är av engångsnatur, att medel för utgiftsändamålet i fråga blir aktuellt vart femte budgetår. En uppräknig av posten med 47 000 kr. innebär således en förstärkning med (13 000 + 47 000 =) 60 000 kr. Denna motiverar styrelsen på följande sätt.

I samband med planläggningen av den praktiskt betonade försöksverksamhet med kronans fiskeriundersökningsfartyg, vilken styrelsen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 mars 1962 har att i möjligaste mån beakta, måste

man räkna med vissa redskaps- och personalkostnader, som inte kan eller bör rymmas inom de för dessa fartygs drift och underhåll avsedda medlen. Det kan t. ex. visa sig önskvärt att låta yrkesverksamma fiskare delta i försöken. Vidare önskar styrelsen inom områden, där så ur olika synpunkter kan befinnas lämpligt, använda sig av ett kontraktssystem för att få vissa undersökningar och försök utförda mot ersättning av olika statliga eller enskilda institutioner, organisationer och företag. För försök efter dessa inom fiskeriadministrationen hittills oprövade riktlinjer bör ävenledes medel stå till förfogande.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret*, som yttrat sig beträffande punkt 4, kan inte tillstyrka fiskeristyrelsens förslag att räkna upp ifrågavarande delpost. Statskontoret anför bl. a. följande.

Enligt instruktionen för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion åligger det styrelsen särskilt att utföra praktiska och vetenskapliga undersökningar och försök på fiskets område. Kostnaderna för denna verksamhet bestrids från fiskeristyrelsens omkostnadsanslag. I avsaknad av närmare uppgifter kan statskontoret svårligen finna annat än att i framställningen avsedda fiskeriförsök bör ligga inom ramen för styrelsens normala verksamhet. Kostnaderna bör därför naturligen bestridas från styrelsens eget omkostnadsanslag och inte, såsom här föreslagits, från ett särskilt anslag, vilket därtill är av annan karaktär än omkostnadsanslaget. På särskild framställning från styrelsen lär Kungl. Maj:t kunna meddela beslut om medelsanvisning i de fall de tänkta försöken kan komma att medföra extra kostnader. Med hänsyn till den eventuella merbelastningen på omkostnadsanslaget torde den aktualiserade försöksverksamheten böra anmälas för riksdagen.

Gentemot styrelsens förslag om medel för att uppgöra kontrakt med olika organisationer för att få vissa försök och undersökningar utförda kan samma principiella invändning göras som beträffande särskild medelsanvisning för praktiskt försöksfiske. Även i detta fall torde fråga vara om arbetsuppgifter, som sammanhänger med styrelsens normala verksamhet. Efter framställning i varje särskilt fall bör Kungl. Maj:t, då så kan anses erforderligt och ekonomiskt fördelaktigt, kunna anvisa medel från styrelsens omkostnadsanslag. Med hänsyn härtill torde det ej vara erforderligt att medel i särskild ordning äskas härför eller för försök efter »hittills oprövade riktlinjer».

Utredningen rörande organisationen av fiskeristyrelsens laborativverksamhet, m. m. kan inte f. n. tillstyrka, att medel anvisas för att utlagga uppdrag för att få vissa undersökningar och försök utförda mot ersättning av olika statliga eller enskilda institutioner, organisationer och företag. Dylik utläggning av uppdrag bör anstå till dess den närmare utformningen och inriktningen av uppdragsgivningen klarlagts. Utredningen har för avsikt att i sitt arbete behandla dessa spörsmål.

Departementschefen

I detta sammanhang torde få erinras om att Kungl. Maj:t den 12 juli 1962 av de utav fiskeristyrelsen förvaltrade vattenavgifterna enligt 2 kapitlet 10 § vattenlagen ställt ett belopp av högst 17 500 kr. till förfogande för länsstyrelsen i Stockholms län för fortsatt anordnande av skärpt fiskeritillsyn i Mälaren under tiden 1 juli 1962—30 juni 1963. Verksamheten skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som uppdragits i Kungl.

Maj:ts beslut i ämnet den 1 juni 1956. Det åligger länsstyrelsen att i god tid före den 30 juni 1963 inkomma med berättelse rörande verksamheten samt förslag rörande densammans eventuella fortsättande.

I anslutning till vad jag anfört under anslaget Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. vill jag förorda att de stipendier för förlorad arbetstid som må utgå till deltagare i den statsunderstödda utbildningsverksamheten på fiskerinäringens område jämlikt reglementet den 2 juni 1950 (SFS 1950: 269; 1960: 579) med för närvarande högst 17 kr. om dagen till deltagare, som har försörjningsplikt mot familj, och högst 10 kr. om dagen till annan deltagare höjs till högst 20 respektive högst 12 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta erforderliga ändringar i nyssnämnda reglemente.

Fiskeristyrelsens framställning om medel till praktiskt betonad försöksverksamhet med statens fiskeriundersökningsfartyg har jag i anslutning till vad statskontoret anfört i ämnet tagit upp till behandling under anslaget till fiskeristyrelsens omkostnader och därvid under delposten till fiskeriförsök m. m. förordat viss medelsanvisning för ändamålet. Med hänsyn härtill bör medel för denna försöksverksamhet inte anvisas under förevarande anslag. Det under anslaget upptagna beloppet till Kungl. Maj:ts disposition bör emellertid såsom styrelsen föreslagit minskas med ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 13 000 kr. Jag har inte något att erinra mot styrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning till de ändamål, som i övrigt tillgodoses från anslaget.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (248 000 — 13 000 =) 235 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 235 000 kr.

[134] 10. Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske¹

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	10 000	—
1961/62	10 000	—
1962/63	10 000	
1963/64 (förslag)	20 000	

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen* hemställer, dels att anslaget höjs med 30 000 kr., dels att garantiramen ökas från 80 000 till 160 000 kr., dels att anslaget i fortsättningen benämns Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske.

M o t i v. Av en utav fiskeristyrelsen på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställd utredning i ämnet framgår bl. a., att en anslagshöjning jämte en ökning av garantiramen erfordras, enär styrelsen anser att bestämmelserna för garantigivningen (kung. 1953: 242 ang. statsgaranti för försöksfiske på avlägsna

¹ Tidigare rubrik: Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.

fiskevatten) bör ändras, så att förlust på försöksfiske skall anses föreligga i den mån inkomsten av försåld fisk, som fångats under försöksfisket, understiger ett belopp, motsvarande 200 procent av de löpande omkostnaderna för fisket. F. n. utgör procenttalet 120.

Erfarenheterna av garantiverksamheten under tiden sedan år 1953 ger enligt styrelsens mening otvetydigt vid handen, att denna siffra är så låg, att vid tillämpning därav inte på långt när uppnås ens det i prisreglerings-systemet för fisk använda minimum, som betecknas garantipris. Det ligger i sakens natur, att ett sådant förhållande måste verka kraftigt avhållande på de fiskare och båtlag, som övervägt att bedriva försöksfiske. I själva verket ligger här den väsentliga orsaken till att statsgarantin inte blivit vad dess upphovsmän tänkt sig. En kraftig höjning av ifrågavarande procentsats är således erforderlig. Därest en bestämd, i kungörelsen angiven procent-siffra anses önskvärd, torde denna numera inte kunna sättas lägre än 200 procent.

Fiskeristyrelsen anför vidare, att vid bestämmande av förlust bör även få medräknas skäligena utgifter för att nyanskaffa eller iståndsätta fiskredskap, som förlorats eller skadats i försöksfisket. Sådan utgift bör få upptas till högst 75 procent av redskapens värde efter utredning enligt vad fiskeristyrelsen bestämmer, varvid som villkor bör gälla att skadan på eller förlusten av redskap styrks av hela fiskelaget eller besättningen, således även av icke-båtagare.

Beträffande förslaget att ändra anslagsnomenklaturen erinrar fiskeristyrelsen om att genom beslut av 1955 års riksdag statsgaranti vid försöksfiske må lämnas inte enbart vid fiske på avlägsna fiskevatten. I enlighet härmed ändrades bestämmelserna i 1 § i kungörelsen angående garantigivningen (SFS 1955:158). Samtidigt erhöll kungörelsen den ändrade överskriften »Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsgaranti för försöksfiske».

Y t t r a n d e n. Statskontoret har inte något att erinra mot bifall till fiskeristyrelsens förslag i den del detta omfattar en höjning av den garanterade bruttointäkten vid försöksfiske från 120 till 200 procent av de löpande omkostnaderna för fisket. Styrelsens förslag, att garantin till högst viss procent skall omfatta även skäligena utgifter för nyanskaffning eller iståndsättning av fiskredskap, som förlorats eller skadats, kan statskontoret dock inte tillstyrka.

Tillräckligt bärande skäl torde inte föreligga för att för de fiskare, som sysselsätter sig med ifrågavarande fiskeverksamhet, införa särskilda regler utöver dem, som redan finns angående ersättning för redskapsskador och förluster. I detta sammanhang vill statskontoret dock ifrågasätta, om inte den för garantiregeln tillämpning angivna förutsättningen i 3 § kungörelsen, att båt och fångst skall vara betryggande försäkrade mot haveri bör utökas att även omfatta redskap och utrustning. Vederbörande fiskare skulle erhålla ett bättre skydd vid totalförlust eller skada i samband med haveri och i fall då garantiregeln kan komma att tillämpas, får försäkringspremien inräknas bland de löpande kostnader som omfattas av garantin.

Även *statens jordbruksnämnd* tillstyrker bifall till fiskeristyrelsens förslag i den del detta avser sådan ändring av kungörelsen, att den garanterade

bruttointäkten vid försöksfiske höjs från 120 till 200 procent av de löpande omkostnaderna för fisket. Nämnden anser sig kunna biträda ifrågavarande förslag med hänsyn till vikten av att försöksfiske kommer till stånd i syfte att finna nya vägar för fiskets utveckling och rationalisering. Om eventuellt ytterligare garantier skulle behövas för att bedriva visst för fiskarkåren angeläget försöksfiske, anser nämnden det naturligt, att vederbörande fiskarorganisationer själva medverkar till att uppta detta fiske genom att lämna sådana bidrag, som de kan finna erforderliga utöver den statliga garantin. Fiskeristyrelsens förslag att vid sidan av garantin införa en redskapsförlustregel, som innebär, att vid förlust eller skada å redskap jämväl särskild ersättning till högst 75 procent av redskapens värde skall kunna utgå, kan nämnden inte tillstyrka. Härom anför nämnden bl. a. följande.

Förslitning och förlust av redskap representerar ofta en mycket stor utgiftspost vid normalt yrkesfiske, särskilt vid trålning. Såvitt nämnden kunnat finna föreligger dock hittills inte några egentliga erfarenheter, som stöder antagandet att utgifterna för redskap blir större vid försöksfiske. Ej heller synes några bärande motiv ha anförts för att man genom statlig garanti i särskild ordning skall tillerkänna delägarna av redskap en kostnadstäckning utöver den andel av bruttointäkten, som fiskelagets medlemmar överenskommit att fördela på redskapsägarna. Redskapsförlustregeln kan också komma att minska intresset för omsorgsfull skötsel och hantering av redskapen under fisket. Härtill kommer de vanskligheter, som uppenbarligen föreligger att skapa en betryggande kontroll beträffande fastställandet av redskapsförlustens omfattning. Enbart sistnämnda förhållanden synes utgöra tillräcklig anledning att inte genomföra fiskeristyrelsens förslag i denna del.

Departementschefen

I likhet med fiskeristyrelsen och de i ärendet hörda myndigheterna anser jag mig böra förorda, att den enligt gällande bestämmelser om statsgaranti för försöksfiske garanterade bruttointäkten höjs från 120 till 200 procent av de löpande omkostnaderna för fisket. Förlust på försöksfiske skall sålunda anses föreligga i den mån inkomsten genom försäljning av fångsten understiger dubbla beloppet av de löpande omkostnaderna för fisket. Jag förutsätter därvid, att garantier endast lämnas till försöksfiske på vatten, som kan betraktas som naturliga för svenska fiskare. På de av statskontoret och statens jordbruksnämnd anförda skälen finner jag mig emellertid inte kunna biträda styrelsens förslag att utvidga garantin att omfatta även vissa utgifter för att nyanskaffa eller sätta i stånd fiskredskap, som förlorats eller skadats. Vid bifall till vad jag nu föreslagit torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta erforderlig författningsändring i ämnet.

I anslutning till den nyss förordade höjningen av statsgarantin i det enskilda fallet synes garantiramen i enlighet med fiskeristyrelsens förslag böra höjas från 80 000 till 160 000 kr.

Att uppskatta storleken av de förluster, som kan uppstå på grund av garantiåtaganden jämlikt de nya bestämmelserna, är givetvis vanskligt. För min del anser jag det vara tillräckligt att för nästa budgetår anvisa 20 000 kr. för ändamålet. Enligt gällande bestämmelser kan garanti ställas för för-

söksfiske med nya redskap eller nya fiskemetoder även om fisket äger rum på mera närbelägna fiskevatten. Med hänsyn härtill synes anslaget såsom fiskeristyrelsen föreslagit i fortsättningen böra benämnas Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna, att statlig garanti för befrämjande av försöksfiske må lämnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i det föregående

b) medge, att under budgetåret 1963/64 statlig garanti för befrämjande av försöksfiske må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 160 000 kr.

c) till *Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

[135] 11. *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	65 000	57 600	25 200
1961/62	65 000	78 000	12 200
1962/63	65 000		
1963/64 (förslag)	65 000		

Fiskeristyrelsen hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppförs med oförändrat belopp av 65 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med fiskeristyrelsens framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr.

[136] 12. *Stödfartyg för sillfisket*¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	50 000	46 509	6 365
1961/62	50 000	1 000	55 365
1962/63	50 000		
1963/64 (förslag)	10 000		

Fiskeristyrelsen erinrar om att deltagandet i 1962 års islandsfiske nedgick till allenast tre fartyg. I enlighet med beslut av 1962 års riksdag (IX ht

¹ Tidigare rubrik: Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

s. 348) har stödverksamheten begränsats till nordsjösillfisket. Då fiskarnas erfarenheter av stödet åt sillfisket på Nordsjön är mycket positiva och detta sillfiske otvivelaktigt med hänsyn till sin kommersiella betydelse samt fiskefältens storlek och belägenhet är väl värda det stöd och den uppmunt-
 ran, som ett bevakningsfartyg innebär, vill styrelsen för sin del förorda, att verksamheten görs permanent och att fördenskull anslag med oförändrat belopp av 50 000 kr. upptas även för nästa budgetår. Med hänsyn till om-
 läggningen av verksamheten synes rubriken för anslaget böra ändras till »Stödfartyg för sillfisket».

Departementschefen

I islandssillfisket har under år 1962 deltagit endast tre svenska fartyg. Något bevakningsfartyg har därför inte utsänts till de isländska farvattnen. I enlighet med beslut av 1962 års riksdag har de under anslaget anvisade medlen i stället tagits i anspråk för ett bevakningsfartyg till stöd för det svenska sillfisket i Nordsjön. Erfarenheterna av sistnämnda stödverksamhet, vilken nu pågått i två år, har varit goda. Enligt min mening bör därför medel ställas till förfogande för att göra det möjligt att utsända ett bevakningsfartyg till stöd för det svenska nordsjösillfisket även under år 1963. För ändamålet bör beräknas ett belopp av 50 000 kr. Då en inte obetydlig reservation kan beräknas föreligga på anslaget vid utgången av innevarande budgetår är det dock tillräckligt om för nästa budgetår anvisas 10 000 kr. Med hänsyn till den nyss förordade omläggningen av stödverksamheten bör anslaget från och med nästa budgetår benämnas Stödfartyg för sillfisket.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att lämna erforderliga närmare föreskrifter för stödverksamheten samt att bestämma, vilket fartyg som skall disponeras för ändamålet. I överensstämmelse med de under senare år tillämpade principerna bör avlöningen till expeditonsledaren, vilken förutsätts bli en officer i flottan, bestridas från marinens anslag. Av förevarande anslag torde emellertid liksom under innevarande budgetår böra bestridas ersättning för expeditonsledarens representation med ett belopp av högst 1 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Stödfartyg för sillfisket* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kr.

[137] 13. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	30 000	7 387
1961/62	30 000	12 881
1962/63	30 000	
1963/64 (förslag)	20 000	

Fiskeristyrelsen hemställer, att anslaget uppförs med oförändrat belopp.

Departementschefen

Med hänsyn till medelsåtgången torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med ett till 20 000 kr. minskat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

[138] 14. **Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	745 000	676 350
1961/62	785 000	736 020
1962/63	970 000	
1963/64 (förslag)	910 000	

Fiskeristyrelsen hemställer, att anslaget för nästa budgetår minskas med 60 000 kr. eller med det belopp, vilket under budgetåret 1962/63 såsom restitution i efterskott anvisats för första halvåret 1962.

Departementschefen

Fiskeristyrelsens förslag i fråga om gottgörelse för erlagd bensinskatt kan jag tillstyrka. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 910 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

[139] 15. **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	5 000 000	2 903 843
1961/62	2 500 000	3 325 755
1962/63	2 500 000	
1963/64 (förslag)	4 000 000	

Såsom anmälts i föregående års statsverksproposition har Kungl. Maj:t genom beslut den 28 april och 15 december 1961 dels bemyndigat fiskeristyrelsen att i erforderlig omfattning meddela fiskeriintendenterna i Västerhavets distrikt, Övre norra distriktet samt Österhavets distrikt partiell tjänstebefrielse intill den 1 oktober 1962 från utredningar och yttranden i ärenden om ersättning för mistad fiskerätt m. m. I anslutning därtill har Kungl. Maj:t meddelat andra lämpliga personer förordnande att bestrida nämnda göromål samt förklarat att i samband därmed uppkommande kostnader ävensom ersättningar för de förordnades resor för utförande av ifrå-

gavarande undersökningar må bestridas från förevarande anslag. Det torde nu böra bringas till riksdagens kännedom, att nämnda beslut i vad avser intendenterna i Övre norra distriktet och i Österhavets distrikt av Kungl. Maj:t den 19 oktober 1962 förlängts att gälla intill den 1 juli 1963.

De ersättningar, som utbetalats från förevarande anslag sedan tillkomsten av 1950 års fiskerättslagstiftning, har till och med budgetåret 1961/62 utgjort sammanlagt 19,3 miljoner kr., samtidigt som för ändamålet anvisats 21,0 miljoner kr. För budgetåret 1962/63 har av 1962 års riksdag anvisats 2,5 miljoner kr. För nästa budgetår finner jag mig med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1961/62 och den sannolika takten i utdömningen av ersättningar böra förorda, att anslaget ökas med 1,5 miljoner kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

L. Lappväsendet m. m.**[140] 1. Lappväsendet: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	507 500	523 745
1961/62	561 000	529 750
1962/63	600 000	
1963/64 (förslag)	650 000	

Y r k a n d e. Under åberopande av framställningar av länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län hemställer *lantbruksstyrelsen*, att anslaget ökas med 108 500 kr.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 konsulent Ag 24	+ 34 284
b) 1 fiskmästare Ae 17	+ 22 260
c) 1 instruktör Ae 13	+ 18 696
d) 1 kontorsbiträde Ae 5 (halvtid)	+ 5 898
e) arvode åt tillfällig personal	+ 2 916
2. Personalminskning	
1 instruktör Ae 13	— 19 416
3. Lönereglering	
1 kontorist Ao 9 i st. f. kanslibiträde Ao 7	+ 1 716
4. Omräkningar	
a) löneklassförändringar m. m.	+ 1 633
b) 1962 års lönereglering	+ 40 238
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 275
	+ 108 500

M o t i v. 1 a). *Länsstyrelsen i Norrbottens län* yrkade 1960 och 1961, att en extra lappfogde skulle anställas i länet. Kungl. Maj:t ställde genom beslut den 16 augusti 1961 och den 6 september 1962 medel till förfogande för ändamålet t. o. m. utgången av innevarande budgetår. Den omorganisation av lappväsendet, som genomförts under 1962, beräknar länsstyrelsen inte komma att minska arbetsuppgifterna för konsulenterna.

1 b) och 2. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anför rörande behovet av en fiskmästare vid lappväsendet i huvudsak följande.

Jämlikt 56 § renbeteslagen har länsstyrelsen att upplåta rätt till fiske i kronans vatten ovan odlingsgränsen. Antalet upplåtelser var vid 1961 års utgång ca 12 400. Fiskevården har skötts av konsumenten och honom underställda instruktörer. Härför har råd inhämtats från fiskeriintendenten och hushållningssällskapets fiskeritjänstemän. Dessa har emellertid endast i mindre omfattning kunnat lämna hjälp för undersökning av vatten.

Länsstyrelsen anser det nödvändigt att intensifiera fiskevården i ifrågavarande vatten. Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 mars 1962 beviljat ett engångsbidrag av högst 40 000 kr. att disponeras för inventering och undersökning av vattnen. Länsstyrelsen har övervägt om hushållningssällskapets fiskeriorganisation i stället för lappväsendet skulle kunna anlitas för förvaltningen av fisket. Denna bör emellertid i möjligaste mån samordnas med den verksamhet lappväsendets tjänstemän företräder. Av detta skäl och då hushållningssällskapet inte utan personalförstärkning kan lämna erforderlig hjälp har länsstyrelsen funnit det vara lämpligast att en fiskmästare knys till lappväsendet.

Om instruktörerna vid lappväsendet ej behöver sysselsättas med annan del av fiskeförvaltningen än bevakning, anser länsstyrelsen det möjligt att minska antalet tjänster i länet från fyra till tre. Härtill bidrar att instruktörerna genom förbättrade kommunikationer numera behöver mindre tid för resor.

1 c). *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser en ökning av instruktörstjänsterna synnerligen befogad. F. n. finns två instruktörstjänster vid lappväsendet i länet. Antalet sådana tjänster i Västerbottens län är f. n. fyra. Antalet lappbyar i Västerbottens län är sju och i Jämtlands län med Idre 13. Antalet renar i de båda länen är ungefär lika stort. De renskötande lapparna i Jämtlands län är fler än i Västerbottens län. Ett ökat antal instruktörer inom Jämtlands län är nödvändigt för att bedriva verksamheten med lika stor intensitet som inom Västerbottens län.

1 d). *Länsstyrelsen i Västerbottens län* hemställer, att ett halvtidsanställt skrivbiträde ställs till förfogande för konsumenten i länet. Beträffande motivet för detta yrkande torde få hänvisas till prop. 1962: 68, s. 54.

1 e). *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser beloppet erfordras för att under fyra månader avlöna ett kontorsbiträde vid konsulentexpeditionen.

3. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* föreslår, att tjänsten som kanslibiträde hos lappväsendet i länet utbyts mot en tjänst som kontorist.

Departementschefen

Jag kan inte tillstyrka de framförda förslagen till personalförstärkningar och till lönereglering. Därest lappväsendet i Jämtlands län befinner sig under nästa budgetår böra tillföras ytterligare en instruktör bör detta ske genom överflyttning av en instruktörstjänst från annat län. För att täcka utgiftstegringar av automatisk karaktär bör anslaget höjas med 50 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (600 000 + 50 000 =) 650 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lappväsendet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	153 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	63 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	258 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	168 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 000

Summa kr. 650 000

b) till *Lappväsendet*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kr.

[141] 2. Lappväsendet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	182 300	192 469
1961/62	188 000	185 155
1962/63	202 000	
1963/64 (förslag)	212 000	

Yrkande. Under återopande av framställningar av länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län hemställer *lantbruksstyrelsen*, att anslaget ökas med 47 200 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1960/61	1961/62	1962/63	
1. Sjukvård m. m.	461	663	1 000	+ 700
2. Reseersättningar				
a) Jämtlands län	32 494	32 318	38 000	+ 2 000
b) Västerbottens län	32 541	38 367	38 000	+ 3 000
c) Norrbottens län	75 832	80 491	89 000	+ 36 000
3. Expenser				
a) Jämtlands län	9 624	10 508	8 500	+ 1 000
b) Västerbottens län	8 882	6 696	10 000	—
c) Norrbottens län	14 822	16 111	17 500	+ 4 500

Motiv. 1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* beräknar för nästa budgetår 1 000 kr. till sjukvård.

2 a). *Länsstyrelsen i Jämtlands län* framhåller, att resor under budgetåret 1961/62 företagits i mindre omfattning än normalt.

2 b). *Länsstyrelsen i Västerbottens län* motiverar uppräknningen med att lappväsandets instruktörer och särskilt den av länsstyrelsen föreslagne fiskmästaren behöver göra längre resor och med att resekostnadsersättningen för bil höjts.

2 c). *Länsstyrelsen i Norrbottens län* har i första hand tagit hänsyn till ökade resetaxor och traktamenten. För den föreslagna extra konsulentens resor har vidare beräknats 10 000 kr. En ökad reseverksamhet för instruktörerna blir nödvändig, om omläggning av renskötseln skall komma till stånd i enlighet med statsmakternas intentioner. Anslaget har med hänsyn härtill uppräknats med ytterligare ca 15 000 kr.

3 a). *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser ökningen erforderlig med hänsyn till förslaget att inrätta ytterligare en tjänst som instruktör.

3 c). *Länsstyrelsen i Norrbottens län* har räknat upp anslaget med hänsyn till den föreslagna extra konsulenttjänsten och i övrigt ökade kostnader.

Departementschefen

Till följd av automatiska kostnadsstegringar bör posterna till reseersättningar och till expenser höjas med 8 000 kr. respektive 2 000 kr. Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(202\,000 + 10\,000 =) 212\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lappväsandet: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 212 000 kr.

[142] 3. Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande

	Anslag
1962/63	50 000
1963/64 (förslag)	70 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 30 000 kr.

M o t i v. Kungl. Maj:t har ställt högst 15 000 kr. av anslaget till Svenska samernas riksförbunds förfogande såsom bidrag för att under tiden intill den 1 december 1962 bestrida kostnader för att anordna ekonomisk och teknisk information till rennäringens utövare i allmänhet. Det är ytterst angeläget att sådan information kan meddelas fortlöpande.

Svenska samernas riksförbund anhåller, att det av lantbruksstyrelsen äskade beloppet höjs till 120 000 kr. Riksförbundet förklarar sig ha för avsikt att utöka sin kursverksamhet bland renskötarna. Ett kraftigt stöd till samernas egen verksamhet är enligt riksförbundets mening den effektivaste åtgärd som kan vidtas från statens sida för att främja rennäringen.

Departementschefen

I enlighet med uttalandena i fjolårets proposition nr 68 rörande åtgärder för att främja rennäringen har innevarande budgetårs anslag disponerats för fortbildning av personal inom lappväsendet samt till kostnader för tillfällig personal som anlitas för bland annat ekonomisk information till näringens utövare. Med hänsyn till den stora betydelse denna verksamhet har förordar jag en anslagsanvisning för nästa budgetår å 70 000 kr. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kr.

M. Diverse**[143] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond**

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	6 462 000	6 928 676
1961/62	6 543 000	7 411 857
1962/63	7 801 000	
1963/64 (förslag)	7 985 000	

Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 7 985 000 kr.

[144] 2. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	563 000	526 300
1961/62	610 000	562 400
1962/63	613 000	
1963/64 (förslag)	665 000	

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av frågor, som är gemensamma för flera huvudtitlar, anfört beträffande ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, torde under nionde huvudtiteln för ändamålet böra anvisas ett förslagsanslag av 665 000 kr. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 665 000 kr.

[145] 3. Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	30 000	16 106
1961/62	30 000	33 510
1962/63	30 000	
1963/64 (förslag)	30 000	

Lantbruksstyrelsen hemställer, att 5 000 kr. anvisas för att bestrida kostnader för servitutsnämndernas verksamhet. Av nettoutgiften under budgetåret 1961/62 belöper 3 049 kr. på sådana kostnader.

Departementschefen

Under denna anslagpunkt bör beräknas oförändrat belopp, 30 000 kr. Härav bör 5 000 kr. avses för att bestrida kostnader för servitutsnämndernas verksamhet samt 25 000 kr. för att täcka utgifter vid arrendenämnder och för arrenderådgivning. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

[146] 4. Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	100 000	107 636
1961/62	112 000	113 664
1962/63	115 000	
1963/64 (förslag)	130 000	

Y r k a n d e. *Skogs- och lantbruksakademien* hemställer, att anslaget ökas med 30 100 kr.

	Ökning
1. Sekreterare Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 5 100
2. Byrådirektör Ao 25 i st. f. förste byråsekreterare Ao 23	+ 1 932
3. Bidrag till ersättning åt skoglig expertis	+ 5 000
4. Bidrag till museum, bibliotek m. m.	+ 8 000
5. 1962 års lönerreglering	+ 10 068
	+ 30 100

M o t i v. 1. Yrkandet framfördes redan i anslagsäskandena 1952. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 349.

2. Beträffande motiveringen för detta yrkande, som framförts tidigare, torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 354.

3. Under denna post upptas den ökning av nuvarande bidrag (20 000 kr.), som erfordras för att avlöna en deltidsanställd skoglig sekreterare med lön motsvarande lönegrad A 26.

4. Kostnaderna för inköp och bindning av litteratur, skötseln av lantbruksmuseet samt löner till bibliotekets och museets personal m. m. uppgick under budgetåret 1961/62 till ca 57 000 kr., medan statsbidraget endast utgör 24 000 kr. En för biblioteket ny arbetsuppgift är att ställa samman och redigera årlig förteckning över arbeten på jordbrukets och trädgårds-

skötselns område i landet. Det övriga bibliografiska arbetet tar också alltmer tid. Även för verksamheten vid lantbruksmuséet behövs ökade resurser.

Departementschefen

För att ytterligare förbättra akademiens resurser för inköp av vetenskaplig litteratur föreslår jag att anslagsposten för bidrag till museum, bibliotek m. m. höjs med 5 000 kr. På grund av inträffade automatiska lönestegringar för de personalförtecknade tjänsterna bör anslaget därjämte uppräknas med 10 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(115\,000 + 15\,000 =) 130\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kr.

[147] 5. Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	71 000	64 083
1961/62	80 000	70 906
1962/63	85 000	
1963/64 (förslag)	94 000	

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* hemställer, att anslaget ökas med 28 500 kr.

	Ökning
1. Arvode åt skogs- och lantbruksakademiens sekreterare såsom ledamot och sekreterare i rådet	+ 1 200
2. Arvode åt förste byråsekreteraren hos skogs- och lantbruksakademien för handhavande av rådets kamerala göromål	+ 1 100
3. Övrig arbetskraft å rådets kansli	+ 8 500
4. Expenser	+ 1 000
5. Publicering	+ 10 000
6. 1962 års lönereglering	+ 6 700
	+ 28 500

Därjämte anholder rådet att av de till reseersättningar anvisade medlen få disponera intill 4 500 kr. för internordiska resor.

M o t i v. 1 och 2. Beträffande motiveringen för dessa yrkanden torde få hänvisas till IX ht 1962, s. 356.

3. Kostnaderna för den arbetskraft, som erfordras för skrivgöromål, diarieföring, utbetalningar, bokföringsarbeten och andra administrativa upp-

gifter beräknas uppgå till 20 000 kr. För innevarande budgetår har anvisats endast 11 500 kr.

4. Højningen föranleds av allmän kostnadsstegring och av ökad verksamhet.

5. Medel för publicering har yrkats flera gånger tidigare.

Y t t r a n d e. Skogs- och lantbruksakademien tillstyrker rådets förslag.

Departementschefen

Såväl posten till övrig arbetskraft å rådets kansli som posten till expenser bör ökas med 1 000 kr. Härutöver torde anslaget böra uppräknas med 6 700 kr. till följd av 1962 års lönerreglering och med 300 kr. för höjt arvode till rådets ordförande. Av de till reseersättningar anvisade medlen bör alltså högst 4 000 kr. få disponeras för internordiska resor.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(85\,000 + 9\,000 =) 94\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 94 000 kr.

[148] 6. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.

	Anslag	Nettoinkomst eller nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1960/61	—	+ 86 798	138 278
1961/62	400 000	— 453 520	84 758
1962/63	250 000		
1963/64 (förslag)	250 000		

Liksom för innevarande budgetår bör under detta anslag anvisas ett belopp av 250 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

[149] 7. Bidrag till viss ungdomsverksamhet

Under förevarande rubrik har sammanförts de i IX ht 1962 upptagna anslagen Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund, Bidrag till viss lokal klubbverksamhet och Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område. De i följande sammanställning upptagna beloppen avser de sammanlagda beloppen för nämnda tre anslag.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61.....	410 000	410 000
1961/62.....	410 000	410 000
1962/63	410 000	
1963/64 (förslag).....	525 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslagen Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund och Bidrag till viss lokal klubbverksamhet ökas med 170 000 resp. 75 000 kr. till 395 000 resp. 175 000 kr. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område ökas med 65 000 kr. till 150 000 kr.

M o t i v. Jordbrukarungdomens förbund har anhållit om statsbidrag med 410 000 kr. för dess verksamhet under 1963. *Lantbruksstyrelsen* anför här- om bl. a. följande.

Med hänvisning till att frågan om klubbverksamhetens organisation ut- retts av jordbruksupplysningskommittén har anslaget under de senaste åren uppförts med oförändrat belopp. Kommitténs betänkande angående klubb- verksamheten bland ungdomen på landsbygden (SOU 1961: 59) innebär bl. a., att för verksamhet av samma omfattning som 1959 erfordras statsbidrag med 907 000 kr. Lantbruksstyrelsen har i stort tillstyrkt kommitténs förslag och även funnit dess normer för beräkningen av statsbidragets storlek vara rimliga. Den 28 juni 1962 har dock Kungl. Maj:t tillsatt särskild utredning rörande det statliga stödet till ungdomsverksamheten. Av direktiven fram- går, att även bidraget till den klubbverksamhet, som bedrivs på landsbygden, skall prövas i detta större sammanhang. Styrelsen understryker i detta läge vikten av att ökade medel ställs till förfogande för den verksamhet, som be- drivs av Jordbrukarungdomens förbund. Förbundet kämpar med stora eko- nomiska svårigheter. Bl. a. framgår av räkenskaperna och revisionsberättel- sen för 1961, att det från tidigare år balanserade underskottet under 1961 ökat med ca 58 500 och nu uppgår till ca 101 250 kr. För att kompensera kostnadsstegringarna från 1953 till 1962 behöver anslaget enligt lantbruks- styrelsens mening uppräknas med 170 000 kr.

I fråga om anslaget Bidrag till viss lokal klubbverksamhet hänvisar lant- bruksstyrelsen till vad den anfört angående bidraget till Jordbrukarungdo- mens förbund. Den föreslagna höjningen av anslaget motsvarar kostnads- stegringen för löner från 1954 till 1962 enligt socialstyrelsens löneindex.

Förbundet Skog och ungdom har anhållit om statsbidrag med 150 000 kr. till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område för kalenderåret 1963.

I yttrande över jordbruksupplysningskommitténs betänkande angående klubbverksamheten bland ungdomen på landsbygden (SOU 1961: 59) utta- lade *skogsstyrelsen*, som anser det vara i hög grad önskvärt att verksam- heten erhåller bättre ekonomiska villkor, bl. a. följande.

En rätt bedriven klubbverksamhet bland ungdomen bör kunna skapa meningsfyllda sysselsättningar under fritid och öka förståelsen och intres- set för i första hand jord- och skogsbruket men också för naturen och landskapsvärden. Verksamheten bör vara öppen för ungdom från både landsbygd och tätorter. Skogsstyrelsen anser, att det skogligna ungdomsar-

betet utgör ett viktigt rekryteringsinstrument för skogsyrket. Det torde verksamt kunna bidra till att skapa förståelse bland de unga för behovet av en allsidig utbildning inom skogsbruket. De förbättringar av klubbverksamheten i organisatoriska och andra avseenden som kan åstadkommas bör därför få viss betydelse för den skogliga personalrekryteringen.

I särskild skrivelse den 25 september 1962 hemställer *Hushållningssällskapens förbund*, som utbetalar bidragen till viss lokal ungdomsverksamhet, att anslaget härtill ökas i enlighet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit.

Departementschefen

Under förenämnda nya anslagsrubrik torde fortsättningsvis å särskilda poster böra anvisas statsbidragen till Jordbrukarungdomens förbund, till viss lokal klubbverksamhet och till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört förordar jag, att det årliga bidraget till Jordbrukarungdomens förbund uppräknas med 50 000 kr. till 275 000 kr. samt att därjämte ett engångsbidrag å 50 000 kr. anvisas för att bidra till att sanera förbundets ekonomi. Jag föreslår vidare, att bidraget till ungdomsverksamheten på skogsbrukets område höjs med 15 000 kr. till 100 000 kr. Någon förstärkt bidragsgivning till viss lokal klubbverksamhet kan jag inte tillstyrka utan anser att anslagsposten bör upptas med 100 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(410\,000 + 115\,000 =) 525\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till viss ungdomsverksamhet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 525 000 kr.

[150] 8. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	996 400	1 003 074
1961/62	1 003 000	1 455 945
1962/63	1 546 000	
1963/64 (förslag)	1 600 000	

För följande ändamål hemställs att anslaget ökas med 54 000 kr.

	Anslag	Ökning eller minskning
	1962/63	
1. FAO	1 450 000	+ 18 000
2. Europeiska växtskyddsorganisationen	19 500	—
3. European committee on milk-butterfat recording ..	2 000	—
4. Internationella veteräradet	15 000	— 1 000
5. Permanenta kommissionen enligt 1946 års interna- tionella fiskerikonvention	3 600	—

	Anslag 1962/63	Ökning eller minskning
6. Internationella rådet för havsforskning	25 000	+ 10 000
7. Internationella frysinstitutet i Paris	7 000	—
8. Internationella byrån i Paris för bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar (OIE)	8 900	+ 2 000
9. Europeiska kommissionen för bekämpande av mul- och klövsjuka	—	+ 15 000
10. Diverse internationella organisationer	15 000	+ 10 000
	1 546 000	+ 54 000

Motiv m. m. 4. Sedan bidragsunderlaget ökat genom Sovjetunionens inträde i Internationella veterrådet kan det svenska bidraget till rådet beräknas minska med 1 000 kr. (jfr. prop. 1962: 176).

6. *Fiskeristyrelsen* hemställer, att anslagsposten uppräknas med 3 125 kr. till följd av ökad utdebitering och med 6 875 kr. för att bestrida resekostnader för rådsmedlemmar och experter.

8. I 1962 års statsverksproposition (IX ht, s. 363) antyddes att bidraget kunde komma att höjas med 25 procent. Då en dylik höjning nu skett, bör anslagsposten uppräknas med 2 000 kr.

9. *Veterinärstyrelsen* hemställer — med instämmande av *Svenska FAO-kommittén* — att Sverige skall delta i den av Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation upprättade Europeiska kommissionen för bekämpande av mul- och klövsjuka. En av kommissionens viktigaste uppgifter är att förhindra smittspridning till och inom Europa. Organisationen är det första allvarliga försöket att samordna ansträngningarna för att utrota sjukdomen inom Europa och genom förebyggande åtgärder hålla den utanför gränserna. Varje sådan verksamhet är till fördel för Sverige och kommissionens arbete bör därför stödjas från svensk sida. Utöver de från början medverkande sex länderna, nämligen Danmark, Irland, Jugoslavien, Holland, Norge och Storbritannien, har senare tillkommit Belgien, Grekland, Island, Italien, Luxemburg, Portugal, Schweiz, Turkiet och Österrike. Den årliga medlemsavgiftens storlek fastställs med hänsyn till nationalinkomst, risker för mul- och klövsjukesmitta samt husdjursantalet. Med dessa beräkningsgrunder kan det svenska årsbidraget beräknas till 2 500 dollar eller till samma belopp som f. n. debiteras bl. a. Belgien, Danmark, Holland och Schweiz. Utöver medlemsbidraget torde en mindre summa böra avsättas för att möjliggöra svensk representation vid kommissionens sammanträden. Sammanlagt torde 15 000 kr. böra anvisas för ändamålet.

10. Under denna post bestrids f. n. vissa bidrag till Nordiska samerådet och Nordiska rådets kontaktorgan för jordbruksfrågor samt till Internationella frökontrollassociationen, Internationella sällskapet för trädgårdsvetenskap m. fl. internationella organisationer, som inte omnämnts under

punkterna 1—9. Det av Nordiska rådet rekommenderade kontaktorganet för fiskerifrågor förutses medföra ett med 5 000 kr. ökat medelsbehov. Därjämte bör från anslagsposten bestridas kostnaderna, 4 500 kr., för Sveriges fortsatta deltagande i Internationella valfångstkommissionen, vartill medel tidigare anvisats under tionde huvudtiteln.

Departementschefen

Mot de förändringar av de olika posterna som angivits i det föregående har jag intet att erinra. Jag finner det sålunda berättigat, att Sverige nu ansluter sig till den europeiska kommissionen för bekämpande av mul- och klövsjuka. Jag vill i detta sammanhang även anmäla, att Sverige kommer att stå som värdland för en i augusti 1963 planerad skogsgenetisk kongress. De härav föranledda kostnaderna, omkring 35 000 kr., torde böra belasta posten till FAO.

Anslaget bör alltså bestämmas till $(1\,546\,000 + 54\,000 =) 1\,600\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

[151] 9. Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	175 000	172 662
1961/62	164 000	160 850
1962/63	153 000	
1963/64 (förslag)	142 000	

Y r k a n d e n. *Fullmäktige i riksbanken* hemställer, att anslaget, såvitt avser ersättning åt riksbanken, minskas med 10 000 kr.

Sveriges allmänna hypoteksbank hemställer, att anslaget, såvitt avser ersättning till hypoteksbanken, minskas med 600 kr.

M o t i v. Med utgångspunkt från att antalet lån, som förvaltas av riksbanken under här avsedda lånefonder, vid utgången av 1963 kommer att utgöra 37 000 beräknas ersättningen till ca 130 000 kr.

Ersättningen till hypoteksbanken beräknas utgå med dels ett mellan staten och hypoteksbanken avtalat fast belopp å 10 000 kr. per år, dels de belopp, som jämlikt avtal mellan den numera avvecklade lånenämnden för sekundär jordbrukskredit och de av nämnden anlitade låneförmedlarna skall utgå till dessa. Sistnämnda belopp uppskattas till 3 200 kr.

Departementschefen.

Mot förevarande äskanden, vilka innebär att medelsbehovet minskat med i runt tal 11 000 kr., har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 142 000 kr.

[152] 10. *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	5 000	2 790
1961/62	5 000	1 899
1962/63	5 000	
1963/64 (förslag)	5 000	

Anslaget bör uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kr.

[153] 11. *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	65 000	66 746
1961/62	65 000	145 540
1962/63	65 000	
1963/64 (förslag)	100 000	

Med hänsyn till den genomsnittliga belastningen under de senaste budgetåren bör anslaget uppräknas med 35 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

[154] 12. *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	30 000	9 075
1961/62	30 000	43 201
1962/63	50 000	
1963/64 (förslag)	50 000	

Anslaget synes böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

[155] **Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar.** I samband med att 1961 års riksdag (prop. 1, bil. 31; JoU 6; rskr. 162) fattade beslut om att arrendeegnahmetsfonden skulle avvecklas uttalades att sådan kronans fastighet, som disponeras av sambruksförening, skall överföras från nämnda fond till domänfonden samt att dylik fastighet fortfarande skall stå under lantbruksorganisationens överinseende i de avseenden, som hänför sig till denna organisations allmänna uppgifter.

I skrivelse den 30 december 1961 har *domänstyrelsen* gjort framställning om att förvaltningen av de till sambruksföreningar upplåtna egendomarna i Tarv, Stockholms län, och Hörnsjöfors, Västmanlands län, alltså skall åvila lantbruksstyrelsen. Domänstyrelsen har därvid framhållit bl. a. följande.

Det ankommer på lantbruksstyrelsen att i fråga om Tarv och Hörnsjöfors meddela beslut om upplåtelse och inlösen samt att bestämma storleken av köpeskillning vid försäljning. Detta överensstämmer ej med de bestämmelser, som Kungl. Maj:t och riksdagen fastställt i fråga om kronoegendom som står under domänstyrelsens förvaltning. I betraktande av bl. a. Tarvs sambruksförenings intresse och strävan att vinna framgång synes byte av förvaltning vara direkt olämpligt. Enahanda förhållande torde gälla beträffande Hörnsjöfors. Även ur allmän synpunkt är det ej rationellt att bestyren med dessa egendomar uppdelas på två statliga myndigheter. Förvaltningen av föreningsarrendejordbruken bör därför enligt domänstyrelsens mening även i fortsättningen handhas av lantbruksstyrelsen, som vid samråd i denna fråga uppgett sig dela domänstyrelsens uppfattning. Egendomarna bör sålunda redovisas å domänfonden, men disponeras av lantbruksstyrelsen på sätt sker beträffande ett stort antal till särskilda ändamål upplåtna kronoegendomar.

Remissyttranden över framställningen har avgivits av *lantbruksstyrelsen* och *riksrevisionsverket*. Lantbruksstyrelsen har ej något att erinra mot domänstyrelsens förslag, men framhåller att detta förutsätter att styrelsen till sitt förfogande har medel för investeringar och andra med förvaltningen förenade utgifter. Styrelsen anför i huvudsak följande.

Flera praktiska skäl talar för den av domänstyrelsen föreslagna anordningen. Bl. a. för utvecklingen naturligen med sig anpassning av produktionsinriktning och driftsorganisation, vilket leder till att behov uppstår av investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar m. m. Det måste

uppenbarligen råda ett samband mellan sådana investeringar och arrendevillkoren. Förvaltningen bör lämpligen vara ordnad så att en och samma myndighet äger besluta om investeringar och om utarrendering samt eventuell försäljning.

Om förvaltningen kommer att åvila lantbruksstyrelsen, måste styrelsen ha medel till sitt förfogande för investeringar och andra med förvaltningen förknippade utgifter. Enligt domänstyrelsens mening bör medel från domänfonden ej disponeras för sagda ändamål. Vid sådant förhållande är det oklart hur förvaltningen skall finansieras och organiseras.

Därest finansieringsfrågorna ej kan lösas via domänfonden vid alternativet att förvaltningen skall åvila lantbruksstyrelsen, synes övervägande skäl tala för att förvaltningen får ankomma på domänstyrelsen. I sådant fall bör gränsdragningen mellan de båda ämbetsverkens uppgifter i sammanhanget överses. Uppgifterna att upplåta kronan tillhörigt jordbruk som föreningsarrendejordbruk, att bestämma arrendevillkoren därför samt att besluta om inlösen och priset härför bör därvid enligt lantbruksstyrelsens mening åvila domänstyrelsen. Lantbruksstyrelsen förutsätter härvid att det även skall ankomma på domänstyrelsen att göra eventuella inköp av egendomar för upplåtelse till nybildade föreningsjordbruk. På lantbruksstyrelsen bör ankomma att vara registreringsmyndighet för sambruksföreningar, att ombesörja den i sambruksföreningslagen angivna tillsynen över deras verksamhet samt att handlägga ärenden rörande statligt stöd enligt de författningar, som gäller för lantbruksorganisationens verksamhet.

Riksrevisionsverket uttalar, att ifrågavarande egendomar inte kan jämföras med sådana å domänverkets fond redovisade, till särskilda ändamål upplåtna kronoegendomar för vilka ersättning lämnas domänverket genom särskilda anslag å driftbudgeten. Riksrevisionsverket finner övervägande skäl tala för att egendomarna fr. o. m. budgetåret 1962/63 inordnas i domänverkets rörelse samt att lantbruksstyrelsens befattning med desamma inskränks till vad som är erforderligt med hänsyn till att egendomarna är utarrenderade till sambruksföreningar.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående är de regler, under vilka kronoegendom upplåtits till sambruksförening, av annan karaktär än de bestämmelser som gäller beträffande arrende av dylik egendom, som står under domänstyrelsens förvaltning. Förutom bestyret med förvaltningen av till sambruksförening upplåten egendom ankommer på lantbruksstyrelsen vissa uppgifter beträffande föreningarna enligt lagen den 30 april 1948 om sambruksföreningar. Med hänsyn till det anförda och till vad domänstyrelsen och lantbruksstyrelsen uttalat anser jag, att övervägande skäl talar för att överföringen av ifrågavarande kronoegendomar till domänfonden ej bör föranleda någon ändring i fråga om förvaltningsmyndighet. Egendomarna bör sålunda redovisas på domänfonden, men disponeras av lantbruksstyrelsen både i fråga om jordbruksjorden och skogsmarken. Ersättning för upplåtelsen bör enligt gängse grunder utgå från det på riksstatens nionde huvudtitel uppförda anslaget Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.

Det ankommer på kronan att svara för kostnaderna för vissa byggnads- och underhållsarbeten m. m. vid de av sambruksföreningarna disponerade egendomarna. Enligt vad jag inhämtat erfordras härtill vid de nu för ändamålet upplåtna två egendomarna för innevarande budgetår 77 000 kr. och för budgetåret 1963/64 119 000 kr. Det bör framhållas att inkomsterna från egendomarna beräknas uppgå till 65 000 respektive 94 000 kr. under nämnda båda budgetår. För att täcka angivna medelsbehov bör å kapitalbudgeten upptas ett anslag Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar. Jag avser att senare denna dag återkomma till Kungl. Maj:t med förslag att under denna rubrik 77 000 kr. anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. För nästa budgetår bör anslaget uppföras med 119 000 kr. Inkomsterna från egendomarna bör redovisas på driftbudgetens inkomstsida under titeln Övriga diverse inkomster.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 119 000 kr.

[156] *Byggnadsarbeten m. m. vid de av statens centrala frökontrollanstalt disponerade egendomarna i Stora Råby.* Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt hemställer, att 55 000 kr. anvisas till ombyggnads- och reparationsarbeten på vissa ekonomibyggnader, vilka f. n. används av arrendatorn på egendomarna men som anstalten behöver som förrådsutrymmen m. m., sedan beslutad institutionsbyggnad färdigställts på platsen. Anstaltsstyrelsen anför härom bl. a. följande.

De tre egendomarna Stora Råby 19¹, 21² och 23¹, som disponeras av anstalten, är sedan flera år tillbaka sammanförda till en brukningsenhet och på speciella villkor utarrenderade till den arrendator, vilken tidigare arrenderat enbart 21², där han själv alltså är bosatt. Denna fastighet utgör brukningscentrum och har de bästa byggnaderna, ehuru de behöver kompletteras. Härom avser styrelsen att återkomma ett följande år.

På fastigheten 23¹ skall beslutade institutions- och andra byggnader uppföras. Redan förut finns där ett bostadshus, som nyttjas av arrendatorn till lantarbetarbostad, samt en större och en mindre ekonomibyggnad, vilka båda sistnämnda tills vidare upplåtits åt arrendatorn för förvaring av maskiner och som förrådsutrymme. När anstaltsens fältkontrollavdelning flyttat till Stora Råby, torde anstalten dock helt eller i varje fall till mycket stor del själv behöva dessa ekonomibyggnader för sina egna traktorer, maskiner, redskap och som förråd.

Byggnaderna på 23¹ är i synnerligen stort behov av yttre reparation och underhåll för att förhindra en pågående värdeförstöring. Samtidigt är det angeläget att på den större ekonomibyggnaden utförs en del ombyggnads- och inredningsarbeten såsom rivning av foderbord och övrig stallinredning, gjutning av betonggolv m. m. i syfte att göra den mera ändamålsenlig som lagerlokal.

Domänstyrelsens byggnadskontrollant har på anstaltsens begäran uppgjort en kostnadsberäkning över dessa omändringsarbeten och den sammanlagda kostnaden uppgår till 55 000 kr.

Departementschefen

Jag är beredd att tillstyrka anstaltsstyrelsens förslag om att istandsätta ifrågavarande ekonomibyggnader till en kostnad av 55 000 kr. Anstaltens behov av förrådsutrymmen m. m., för vilka inte planerats i tidigare beslutade nybyggnader, kan därigenom tillgodoses.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 55 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten m. m. vid de av statens centrala frökontrollanstalt disponerade egendomarna i Stora Råby* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 55 000 kr.

Statens allmänna fastighetsfond

[157] *Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt. Byggnadsstyrelsen* hemställer, att 175 000 kr. anvisas till vissa engångskostnader för vatten och avlopp vid frökontrollanstaltens blivande anläggningar vid Stora Råby i Lund.

Anslutningsavgift till Lunds stad	62 000
Vattenbassäng	75 000
Ledningsdragningar m. m.	30 000
Avrundningsbelopp för oförutsedda merkostnader	8 000
Summa kr. 175 000	

Byggnadsstyrelsens framställning innehåller i huvudsak följande.

Efter förhandlingar mellan anstalten och Lunds stad år 1953 åtog sig staten att förse anstaltens blivande anläggningar i Stora Råby med en vattenmängd av ca 1/2 liter per sekund. Arbetena med institutionsanläggningen var byggnadsstyrelsen beredd påbörja våren 1962. Vid då företagna beräkningar visade det sig emellertid att behovet av vatten för anstaltens drift skulle bli 2 à 3 liter per sekund. Orsaken till det ökade vattenbehovet är främst att söka i bl. a. den kylningsutrustning som nu avses utföras.

Borrningar har företagits för att om möjligt lösa vattenfrågan genom att anlägga en eller två grundvattenbrunnar. Trots borrning ända ned till ca 90 meters djup har det inte visat sig möjligt att få erforderliga vattenmängder utan mycket kostnadskrävande åtgärder. Avsaknaden av direkt exploateringsbar vattentillgång på anstaltens område får anses märklig, då grundvatten kunnat erhållas i tillfredsställande mängder och av tillfredsställande kvalitet vid platser på blott någon kilometers avstånd. Någon anledning till farhågor för vattenförsörjningen ansågs därför inte föreligga, då beslut fattades om anstaltens förläggning till ifrågavarande område.

Den minst kostnadskrävande och ur teknisk synpunkt lämpligaste lösningen av vattenproblemet är att en vattenledning framdras från Lunds vattenledningsystem. Här för krävs en ca två km lång vattenledning, vilken staden erbjudit sig att utföra mot en ersättning (anslutningsavgift) av 62 000 kr.

Förutom anslutningsavgifter erfordras vissa ytterligare medel. I besparingssyfte torde det vara lämpligt att ta vara på kylvatten och använda detta vid bevattning av anstaltens odlingar. Här erfordras en bassäng, för vilken kostnaderna torde uppgå till ca 75 000 kr. Till dessa anläggningskostnader kommer kostnader om ca 30 000 kr. för ledningsdragningar m. m., som är förknippade med vatten- och avloppssystemet på området.

Departementschefen

Kungl. Maj:t har den 16 november 1962 på min föredragning medgivit byggnadsstyrelsen att påbörja uppförandet av den institutionsbyggnad m. m. i Stora Råby, för vilken medel redan finns anvisade. Jag har bedömt det som angeläget, att centrala frökontrollanstaltens filial och fältkontrollavdelning kan ta nya institutionsresurser i anspråk utan ytterligare dröjsmål. För att lösa vissa uppkomna problem med den blivande anläggningens vattenförsörjning erfordras emellertid enligt byggnadsstyrelsens bedömande vissa medel utöver vad riksdagen tidigare anvisat. Styrelsen räknar härvid med ett belopp av 175 000 kr. Jag föreslår, att beräkningen godtas och att nämnda belopp anvisas för nästa budgetår.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 175 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 175 000 kr.

[158] *Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt. Byggnadsstyrelsen* hemställer, att ett investeringsanslag av 140 000 kr. anvisas för att vid huvudinstitutionen i Bergshamra uppföra en verkstadsbarack (80 000 kr.) och för vissa inrednings- och ändringsarbeten i huvudbyggnaden (60 000 kr.)

Anstaltens nuvarande verkstad är placerad i huvudbyggnadens källarvåning. Behov föreligger av större lunchrum för anstaltens personal och av ytterligare kontorsutrymmen. Byggnadsstyrelsen föreslår, att verkstaden flyttas ut till en provisorisk barack och att de nuvarande verkstadsutrymmena inreds till lunchrum. De utrymmen, som blir lediga i bottenvåningen sedan nuvarande lunchrum flyttats därifrån, kan utnyttjas till kontor. Verkstadsbaracken avses bli demonterbar.

I detta sammanhang torde få anmälas *förslag rörande ny lokalisering av statens centrala frökontrollanstalt och statens växtskyddsanstalt* (stencilerat Jo 1962: 4), som den 14 mars 1962 avgivits av utredningen rörande vissa jordbruksanstalters förläggning (generaldirektör W. Björck, ordförande, professor H. Osvald och överintendent K. von Horn).

Utredningen, som ansett att anstalterna om möjligt bör förläggas till samma ort och i en gemensam byggnad, har övervägt ett flertal orter i Mellan-sverige som förläggningsalternativ. Av de övervägda alternativen finner utredningen Stora Djurgården, Uppsala (av försvaret disponerad mark nära

Ultuna), Tilsborgs-området (vid Sigtuna), Ekilla-området (Märsta), Skara och Mariefred i huvudsak fylla de allmänna krav, som bör ställas på förläggningsorten. Vid det slutliga valet måste enligt utredningen avgörande vikt fästas vid att kommunikationerna med lantbruksstyrelsen inte onödigt försvåras. Nödvändigheten av ett fortlöpande samarbete med lantbruksstyrelsen bedöms ha starkt accentuerats genom 1961 års riksdags beslut om införande av obligatorisk statsplombering. Därjämte beaktas, att statens centrala frökontrollanstalt vid sidan av sin huvuduppgift som riksanstalt har att med rutinundersökningar betjäna ett lokalt område omfattande delar av östra Sverige. Angivna omständigheter medför att Skara eller Linköping inte kan förordas, även om förhållandena där i vissa hänseenden ter sig jämförliga med eller, inte minst vad angår personalrekryteringen, gynnsammare än dem som föreligger för de olika alternativen inom Mälardalen. Då frågan om bullerstörningarnas inverkan inte nu med nöjaktig säkerhet låter sig bedömas, finner utredningen det inte försvarligt att ifrågasätta en förläggning till Sigtuna-Märsta-området. Det slutliga valet måste sålunda stå mellan Mariefreds- och Uppsala-Ultuna-alternativen. En förläggning till Ultuna-området av praktiskt-vetenskapliga institutioner i jordbrukets tjänst anses emellertid innebära en så uppenbar och betydelsefull fördel, att utredningen förordar Stora Djurgården vid Ultuna såsom den lämpligaste förläggningsplatsen för anstalterna.

Utredningen räknar med att byggnadsfrågans lösning vid en omlokalisering föranleder kostnader ej understigande 10 miljoner kr. Golvyta, volym och standard förutsätts härvid överensstämma med nuvarande byggnaders. Kostnader för viss komplettering av inredningen är inräknade.

Experten åt utredningen direktör S. Zachrisson förordar i särskilt yttrande Linköping eller Skara som ny förläggningssort vid en omlokalisering. Zachrisson framhåller emellertid, att de med en förflyttning förbundna investeringskostnaderna jämte vissa andra omständigheter bör uppmärksammas vid övervägandena att fullfölja principbeslutet om anstaltarnas utflyttning.

Vid *remissbehandlingen* har följande remissinstanser föreslagit att utflyttningsbeslutet omprövas, nämligen *styrelserna för statens centrala frökontrollanstalt och statens växtskyddsanstalt, skogshögskolans och statens skogsforskningsinstituts professorskollegium, Kalmar, Örebro och Värmlands läns hushållningssällskap, frökontrollanstalterna i Linköping och Örebro, Sveriges fröodlareförbund, Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund, Svenska plantskolornas riksförbund, Sveriges fröengrossistförening, Föreningen Bekämpningsmedelsleverantörer, Sveriges grossistförbund, LO, TCO samt SACO.*

Enligt *lantbruksstyrelsens och skogs- och lantbruksakademiens* mening bör anstånd med utflyttningsbeslutet övervägas. *Byggnadsstyrelsen*, som är av samma uppfattning, anför följande efter att ha inhämtat yttrande av lokalprogramkommittén för Stockholms universitets blivande anläggningar i Frescati.

Frescatikommittén anser, att det markområde, som nu disponeras av frökontrollanstalten och växtskyddsanstalten vid Bergshamra i Solna, bör reserveras för Stockholms universitets framtida behov, om de båda anstalterna omlokaliseras. Byggnadsstyrelsen instämmer häri. Såsom läget nu är torde Bergshamra-området vara den enda framtida expansionsmöjligheten för universitetets del. Även om behovet av mark i Stockholm eller dess omedelbara närhet för andra statliga institutioner är stort — och dessutom ackumuleras — bör universitetet ges prioritet beträffande ifrågavarande markområde.

Enligt nuvarande bedömande synes det dock dröja ca tio år, innan Bergshamra-området behöver tas i anspråk för universitetets räkning. Med anledning härav kan de båda jordbruksanstalterna tills vidare kvarbli på nuvarande område och i sina nuvarande institutionsbyggnader, vilka utan större kostnader torde kunna fungera under denna övergångstid. Främst med hänsyn till den starka ansvällningen av byggnadsstyrelsens projekterande och byggande verksamhet under den närmaste femårsperioden skulle det vara till fördel, om verkställigheten av omlokaliseringsbeslutet kunde uppskjutas.

Stockholms studentkårers centralorganisation hemställer, att den del av Bergshamra-området, som inte reserveras för universitetsändamål, reserveras för studentbostäder.

En förläggning av anstalterna till Skåne förordas av *kommerskollegium*, *Skånes handelskammare*, *Svenska utsädesfirmornas förening* och *Svenska trädgårdsfröfirmornas förening*.

Vid valet av de förläggningsalternativ, som uppställts av utredningen, ges Uppsala-, Linköpings- och Skara-alternativen åtskilliga förord. Meningarna bland remissinstanserna är emellertid starkt splittrade.

Fortifikationsförvaltningen avstyrker, att anstalterna förläggs till av försvaret disponerad del av Stora Djurgården i Uppsala. Ett par remissinstanser anser, att även Norrköping bör övervägas som förläggningsort. Jämväl andra orter föreslås i särskilda framställningar från företrädare för resp. Orts intressen.

Departementschefen

Vid 1960 års riksdag (prop. 120; SU 127; rskr. 335) fattades principbeslut om utflyttning av statens växtskyddsanstalt och statens centrala frökontrollanstalt från Bergshamra i Solna. Någon ny förläggningsort anvisades inte i avvaktan på en utredning av frågan i ett större sammanhang, där bland annat organisationen av anstalternas regionala verksamhet skulle överses. Det förutsattes endast, att anstalterna skulle förläggas till ort i Mellansverige. Berörda utredning har nu i ett delbetänkande föreslagit, att de båda anstalternas huvudinstitutioner samförläggs till Stora Djurgården i närheten av Ultuna i Uppsala. Kostnaderna i samband med utflyttningen beräknas inte understiga 10 miljoner kr. Åtskilliga remissinstanser anser, att principbeslutet om utflyttning bör omprövas. Byggnadsstyrelsen föreslår anstånd med beslutets verkställande. Därest en utflyttning skall ske, tillstyrker ett flertal instanser Uppsala som ny förläggningsort. Även Linköping och Skara förordas från flera håll.

Utredningens fortsatta arbete avseende den regionala verksamheten på förevarande områden bedrivs nu med utgångspunkt från en förläggning av huvudanstalterna till östra Svealand. Det torde också kunna förutsättas, att anstalterna kommer att bibehålla nuvarande förläggning till Bergshamra ytterligare minst tio år. För frökontrollanstaltens del är en förläggning nära lantbruksstyrelsen otvivelaktigt av största värde under ett inledningsskede efter införandet år 1961 av obligatorisk statsplombering, växtförädlingsavgift m. m. Vid en utflyttning bör övervägas att såsom utredningen föreslagit låta anstalterna disponera en gemensam byggnad.

På grund av det anförda vill jag tillstyrka byggnadsstyrelsens förslag att tillgodose växtskyddsanstaltens mest angelägna lokalbehov i Bergshamra genom att uppföra en demonterbar barack och utföra vissa ändrings- och reparationsarbeten i institutionsbyggnaden. Av de erforderliga medlen här för, 140 000 kr., bör enligt min mening endast 80 000 kr. avseende barackbyggnaden anvisas under detta anslag. På chefens för finansdepartementet föredragning denna dag har 60 000 kr. beräknats till ifrågavarande ändrings- och reparationsarbeten under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med 80 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 80 000 kr.

[159] **Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan.** På tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1962/63 har 1962 års riksdag anvisat ett investeringsanslag av 1 325 000 kr. till vissa i propositionen 1962: 190 (s. 49—53) närmare angivna byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan i Ultuna och högskolans trädgårdssektion i Alnarp. De sammanlagda beräknade kostnaderna för dessa byggnadsarbeten har i propositionen upptagits till 5 353 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har — i samband med att styrelsen i oktober 1962 framlade förslag till huvudhandlingar för bl. a. nyssnämnda byggnadsarbeten — hemställt att för budgetåret 1963/64 anvisas ett investeringsanslag av 7 275 000 kr. för ändamålet.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut hemställer dels om ett investeringsanslag av 232 000 kr. för omändring och utbyggnad av de elektriska distributionsanläggningarna, dels om ett investeringsanslag enligt byggnadsstyrelsens beräkningar för att uppföra kyllager vid Alnarps trädgårdar. Till stöd för sin framställning anför institutstyrelsen i huvudsak följande.

De elektriska distributionsanläggningarna har visat sig otillräckliga och en viss utbyggnad är nödvändig. Därtill kommer att Malmö elverk planerar att höja leveransspänningen från nuvarande 5 till 10 kV under år 1963. Institutet har därför uppdragit åt Södra Sveriges ångpanneförening i Malmö att verkställa erforderlig utredning samt upprätta förslag till behöriga änd-

rings- och utbyggnadsarbeten ävensom att kostnadsberäkna desamma. Enligt ett skrivelsen bifogat, av ångpanneföreningen upprättat förslag uppgår kostnaderna till 232 000 kr.

Alnarps trädgårdar har till uppgift att tjäna som underlag för undervisningsverksamheten, samtidigt som rörelsen måste bedrivas i konkurrens med andra företag inom trädgårdsbranschen och lämna ett ekonomiskt tillfredsställande resultat. Såväl ur undervisningssynpunkt som med hänsyn till den kommersiella rörelsen bör trädgårdarna ha en tidsenlig utrustning och bl. a. bör möjlighet finnas för kylförvaring av växtmaterial av detta slag.

Över framställningen har yttranden avgivits av statskontoret och byggnadsstyrelsen.

Statskontoret anför följande.

Enligt det statskontoret den 26 januari 1961 meddelade utredningsuppdraget beträffande organisationen av de olika verksamheterna vid Alnarpsinstitutet bör bl. a. elförsörjningen bli föremål för överväganden. Statskontoret har utgått från att ämbetsverket därvid närmast har att överväga frågor rörande förvaltningen och liknande. De förslag härom, som statskontoret kan komma att avge, torde inte påverkas av en utbyggnad av eldistributionsnätet vid Alnarp, varför med hänsyn till utredningsuppdraget intet finns att erinra mot beslut redan nu beträffande en utbyggnad. I sakfrågan får statskontoret, som inte gjort någon teknisk granskning eller uppskattning rörande skäligheten av kostnaderna, uttala att det synes erforderligt med en utbyggnad av eldistributionsnätet inom snar framtid.

Byggnadsstyrelsen har intet att erinra mot den föreslagna utbyggnaden av eldistributionsanläggningarna vid Alnarpsinstitutet. Vad beträffar den föreslagna kylhusanläggningen vid Alnarps trädgårdar meddelar byggnadsstyrelsen, att den på framställning av institutsstyrelsen tagit upp programutredning om en sådan anläggning men att ärendet ännu inte är färdigberett.

Departementschefen

För budgetåret 1963/64 bör enligt min mening anvisas återstående del av det belopp, som erfordras för att täcka de beräknade kostnaderna för de i propositionen 1962: 190 närmare angivna byggnadsarbetena vid lantbrukshögskolan i Ultuna och högskolans trädgårdssektion i Alnarp. Jag förordar därför, att för detta ändamål anvisas 4 028 000 kr. Jag anser mig vidare böra tillstyrka att till omändring och utbyggnad av de elektriska distributionsanläggningarna vid Alnarpsinstitutet under förevarande anslag anvisas ett belopp av 232 000 kr. Frågan om en kylhusanläggning vid Alnarps trädgårdar torde få prövas, när byggnadsstyrelsens utredning i ämnet föreligger.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 4 260 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 4 260 000 kr.

[160] **Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget.** För att täcka kostnader för nybyggnad för statens reproduktionsanstalt har under anslagsrubriken Byggnadsarbeten vid statens reproduktionsanstalt för budgetåren 1961/62 och 1962/63 anvisats investeringsanslag å sammanlagt 3 700 000 kr. Reproduktionsanstalten har den 1 juli 1962 ombildats till ett statligt aktiebolag benämnt Svenska Reproduktions Aktiebolaget.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 13 augusti 1962 hemställt att för budgetåret 1963/64 för ifrågavarande byggnadsarbete anvisas ett investeringsanslag av 4 000 000 kr. Styrelsen har därvid överlämnat huvudhandlingar för byggnadsprojektet. Anläggningskostnaden har beräknats till 9 200 000 kr. i prisläget den 1 juli 1961.

Departementschefen

Frågan om medel för nybyggnad för statens reproduktionsanstalt underställdes 1962 års riksdag (prop. 1 bil. 11 p. 169; JoU 1; rskr. 9). Genom beslut den 6 september 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att uppföra byggnaden på grundval av de av styrelsen upprättade huvudhandlingarna. I dessa handlingar beräknade kostnader för byggnaden överstiger de ursprungligen uppskattade med 900 000 kr. Detta beror huvudsakligen på att det ur byggnadsekonomisk synpunkt befunnits lämpligt att något öka byggnadens volym. Jag har ej någon erinran häremot eller mot byggnadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår. Med hänsyn till att reproduktionsanstalten den 1 juli 1962 ombildats till statligt aktiebolag bör medelsanvisningen ske under anslagsrubriken Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget. Till detta nya anslag torde den 30 juni 1963 förefintlig behållning å de förut nämnda för budgetåren 1961/62 och 1962/63 anvisade investeringsanslagen få överföras.

Till frågan om formerna för byggnadens upplåtande till bolaget torde ställning böra tas i samband med att resterande belopp för byggnadsarbetena anvisas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte förslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

[161] **Jordbrukets maskinlänefond.** Vid 1938 års riksdag (prop. 217; rskr. 275) beslöts inrättandet av denna fond. Nu gällande bestämmelser rörande lån från fonden återfinns i kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlänefond m. m. Såsom kapitaltillskott till fonden har för budgetåren 1938/39—1941/42 och 1944/45—1951/52 anvisats anslag å tillhopa 30 330 000 kr. För budgetåret 1955/56 har vidare ett kapitaltillskott av 1 000 000 kr. tillförts fonden. I enlighet med beslut av 1962 års riksdag skall anslaget för sistnämnda budgetår få användas

jämväl under budgetåret 1962/63. Genom beslut av 1961 års riksdag har i samband med avveckling av gasgeneratorlånefonden 1 000 000 kr. tillförts maskinlånefonden för att lämna lån för att anskaffa flishuggningsmaskiner.

Lantbruksstyrelsen hemställer dels att det för budgetåret 1955/56 anvisade investeringsanslaget å 1 000 000 kr. får utnyttjas jämväl under budgetåret 1963/64, dels att fonden tillförs 3 000 000 kr.

Styrelsen anför bl. a., att efterfrågan på maskinlån numera är större än tidigare. Hushållningssällskapens ansökningar om tilldelning av lånemedel har under senare år uppgått till 10 000 000 å 12 000 000 kr. per budgetår. Under ettvarvt av budgetåren 1962/63 och 1963/64 beräknas inflyta amorteringar å 5 000 000 kr. Utöver de outnyttjade anslagsmedlen för budgetåret 1955/56 torde vid utgången av innevarande budgetår den odisponerade behållningen endast uppgå till ca 2 500 000 kr.

Departementschefen

Jag förordar, att det för budgetåret 1955/56 anvisade anslaget får användas även under budgetåret 1963/64. Styrelsens förslag om ytterligare kapitaltillskott till fonden kan jag däremot ej tillstyrka.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1955/56 anvisade investeringsanslaget till Jordbrukets maskinlånefond må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[162] **Skogsväglånefonden.** Vid 1941 års riksdag (prop. 186; rskr. 268) beslöts inrättande av skogsväglånefonden, varifrån lån må beviljas för att utföra vägbyggnader å skogar i enskild ägo. För ändamålet upptogs för budgetåret 1941/42 i samband med fondens inrättande ett anslag av 900 000 kr. För budgetåret 1958/59 har ett kapitaltillskott av 1 000 000 kr. tillförts fonden. Närmare bestämmelser angående lån från fonden återfinns i kungörelsen den 6 juni 1941 (nr 492) jämte senare ändringar.

Skogsstyrelsen hemställer, att det för budgetåret 1958/59 anvisade investeringsanslaget måtte få användas jämväl under budgetåret 1963/64.

Departementschefen

Jag tillstyrker skogsstyrelsens förslag och hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1958/59 anvisade investeringsanslaget till Skogsväglånefonden må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[163] **Fiskerilånefonden.** Fonden för fiskerinäringens befrämjande (fiskerilånefonden) inrättades enligt beslut av 1891 års riksdag. Nu gällande bestämmelser för lån ur fonden återfinns i kungörelsen 1962: 98.

Från fonden utlämnas genom förmedling av hushållningssällskap eller landsting låneunderstöd för anskaffande av fiskebåtar, motorer eller annan maskinell utrustning för sådana båtar, fiskredskap samt för forsling av fisk avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre transportmedel, vidare för anläggning av smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter samt för utförande av fiskodling. Med avseende å innehållet av ett utav Kungl. Maj:t den 29 juli 1957 meddelat beslut möter icke hinder att med anlitan av lån ur fiskerilånefonden anskaffa gummiflottor såsom livräddningsanordning till fiskebåtar.

Ramen för utlåning från fiskerilånefonden har för budgetåren 1961/62 och 1962/63 utgjort 5,5 miljoner kr. Vid början av innevarande budgetår förelåg på fiskerilånefonden en behållning av närmare 0,8 miljoner kr. Under innevarande budgetår såsom amortering på tidigare utlämnade lån till fonden inflytande medel liksom det för budgetåret anvisade investeringsanslaget på 1 miljon kr. beräknas helt åtgå för årets låneförmedling.

Fiskeristyrelsen anmäler, att det sammanlagda beloppet av låneförmedlarnas ansökningar om fiskerilån för innevarande budgetår uppgår till i runt tal 13 miljoner kr. Styrelsen hemställer, att under fiskerilånefonden för budgetåret 1963/64 upptas ett investeringsanslag, som för nyssnämnda år möjliggör en utlåning från fonden av 7,5 miljoner kr.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund (skr. 24/8 1962) anhåller, att gränsen för lån ur fiskerilånefonden höjs från nu gällande maximibelopp av 120 000 kr. per båt till ett belopp motsvarande 50 procent av båtens anskaffningsvärde samt att anslag beviljas under fonden som möjliggör utlåning enligt de sålunda ändrade bestämmelserna. Till stöd för sin framställning anför centralförbundet bl. a., att erhållna lån f. n. utgör endast 10—15 procent av anskaffningskostnaden för en båt samt att konkurrensen från andra länder — med i många fall statssubventionerat fiske — har tilltagit.

Över centralförbundets framställning har remissutlåtande avgivits av statskontoret, fiskeristyrelsen, statens jordbruksnämnd, Sveriges fiskares riksförbund, Hushållningssällskapens förbund samt Göteborgs och Bohus läns landsting.

Enligt *statskontorets* mening bör en utvidgning av låneramen knappast komma i fråga annat än i samband med ett principiellt ställningstagande från statsmakternas sida beträffande det framtida syfte, som fiskerilånefonden avses skola tillgodose. Detta spørsmål sammanhänger i sin tur med frågan om en fortsatt statlig prisreglering på fisk, varom utredning f. n. pågår inom statens jordbruksnämnd.

Fiskeristyrelsen finner det uppenbart, att den nuvarande lånegränsen på 120 000 kr. är för låg. Styrelsen kan emellertid inte tillstyrka en ändring enligt förbundets framställning, eftersom det skulle medföra en försämring av lånevillkoren för syd- och ostkustfisket. Styrelsen finner det vanskligt att själv komma med något förslag rörande lånegränsen med hänsyn till svårigheten att på lämpligt sätt balansera de olika kuststräckornas in-

tressen mot varandra. Styrelsen föreslår därför en utredning av bestämmelserna för långivningen under förutsättning av bibehållet fondsystem.

Enligt *statens jordbruksnämnds* mening bör frågan om en ändring av lånegränsen provas först i samband med en översyn av låneverksamheten i syfte att bl. a. åstadkomma en mera ändamålsenlig inriktning av långivningen. Nämnden anför vidare bl. a. följande.

Förslaget om höjd lånegräns har utformats med tanke på förhållandena på västkusten. För många västkustfiskare skulle förslaget innebära en förbättring av lånevillkoren, medan det för låntagarna på ost- och sydkusten i allmänhet skulle medföra en försämring. I alldeles övervägande grad skulle förslaget komma att premiera anskaffning av de stora av utlandsmarknaden beroende båtarna, där investeringstakten under senare år varit särskilt markant. Den stimulans till ytterligare utbyggnad av sillfiskeflottan, som förslaget innebär, kan inte vara välbetänkt med hänsyn till ovissheten beträffande de framtida avsättningsmöjligheterna på export. Om förslaget genomförs, kan vidare särskilda problem uppstå genom att redan beviljade lån för större båtar avsevärt understiger de nu föreslagna.

Sveriges fiskares riksförbund anser visserligen att nuvarande lånegräns bör höjas men riksförbundet är inte berett att tillstyrka den föreslagna övre lånegränsen på 50 procent av båtens anskaffningsvärde. Förbundet föreslår, att fiskerilånefondens ram fr. o. m. budgetåret 1962/63 utökas till 7,5 miljoner kr.

Hushållningssällskapens förbund anser, att övervägande skäl talar för att behålla systemet med en till visst belopp angiven övre lånegräns. Denna synes enligt förbundets mening nu böra höjas väsentligt och sättas vid inmot 200 000 kr. Samtidigt med denna ändring bör fonden erhålla en där emot svarande kapitalförstärkning. Eljest får enligt förbundets mening en justering av lånegränsen ingen praktisk betydelse.

Från *Göteborgs och Bohus läns landsting* har översänts ett protokollsutdrag från sammanträde med landstingets förvaltningsutskott. Av utdraget framgår, att det till årets lagtima landstingsmöte inkommit en motion i förevarande fråga samt att, innan landstingsmötet tagit ställning till denna motion, utskottet endast var berett att över det föreliggande förslaget avge det yltrandet, att nuvarande lånebelopp är otillräckliga.

Förvaltningsutskottet vid Göteborgs och Bohus läns landsting (skr. 26/11 1962) hemställer, att frågan om nya normer för att tillgodose fiskets kreditbehov måtte tas under övervägande snarast möjligt. Till stöd för sin framställning anför förvaltningsutskottet bl. a. följande.

Till årets lagtima möte har ingivits en motion, vari hemställts att landstinget måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära reformer beträffande gällande system för de statliga fiskerilånen. Motionen tillstyrktes av förvaltningsutskottet och bifölls utan debatt av landstingsmötet. I motionen framhålls bl. a. att vissa bestämmelser för fiskerilånen är ålderdomliga, nämligen att lånen förmedlas av landsting eller hushållningssällskap med dels ansvar såsom för egen skuld, dels en betydande grad av självständighet för låneförmedlarna att fastställa lånevillkoren inom låneförfattningens ram.

Förvaltningsutskottet erinrar om att det tidigare förordat en övergång till ett system med statlig kreditgaranti kombinerat med en subvention i form av en motsvarighet till jordbrukets avskrivningslån. Utskottet anser alltjämt, att en sådan övergång skulle innebära avsevärda fördelar. Emellertid kan även andra lösningar övervägas, t. ex. en kombination av den nuvarande låneformen och ett kreditgarantiinstitut.

Utskottet framhåller vidare, att det är önskvärt med en större enhetlighet beträffande låneförmedlingen. Därmed vinnns mera likformighet i fråga om behovsprövningen samt större möjlighet att ta hänsyn till förhållandena på kreditmarknaden, arbetsmarknaden, fiskerinäringens utvecklingsbehov och den kommersiella situationen i stort. Förvaltningsutskottet talar här av erfarenhet — vid olika tillfällen har sådana frågeställningar ofta uppkommit, t. ex. om takten i fråga om nyetableringar av fiskelag är näringspolitiskt riktig eller om den alltmär tilltagande tendensen att köpa fartyg och motorer utomlands bör stävjas, men utskottet har varje gång sådana frågor kommit på tal stannat för att det inte kan tillkomma en av många låneförmedlare att se sin uppgift i större perspektiv än låneförmedlarens.

Departementschefen

Med hänsyn till kostnadsutvecklingen sedan tillkomsten år 1953 av gällande bestämmelser om högsta belopp som må utlämnas i låneunderstöd från fiskerilånefonden vill jag förorda, att beloppet från och med den 1 juli 1963 höjs med 30 000 kr. till 150 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta i anledning härav erforderlig författningsändring.

Såsom framgått av den föregående framställningen föreligger alltjämt betydande anspråk på lån ur fiskerilånefonden. Enligt min mening bör ramen för lån ur fonden för nästa budgetår höjas med 0,5 miljon kr. till 6,0 miljoner kr. Vid bifall till mitt förslag erfordras ett kapitaltillskott till fonden av 2,7 miljoner kr. för budgetåret 1963/64.

Den av förvaltningsutskottet vid Göteborgs och Bohus läns landsting ingivna framställningen angående nya normer för att tillgodose fiskets kreditbehov är föremål för överväganden inom jordbruksdepartementet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1963/64 ett belopp av 6 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden

b) till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 2 700 000 kr.

c) godkänna vad i det föregående föreslagits beträffande högsta belopp som må utlämnas i låneunderstöd från fiskerilånefonden.

Fonden för låneunderstöd

[164] Lån för anskaffande av skolorbruk vid lantmanna- och lantbruksskolor. Till lån för anskaffande av skolorbruk vid lantmannaskolor, fr. o. m. budgetåret 1963/64 lantbruksskolor, samt lantbruksskolor an-

visade 1947 års riksdag ett investeringsanslag av 1 000 000 kr. för budgetåret 1947/48. Enligt medgivande av 1962 års riksdag må anslaget under budgetåret 1962/63 användas för avsett ändamål.

Lantbruksstyrelsen anför, att någon medelsanvisning under anslaget inte erfordras för nästa budgetår under förutsättning att nyssnämnda anslag även då får disponeras för avsett ändamål. Endast fyra skolor har nämligen sökt och erhållit lån från anslaget med tillhopa 518 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget till Lån för anskaffande av skolorbruk vid lantmanna- och lantbruksskolor må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[165] **Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** För detta ändamål anvisades för budgetåren 1961/62 och 1962/63 investeringsanslag av 350 000 resp. 250 000 kr. Vid ingången av budgetåret 1962/63 utgjorde behållningen på anslaget 665 500 kr.

Bestämmelserna rörande anslagets användning är meddelade i kungörelsen den 11 maj 1934 (nr 138) angående lån av statsmedel för främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk, ändrad genom kungörelsen 1948: 314.

Fiskeristyrelsen hemställer, att under förestående anslagsrubrik för nästa budgetår anvisas oförändrat 250 000 kr. Till stöd härför framhåller styrelsen, att det sammanlagda beloppet för ineliggande låneansökningar per den 1 juli 1962 uppgick till 1 568 000 kr., att de av styrelsen tillstyrkta lånen utgör 748 000 kr. samt att hos styrelsen för utredning vilar två låneansökningar på tillsammans 85 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag förordar jag, att för nästa budgetår ett belopp av 250 000 kr. tas upp under anslaget.

Med hänsyn till de höjningar av normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, som företagits under de senaste åren — för närvarande utgör normalräntan 5 procent — synes den för lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. gällande räntesatsen av 3,6 procent böra höjas till 4 procent för lån, som beviljas från och med den 1 juli 1963. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta i anledning härav erforderlig författningsändring.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Lån till främjande av beredning och avsättning*

av fisk m. m. för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 250 000 kr.

b) godkänna vad i det föregående föreslagits beträffande räntan för lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Fonden för förslag till statsverket

[166] **Lagring av jordbruksprodukter.** Kungl. Maj:t har genom särskilda beslut från vissa under fonden för förslag till statsverket anvisade anslag ställt sammanlagt 196 175 000 kr. till förfogande för lagring av jordbruksprodukter m. m. Anslagen tas i anspråk för utbetalning av rörelsemedel i samband med säsongmässig lagring av jordbruksprodukter samt beredskapslagring. Vid utlåning i samband med säsongmässig lagring erlägger lagerhållarna ränta, motsvarande gällande diskonto med tillägg av en halv procent.

Statens jordbruksnämnd hemställer, att anslagen må under budgetåret 1963/64 användas för de med anslagen avsedda ändamålen.

Departementschefen

Jordbruksnämndens förslag att ställa anslagen till lagring av jordbruksprodukter till förfogande för därmed avsedda ändamål även under nästa budgetår föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[167] **Ytterligare lagring av jordbruksprodukter.** Under återopande av vad under nästföregående punkt anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Ytterligare lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[168] **Särskild lagring av livsmedel.** För ändamålet har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 33 000 000 kr. Beloppet ingår i det under anslaget till lagring av jordbruksprodukter angivna beloppet av 196 175 000 kr.

Statens jordbruksnämnd hemställer, att för utbyggnad av beredskapslagringen i enlighet med de av riksdagen meddelade riktlinjerna anvisas ett investeringsanslag av 10 000 000 kr. för nästa budgetår.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Särskild lagring av livsmedel* för budgetåret 1963/64 beräkna ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.

[169] **Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö.** För finansiering av inlösen av inhemskt oljeväxtfrö anvisades för budgetåret 1953/54 ett investeringsanslag av 50 000 000 kr. För utlånade rörelsemedel erläggs ränta, motsvarande gällande diskonto med tillägg av en halv procent.

Statens jordbruksnämnd hemställer, att anslaget må under budgetåret 1963/64 med oförändrat belopp användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Departementschefen

Med biträdande av jordbruksnämndens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget till Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[170] **Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar.** *Styrelsen för lantbrukshögskolan* har under högskolans anslag till nyanskaffning av apparater m. m. hemställt, att för budgetåret 1963/64 552 000 kr. anvisas till förnyelse av inventariebeståndet vid Ultuna egendom. Till stöd för sin framställning har högskolestyrelsen anfört i huvudsak följande.

Genom statsmakternas beslut skall Ultuna lantbruksskola nedläggas och Ultuna egendom organisatoriskt uppgå i högskolan. Detta medför betydande förändringar i egendomens drift. Förutom förmän har gården hittills utnyttjat ett 50-tal elever såsom arbetskraft. I och med skolans avveckling måste dessa ersättas med fast anställd personal. Då det i riksdagens beslut angetts, att den del av Ultuna egendom, som inte kommer att användas för försöks- och forskningsändamål, skall drivas som ett självständigt och bärkraftigt jordbruk, kräver detta att den fasta arbetarstammen av ekonomiska skäl begränsas till minsta möjliga. Detta medför i sin tur behov av en kraftig upprustning av bl. a. egendomens inventariebestånd. Vad gäller maskiner och redskap är detta till vissa delar förslitet eller avpassat till en drift med stor personalanvändning.

Departementschefen

Även enligt min mening bör de av lantbrukshögskolan för försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomarna drivas på ett ur driftsekonomisk synpunkt riktigt sätt. Jag anser mig därför böra förorda, att kapital för inventarieanskaffning vid egendomarna såsom lån anvisas under fonden för

förslag till statsverket under rubriken Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruks-egendomar. För de ur fonden för ändamålet erhållna lånen bör erläggas amortering med en tiondedel av lånebeloppet per år och ränta efter den vid utlåningen gällande normalräntan för lån från statens utlåningsfonder. Anskaffningen av inventarierna synes böra ske enligt plan, som upprättats efter samråd med högskolans företagsekonomiska institution.

För den av högskolestyrelsen föreslagna förnyelsen av inventariebeståndet vid Ultuna egendom anser jag mig för nästa budgetår kunna tillstyrka, att ett investeringsanslag av 300 000 kr. anvisas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruks-egendomar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kr.

Diverse kapitalfonder

[171] **Jordfonden.** Vid 1940 års riksdag (prop. 130; rskr. 273) beslöts inrättandet av en kapitalfond, benämnd jordfonden. Fondens medel skall jämlikt beslut av 1948 års riksdag bl. a. användas för att bestrida lantbruksnämndernas kostnader för fastighetsförvärv i samband med åtgärder för yttre rationalisering på jordbrukets område. Under jordfonden har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Lantbruksstyrelsen hemställer, att jordfonden för budgetåret 1963/64 tillförs 10 000 000 kr. Såsom motiv anför styrelsen i sammandrag följande.

Som styrelsen redovisade i föregående års petita ökade medelsförbrukningen under budgetåret 1959/60 med ej mindre än 50 procent från näst föregående år. Detta sammanhänger dock med att medelsförbrukningen sistnämnda år visade en tillfällig nedgång. Under budgetåret 1960/61 ökade medelsförbrukningen med nära 17 procent och under 1961/62 med ej mindre än 28 procent.

Styrelsen framhåller, att en verksam inköpspolitik är en nödvändig förutsättning för att de strukturförbättringar, som riksdagen särskilt under senare år velat intensivifiera, verkligen skall ta fart. Inträder medelsknapphet får detta mycket ogynnsamma verkningar, exempelvis i fråga om de seriebyten av skogsmark som inletts. Vidare uttalar styrelsen, att de koncentrerade rationaliseringsinsatserna inom jord- och skogsbruket i de fyra nordligaste länen och Kopparbergs län ställer anspråk på medel ur jordfonden utöver vad som föranleds av den gängse rationaliseringsverksamheten. Från vederbörande statliga myndigheters samt skogsägarnas och deras intresseföreningars sida inriktar man sig nu allt mer konsekvent på att åstadkomma genomgripande och omfattande struktur- och arronderingsrationalisering i skogsbruket. För lantbruksorganisationens del innebär detta bl. a. behov av att genom insatser med den aktiva inköpspolitiken eller genom tillämpning av 5 § jordförvärvslagen underlätta bytesverksamheten. Avsevärda belopp å jordfonden har i vissa län anlitats för fastighetsinköp i an-

slutning till större allmänna vägprojekt. Härigenom har betydande yttre rationalisering av jordbruk kunnat ske i anslutning till nya vägsträckningar.

Enligt lantbruksnämndernas uppskattning skulle medelsbehovet å jordfonden för budgetåret 1963/64 belöpa sig till ca 46 milj. kr. Denna uppskattning är enligt styrelsen försiktigt hållen. Lantbruksstyrelsen framhåller, att nämnderna gjort verkliga ansträngningar att aktivisera försäljningarna. De ökade insatserna har också givit till resultat att fastigheterna i stort sett endast har legat relativt kort tid å fonden. Försäljningssummorna har ökat från 14 å 15 milj. kr. under åren 1957—1959 till 21 å 23 milj. kr. under åren 1959—1961 och nu till nära 30 milj. kr. Under budgetåret 1961/62 har försäljningssummans ökning varit i det närmaste lika stor som inköpssummans ökning.

Den disponibla behållningen jämte inflytande medel vid försäljning av fastigheter torde mot bakgrunden av vad som anförts om inköpsverksamhetens utveckling sannolikt inte komma att förslå till medelsbehovet under innevarande budgetår. För nästa budgetår är såvitt nu kan bedömas ett totalt tillskott av storleksordningen 10 milj. kr. erforderligt, om verksamheten å fonden ej skall hämmas av medelsbrist.

I särskild skrivelse den 9 november 1962 har *lantbruksstyrelsen* hemställt att å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 6 000 000 kr. till jordfonden. Som stöd för sin framställning anför styrelsen i huvudsak, att hembuden och inköpsmöjligheterna i övrigt starkt ökat samt att medelstillgången för innevarande budgetår ej ens förslår till inköp i samma omfattning som under budgetåret 1961/62.

Departementschefen

En av de effektivaste vägarna att främja den yttre rationaliseringen inom jordbruket och skogsbruket har visat sig vara att lantbruksnämnderna med anlitande av medel ur jordfonden inköper fastigheter som bör tas i anspråk i rationaliseringssyfte. Enligt vad jag erfarit sker också i starkt ökad omfattning hembud till nämnderna om förvärv av dylika fastigheter. Med hänsyn härtill och till angelägenheten av att i rådande läge på allt sätt underlätta den yttre rationaliseringen anser jag, att inköpsverksamheten ej bör få hämmas av knapphet på medel. Ehuru takten i omsättningen av fastigheter på jordfonden numera är hög och avvecklingen av det äldsta fastighetsbeståndet pågår, framgår av vad lantbruksstyrelsen anført att medelstillskott till fonden erfordras för både innevarande och nästkommande budgetår. Jag avser därför att senare denna dag återkomma till Kungl. Maj:t med förslag att 6 000 000 kr. anvisas till jordfonden på tilläggsstat för innevarande budgetår. För nästa budgetår bör fonden tillföras ett belopp av samma storlek.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordfonden* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kr.

[172] *Arrendeegnahemsfonden*. Vid 1934 års riksdag (prop. 268; rskr. 349) beslöts inrättandet av arrendeegnahemsfonden. Såsom kapitaltillskott till fonden har senast för budgetåret 1959/60 anvisats ett investeringsanslag av

900 000 kr. Enligt beslut av 1961 års riksdag skall arrendeegnahemsfonden successivt avvecklas i samband med att arrendeegnahemsverksamheten upphör. Den odisponerade behållning, som må finnas å fonden efter omföreljng av vissa till sambruksföreningar upplåtna fastigheter och efter försäljning av kvarvarande arrendeegnahem, skall tillföras statsverket i gängse ordning.

Lantbruksstyrelsen hemställer, att det för budgetåret 1959/60 anvisade investeringsanslaget måtte få användas jämväl under budgetåret 1963/64.

Styrelsen anför bl. a., att för förbättringsarbeten m. fl. åtgärder å arrendeegnahemsfastigheter, som ännu ej kunnat försäljas, har under senaste budgetåret använts 66 512 kr. Av investeringsanslaget fanns den 30 juni 1962 en disponibel behållning av 102 361 kr. Med hänsyn härtill beräknar styrelsen att något kapitaltillskott till fonden för budgetåret 1963/64 inte är erforderligt.

Departementschefen

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1959/60 anvisade investeringsanslaget till Arrendeegnahemsfonden må under budgetåret 1963/64 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Raimond Kolk

Sid.

Register

1 ÖVERSIKT

DRIFTBUDGETEN

*Nionde huvudtiteln***A. Jordbruksdepartementet m. m.**

		Kr.
	Jordbruksdepartementet:	
7	Avlöningar	1 766 000
8	Omkostnader	128 000
	Lantbruksrepresentanter:	
8	Avlöningar	157 000
9	Omkostnader	32 000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	1 300 000
10	Extra utgifter	200 000
		3 583 000

B. Lantbruksstyrelsen

	Lantbruksstyrelsen:	
11	Avlöningar	4 256 000
16	Omkostnader	578 000
		4 834 000

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

	Lantbruksnämnderna:	
18	Avlöningar	13 652 000
21	Omkostnader	3 180 000
	Bidrag till hushållningssällskapen:	
22	Avlöningar	11 044 000
25	Omkostnader	5 785 000
27	Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap	75 000
29	Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.	3 110 000
33	Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.	13 000 000
39	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering	400 000
40	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti	500 000
41	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond	1 030 000
42	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.	3 825 000

Sid.		Kr.
46	Befrämjande av husdjursaveln m. m.	2 415 000
	Statens hingstdepå och stuteri:	
52	Avlöningar	655 000
57	Omkostnader	1 000
58	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen	34 000
59	Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis	135 000
60	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt	350 000
		59 191 000

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

	Statens jordbruksnämnd:	
63	Avlöningar	3 648 000
65	Omkostnader	764 000
66	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	153 000 000
67	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.	22 000 000
68	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket	100 000 000
70	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa krono-lägenheter m. m.	2 117 000
71	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket	994 000
73	Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd....	13 640 000
		296 163 000

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

	Statens centrala frökontrollanstalt:	
75	Avlöningar	3 084 000
79	Omkostnader	1 161 000
80	Utrustning	800 000
	Statens växtskyddsanstalt:	
81	Avlöningar	2 245 000
91	Omkostnader	657 000
94	Bekämpande av växtsjukdomar	100 000
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:	
95	Avlöningar	523 000
96	Omkostnader	154 000
	Statens maskinprovningar:	
98	Avlöningar	599 000
99	Omkostnader	357 000
100	Utrustning för provningsavdelningen i Norrland	60 000
		9 740 000

F. Undervisningsanstalter på jordbrukets område, m. m.

	Lantbrukshögskolan:	
101	Avlöningar	11 245 000
122	Omkostnader	1 060 000
125	Materiel	1 015 000

Beräknat belopp.

Sid.		Kr.
127	Nyanskaffning av apparater m. m.	1 010 000
129	Bokinköp och bokbindning	180 000
130	Försöksverksamheten	2 295 000
134	Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.	1 000
	Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:	
135	Avlöningar	2 028 000
150	Omkostnader	499 000
152	Materiel	63 000
153	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	137 000
155	Bokinköp och bokbindning	17 000
156	Trädgårdsekonomisk byrå	23 000
157	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande Trädgårdsskolan i Norrköping:	154 000
158	Avlöningar	222 000
161	Omkostnader	46 000
164	Utrustning	500 000
166	Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.	15 596 000
177	Studiehjälp åt elever vid lantbrukets yrkesskolor m. m.	3 050 000
177	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor	6 000 000
179	Reseunderstöd för studier på lantbrukets område	75 000
		45 216 000

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

181	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.	2 100 000
	Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:	
182	Avlöningar	358 000
184	Omkostnader	142 000
185	Försöksverksamheten	50 000
186	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	400 000
187	Bidrag till Sveriges utsädesförening	2 246 000
188	Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling	430 000
190	Åtgärder för att förebygga skördeeskador	250 000
		5 976 000

H. Veterinärväsendet m. m.

	Veterinärstyrelsen:	
191	Avlöningar	1 106 000
193	Omkostnader	93 000
	Veterinärstaten:	
193	Avlöningar	8 549 000
194	Omkostnader	250 000
195	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontroll- slakterier	3 665 000
	Statens veterinärmedicinska anstalt:	
197	Avlöningar	3 617 000
202	Omkostnader	1 039 000
205	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjuk- domar, m. m.	500 000

Sid.		Kr.
207	Bidrag till främjande av juverhålsokontroll hos nötkreaturen	280 000
208	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård ...	750 000
	Veterinärhögskolan:	
208	Avlöningar	4 881 000
214	Omkostnader	1 248 000
215	Materiel	375 000
216	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	300 000
217	Bokinköp och bokbindning	60 000
	Veterinärinrättningen i Skara:	
218	Avlöningar	336 000
220	Omkostnader	1 000
		27 050 000

I. Skogsväsendet

	Skogsstyrelsen:	
221	Avlöningar	1 581 000
228	Omkostnader	307 000
	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:	
230	Avlöningar	18 382 000
235	Omkostnader	5 487 000
238	Statens skogsförbättringsanslag	6 500 000
241	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo	10 000 000
243	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	6 500 000
245	Kostnader för virkesmätning	274 000
	Skogshögskolan:	
246	Avlöningar	6 488 000
262	Omkostnader	1 820 000
265	Materiel	850 000
266	Nyanskaffning av apparater m. m.	250 000
267	Bokinköp och bokbindning	50 000
	Statens skogsmästarskola:	
267	Avlöningar	229 000
269	Omkostnader	147 000
271	Stipendier	70 000
	Statens skogsskolor m. m.:	
271	Avlöningar	1 318 000
276	Omkostnader m. m.	1 407 000
281	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.	5 400 000
285	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal	329 000
287	Bostadslån till skogsarbetare vid domänverket	—
		67 389 000

J. Lantmäteri- och kartväsendet

	Lantmäteristyrelsen:	
288	Avlöningar	2 591 000
293	Omkostnader	284 000
	Lantmäteristaten:	
295	Avlöningar	34 490 000
299	Omkostnader	6 327 000

390 *Statsverkspropositionen år 1963: Bil. 11: Jordbruksdepartementet*

Sid.		Kr.
301	Utrustning	450 000
301	Utbildningskurser för viss lantmåteripersonal m. fl.	431 000
305	Bidrag till kostnader i samband med lantmåteri- och vägför- rättningar m. m.	445 000
	Rikets allmänna kartverk:	
306	Avlöningar	7 615 000
310	Omkostnader	427 000
311	Kartarbeten m. m.	2 793 000
313	Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet	2 636 000
314	Utrustning m. m.	1 250 000
315	Inlösen och tryckning av kartor m. m.	1 440 000
		61 179 000

K. Fiskeriväsendet m. m.

	Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen:	
317	Avlöningar	1 765 000
323	Omkostnader	615 000
	Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspek- tionen:	
325	Avlöningar	849 000
335	Omkostnader	257 000
337	Undersökningar inom fiskeriorganisationen	1 000
	Fiskeriintendenter m. m.:	
338	Avlöningar	302 000
339	Omkostnader	27 000
340	Utbildning av fiskeritjänstemän	60 000
343	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	235 000
345	Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske	20 000
348	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation	65 000
348	Stödfartyg för sillfisket	10 000
349	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	20 000
350	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd ben- sinskatt	910 000
350	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.	4 000 000
		9 136 000

L. Lappväsendet m. m.

	Lappväsendet:	
352	Avlöningar	650 000
354	Omkostnader	212 000
355	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande	70 000
		932 000

M. Diverse

357	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnads- styrelsens delfond	7 985 000
357	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark	665 000

Sid.		Kr.
357	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.	30 000
	Bidrag till skogs- och lantbruksakademien:	
358	Akademien	130 000
359	Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.	94 000
360	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.	250 000
360	Bidrag till viss ungdomsverksamhet	525 000
362	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.	1 600 000
364	Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder	142 000
365	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar ...	5 000
365	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.	100 000
365	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m. ...	50 000
		11 576 000
	Summa för driftbudgeten	601 965 000

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

366	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar	119 000
368	Byggnadsarbeten m. m. vid de av statens centrala frökontrollanstalt disponerade egendomarna i Stora Råby	55 000
		174 000

Statens allmänna fastighetsfond

369	Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt	175 000
370	Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt	80 000
373	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan	4 260 000
375	Byggnadsarbeten vid Svenska Reproduktions Aktiebolaget ..	4 000 000
		8 515 000

Statens utlåningsfonder

375	Jordbrukets maskinlånefond	—
376	Skogsväglånefonden	—
376	Fiskerilånefonden	2 700 000
		2 700 000

Fonden för låneunderstöd

379	Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lanthushållsskolor	—
380	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	250 000
		250 000

392 *Statsverkspropositionen år 1963: Bil. 11: Jordbruksdepartementet*

Sid.

Kr.

Fonden för förlag till statsverket

381	Lagring av jordbruksprodukter	—
381	Ytterligare lagring av jordbruksprodukter	—
381	Särskild lagring av livsmedel	¹ 10 000 000
382	Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö	—
382	Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar	300 000
		<u>10 300 000</u>

Diverse kapitalfonder

383	Jordfonden	6 000 000
384	Arrendeegnahmefonden	—
	Summa för kapitalbudgeten	27 939 000

¹ Beräknat belopp.

HANDELSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
3 januari 1963.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, och statsrådet Lindström anmäler de frågor, som gäller utgifterna för budgetåret 1963/64 inom handelsdepartementets verksamhetsområde, varvid departementschefen anmäler de under punkterna 1—56 och 62—85 upptagna frågorna samt statsrådet Lindström de under punkterna 57—61 upptagna frågorna.

Innan de särskilda anslagspunkterna upptas till behandling, lämnar chefen för handelsdepartementet en översikt av verksamheten inom handelsdepartementets område, m. m.

ÖVERSIKT

Den handels- och näringspolitiska utvecklingen i och utom Europa under de senaste åren har medfört snabba förändringar inom handelsdepartementets verksamhetsområde. Den västeuropeiska ekonomiska integrationen liksom den allmänt växande internationella konkurrensen på handelns område ställer allt större anspråk på ökade insatser från såväl statens som näringslivets sida. Det har gällt att noga följa och analysera utvecklingen inom den europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC) och att studera dess återverkningar för vårt vidkommande. De pågående förhandlingarna om en utvidgning av EEC föranleder också särskild uppmärksamhet. Inför de kommande förhandlingarna om Sveriges associering till den europeiska stor marknaden gäller det att tillse att erforderligt utredningsmaterial finns som underlag för svenska ställningstaganden och förhandlingsinsatser. Det grundläggande utredningsarbetet på detta område åvilar i väsentliga hänseenden kommerskollegium, som från och med innevarande budgetår fått sina personalresurser för detta ändamål förstärkta. Inom handelsdepartemen-

tet ankommer det på handelsavdelningen att bereda dessa frågor. För det handelspolitiska arbetet finns således inom kollegium och handelsdepartementet en basorganisation, som dock vid vårt lands inträde i ett direkt förhandlingsskede kan visa sig otillräcklig. Med hänsyn härtill har det under departementets och kollegiets avlöningsanslag skapats möjligheter för att snabbt kunna anställa den ytterligare personal och expertis, som må visa sig erforderlig.

I detta sammanhang kan nämnas, att samordningen mellan de utredande organen och de olika statsdepartementen beträffande det pågående utredningsarbetet i anledning av de förestående förhandlingarna om Sveriges tillträde till den västeuropeiska stormarknaden sker genom en interdepartemental arbetsgrupp under ledning av chefen för handelsdepartementet. I gruppen deltar företrädare för berörda departement liksom för kommerskollegium. Gruppens uppgift är att granska det verkställda utredningsarbetet och vid behov föranstalta om kompletterande utredningar samt att i övrigt behandla de frågor som rör de kommande förhandlingarna.

Ett led i beredningen av integrationsfrågorna har varit att bedöma återverkningarna för svensk industri och svenskt näringsliv över huvud av vårt lands medverkan i den västeuropeiska ekonomiska integrationen. En utgångspunkt har härvidlag varit insikten om de strukturella förändringar, som anpassningen till större marknadsbildningar med nödvändighet för med sig. En betydande uppmärksamhet har på senare tid ägnats dessa frågor i såväl det statliga som det enskilda näringslivets utredningsarbete. De aktuella strukturproblemen inom näringslivet är emellertid inte enbart handelspolitiskt betingade. Åtskilliga andra faktorer spelar in. I sammanhanget må särskilt nämnas den tekniska utvecklingen, som i ökad takt för med sig nya upptäckter och uppfinningar och som påverkar företagens produktions-, investerings- och marknadsplanering. Strukturfrågornas växande betydelse har skapat behov av en förstärkning av handelsdepartementets organisation, som gör det möjligt att få grundligare kunskaper i frågor om industrins utvecklings- och anpassningsproblem samt att få en säkrare bedömning av dessa mot bakgrund av den handelspolitiska och industriella utvecklingen. Vid en sådan bedömning bör hänsyn tas bl. a. till lokaliserings- och marknadspolitiska målsättningar. Detta förutsätter en nära kontakt med de planerande och utredande organen inom den statliga och enskilda sektorn. En förstärkning av handelsdepartementets organisation har nyligen kommit till stånd genom att det inom departementet provisoriskt inrättats en industriavdelning, vilken fr. o. m. nästa budgetår föreslås bli permanent. Förutom angivna uppgifter bör till avdelningen föras frågor rörande den ekonomiska försvarsberedskapen och den allmänna energipolitiken, innefattande energiprognos, frågor rörande atomenergi och oljelagring etc. Slutligen bör inom avdelningen beredas ärenden rörande de statliga industriföretagens verksamhet.

Vad gäller de statliga industriföretagen har sedan år 1958 i tionde huvudtiteln brukat lämnas en redogörelse för verksamheten inom dessa företag.

I år är avsikten att en motsvarande redogörelse skall inflyta i en samlad redovisning av hela den statliga företagssektorns verksamhet, vilken redovisning kommer att underställas riksdagen senare i vår. Jag kommer emellertid att redan här lämna en särskild redogörelse för verksamheten inom Svenska Skifferoljeaktiebolaget.

Angående de olika under handelsdepartementet sorterande verksamhetsgrenarna må särskilt framhållas följande.

Främjande av hantverk och industri

Hantverksinstitutets kursverksamhet avseende vidareutbildning inom hantverks- och industriområdet är ett värdefullt, för olika yrkesgrenar nödvändigt komplement till den reguljära yrkesskoleundervisningen. Under den senaste femårsperioden har omfånget av kursverksamheten — liksom av institutets rådgivande verksamhet i övrigt — i det närmaste fördubblats och har nu en omslutning av ca 3 milj. kr. Den under senare år väsentligt breddade yrkesskoleundervisningen med därav följande krav på en differentierad och kvalitativt högtstående vidareutbildning motiverar en fortsatt ökning av statens bidrag till institutets drift. För nästa budgetår förordas därför att statens hantverksinstitut — som i fortsättningen föreslås skola heta Statens institut för hantverk och industri — får sina anslag höjda med drygt 350 000 kr. De ökade medlen avses bl. a. för inplacering på institutets stat av viss administrativ personal samt för modernisering av institutets bestånd av maskiner och instrument i undervisningsverksamheten.

Hantverks- och småindustriföretagens kreditproblem har flera gånger under de senaste åren varit föremål för statsmakternas särskilda uppmärksamhet, och olika åtgärder har vidtagits för att underlätta tillförseln av kapital till dessa företag. En av de statliga stödformerna på detta område är den utlåningsverksamhet, som bedrivs av företagareföreningarna med anlåtande av medel ur statens hantverks- och industrilånefond. Denna fond omfattade budgetåret 1957/58 sammanlagt 60 milj. kr. och utgör i dag 115 milj. kr. För nästa budgetår föreslås att ytterligare 21 milj. kr. skall tillföras fonden. Det innebär för jämförelseperioden att fonden mer än fördubblats. I samband med omläggning av formerna för bestämning av de statliga bidragen till företagareföreningarnas administration föreslås också en uppräknings av de för detta ändamål på riksstaten anvisade medlen. Här må slutligen nämnas att en utredning nyligen har tillsatts med uppgift att granska företagareföreningarnas organisation med särskilt beaktande av föreningarnas arbetsuppgifter när det gäller utlåningsverksamheten.

Främjande av utrikeshandeln

För att tillgodose det växande behovet av kommersiella stödjepunkter, kommersiell upplysningsverksamhet och för deltagande i internationella mässor och utställningar har för innevarande budgetår väsentligt ökade

anslag ställts till förfogande. En viktig hörnsten när det gäller utrikeshandelsfrämjande åtgärder i vidsträckt mening utgör upplysningsverksamheten. En särskild beredning, upplysningsberedningen, har därför tillkallats med uppdrag att samordna planering och utförande av sådan svensk upplysningsverksamhet i utlandet, som helt eller delvis bekostas av statsmedel eller för vilken statliga eller statsunderstödda institutioner tas i anspråk. I propositionen föreslås att betydligt ökade ekonomiska resurser för nästa budgetår ställs till förfogande för kommersiell information. Sålunda förordas att till detta ändamål under anslaget Främjande av utrikeshandeln m. m. anvisas sammanlagt 2,8 milj. kr. Det innebär en ökning av anslagsmedlen över tionde huvudtiteln med 1,4 milj. kr. Av nämnda belopp, 2,8 milj. kr., förutsätts även statens bidrag till svenskt deltagande i mässor och utställningar skola bestridas. Samtidigt har föreslagits att statens bidrag till Svenska turisttrafikförbundet räknas upp med 0,4 milj. kr. till 1,9 milj. kr.

Det förutsätts att utbyggnaden av de kommersiella stödjepunkterna skall fortsätta genom bl. a. utsändande av ytterligare en handelssekreterare och genom en viss förstärkning av bidragen till de svenska handelskamrarna i utlandet. För dessa och övriga liknande exportfrämjande åtgärder, såsom bidrag till marknadsundersökningar föreslås anvisande för nästa budgetår av 2,7 milj. kr. Vad gäller handelskamrarna må nämnas att en särskild sakkunnig har tillkallats för att utreda de framtida formerna för och omfattningen av statens stöd till de svenska handelskamrarna i utlandet.

Den statliga malmletningsverksamheten

Staten har genom Sveriges geologiska undersökning bedrivit malmletningsverksamhet sedan omkring år 1920. Verksamheten har resulterat i upptäckt och sedermera brytning av flera betydande malmförekomster i vårt land. Det ekonomiska utbytet av gruvdriften har varit gott. Prospekteringsarbetena var tidigare koncentrerade till Skelleftefältet och avsåg kopparzinkmalm. Under senare år har undersökningarna utvidgats till att omfatta järnmalmstillgångar i Norrbottens län samt koppar- och zinkfyndigheter vid Stekenjokk i Vilhelminafjällen.

Under nästa budgetår kommer arbetena med järnmalmsinventeringen i Norrbotten att i allt väsentligt vara förlagda till Kirunaområdet samt Pajala- och Tändöområdena. I propositionen föreslås att under reservationsanslaget Järnmalmsinventering m. m. i Norrbotten för detta ändamål anvisas 2,9 milj. kr. Det innebär en ökning av anslagsmedlen med ca 1,4 milj. kr.

Samtidigt föreslås uppräknig för nästa budgetår med 0,8 milj. kr. till 2,8 milj. kr. av det sedvanliga reservationsanslaget Malmletning, avseende fortsatta prospekteringsarbeten inom Skellefte- och Stekenjokkfälten. Inom sistnämnda fält har hittills påträffats omkring 11 milj. ton kopparzinkmalm. Nya malmkvantiteter tillkommer emellertid allt eftersom prospekteringsarbetena fortskrider. Bl. a. har malmkroppens sträckning söderut ännu ej kunnat avgränsas. Redan nu kända malmtillgångar gör det sannolikt att gruvdrift i området skall visa sig ekonomiskt lönsam. Projektet måste emel-

lertid ytterligare tekniskt utredas. För detta ändamål och för vissa andra förberedande arbeten, däribland färdigställandet av väg från Klimpfjälls by upp till gruvfältet, beräknas sammanlagt 4,5 milj. kr. vara erforderliga under budgetåret 1963/64. Dessa medel begärs på kapitalbudgeten. Det är angeläget att statsmakterna så snart som möjligt kan ta ställning till frågan om gruvdrift vid Stekenjökk.

Teknisk provnings- och försöksverksamhet

Kraven på tillgång till en oberoende, tekniskt högtstående materialprovning växer. Detta gäller inte minst byggnadsområdet, som årligen tillförs över 400 nya hel- och halvfabrikat samt nykonstruktioner, av vilka bara en ringa del blir föremål för objektiv provning. Kvalitetsfelen i fråga om hållfasthet, ljudgenomtränglighet, värmeledningsförmåga o. s. v. är talrika och drabbar ytterst konsumenterna. Staten bör därför på materialprovningsområdet ekonomiskt medverka till en fullgod provningsservice åt tillverkare och förbrukare. Inom ramen för den successiva utbyggnad av statens provningsanstalt, som 1960 års riksdag beslutade om på grundval av en särskild utredning, föreslås nu att anstalten nästa budgetår tillförs två nya laboratoriechefstjänster och dessutom beviljas 800 000 kr. för fortsatt utbyggnad och modernisering av provningsutrustningen.

Statens skeppsprovningsanstalt i Göteborg betjänar den svenska varvsindustrin, som på exportsidan är en av våra mera betydande näringsgrenar. Vissa brister i skeppsprovningsanstaltens tekniska utrustning begränsar emellertid anstaltens möjligheter att lämna en fullgod service åt denna industri, bl. a. på det för konstruktion av propellrar och roder mycket viktiga kavitationsområdet. Därför föreslås att anstalten nästa budgetår tilldelas, förutom två nya ingenjörstjänster, erforderliga medel för att verkställa en allsidig teknisk utredning om komplettering av anstaltens utrustning för kavitationsforskning. Kostnaderna för en nyanläggning uppskattas till mellan 3 och 4 milj. kr. För en sådan utredning äskas på riksstaten för nästa budgetår 200 000 kr.

Teknisk forskning

Till handelsdepartementet hör i anslagshänseende Ingeniörsvetenskapsakademien, vissa av de statsunderstödda branschforskningsinstituterna samt tekniska forskningsrådet. — Reservationsanslaget till teknisk forskning utgjorde för blott fem år sedan ca 3 milj. kr. Anslaget är idag 6,5 milj. kr. I propositionen föreslås uppräknig därav för nästa budgetår med 1,6 milj. kr. till 8,1 milj. kr. — Såsom ett led i Ingeniörsvetenskapsakademiens internationella kontaktverksamhet har akademien med bidrag av staten sedan länge haft en teknisk representant fast stationerad i USA med uppgift att följa den industriella och tekniska utvecklingen. På försök och med medel som tekniska forskningsrådet ställt till förfogande har akademien sedan ett par år en liknande kontaktverksamhet i Sovjetunionen. Nu föreslås att denna försöksverksamhet skall permanentas fr. o. m. den 1 juli 1963, ge-

nom att akademien får de för ändamålet erforderliga medlen, 140 000 kr., anvisade på riksstaten för nästa budgetår. — Vad slutligen gäller branschforskningsinstituten har under de två, tre senaste åren träffats avtal, som för en femårsperiod reglerar verksamheten och statens bidrag till densamma vid resp. institut. För branschforskningsinstituten föreslås därför för nästa budgetår i huvudsak endast sådana höjningar, som betingas av automatiska förändringar på lönesidan.

Energiområdet

På energiområdet dominerar anslagen till atomenergiverksamheten. Till Aktiebolaget Atomenergis förfogande kommer vid bifall till förslaget i propositionen för nästa budgetår — i likhet med vad som gäller för det innevarande — att ställas sammanlagt 128 milj. kr., varav emellertid för nästa budgetår 113 milj. kr. på driftbudgeten och 15 milj. kr. på kapitalbudgeten. Medelstillelningen behövs för fullföljande och drift av tidigare beslutade anläggningar samt för fortsatta utrednings- och utvecklingsarbeten. På anläggningssidan dominerar utgifterna för Ranstads-verket, vars uppförande sker med sikte på att anläggningen skall vara färdig budgetåret 1965/66. Beträffande anläggningarna i Studsvik, Stockholm och Ågesta, vilka i stort sett kommer att vara färdiga under innevarande budgetår, beräknas utrymme för vissa slutkostnader. Bolagets utgifter för andra ändamål än de nu nämnda anläggningarna hänför sig till verksamheten vid bolagets avdelningar, materiel- och instrumentanskaffningar av olika slag etc. Förutom anslaget till Aktiebolaget Atomenergi bör här också erinras om de medel som nästa budgetår föreslås komma att ställas till vattenfallsstyrelsens förfogande för fortsatta arbeten på atomenergianläggningar och som beräknas till 25 milj. kr. — Vad angår den förra året beslutade Marviken-anläggningen har slutlig ställning ännu ej tagits till dess konstruktiva utformning. Delegationen för atomenergifrågor förväntas komma att överlämna förslag i ärendet till Kungl. Maj:t i början av år 1963. Frågan torde därefter i särskild proposition underställas riksdagens prövning.

Vid 1962 års höstriksdag har beslut fattats om program för en fortsatt utbyggnad av oljelagringen. Programmet avser en sjuårsperiod och omfattar i 1961 års prisläge 112 milj. kr. för år, varav staten skall bidra med 59 milj. kr. i form av ränte- och amorteringsfria lån och återstoden finansieras via prissättningen på olja. I enlighet härmed föreslås att för det nya lagringsprogrammet på kapitalbudgeten anvisas 59 milj. kr. för nästa budgetår.

Övriga anslagsändamål

Vad angår medelsanvisningarna i övrigt föreslås för patentverket väsentliga uppräknningar under såväl avlönings- som omkostnadsanslagen för att motväga den mycket besvärande balansen av oavgjorda ärenden vid framför allt ämbetsverkets patentavdelning. Ökningarna uppgår till samman-

lagt drygt 2,1 milj. kr., varav emellertid 1,4 milj. kr. betingas av automatiska förändringar på lönesidan. — För den av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap administrerade lagringsverksamheten, utom lagring av olja, räknas med att kostnaderna för nästa budgetår kommer att stiga med 4,3 milj. kr. Detta hänger bl. a. samman med en tilltänkt ökning av volymen lagrade varor. Emellertid förväntas samtidigt en sänkning av räntekostnaderna för den rörliga kredit, med vilken överstyrelsen finansierar sina inköp. Därvid framkommer under anslagen till den ekonomiska försvarsberedskapen en nettominskning med 1,1 milj. kr. — Slutligen föreslås i propositionen att idrottsanslaget räknas upp med 1,4 milj. kr. till 14,1 milj. kr. samt friluftsanslaget med 0,3 milj. kr. till 2,1 milj. kr.

Sammanställning

Såsom anmälts tidigare denna dag av chefen för justitiedepartementet avses att fr. o. m. nästa budgetår frågor rörande sjöfarten skall handläggas inom kommunikationsdepartementet samt frågor rörande bidrag ur lotterimedelsfonden inom ecklesiastikdepartementet. Vidare har chefen för försvarsdepartementet vid anmälan av fjärde huvudtiteln förutsatt, att frågor om flygtekniska försöksanstaltens medelsbehov m. m. från och med nästa budgetår skall beredas inom försvarsdepartementet. Å andra sidan bör anslaget Befrämjande av landsbygdens elektrifiering (s. 22) föras över till tionde huvudtiteln och frågor om medelsanvisning m. m. till detta ändamål från och med den 1 juli 1963 beredas inom handelsdepartementet.

Lämnas för jämförelsens skull de nu nämnda anslagsändamålen å sido, blir förändringarna i milj. kr. inom handelsdepartementets verksamhetsområde i förhållande till budgetåret 1962/63 följande.

	Anvisat 1962/63	Förslag 1963/64	Förändring
DRIFTBUDGETEN			
A. Handelsdepartementet m. m.	2,6	3,0	+ 0,4
B. Industri, hantverk och handel	12,7	16,7	+ 4,0
C. Sveriges geologiska undersökning	7,7	9,9	+ 2,2
D. Teknisk provnings- och försöksverksamhet	5,7	7,3	+ 1,6
E. Teknisk forskning	10,3	12,6	+ 2,3
F. Atomenergiverksamhet	112,8	122,5	+ 9,7
G. Pris- och konkurrenshållanden m. m. .	6,3	7,2	+ 0,9
H. Patent- och registreringsväsendet m. m.	12,4	14,6	+ 2,2
I. Ekonomisk försvarsberedskap	36,5	35,7	— 0,8
J. Diverse	19,3	21,4	+ 2,1
	226,3	250,9	+ 24,6
KAPITALBUDGETEN	210,3	105,9	— 104,4

Med tillägg av anslaget Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, vilket för nästa budgetår föreslås uppfört med 8 000 000 kr., slutar handelsdepartementets driftbudget för budgetåret 1963/64 på ett sammanlagt belopp av 258 950 000 kr. Vad gäller kapitalbudgeten sammanhänger den därunder framkomna nettominskningen väsentligen med bortfall av det för innevarande budgetår med 130 000 000 kr. anvisade engångsanslaget Teckning av aktier i Aktiebolaget Statens skogsindustrier.

Verksamheten inom Svenska Skifferoljeaktiebolaget

Vid 1961 års riksdag beslöts, att Svenska Skifferoljeaktiebolagets verksamhet skulle avvecklas enligt riktlinjer, som förordades i prop. 1961: 199 (se SU 191, Rskr 399). I utskottets utlåtande förutsattes, att mera betydelsefulla åtgärder som beslöts i ärendet efter hand skulle anmälans för riksdagen. Med hänsyn härtill kommer viktigare förhållanden och åtgärder inom bolaget att redovisas i detta sammanhang. Redovisningen grundas på bolagets nyligen framlagda förvaltningsberättelse för verksamhetsåret 1961/62 och på ett yttrande som avgivits av Kvarntorpskommissionen i anledning av berättelsen.

Av *förvaltningsberättelsen* inhämtas följande.

Bolaget har till Aktiebolaget Svenska Salpeterverken överlåtit sin ammoniakrörelse för en köpeskillning av 20,5 milj. kr., varav 2,5 milj. kr. erlagts kontant och återstoden, 18 milj. kr., skall erläggas i lika delar under vart och ett av åren 1966—1974. Vissa för Salpeterverkens ammoniakproduktion erforderliga utgångsmaterial m. m. skall under en övergångstid tillhandahållas av skifferoljebolaget. Efter hänvändelse från Salpeterverken har överenskommelse träffats om fortsatta leveranser för ammoniakproduktionen under 1964. Salpeterverken avser att i Kvarntorp bygga anläggningar för produktion av metanol, svavelsyra och ammoniumsulfat, vilken liksom ammoniakproduktionen skall kunna baseras på förgasning av olja.

Bolaget har vidare, efter Kungl. Maj:ts godkännande, överlåtit sin gasol-distributionsrörelse till Svenska Esso Aktiebolag. Köpeskillingen, omkring 29,5 milj. kr., har erlagts av köparen.

Av det belopp å 65 milj. kr., som anvisats för betalning av bolagets långfristiga skulder m. m., har bolaget efter medgivande av Kungl. Maj:t lyft sammanlagt 43,26 milj. kr. Återstoden, 21,74 milj. kr., kommer icke att tagas i anspråk av bolaget.

Antalet vid bolaget anställda har gått ned väsentligt. Den sammanlagda personalavgången under tiden den 1 januari 1961—den 1 januari 1963, vilken sammanhänger med överlåtelseerna av ammoniak- och gasolrörelserna samt rationalisering av bolagets övriga verksamhet, beräknas till 477 anställda av vilka 285 kollektivanställda och 192 månadsavlönade. Bolagets kvarvarande personal vid ingången av 1963 utgjorde omkring 680 anställda, av vilka 522 kollektivanställda och 158 månadsavlönade. Till följd av fortsatt

rationalisering och planerad nedläggning av vissa driftsenheter kan antalet anställda förutses ytterligare gå ned.

Bolagets fakturering har under räkenskapsåret varit ca 45,1 milj. kr. mot ca 55,7 milj. kr. nästföregående räkenskapsår. Nedgången beror i huvudsak på produktionsminskning samt överlåtelse av gasol- och ammono- niakrörelserna. Sedan rörelsen gottskrivits bensinskatteeftergift med 8,7 milj. kr. och belastats med planenliga avskrivningar å 8,6 milj. kr. samt det skett en viss ökning av lagerreserven, redovisas för räkenskapsåret varken vinst eller förlust.

Bokslutet ger, på grund av de genomgripande omställningarna inom bolaget, inte någon ledning för en bedömning av det ekonomiska resultatet i fortsättningen. Senast gjorda kalkyler tyder på att de löpande driftskostnaderna bör kunna täckas av löpande intäkter. Detta gäller dock endast vid nuvarande relation mellan å ena sidan löner och förnödenhetspriser och å andra sidan priserna på bolagets produkter samt vidare endast så länge anläggningarna kan hållas i driftsdugligt skick utan mera genomgripande reparationer eller andra förnyelseåtgärder. Det nuvarande skedet av bolagets verksamhet bör därför betraktas som en övergångsperiod. Det föreligger emellertid inte f. n. trängande skäl för att forcera den fortsatta omställningen. Snarast syns det välbetänkt att utnyttja det rådrum, som de förbättrade ekonomiska betingelserna kan medföra för bolagsledningen, till att noga studera olika möjligheter till fortsatt rationalisering och omställning av Kvarntorpsindustrien.

Betingelserna för att genomföra den första avvecklingsetapp, som berördes vid behandlingen hösten 1961 av principfrågan om bolagets fortsatta verksamhet, har förändrats. Driften vid bolagets kvarvarande anläggningar för skifferpyrolys m. m. har för viss övergångstid kopplats samman med de rörelsegrenar som Salpeterverken och Esso övertagit från bolaget. På kort sikt kan därför den avsedda avvecklingen inte ske utan kostnadskrävande omställningar och investeringar. Åtskilliga skäl talar dock fortfarande för att vissa anläggningar — närmast HG-ugnen, raffinaderiet och gasolverket — läggs ned så snart ske kan.

Utbyggnaden av Salpeterverkens anläggningar i Kvarntorp väntas inom kort bli slutförd i en första etapp. Behovet av elkraft för driften av nämnda anläggningar kommer då att bli större än den tillförsel bolaget f. n. kan svara för. Då bolagets ångkraftcentral är ofullständig i så måtto att turbiner och elektrisk utrustning ej f. n. kan fullt utnyttjas, har styrelsen beslutat komplettera ångkraftcentralen med en ny ångpanna. Avsikten är att denna skall kunna eldas med finskiffer, varvid som bränsle kan tills vidare användas vid skifferhanteringen fallande stybb. Anläggningskostnaden beräknas till ca 3 milj. kr. Driftsekonomien förutses bli tillfredsställande och medge avskrivning av anläggningskostnaden på kort tid. Genom kompletteringen öppnas möjlighet till ökad leverans av elkraft till Salpeterverken. Erfarenheterna av anläggningens drift väntas vidare ge ledning vid be-

dömningen av förutsättningarna för kraftproduktion i större skala på basis av skiffer. Slutligen skall driften kunna anordnas på ett sådant sätt, att undersökningar kan göras av möjligheterna att ekonomiskt utnyttja avfallsprodukterna. Särskilt kan nämnas, att vissa tekniska förutsättningar synes föreligga för att utnyttja askan för tillverkning av byggnadsmaterial.

Genom Salpeterverkens förvärv och utbyggnad av anläggningarna i Kvarntorp har grunden lagts till en ny självbärande industriell verksamhet i området. Med denna utgångspunkt och med beaktande av det samarbete med Salpeterverken som redan inletts har bolaget ansett sig böra överväga om möjligheter kan skapas för samarbete på längre sikt. En oundgänglig förutsättning härför är givetvis, att samarbetet skall vara till ekonomisk fördel för båda parterna och därmed för dessas huvudmän. För bolagets vidare framstående utveckling av samarbetet som ett viktigt led i strävandena att dels ekonomiskt tillvarata de tillgångar, som bolaget f. n. disponerar över och vilkas värde vid en omedelbar avveckling av bolaget skulle i stort sett försvinna, dels medverka till en godtagbar lösning av de sociala problem som oundvikligen uppstår vid en sådan avveckling.

Kvarntorpskommissionen framhåller i sitt yttrande, att omställningsåtgärderna inom skifferoljebolaget hittills kunnat genomföras utan svårigheter av arbetsmarknadspolitisk art. Den personalavgång som ägt rum har praktiskt taget helt varit frivillig och endast några undantagsfall av permittering har förekommit. Betydande ekonomiska värden i företaget har aktiverats, de långfristiga skulderna har lyfts av och anläggningsvärdena har praktiskt taget helt avskrivits. Avsevärda faktiska tillgångar i form av likvida medel och fordringar redovisas i bokslutet.

Stora och svårhanterliga problem återstår emellertid att lösa. Även om vid fortsatt rationalisering antalet anställda — f. n. av storleksordningen 680 — kan bringas ned, är det uppenbart att den arbetsstyrka som kommer att finnas hos bolaget blir så stor att dess friställande i ett sammanhang skulle medföra avsevärda påfrestningar.

Frågan om vilka fortsatta åtgärder som bör vidtagas blir enligt kommissionen på samma sätt som hittills beroende av vilka ekonomiska resultat bolaget kan uppvisa, vilka möjligheter som kan erbjuda sig till nya industriella initiativ i området och vilka hänsynstaganden som föranledes av arbetsmarknadspolitiska bedömningar. Om undersökningarna rörande tänkbara utvecklingslinjer leder till sådana resultat att förutsättningar skapas för långsiktigt bärkraftig industriell verksamhet i Kvarntorp utöver den som redan säkrats, reduceras ytterligare det sociala problem, som alltså är en realitet för Kvarntorp och angränsande bygd.

De tidigare framlagda planerna för en första nedläggningsetapp har måst prövas om. Fortfarande gäller, att driften vid vissa enheter bör läggas ned så snart ske kan. Men driftsnedläggningen måste anpassas till övriga inom Kvarntorpskomplexet vidtagna åtgärder så att störningar ej uppstår för de till skifferpyrolyswerket anknutna, numera av andra företag bedrivna rörelserna. Det förutsättes, att bolagsledningen planerar anpassningen på ett så-

dant sätt, att nedläggandet av driftsenheter med svag eller otillräcklig lönsamhet inte onödigtvis fördröjes.

Kommissionen anser, med hänsyn bl. a. till nu rådande situation på arbetsmarknaden, att föreliggande möjligheter till ytterligare industriell omställning och utveckling i Kvarntorpsområdet bör noga prövas och klarläggas samt att erforderligt rådrum härför bör lämnas bolagsledningen och kommissionen. Till stöd härför åberopas vidare, att bolagets verksamhet under närmast överskådlig tid synes kunna bedrivas i stort sett utan något ekonomiskt tillskott. Att i nuvarande läge inrikta åtgärderna på en snabb avveckling av bolagets kvarstående verksamhet finner kommissionen icke förenligt med vare sig samhälleliga eller företagsekonomiska intressen. Verksamheten bör därför under den närmaste tiden inriktas efter i huvudsak de riktlinjer som angetts i yttrandet och som anknyter till den i förvaltningsberättelsen lämnade redovisningen av läget.

Departementschefen

Jag har inte något att erinra mot att Svenska Skifferoljeaktiebolagets verksamhet under den närmaste tiden fortsättes efter de riktlinjer som Kvarntorpskommissionen förordat och som enligt min mening står i överensstämmelse med det av 1961 års riksdag fattade principbeslutet. Därvid förutsattes att kommissionen utan uppskov till mig anmäler sådana förändringar av de ekonomiska betingelserna för bolagets verksamhet, som kan föranleda att nämnda riktlinjer bör prövas om eller som eljest bör underställas Kungl. Maj:t. Till frågan om dispositionen av anslagsmedel, som bolaget ej avser att utnyttja, torde ställning få tas i annat sammanhang.

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

A. Handelsdepartementet m. m.

[1] 1. Handelsdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1961/62	1 593 000	1 499 541
1962/63	1 692 000	
1963/64 (förslag)	2 114 000	

Kungl. Maj:t har under hösten 1962 vidtagit åtgärder för att organisera en särskild *industriavdelning* inom handelsdepartementet i syfte att förstärka planeringsresurserna inom den industriella sektorn. Avdelningen skall bereda frågor som rör den industriella strukturutvecklingen och särskilt beakta de långsiktiga utvecklingstendenserna mot bakgrunden av både den tekniska utvecklingen och den handelspolitiska marknadsintegrationen. Därjämte skall avdelningen delta i beredningen av de främst på inrikesdepartementet ankommande frågorna rörande lokaliserings- och arbetsmarknadspolitiken. På avdelningen skall dessutom beredas frågor om förvaltningen av de statliga bolag, som sorterar under handelsdepartementet, ävensom energipolitiska frågor. För att tillgodose det omedelbara personalbehovet vid industriavdelningen har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 november 1962 förordnat två tjänstemän inom departementet att tills vidare bestrida göromål som ankommer på resp. avdelningschef och byråchef. Från och med den 1 juli 1963 — vid vilken tidpunkt en industriavdelning inom departementet bör fast organiseras — bör inrättas en tjänst som avdelningschef i Br 4 och en tjänst som byråchef i Br 2. Därutöver bör för industriavdelningen från och med nästa budgetår medel beräknas dels till ett vikariatslöneförordnande på tjänst som byråchef, dels till avlöning av följande nya tjänster, nämligen en tjänst som förste kanslisekreterare i Ae 23 och en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång samt, för biträdeshöromål, en kontorist- och en kanslibiträdetsjänst i resp. Ae 9 och Ae 7.

Arbetskraftsbehovet för nästa budgetår på departementets *handelsavdelning* är svårt att bedöma i dag, sammanhängande med den ovisshet som alltjämt råder om det framtida ekonomiska och handelspolitiska samarbetet i Europa. Jag saknar f. n. underlag för en annan bedömning än att organisationen tills vidare bör hållas oförändrad.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit ökar i grundlönehänseende anslaget

med sammanlagt 171 300 kr. Den fortsatta utvecklingen på handelsdepartementets område kan emellertid resa krav på utbyggnad av de personella resurserna vid såväl handels- som industriavdelningen. Jag förutsätter att det behov av ytterligare personal, som sålunda kan uppkomma under budgetåret 1963/64, får tillgodoses främst med anlitande av anslagsposten Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft. Jag föreslår i anslutning här till att expertisposten räknas upp till 381 000 kr., eller med 158 200 kr.

Vad gäller *expeditionschefens avdelning* bör — i anledning av vad chefen för civildepartementet tidigare denna dag föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor — 1 200 kr. beräknas för förändring av en tjänst som kontorist i Ae 9 till en tjänst som kansliskrivare i Ae 11.

Vidare torde främst i anledning av automatiska förändringar på lönesidan anslaget böra räknas upp med 225 100 kr.

Höjningarna under anslaget motvägs till en del av att i samband med den omfördelning av statsdepartementens arbetsuppgifter, som förutsätts skola äga rum från och med budgetåret 1963/64, vissa tjänster bör föras över från handelsdepartementet till andra departement. Sålunda torde från och med nästa budgetår, vid överflyttning av sjöfartsfrågorna till kommunikationsdepartementet, dit föras över följande tjänster vid handelsdepartementet, nämligen en tjänst som kansliråd i Bo 1, en tjänst som budgetsekreterare i ABr 25 och en tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 ävensom en kanslibiträdestjänst i Ag 7 och en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång. Vidare bör till ecklesiastikdepartementet, vid omflyttning dit av frågor om bidrag ur lotterimedelsfonden, föras över en tjänst som byrådirektör i Ao 27. Avlöningsanslaget bör i anledning härav nedräknas med 133 800 kr.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit blir anslaget i sin helhet 2 114 000 kr. med den fördelning på olika anslagsposter som framgår av efterföljande hemställan. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet, som föranleds av vad jag föreslagit i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	54 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	677 000
3. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	381 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	464 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	514 000

6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förlagsvis	23 900
	Summa kr. 2 114 000

c) till *Handelsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 114 000 kr.

[2] 2. *Handelsdepartementet*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1961/62	75 000	110 051
1962/63	155 000	
1963/64 (förslag)	170 000	

I anslutning till belastningen bör anslagsposten Sjukvård höjas med 1 000 kr. För reseersättningar och publikationstryck torde däremot böra räknas med oförändrade belopp. Med hänsyn främst till vad jag uttalat under föregående anslagspunkt om inrättande av nya tjänster m. m. vid handelsdepartementet från och med nästa budgetår föreslår jag, att delposten Övriga expenser höjs med dels 27 000 kr. för vissa utgifter av engångsnatur, såsom anskaffning av möbler och kontorsmaskiner, dels 7 000 kr. för ökade löpande utgifter. Då samtidigt delposten bör räknas ned med 20 000 kr., motsvarande ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp, blir nettoökningen under densamma 14 000 kr. Anslaget bör i enlighet härmed tas upp med sammanlagt 170 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 170 000 kr.

[3] 3. *Handelsdepartementet*: *Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen*

	Anslag	Nettoutgift
1961/62	40 000	48 669
1962/63	47 000	
1963/64 (förslag)	55 000	

På grund av kostnadsökningar, främst av automatisk karaktär, torde anslaget böra uppföras med 55 000 kr., vilket är en höjning med 8 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet*: *Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kr.